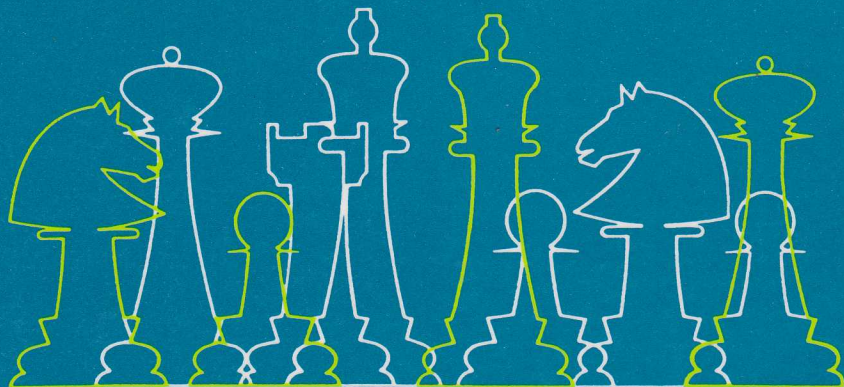

enciklopedija šahovskih otvaranja
энциклопедия шахматных дебютов
encyclopaedia of chess openings
enzyklopädie der schach-eröffnungen
encyclopédie des ouvertures d'échecs
enciclopedia de aperturas de ajedrez

Anand

C 89

MARŠALOV NAPAD

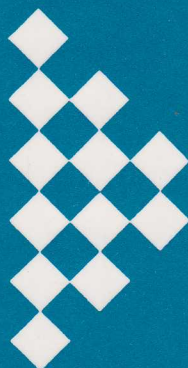
КОНТРАТАКА МАРШАЛЛА

MARSHALL ATTACK

MARSHALL-ANGRIFF

ATTAQUE MARSHALL

ATAQUE MARSHALL

**ŠAHOVSKI
INFORMATOR**

**ШАХМАТНЫЙ
ИНФОРМАТОР**

**CHESS
INFORMANT**

**SCHACH
INFORMATOR**

**INFORMATEUR
D'ECHECS**

**INFORMADOR
AJEDRECISTICO**

C 89

Viswanathan Anand

C 89

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
4. ♙a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♖e1 b5
7. ♙b3 0–0 8. c3 d5

MARŠALOV NAPAD

КОНТРАТАКА МАРШАЛЛА

MARSHALL ATTACK

MARSHALL-ANGRIFF

ATTAQUE MARSHALL

ATAQUE MARSHALL

Chess Informant

Autori sistema Enciklopedije • Авторы система Энциклопедии • The Inventors of the
Encyclopaedia Systems • Die Autoren des Systems der Enzyklopädie der Schach-
-Eröffnungen • Auteurs des systèmes de l'Encyclopédie • Autores del sistema Enciclopédico

Aleksandar Matanović, Braslav Rabar, Milivoje Molerović

Odgovorni urednik • Главный редактор • Editor-in-chief • Chefredakteur • Rédacteur en chef
• Redactor en jefe

Aleksandar Matanović

Zamenik odgovornog urednika • Заместитель главного редактора • Assistant of the
Editor-in-chief • Assistent des Chefredakteurs • Assistant du Rédacteur en chef • Asistente
del redactor en jefe

Zdenko Krnić

Redakcija • Редакционная коллегия • Editorial board • Redaktion • Collège de rédaction •
Colegio de redacción

***Milan Bjelajac, Milutin Kostić, Zdenko Krnić, Miroslav Lukić,
Aleksandar Matanović, Dragan Paunović, Tomislav Paunović,
Dragan Ugrinović, Saša Veličković, Nenad Vukmirović***

© Copyright 1993. S. I. Chess Informant Ltd.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means:
electronic, magnetic tape, mechanical, photocopying, recording or otherwise,
without prior permission in writing from the publisher.

No part of the Chess Informant system (classification of openings,
code system, etc.) may be used in other publications without
prior permission in writing from the publisher.

Izdavač • Издатель • Publisher • Herausgeber • Editeur • Editorial

S. I. Chess Informant Ltd.

2, Sofouli Str. Chanteclair Bldg., Office 205
Nicosia, Cyprus

**SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS • INHALT •
SOMMAIRE • SUMARIO**

Sistem znakova • Система знаков • Code system • Zeichenerklärung • Système de symboles • Sistema de signos	6
Klasifikacija otvaranja • Классификация дебютов • Classification of openings • Klassifizierung der Eröffnungen • Classification des ouvertures • Clasificación de las aperturas	9
C 89	12
100 izabranih partija • 100 избранных партий • 100 selected games • 100 ausgewählte Partien • 100 parties sélectionnées • 100 partidas selectas	131
Registar • Индекс • Index • Register • Registre • Registro	163

- ± beli stoji nešto bolje • у белых несколько лучше • white stands slightly better • Weiss steht etwas besser • les blancs sont un peu mieux • el blanco está algo mejor • il bianco sta un po' meglio • vit står något bättre • 白や・優勢 • وضع الابيض افضل نوعاً ما
- ± crni stoji nešto bolje • у черных несколько лучше • black stands slightly better • Schwarz steht etwas besser • les noirs sont un peu mieux • el negro está algo mejor • il nero sta un po' meglio • svart står något bättre • 黒や・優勢 • وضع الاسود افضل نوعاً ما
- ± beli stoji bolje • у белых лучше • white has the upper hand • Weiss steht besser • les blancs sont mieux • el blanco está mejor • il bianco sta meglio • vit står bättre • 白 優勢 • الابيض في وضع مسيطر
- ± crni stoji bolje • у черных лучше • black has the upper hand • Schwarz steht besser • les noirs sont mieux • el negro está mejor • il nero sta meglio • svart står bättre • 黒 優勢 • الاسود في وضع مسيطر
- +- beli ima odlučujuću prednost • у белых решающее преимущество • white has a decisive advantage • Weiss hat entscheidenden Vorteil • les blancs ont un avantage décisif • el blanco tiene una ventaja decisiva • il bianco é in vantaggio decisivo • vit har avgörande fördel • 白 勝勢 • الابيض يتمتع بأفضلية حاسمة
- +- crni ima odlučujuću prednost • у черных решающее преимущество • black has a decisive advantage • Schwarz hat entscheidenden Vorteil • les noirs ont un avantage décisif • el negro tiene una ventaja decisiva • il nero é in vantaggio decisivo • svart har avgörande fördel • 黒 勝勢 • الاسود يتمتع بأفضلية حاسمة
- = jednako • равно • even • ausgeglichen • égalité • igual • equivalente • lika • 形勢互角 • تكافؤ
- ∞ neizvesno • неизвестно • unclear • unklar • incertain • incierto • incerto • oklar • 形勢不明 • غير واضح
- ∞ kompensacija za materijal • компенсация за материал • with compensation for the material • mit Kompensation für den materiellen Nachteil • avec compensation pour le matériel • con compensación por el material • con compenso per il vantaggio materiale avversario • med kompensations för materialet • مع تعويض خسارة الجانب • 駒損不利なし
- ⊙ razvojna prednost • преимущество в развитии • development advantage • Entwicklungsvorsprung • avantage de développement • ventaja de desarrollo • vantaggio di sviluppo • utvecklingsförsprång • 展 開 よ し • افضلية للتطور
- prostorna prednost • преимущество в пространстве • greater board room • beherrscht mehr Raum • avantage d'espace • ventaja de espacio • maggior vantaggio spaziale • terrängfördel • 模 様 大 • افضلية مكانية على الرقعة
- sa napadom • с атакой • with attack • mit Angriff • avec attaque • con ataque • con attacco • med angrepp • 攻 勢 • مع الهجوم
- ↑ sa inicijativom • с инициативой • with initiative • mit Initiative • avec initiative • con iniciative • con iniziativa • med initiativ • 主導権あり • مع المبادرة
- ↔ sa protivigrom • с контригрой • with counter-play • mit Gegenspiel • avec contre-jeu • con contrajuego • con controgiooco • med motspel • 反 擊 • مع لعب مضاد
- ⊙ iznudica • цугцванг • zugzwang • Zugzwang • zugzwang • zugzwang • zugzwang • dragtvång • ツーク、ツワング • رغو رواع
- ♯ mat • mat • mate • matt • mat • mate • matto • matt • メ イ ト • اماته الشاه

- ! vrlo dobar potez • очень хороший ход • a very good move • ein sehr guter Zug • très bon coup • muy buena jugada • buona mossa • ett bra drag • 好手 • نقلة جيدة جدا
- !! odličan potez • отличный ход • an excellent move • ein ausgezeichnete Zug • excellent coup • excelente jugada • mossa ottima • ett utmärkt drag • 妙手 • نقلة ممتازة
- ? slab potez • слабый ход • a mistake • ein schwacher Zug • coup faible • mala jugada • mossa debole • ett dåligt drag • 疑問手 • نقلة خطأ
- ?? gruba greška • грубая ошибка • a blunder • ein grober Fehler • erreur grave • grave error • grave errore • ett grovt fel • 悪手 • نقلة سيئة جدا
- !/? potez zasluhuje pažnju • ход заслуживающий внимания • a move deserving attention • ein beachtenswerter Zug • coup qui mérite l'attention • jugada que merece atención • mossa degna di considerazione • ett drag som förtjänar uppmärksamhet • 注目手 • نقلة تستحق الانتباه
- ?! sumnjiv potez • сомнительный ход • a dubious move • ein Zug von zweifelhaftem Wert • coup de valeur douteuse • jugada de dudoso valor • mossa dubbia • ett tvivelaktigt drag • 鬼手 • نقلة منكوك في نتيجتها
- △ sa idejom • с идеей • with the idea • mit der Idee • avec l'idée • con idea • con l'idea • med idé • 狙いは…… • يتصور
- jedini potez • единственный ход • only move • der einzig spielbare Zug • le seul coup • unica jugada • unica mossa • enda draget • 絶対手 • النقلة الوحيدة
- △ bolje je • лучше • better is • besser ist • meilleur est • es mejor • è meglio • bättre är • 正着は • الأفضل هو

- ⇔ linija • линия • file • Linie • colonne • linea • linea • linje • 横列 • الرتل
- ↗ dijagonala • диагональ • diagonal • Diagonale • diagonale • diagonal • diagonal • diagonal • 斜筋 • القطر
- ⊕ centar • центр • centre • Zentrum • centre • centro • centro • centrum • 中央 • المركز
- » kraljevo krilo • королевский фланг • king's side • Königsflügel • aile-roi • flanco de rey • lato di R • kungsflygeln • キング側 • جناح الملك
- « damino krilo • ферзевый фланг • queen's side • Damenflügel • aile-dame • flanco de dama • lato di D • damflygeln • クイーン側 • جناح الملكة
- × slaba tačka • слабый пункт • weak point • schwacher Punkt • point faible • punto débil • punto debole • svaghet • 弱点 • نقطة ضعف
- ⊥ završnica • эндшпиль • ending • Endspiel • finale • final • finale • slutspel • 收局 • المرحلة النهائية
- ♖♗ lovački par • два слона • pair of bishops • Läuferpaar • paire de fous • pareja de alfiles • la coppia degli alfieri • löparpar • 双ビショップ • الفيلان
- ♖♗ raznobojni lovci • разноцветные слоны • bishops of opposite color • ungleichfarbige Läufer • fous de couleurs opposées • alfiles de distinto color • alfieri di colore diverso • löpare med olika färg • 異色ビショップ • فيلان من لونين مختلفين
- ♖♖ istobojni lovci • одноцветные слоны • bishops of the same color • gleichfarbige Läufer • fous de même couleur • alfiles del mismo color • alfieri di colore uguale • löpare med samma färg • 同色ビショップ • فيلان من نفس اللون
- oo vezani pešaci • связанные пешки • united pawns • verbundene Bauern • pions liés • peones unidos • pedoni uniti • garderade bönder • 連ボーン • سادات مرتبطة
- o-o razdvojeni pešaci • изолированные пешки • separated pawns • isolierte Bauern • pions isolés • peones aislados • pedoni isolati • isolerade bönder • 離ボーン • سادات منفصلة
- 8 udvojeni pešaci • двойные пешки • double pawns • Doppelbauern • pions doublés • peones dobles • pedoni doppi • dubbel bönder • 重ボーン • سادات مزدوجة

♙ slobodan pešak • проходная пешка • passed pawn • Freibauer • pion passé • peón pasado • pedone libero • fribonde • 失ったポーン • بيدق حر

> prednost u broju pešaka • преимущество в числе пешек • advantage in number of pawns • im Bauernmehrbesitz • avantage quantitatif en pions • ventaja en el número de peones • vantaggio quantitativo dei pedoni • fördel i antal bönder • ポーン数上の優勢 • الأفضلية بعدد البيادق

⊕ vreme • время • time • Zeit • temps • tiempo • tempo • tid • 時間切迫 • الوقت

7/113, 48/241... Šahovski informator • Шахматный информатор • Chess Informant • Schach-informator • Informateur d'échecs • Informador ajedrecístico • Informatore scacchistico • Schack-informator • チェス新報巻/局 • دليل الشطرنج

A 30, B 17, C 92... Enciklopedija šahovskih otvaranja • Энциклопедия шахматных дебютов • Encyclopaedia of Chess Openings • Enzyklopädie der Schacheröffnungen • Encyclopédie des ouvertures d'échecs • Enciclopedia de finales de ajedrez • Enciclopedia dei finali negli scacchi • Encyklopedi över spelöppningar i schack • 布局大成 • موسوعة افتتاحيات الشطرنج

♚ 3/c3, ♜ 3/d... Enciklopedija šahovskih završnica • Энциклопедия шахматных окончаний • Encyclopaedia of Chess Endings • Enzyklopädie der Schachendspiele • Encyclopédie des finales d'échecs • Enciclopedia de finales de ajedrez • Enciclopedia dei finali negli scacchi • Encyklopedi över slutspel i schack • 取局大成 • موسوعة نهايات الشطرنج

N novost • новинка • a novelty • eine Neuerung • nouveauté • novedad • un'innovazione • nyhet • 新 手 • حدد مسكر

(ch) šampionat • чемпионат • championship • Meisterschaft • championnat • campeonato • campionato • mästerskap • 世界チャンピオン戦 • البطولة

(izt) međuzonski turnir • межзональный турнир • interzonal tournament • Interzonenturnier • tournoi interzonal • torneo interzonal • torneo interzonale • interzonturning • インター・ゾーン • دورة مباريات للناطق

(ct) turnir kandidata • турнир претендентов • candidates' tournament • Kandidatenturnier • tournoi des candidats • torneo de candidatos • torneo dei candidati • kandidatturning • 挑戦者決定戦 • دورة مباريات للمرشحين

(m) meč • матч • match • Wettkampf • match • encuentro • match • match • マッチ • مباراة

(ol) olimpijada • олимпиада • olympiad • Olympiade • olympiade • olimpiada • olimpiade • olympiad • الأولمبياد • الأولمبياد

CORR. dopisna partija • партия по переписке • correspondence game • Fernpartie • partie par correspondance • partida por correspondencia • partita per corrispondenza • korrespondensparti • 通信戦 • لعبة أو مباراة بالمراسلة

RR primedba redakcije • примечание редакции • editorial comment • Anmerkung der Redaktion • remarque de la rédaction • nota de la redacción • nota redazionale • redaktionens anmärkning • 編集部評 • تعليق هيئة التحرير

R razni potezi • разные ходы • various moves • verschiedene Züge • différents coups • diferentes movidas • mosse varie • olika drag • 変化手 • غلاف متنوعة

L sa • с • with • mit • avec • con • con • med • 以下の手順となるもの • مع

┘ bez • без • without • ohne • sans • sin • senza • utan • 以下の手順とならないもの • بدون

|| itd. • и.т.д. • etc • usw. • etc. • etc • ecc • o.s.v. • 等々 • إلخ

— vidi • смотри • see • siehe • voir • ved • vedi • se • 参照 • انظر

**KLASIFIKACIJA OTVARANJA • КЛАССИФИКАЦИЯ ДЕБЮТОВ
• CLASSIFICATION OF OPENINGS • KLASSIFIZIERUNG DER
ERÖFFNUNGEN • CLASSIFICATION DES OUVERTURES
• CLASIFICACIÓN DE LAS APERTURAS**

- A** — R ♘ 1. e4, 1. d4
 — 1. d4 R ♘ 1... d5, 1... ♗f6
 — 1. d4 ♗f6 R ♘ 2. c4
 — 1. d4 ♗f6 2. c4 R ♘ 2... e6, 2... g6
- B** — 1. e4 R ♘ 1... c5, 1... e6, 1... e5
 — 1. e4 c5
- C** — 1. e4 e6
 — 1. e4 e5
- D** — 1. d4 d5
 — 1. d4 ♗f6 2. c4 g6 ♘ 3... d5
- E** — 1. d4 ♗f6 2. c4 e6
 — 1. d4 ♗f6 2. c4 g6 ♘ 3... d5

C

C 0

1. e4 e6
 — R ♭ 2. d4
 — 2. d4 R ♭ 2... d5
 — 2... d5 R ♭ 3. ♖c3

C 1

1. e4 e6 2. d4 d5 3. ♖c3

C 2

1. e4 e5
 — R ♭ 2. f4, 2. ♖f3

C 3

1. e4 e5 2. f4

C 4

1. e4 e5 2. ♖f3
 — R ♭ 2... ♖c6
 — 2... ♖c6 R ♭ 3. ♖c4, 3. ♖b5

C 5

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖c4

C 6

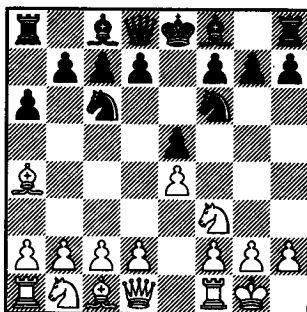
1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖b5
 — R ♭ 3... a6
 — 3... a6 R ♭ 4. ♖a4

C 7

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖b5 a6
 4. ♖a4
 — R ♭ 4... ♖f6
 — 4... ♖f6 R ♭ 5. 0-0
 — 5. 0-0 R ♭ 5... ♖e4, 5... ♖e7

C 8

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖b5 a6
 4. ♖a4 ♖f6 5. 0-0

- 5... ♖e4
 — 5... ♖e7 R ♭ 6. ♖e1
 — 6. ♖e1 R ♭ 6... b5
 — 6... b5 7. ♖b3 R ♭ 7... d6

C 9

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖b5 a6
 4. ♖a4 ♖f6 5. 0-0 ♖e7 6. ♖e1 b5
 7. ♖b3 d6

C 8

C 80

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♘e4
 — R ♘6. d4
 — 6. d4 R ♘6... b5
 — 6... b5 7. ♙b3 R ♘7... d5
 — 7... d5 R ♘8. de5
 — 8. de5 R ♘8... ♙e6
 — 8... ♙e6 R ♘9. ♖e2, 9. c3

C 81

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♘e4 6. d4 b5
 7. ♙b3 d5 8. de5 ♙e6 9. ♖e2

C 82

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♘e4 6. d4 b5
 7. ♙b3 d5 8. de5 ♙e6 9. c3
 — R ♘9... ♙e7

C 83

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♘e4 6. d4 b5
 7. ♙b3 d5 8. de5 ♙e6 9. c3 ♙e7

C 84

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7
 — R ♘6. ♙c6, 6. ♖e2, 6. ♖e1

C 85

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♙c6

C 86

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e2

C 87

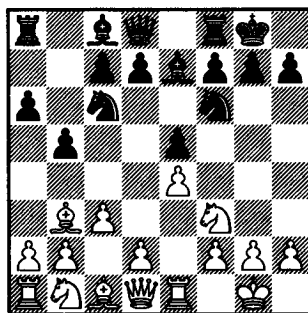
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1
 — R ♘6... b5

C 88

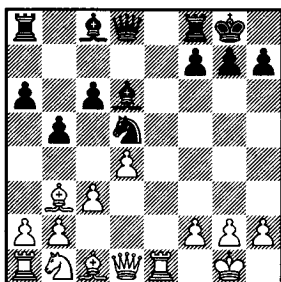
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5
 7. ♙b3
 — R ♘7... 0-0, 7... d6
 — 7... 0-0 R ♘8. c3

C 89

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5
 7. ♙b3 0-0 8. c3

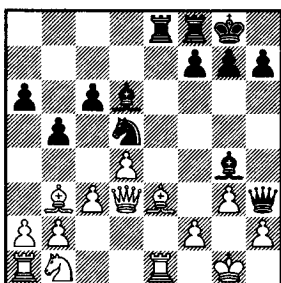

- R ♘8... d5, 8... d6
 — 8... d5

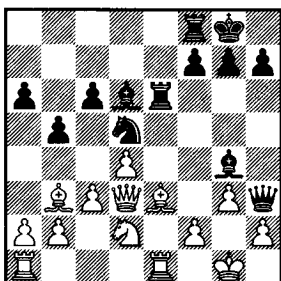
- 13. ♖e1 R ♗h4
- 13... ♗h4 R ♗14. g3
- 14. g3 R ♗14... ♗h3
- 14... ♗h3 R ♗15. ♖e3
- 15. ♖e3 R ♗15... ♖g4
- 15... ♖g4 16. ♗d3 R ♗16... ♖ae8

75

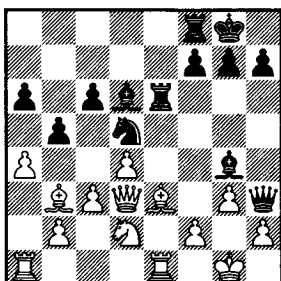
- 16... ♖ae8 R ♗17. ♖d2
- 17. ♖d2 R ♗17... ♖e6

93

- 17... ♖e6 R ♗18. a4

103

- 18. a4

111

C 89

1. e4 e5 2. ♖f3 ♗c6 3. ♘b5 a6 4. ♙a4 ♗f6 5. 0-0 ♙e7
6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5¹

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	d3 de4 ²	de4 ♙d1 ³	♙d1 ⁴ ♙b7 ⁵	♗bd2 ♗d7 ⁶	♗b3 a5	♙e3 a4	♗bd2 ♚fb8	a3 ♙c8	♙c2 ♗c5 ⁷	=
2	d4 ed4 ⁸	e5 ⁹ ♗e4 ¹⁰	♗d4 ♗e5 ¹¹	f3 ¹² c5	fe4 ¹³ cd4	cd4 ¹⁴ ♙g4	♙d2 ♗c4 ¹⁵			≠
3	...	...	cd4 ♙g4 ¹⁶	♗c3 ¹⁷ ♙f3 ¹⁸	gf3 ♗c3 ¹⁹	bc3 ♙d7 ²⁰	f4 f5 ²¹			∞
4	ed5 e4 ²²	♗g5 ♙g4 ²³	f3 ef3	♗f3 ²⁴ ♗a5 ²⁵	♙c2 ♚e8	d4 ♙d5	♙d3 ♙d6 ²⁶			≠
5	...	...	♙c2 ♗e5 ²⁷	♗e4 ♗e4 ²⁸	♙e4 ²⁹ ♙d6	f4 ³⁰ ♗g6 ³¹	d4 ³² ♙d7	♚f1 ♚ae8 ³³		≠
6	...	dc6 ef3	♙f3 ♙g4	♙g3 ³⁴ ♚e8	f4 ³⁵ ♙d6	♚e8 ³⁶ ♙e8	d4 ♙c6	h3 ³⁷ ♙f5	♗d2 ♚e8 ³⁸	∞
7	...	...	...	...	d4 ♙d6	f4 ³⁹ ♗h5 ⁴⁰	♚e8 ♙e8	♙f2 ⁴¹ ♙c6	h3 ♙e6 ⁴²	=
8	...	...	...	...	...	♚e8 ♙e8	♙e3 ⁴³ ♙c6 ⁴⁴	f3 ⁴⁵ ♚e8	♙f2 ♚e7 ⁴⁶	∞
9	...	...	...	...	f3 ♙d3 ⁴⁷	fg4 ♙c5	♚e3 ⁴⁸ ♚ad8 ⁴⁹	♗a3 ⁵⁰ ♗e4	♙f3 ⁵¹ ♗d2 ⁵²	=
10	...	...	...	...	♙h4 ⁵³ ♙d6	f3 ⁵⁵ ♚e8 ⁵⁴	d4 ⁵⁷ ♙f5 ⁵⁶	♗h2 ♗g4	♗g3 ♙h4 ⁵⁸	∞
11	...	...	d4 ♙g4 ⁵⁹	gf3 ⁶⁰ ♙h5 ⁶¹	♙f4 ♙d6	♙e5 ⁶² ♙c8	♗d2 ♙h3	♚e3 ♚ad8	♙f1 ♙h4 ⁶³	±
12	...	...	...	♙g5 ⁶⁴ ♙h2 ⁶⁵	♗h2 ♗g4	♗g1 ♙g5	♙f3 h5 ⁶⁶	♗a3 ⁶⁷ ♙f5	♗c2 ♚ae8 ⁶⁸	±
13	...	...	...	♙f3 ⁶⁹ ♙e6 ⁷⁰	♙f4 ⁷¹ ♗d5 ⁷²	♙g3 a5	♗d2 a4	♙c2 ♙e8	♙d3 ⁷³ g6 ⁷⁴	∞
14	...	...	...	♙g5 ♙g4 ⁷⁵	♙d3 ♙h5 ⁷⁶	♙h3 ⁷⁷ ♙g6	♗d2 ♚e8	♗f3 a5 ⁷⁸	a3 ♙d6 ⁷⁹	+—
15	...	...	...	...	...	♗d2 ♚h5 ⁸⁰	♚e7 ⁸¹ ♚e7	h3 ⁸² ♙e6	♙e3 ⁸³	±

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5
7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
16	d4 ⁸⁴ ed4	cd4 ⁸⁵ ♙g4 ⁸⁶	♘c3 ♘f6 ⁸⁷	♙e3 ♘a5	♙c2 ♘c4	♙c1 ♖e8	h3 ♙h5	g4 ♙g6	♙g6 hg6 ⁸⁸	±
17	a4 ♙b7 ⁸⁹	ab5 ⁹⁰ ab5	♖a8 ♙a8	d3 ⁹¹ ♙f6 ⁹²	♘a3 ⁹³ b4	♘c4 bc3	♘ce5 ♘e5	♘e5 ♗d6	d4 cb2 ⁹⁴	=
18	♘e5 ♘e5	♖e5 ♘f4 ⁹⁵	d4 ⁹⁶ ♘g6	♖e1 ⁹⁷ ♙b7 ⁹⁸	♘d2 ⁹⁹ c5 ¹⁰⁰	♘f3 c4 ¹⁰¹	♙c2 f5	♘e5 ¹⁰² ♗d5	f3 ♘e5 ¹⁰³	∞
19	...	...	...	♖h5 ♙b7	♗d3 ¹⁰⁴ ♖e8	♙e3 ¹⁰⁵ c5	♗f5 c4	♙c2 ♗c7	♘d2 ¹⁰⁶ ♖ad8 ¹⁰⁷	+—
20	...	...	d4 ¹⁰⁸ ♙d6	♙g5 ¹⁰⁹ ♗d7	♖e1 ♙b7	♘d2 ♖ae8 ¹¹⁰	♙e3 ¹¹¹ ♘d5	♘f1 ♖e6	a4 ♙g6 ¹¹²	±
21	...	...	d3 ♗d7 ¹¹³	♗f3 ¹¹⁴ ♖ad8	♘d2 c5	♗f5 ¹¹⁵ ♗f5 ¹¹⁶	♖f5 ♘f6 ¹¹⁷	♙c2 ♘d7	♘f1 ¹¹⁸ g6 ¹¹⁹	∞
22	...	...	d4 ♙f6 ¹²⁰	♙d5 ¹²¹ ♙d5	♖e1 ♖e8	♙e3 ♗d6	♘d2 ♖e7 ¹²²	♘f1 ♖ae8	♗d2 ¹²³ ♗c6 ¹²⁴	±
23	...	...	...	♘d2 ¹²⁵ ♗d7	♘e4 ¹²⁷ ♘f4 ¹²⁶	♘c5 ♙c5	♖c5 ♖ae8	♙e3 ♘h8	♖h5 h6 ¹²⁹	∞
24	...	...	...	♙d5 ♙d5	♙f4 ¹³⁰ ♙b7	♖e1 c5	dc5 ¹³¹ ♗c6	♗g4 ♙c5	♘d2 ♖ae8 ¹³²	±
25	...	...	♗f3 ♙d6 ¹³³	♖d5 ♖e8 ¹³⁴	♗d1 ¹³⁵ ♗e7	♘f1 ♗h4	♖h5 ¹³⁶ ♗e4	f3 ¹³⁷ ♗g6 ¹³⁸	g4 ¹³⁹ ♗d3 ¹⁴⁰	—+
26	...	...	...	♙d5 c6 ¹⁴¹	♖e2 ¹⁴² cd5	d4 ♗c7	g3 ♖ae8 ¹⁴³	♖e8 ¹⁴⁴ ♖e8	♙e3 b4 ¹⁴⁵	±
27	...	...	h3 ¹⁴⁶ ♙d6 ¹⁴⁷	♖e1 ¹⁴⁸ ♘g4 ¹⁴⁹	hg4 ¹⁵⁰ ♗h4	♗f3 ♙h2 ¹⁵¹	♘f1 ♙g4	♗e4 ¹⁵² ♙f4 ¹⁵³	g3 ¹⁵⁴ ♗h2 ¹⁵⁵	—+
28	...	...	...	...	♗f3 ♗h4	♖e8 ¹⁵⁶ ♙b7	♖f8 ¹⁵⁷ ♖f8	♗g4 ♖e8	♘f1 ♗e7 ¹⁵⁸	—+
29	...	...	d4 ♙d6 ¹⁵⁹	♖e1 ¹⁶⁰ ♘g4	g3 ♘h2 ¹⁶¹	♗h5 ¹⁶² ♘g4	♙g5 ♘f6 ¹⁶³	♗h4 ♙f5	♙f6 ♗f6 ¹⁶⁴	∞
30	...	...	...	...	h3 ♗h4 ¹⁶⁵	♗f3 ¹⁶⁶ ♘f2 ¹⁶⁷	♖e2 ¹⁶⁸ ♙g4 ¹⁶⁹	hg4 ¹⁷⁰ ♙h2	♘f1 ♙g3 ¹⁷¹	±
31	...	...	...	...	...	...	♙d2 ¹⁷² ♙b7 ¹⁷³	♗b7 ¹⁷⁴ ♘d3	♖e2 ¹⁷⁵ ♗g3 ¹⁷⁶	±

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
32	...	...	...	...	...	...	♙e3 ¹⁷⁸	♖e3 ¹⁸⁰	♜f4	
	...	...	...	...	...	h5 ¹⁷⁷	♜e3 ¹⁷⁹	♜f4	♙f4 ¹⁸¹	±
33	...	...	...	♖e2	♜d3 ¹⁸³	♖e1 ¹⁸⁵	♖e8	♙e3 ¹⁸⁷	♙f4	
	...	...	...	♜h5 ¹⁸²	♙g4 ¹⁸⁴	♖e8 ¹⁸⁶	♜e8	♜f4	♜e1 ¹⁸⁸	∞
34	...	...	...	...	♙e3	♜d2	♜f1	f3	♜d3	
	...	...	...	...	♙b7 ¹⁸⁹	♜h4 ¹⁹⁰	♖ae8	♜f6	♙f4 ¹⁹¹	±
35	...	...	...	...	♜d2 ¹⁹²	f3 ¹⁹³	♜f1	♙e3 ¹⁹⁶		
	...	...	...	♙b7	♜d7	♖ae8 ¹⁹⁴	♜d5 ¹⁹⁵			±

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♜f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♖e5 c6

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
36	♙d5 ¹⁹⁷	d4 ¹⁹⁸	♖e3 ¹⁹⁹	♜d2 ²⁰¹	♖e1	♜f3 ²⁰³	a4	♖a4	♜d3 ²⁰⁶	
	cd5	♙d6	f5 ²⁰⁰	f4	♖a7 ²⁰²	♙g4 ²⁰⁴	ba4 ²⁰⁵	g5	♙f5 ²⁰⁷	±
37	...	...	...	...	...	♜f3	♖e3	h3 ²⁰⁹	g4 ²¹⁰	
	...	...	...	...	f3	♙g4	♖a7 ²⁰⁸	♙h5	♙g6 ²¹¹	±
38	...	...	...	...	...	♜f3	♜e5 ²¹²	gf3 ²¹⁴	♙f4 ²¹⁶	
	...	...	...	...	♜g5	♜h5	f3 ²¹³	♙f5 ²¹⁵		±
39	...	...	...	g3	f3 ²¹⁸	♜e2 ²¹⁹	fg4	gf5 ²²⁰	♖e8	
	...	...	♜h4	♙g4 ²¹⁷	♙g3	♙f4	f5	♖f5	♖e8 ²²¹	=
40	...	...	...	h3	♜b3 ²²³	♜d2	♜f3	♖e1 ²²⁷	a4	
	...	...	...	f5 ²²²	♙b7 ²²⁴	f4 ²²⁵	♜h5 ²²⁶	♖f6	♖g6 ²²⁸	干
41	...	...	...	...	♜f3	♜d2 ²²⁹	♜e2 ²³⁰	♖e6	♜f1 ²³²	
	...	...	...	...	♙b7	g5	g4 ²³¹	♖ad8	gh3 ²³³	±
42	...	...	...	...	♜f3 ²³⁴	♜f6	♜a3 ²³⁶	♙d2 ²³⁷	♜c2 ²³⁹	
	...	...	...	g5	♙e6 ²³⁵	♖ae8	♜h5	h6 ²³⁸	♙f4 ²⁴⁰	±
43	...	...	...	...	...	...	♜d2 ²⁴¹	♖e6	♜e6	
	...	...	...	...	...	♜h5	g4 ²⁴²	fe6	♜f7 ²⁴³	±
44	...	...	...	...	...	...	♜a3 ²⁴⁴	♙d2 ²⁴⁵	♜e5 ²⁴⁷	
	...	...	...	...	...	♖fe8	♜h5	♙e7 ²⁴⁶	♖ad8 ²⁴⁸	∞
45	...	...	...	...	♖e5 ²⁴⁹	♖e1 ²⁵⁰	♜f3 ²⁵²	♙f4 ²⁵⁴	♜f4	
	...	...	...	♜f4	♜f6	♜g6 ²⁵¹	♙e6 ²⁵³	♙f4	♙h3 ²⁵⁵	=
46	d3	♖e1 ²⁵⁶	♜d2 ²⁵⁸	♜e4 ²⁶⁰	♙g5	♖e3 ²⁶¹	♖e4	♜g4	♖g4	
	♙d6	♙f5 ²⁵⁷	♜f4 ²⁵⁹	♜d3	♜d7	♙e4	♖ae8	♜g4	♙e5 ²⁶²	=

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
47	g3 ♙f6	♖e1 c5 ²⁶³	d4 ²⁶⁴ ♙b7 ²⁶⁵	dc5 ²⁶⁶ ♜d7 ²⁶⁷	♞d2 ♞c3	bc3 ♙c3	♖b1 ♖ad8 ²⁶⁸	♖e2 ♜c6	f3 ♜c5 ²⁶⁹	±
48	... ♙d6	♖e1 ♞f6 ²⁷⁰	d4 ♙g4	♜d3 ²⁷¹ c5	♙c2 ²⁷² c4	♜f1 ♜d7	f3 ♙h3	♜f2 ²⁷³		±
49		... ♖e8	♖e8 ♜e8	d4 ♙g4 ²⁷⁴	♜f1 ²⁷⁵ ♖a7	♙d5 cd5	♙e3 f5	♜g2 ♜e6 ²⁷⁶		∞
50		... ♖a7	d3 ²⁷⁷ ♙f5	♞d2 ♙d3	♞e4 ♙e4	♖e4 ♖d7	♜f3 ♙c5	♙f4 ♞f4 ²⁷⁸	♖f4 ♖d2 ²⁷⁹	=
51	♖e1 ♙d6	g3 ²⁸⁰ ♜d7 ²⁸¹	d3 ²⁸² ♜h3 ²⁸³	♖e4 ♞f6 ²⁸⁴	♖h4 ♜f5	♙f4 ²⁸⁵ g5	♙d6 gh4	♙f8 ♞f8 ²⁸⁶	♜e2 ♙b7 ²⁸⁷	±
52				... ♜f5	♞d2 ²⁸⁸ ♜g6 ²⁸⁹	♞f1 ²⁹⁰ f5 ²⁹¹	♖d4 ²⁹² f4 ²⁹³	♖d5 cd5	♙d5 ♙e6 ²⁹⁴	=
53						♖e1 f5 ²⁹⁵	f4 ²⁹⁶ ♙f4 ²⁹⁷	♜f3 ♙d2	♙d5 cd5 ²⁹⁸	±
54						... ♙c7	♞f3 ♙g4	♞h4 ♜h5	f3 ♙h3 ²⁹⁹	±
55				... ♜d7	♞d2 ³⁰⁰ f5 ³⁰¹	♖e1 ♞h8	f4 ³⁰² ♜a7 ³⁰³	d4 ♞f6	♞f3 ³⁰⁴ c5 ³⁰⁵	∞

1. e4 e5 2. ♞f3 ♞c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♞f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0–0
8. c3 d5 9. ed5 ♞d5 10. ♞e5 ♞e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e2³⁰⁶

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
56	... ♙g4 ³⁰⁷	f3 ♙h5 ³⁰⁸	♙d5 ³⁰⁹ cd5	♞d2 f5 ³¹⁰	♜b3 ³¹¹ ♖e8 ³¹²	♖e8 ♜e8	♞f1 ³¹³ ♙f7	♙d2 ³¹⁴ f4	a4 ♖b8 ³¹⁵	∞
57	... ♙c7	♞d2 ³¹⁶ ♜d6 ³¹⁷	♞f1 f5	a4 ♞h8	♙d2 f4	f3 g5	ab5 g4	♖e5 ♜g6	♖d5 gf3 ³¹⁸	∞
58	... ♜h4	g3 ♜h5	♞d2 ³¹⁹ ♙h3 ³²⁰	f3 ³²¹ ♙c7 ³²²	a4 ³²³ b4	c4 ♞f6	♞e4 ³²⁴ ♜f3 ³²⁵	♞g5 ♜h5	♞h3 ♜h3 ³²⁶	∞
59					♞e4 ♜f3 ³²⁷	♞g5 ♜h5	♞h3 ♜h3	♙d2 ♖ae8	♜f1 ♜d7 ³²⁸	=
60		... ♜h3	♜f1 ³²⁹ ♜h5	f3 ³³⁰ ♙h3 ³³¹	♜f2 f5 ³³²	♞d2 ³³³ ♖ae8	♖e8 ♖e8	c4 ³³⁴ ♞f4 ³³⁵	c5 ³³⁶ ♞f8 ³³⁷	=
61			♞d2 ♙f5 ³³⁸	♞e4 ³³⁹ ♙g4	♞g5 ³⁴⁰ ♙e2 ³⁴¹	♜e2 ♜d7	♜d3 f5 ³⁴²	♙d2 ³⁴³ ♖ae8 ³⁴⁴	a4 ♞h8 ³⁴⁵	±

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
62	...	...	...	♖f1	♙d1 ³⁴⁶	♗g2	♜f3 ³⁴⁸	♙e2	♙e3 ³⁴⁹	=
	...	...	...	♖h5	♗g6 ³⁴⁷	♞ae8	♞e2	♞e8	♗e6 ³⁵⁰	
63	...	...	...	♙d5	f3	♜f1	♜e3 ³⁵²	g4 ³⁵⁴	♞f2	=
	...	...	...	cd5	♞ae8 ³⁵¹	h5	h4 ³⁵³	♙g6	f5 ³⁵⁵	
64	...	...	...	♙c2	♖c2	c4 ³⁵⁷	♞e6 ³⁵⁹	♗e4 ³⁶¹	♜f3 ³⁶²	±
	...	...	...	♙c2 ³⁵⁶	f5	♗g4 ³⁵⁸	f4 ³⁶⁰	♜e3	fg3 ³⁶³	
65	...	...	...	...	...	...	♞e1	f3	cd5	∞
	...	...	...	...	...	...	f4	♗h3	fg3 ³⁶⁴	
66	...	...	...	a4	♞e1	♜f3	♗e1	ab5	♜e5 ³⁶⁷	=
	...	...	...	♙d3 ³⁶⁵	♞ae8	♞e1	h6 ³⁶⁶	ab5	♞e8 ³⁶⁸	

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♜f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♞e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♞e1 ♗h4 14. g3 ♗h3

	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
67	♗f3 ³⁶⁹	♗g2 ³⁷¹	♙d5 ³⁷²	f4	♙e3	♜d2				∞
	♙g4 ³⁷⁰	♗h5	cd5	♞ae8 ³⁷³	♞e6	♞fe8 ³⁷⁴				
68	♗d3	♗f1	♙e3 ³⁷⁷	♙d1	♗e2	♜d2 ³⁷⁹	a3 ³⁸¹	cd4	♗f3	=
	♙f5 ³⁷⁵	♗h5 ³⁷⁶	♙h3 ³⁷⁸	♗f5	♞ae8	c5 ³⁸⁰	cd4	♙f4	♙e3 ³⁸²	
69	♙d5	♗f3 ³⁸³	♗d5	♙d2 ³⁸⁵	♗c6 ³⁸⁷	♙e1	f3	♜a3		±
	cd5	♙f5 ³⁸⁴	♞ae8	♙f4 ³⁸⁶	♞e1	♗h5	♗g5 ³⁸⁸	♙c1		
70	...	...	♗g2	f3	♙e3	♗f2	f4	♜d2	♜e4	±
	...	...	♗h5 ³⁸⁹	♞ae8	♙h3	f5	g5 ³⁹⁰	♞e4 ³⁹¹	fe4 ³⁹²	
71	...	...	...	♗d5	♗c6 ³⁹⁴	♗e8 ³⁹⁶	♞e8	♞e1	♜d2	±
	...	...	...	♞ad8 ³⁹³	♞de8 ³⁹⁵	♞e8	♙f8	♙e4	♙c6 ³⁹⁷	
72	...	...	♜d2	♞e3	♗d5	♞e6	♗d6 ³⁹⁸	♜f2	♜f3	=
	...	...	♞ae8	♞e6	♙d3	fe6	♞f2	♗h2	♗e2 ³⁹⁹	
73	♞e4	♗f1 ⁴⁰¹	f3 ⁴⁰³	♞e1	♜d2	♗f2	♞e8	♜f1	♙d2 ⁴⁰⁷	±
	g5 ⁴⁰⁰	♗h5 ⁴⁰²	f5 ⁴⁰⁴	♙d7 ⁴⁰⁵	♜h8 ⁴⁰⁶	♞ae8	♞e8	f4	g4 ⁴⁰⁸	
74	...	♜d2	♞e3 ⁴¹⁰	♗f3	♙d5	♜f1				∞
	...	f5 ⁴⁰⁹	♞a7 ⁴¹¹	♜h8	cd5	♞g7 ⁴¹²				
75	...	♗f3	♙c2 ⁴¹⁴	♙f4 ⁴¹⁶	♙e4	♙c6	hg3 ⁴¹⁸			±
	...	♙f5 ⁴¹³	♜f4 ⁴¹⁵	♙e4 ⁴¹⁷	gf4	fg3				
76	...	...	...	♙e4	♙g5 ⁴²⁰	♙d3	♙d2 ⁴²²	g4 ⁴²⁴	♜h1	±
	...	...	♙e4	♗e6 ⁴¹⁹	f5	h6 ⁴²¹	f4 ⁴²³	♞a7 ⁴²⁵	♞g7 ⁴²⁶	

	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
77	...	...	...	♙f4 ⁴²⁷	♘d2	hg3 ⁴³⁰	♙e4	♘f1	♙e1 ⁴³²	∞
	...	...	♙f4	gf4 ⁴²⁸	fg3 ⁴²⁹	♙e4	♙h6 ⁴³¹	♙ad8		
78	...	...	♙d5	♙e3	♙e4	♙f6	♙g5 ⁴³⁵	♙g5	♘d2	
	...	...	cd5	♙e4 ⁴³³	de4	♙g4 ⁴³⁴	♙g5	f5 ⁴³⁶	♘f7 ⁴³⁷	∞
79	...	♘d2	♙e1 ⁴³⁹	♘e4 ⁴⁴⁰	♙c2 ⁴⁴¹	♘g5 ⁴⁴³	♙g5	f3	♙d2	
	♙d7	♙b7 ⁴³⁸	c5	c4	♙e7 ⁴⁴²	♙g5 ⁴⁴⁴	♙ae8 ⁴⁴⁵	h6	f5 ⁴⁴⁶	=
80	♙e3	♙f3	♘d2 ⁴⁴⁸	♙g2	a4	ab5	♙a6 ⁴⁵¹	♙f3 ⁴⁵³	♙h1	
	♙f5 ⁴⁴⁷	♙ae8	♙g4 ⁴⁴⁹	♙h5	♙e6 ⁴⁵⁰	ab5	♙h3 ⁴⁵²	♙g4	♙c7 ⁴⁵⁴	±
81	...	♙d5 ⁴⁵⁵	♙f3 ⁴⁵⁶	♘d2	a4 ⁴⁵⁸	♙a4	♙a5	♙aa1	♙h5	
	♙e8	cd5	♙a7 ⁴⁵⁷	♙ae7	ba4 ⁴⁵⁹	h5 ⁴⁶⁰	♙b7	h4	♙c8 ⁴⁶¹	±
82	...	♙d3	♙g5 ⁴⁶³	♘d2 ⁴⁶⁴	♘e4	fg3	♙d2	♙h4 ⁴⁶⁶		
	♙g4	g5 ⁴⁶²	f5	f4	fg3	♙f3 ⁴⁶⁵	♙af8			±
83	...	...	♙e3 ⁴⁶⁷	♘d2 ⁴⁶⁸	♙f1 ⁴⁶⁹	♙d1	♙g4 ⁴⁷¹	♙e4 ⁴⁷²	♙h3	
	...	♘e3	♘h8	f5	♙h5 ⁴⁷⁰	f4	♙g4	♙g6	fg3 ⁴⁷³	±
84	...	...	...	♙d5	♘d2	♙g2	♘f3 ⁴⁷⁵	♘e5	♘f3 ⁴⁷⁶	
	...	...	c5	♙ad8	♙c7 ⁴⁷⁴	♙h6	♙b6	♙e6	♙g4 ⁴⁷⁷	=
85	...	...	...	♙f1	♘f1	♘g2 ⁴⁷⁹	cd4	♙d3	♙d1	
	...	...	...	♙f1 ⁴⁷⁸	♙ad8	cd4 ⁴⁸⁰	♙c7 ⁴⁸¹	♙f5	♙fe8 ⁴⁸²	±
86	...	...	f4 ⁴⁸³	♙d5	♘d2	♙f1	fg5	♙f4	gf4	
	...	f5	♘h8	cd5	g5 ⁴⁸⁴	♙h5	f4	♙f4 ⁴⁸⁵	♙f8 ⁴⁸⁶	=
87	...	...	...	...	...	...	a4	fg5 ⁴⁸⁸	♙f4	
	...	...	...	...	...	...	ba4 ⁴⁸⁷	f4	♙f4 ⁴⁸⁹	±
88	...	...	...	♙f1	♘d2 ⁴⁹¹	♙f2	♙d5	a4	ab5	
	...	...	g5	♙h5 ⁴⁹⁰	♙ad8 ⁴⁹²	♘h8	cd5	h6	ab5 ⁴⁹³	∞

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♙e1 b5 7. ♙b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♙e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♙e1 ♙h4
14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♙ae8 17. ♘d2 f5⁴⁹⁴

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
89	f4	♙f1	♙g2 ⁴⁹⁶	♙d5 ⁴⁹⁸	♙d5	♙f4 ⁵⁰¹	gf4	♙e8 ⁵⁰³	♙c6 ⁵⁰⁴	
	g5 ⁴⁹⁵	♙h5	gf4 ⁴⁹⁷	cd5 ⁴⁹⁹	♘g7 ⁵⁰⁰	♙f4	♘h8 ⁵⁰²	♙e8	♙g8 ⁵⁰⁵	=
90	...	...	♙d5	♙g2 ⁵⁰⁶	fg5 ⁵⁰⁸	h4 ⁵¹⁰	♙f2	♙f4	♙d6	
	...	...	cd5	♙e4 ⁵⁰⁷	♘h8 ⁵⁰⁹	♙ee8 ⁵¹¹	f4	♙e2	♙f2 ⁵¹²	±
91	...	♙d5	♙f1 ⁵¹³	♙g2 ⁵¹⁴	a4	fg5 ⁵¹⁶	♙f3 ⁵¹⁸	ab5	♙f4	
	♘h8	cd5	♙h5	♙e4	g5 ⁵¹⁵	♙h3 ⁵¹⁷	♙g4	f4	♙f4 ⁵¹⁹	=

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
92	...	...	...	...	♞e4	h4 ⁵²⁰	♞f1	♞h2	♞f4	
	...	...	...	...	fe4	h6	g5	gf4	♞f4 ⁵²¹	+-
93	...	...	...	...	♞d5	♞c6 ⁵²³	♞f4	gf4	♞d5 ⁵²⁵	
	...	...	...	g5	♞d8 ⁵²²	gf4	♞f4	♞c8 ⁵²⁴	♞ce8 ⁵²⁶	=
94	...	...	...	a4	ab5	♞f2 ⁵²⁹	b3 ⁵³¹	c4	fg5	
	...	...	...	g5 ⁵²⁷	ab5 ⁵²⁸	h6 ⁵³⁰	♞g8	♞h3	hg5 ⁵³²	干
95	...	...	...	...	...	fg5	♞e3	gf4 ⁵³⁴	♞g3	
	...	...	...	...	...	♞e3 ⁵³³	f4	♞f4	♞g5 ⁵³⁵	±
96	...	...	...	...	♞a6	♞b5 ⁵³⁶	♞f1	♞d3	♞d2	
	...	...	...	ba4	♞e6	♞h6	♞f3	♞g4	g5 ⁵³⁷	=
97	...	...	...	...	♞g2	♞e4 ⁵³⁹	♞f1	♞a6	♞e2 ⁵⁴²	
	...	...	...	...	♞e4 ⁵³⁸	fe4	♞f3 ⁵⁴⁰	♞h3 ⁵⁴¹	♞e2 ⁵⁴³	=
98	...	...	...	...	♞a4	fg5 ⁵⁴⁴	♞e3	gf4 ⁵⁴⁶	♞g3	
	...	...	...	...	g5	♞e3 ⁵⁴⁵	f4	♞f4	♞e8 ⁵⁴⁷	干
99	...	...	...	...	...	♞aa1	♞f2 ⁵⁴⁹	c4	cd5	
	...	...	...	...	...	♞e6 ⁵⁴⁸	♞g6 ⁵⁵⁰	♞h3	♞g4 ⁵⁵¹	干
100	...	...	...	...	...	...	fg5	♞f2 ⁵⁵²	gf4 ⁵⁵⁴	
	...	...	...	...	...	...	♞fe8	f4 ⁵⁵³	♞h3 ⁵⁵⁵	=

1. e4 e5 2. ♞f3 ♞c6 3. ♞b5 a6 4. ♞a4 ♞f6 5. 0-0 ♞e7 6. ♞e1 b5 7. ♞b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♞d5 10. ♞e5 ♞e5 11. ♞e5 c6 12. d4 ♞d6 13. ♞e1 ♞h4
14. g3 ♞h3 15. ♞e3 ♞g4 16. ♞d3 ♞ae8 17. ♞d2 ♞e6

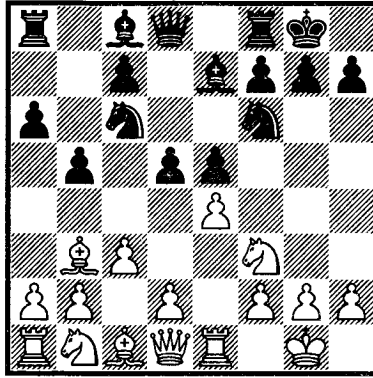
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
101	♞d1	♞ad1	♞f3 ⁵⁵⁷	♞f1 ⁵⁵⁹	♞e5	de5	♞c1 ⁵⁶⁰	♞g2	♞h1 ⁵⁶²	
	♞d1 ⁵⁵⁶	f5	♞g6 ⁵⁵⁸	♞h5	♞e5	f4	♞h6 ⁵⁶¹	f3	♞e6 ⁵⁶³	干
102	c4	♞c4 ⁵⁶⁵	♞f1	♞c1 ⁵⁶⁶	♞e5	de5	♞c4	♞e1	♞f4	
	bc4 ⁵⁶⁴	♞f4	♞h6	♞h5 ⁵⁶⁷	♞e5	♞e5	♞e1	♞f6	g5 ⁵⁶⁸	=
103	...	cd5 ⁵⁶⁹	♞e4	♞f1	dc6 ⁵⁷⁰	♞d5	♞e3	gf4	♞f3 ⁵⁷²	
	♞f4	♞h6	♞h2	f5	♞h8	♞e3	f4 ⁵⁷¹	♞f4	♞h1 ⁵⁷³	∞
104	...	...	...	...	♞e3	f3 ⁵⁷⁴	♞e5 ⁵⁷⁵	♞g1	♞d5	
	...	...	...	♞e3	♞f6	♞f5	♞d2	cd5	♞b2 ⁵⁷⁶	干
105	...	♞f1	♞h3	cb5	♞e6	gf4	♞a1	f3 ⁵⁸¹	♞e4	
	...	♞e3 ⁵⁷⁷	♞h3	♞c2 ⁵⁷⁸	fe6 ⁵⁷⁹	♞a1 ⁵⁸⁰	♞f4	cb5	♞f5 ⁵⁸²	干
106	♞d5	♞f1	a4 ⁵⁸⁴	♞a4	♞a6 ⁵⁸⁶	♞f4	♞e1	gf4		
	cd5	♞h5 ⁵⁸³	ba4 ⁵⁸⁵	f5	f4 ⁵⁸⁷	♞e1 ⁵⁸⁸	♞f4	♞e2 ⁵⁸⁹		干

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
107	...	...	♖g2	a4	c4 ⁵⁹¹	d5	♙f4	♙d6	♘c4	
	...	...	♚fe8	b4 ⁵⁹⁰	dc4	♚g6	♚f8	♚d6	♙f3 ⁵⁹²	±
108	...	a4	♖f1 ⁵⁹³	c4 ⁵⁹⁴	♖c4	♚ac1	♖b3	f3	♙f2	
	...	b4	♖h5	dc4	♚fe8 ⁵⁹⁵	♙h3	♘f8	♚g6	♙e6 ⁵⁹⁶	±
109	...	...	♚a4 ⁵⁹⁷	♖f1 ⁵⁹⁹	♙f4 ⁶⁰¹	♚f1	gf4	f3 ⁶⁰²	♘h1	
	...	ba4	f5 ⁵⁹⁸	f4 ⁶⁰⁰	♖f1	♙f4	♙h3	♚g6	♚e8 ⁶⁰³	—+
110	...	...	c4	cd5 ⁶⁰⁵	♙d2	♚a2 ⁶⁰⁶				
	...	...	♙b4 ⁶⁰⁴	♙d2	♚b6					∞
111	...	...	ab5 ⁶⁰⁷	♖f1 ⁶⁰⁸	♖h3	ba6	fe3 ⁶¹⁰	♚a5	a7	
	...	f5	♚fe8	f4 ⁶⁰⁹	♙h3	fe3	♙f5	♙d3	♚a8 ⁶¹¹	∞
112	...	...	♖f1	f4 ⁶¹³	♖f2 ⁶¹⁵	ab5	h4 ⁶¹⁷			
	...	...	♖h5 ⁶¹²	♚fe8 ⁶¹⁴	h6 ⁶¹⁶	ab5				∞
113	...	...	...	...	♙f2	♖g2	ab5	ba6	♚e8	
	...	...	...	...	♚e2 ⁶¹⁸	h6 ⁶¹⁹	♚d2	♙b8	♖e8 ⁶²⁰	=
114	♖f1	a4 ⁶²¹	♙d1 ⁶²³	♖c2	♖f3	♘f1	♚f1	fe3	♘g2	
	♖h5	♙h3 ⁶²²	♖f5	♙f4 ⁶²⁴	♚fe8	♙f1	♘e3	♙e3	♖g6 ⁶²⁵	=

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0–0
8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♚e1 ♖h4
14. g3 ♖h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♖d3 ♚ae8 17. ♘d2 ♚e6 18. a4

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
115	...	♚a4 ⁶²⁷	♖f1 ⁶²⁸	♚a6 ⁶²⁹	♚c6 ⁶³¹	♚d6	♙f4	♖e1	♙e5 ⁶³²	
	ba4 ⁶²⁶	♚fe8	♖h5	f5 ⁶³⁰	f4	♚d6	♚e1	♚e6		+-
116	...	...	♖f1 ⁶³³	♖h3	♚a6 ⁶³⁴	♚e3 ⁶³⁵	fe3	e4 ⁶³⁷	ed5	
	...	f5	f4	♙h3	fe3	♚e3 ⁶³⁶	♙e7	♙g5	♙d2 ⁶³⁸	+-
117	...	...	...	c4 ⁶³⁹	cd5	fe3	dc6	hg3	♚f1 ⁶⁴²	
	...	...	♖h5	f4 ⁶⁴⁰	♚e3 ⁶⁴¹	fg3	♘h8	♚f1	♖g5 ⁶⁴³	±
118	...	ab5 ⁶⁴⁵	♖f1 ⁶⁴⁷	♙d1 ⁶⁴⁹	♖e2	♘f1 ⁶⁵¹	cd4 ⁶⁵²	♚a3	♚d3	
	♖h5 ⁶⁴⁴	ab5 ⁶⁴⁶	♙h3 ⁶⁴⁸	♖f5	c5 ⁶⁵⁰	cd4	♘b4 ⁶⁵³	♘c6	♙b4 ⁶⁵⁴	=
119	...	...	♘f1	♙d1	♖d1 ⁶⁵⁶	♙d2 ⁶⁵⁷	♙e1	h4 ⁶⁵⁸	♘g2 ⁶⁶⁰	
	...	...	♚fe8 ⁶⁵⁵	♙d1	♖f5	♚e1	h5	c5 ⁶⁵⁹	cd4 ⁶⁶¹	±
120	...	...	...	♖d1 ⁶⁶²	♖d2	♙d1	♚ad1 ⁶⁶⁴	f4	♖g2 ⁶⁶⁶	
	...	...	♙f5	♙g4	♖h3	♙d1 ⁶⁶³	f5	g5 ⁶⁶⁵	♖g2 ⁶⁶⁷	=
121	...	♖f1 ⁶⁶⁸	f4 ⁶⁷⁰	ab5 ⁶⁷²	♚e3	ba6	a7	♚a7	♘c4	
	f5	♖h5 ⁶⁶⁹	♚fe8 ⁶⁷¹	♚e3	♚e3	♙b8 ⁶⁷³	♙a7	h6 ⁶⁷⁴	♙h3 ⁶⁷⁵	=

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
122	...	...	...	...	...	bc6	♙d5	h3	♙f3	
	...	...	...	...	...	♙e2	♙f8 ⁶⁷⁶	♙h3 ⁶⁷⁷	♙f1 ⁶⁷⁸	+-
123	...	...	...	...	♙d5 ⁶⁷⁹	♙b5	♙d5 ⁶⁸¹			
	...	...	...	ab5	cd5	♙f4 ⁶⁸⁰				±
124	...	...	...	ab5	♙d5 ⁶⁸²	♙g2	♙d5	♙a8	♙e8	
	...	...	g5	ab5	cd5	♙fe8 ⁶⁸³	♙f7 ⁶⁸⁴	♙g7	♙e8 ⁶⁸⁵	=
125	...	...	...	♙d5	♙g2 ⁶⁸⁶	♙a4 ⁶⁸⁸	♙a6	♙e4 ⁶⁹¹	♙d6 ⁶⁹³	
	...	...	ba4	cd5	♙e4 ⁶⁸⁷	g5 ⁶⁸⁹	gf4 ⁶⁹⁰	fe4 ⁶⁹²	fe3 ⁶⁹⁴	=
126	...	...	...	...	...	h4	♙a4	♙e4	♙a6	
	...	...	...	...	...	h6 ⁶⁹⁵	g5	fe4	gf4 ⁶⁹⁶	±
127	...	...	...	...	...	♙d5	♙f2	♙g2 ⁶⁹⁹	♙f3 ⁷⁰¹	
	...	...	...	...	♙fe8	♙h8 ⁶⁹⁷	♙e2 ⁶⁹⁸	h6 ⁷⁰⁰	♙f4 ⁷⁰²	=
128	...	...	...	♙a4	♙a6 ⁷⁰⁴	♙c6 ⁷⁰⁶	♙d5	♙g2 ⁷⁰⁸	♙c4 ⁷⁰⁹	
	...	...	...	g5 ⁷⁰³	gf4 ⁷⁰⁵	♙h6 ⁷⁰⁷	♙h8	fe3	f4 ⁷¹⁰	+-
129	...	...	...	...	...	...	♙d5	♙c6	♙a1 ⁷¹²	
	...	...	...	...	...	fe3	♙h8 ⁷¹¹	ed2	♙e2 ⁷¹³	=
130	...	...	...	...	...	...	hg3 ⁷¹⁴	♙d6 ⁷¹⁶	♙g2	
	...	...	...	...	...	fg3	f4 ⁷¹⁵	fg3 ⁷¹⁷	♙d6 ⁷¹⁸	=
131	...	...	...	...	...	♙f4	♙e6 ⁷²⁰	♙d5	♙g2	
	...	...	...	...	...	♙f4 ⁷¹⁹	♙d2	cd5	f4 ⁷²¹	+-
132	...	...	...	...	♙f2 ⁷²²	♙d5 ⁷²⁴	♙g2	♙f3 ⁷²⁵	♙aa1	
	...	...	...	♙b8	♙e2 ⁷²³	cd5	♙f7	♙e8	♙b5 ⁷²⁶	=
133	...	...	...	...	♙d5	♙g2 ⁷²⁷	♙d5	♙f2 ⁷²⁸	♙a6 ⁷³⁰	
	...	...	...	...	cd5	♙e8	♙h8	g5 ⁷²⁹	♙b2 ⁷³¹	=
134	...	...	...	...	...	♙a6	♙f2 ⁷³³	♙d6 ⁷³⁴	fg5	
	...	...	...	...	...	♙be8 ⁷³²	g5	♙d6	♙de6 ⁷³⁵	=
135	...	...	...	...	...	...	♙b5	h3 ⁷³⁷	♙f3	
	...	...	...	...	...	...	♙f7 ⁷³⁶	♙h3 ⁷³⁸	h6 ⁷³⁹	±
136	...	...	...	...	...	...	♙f2	♙e6	c4	
	...	...	...	...	...	♙e8	♙d7 ⁷⁴⁰	♙e6	dc4 ⁷⁴¹	±
137	...	...	...	...	♙a6	♙e3	♙c6	♙d5	♙e4	
	...	...	...	♙fe8	♙e3 ⁷⁴²	♙e3	♙e8 ⁷⁴³	♙f8	fe4 ⁷⁴⁴	-+
138	...	...	...	...	♙f2	fg5 ⁷⁴⁶	gf4	♙h1 ⁷⁴⁷	♙g1 ⁷⁴⁸	
	...	...	...	...	g5 ⁷⁴⁵	f4	♙h3	♙g4		∞

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5
7. ♙b3 0-0 8. c3 d5¹

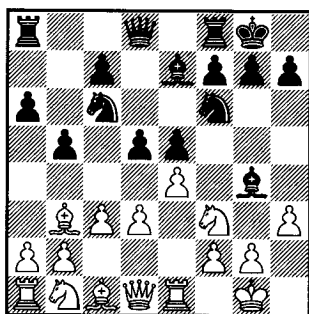
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	d3 de4 ²	de4 ♙d1 ³	♙d1 ⁴ ♙b7 ⁵	♘bd2 ♘d7 ⁶	♘b3 a5	♙e3 a4	♘bd2 ♖fb8	a3 ♙c8	♙c2 ♘c5 ⁷	=
2	d4 ed4 ⁸	e5 ⁹ ♘e4 ¹⁰	♘d4 ♘e5 ¹¹	f3 ¹² c5	fe4 ¹³ cd4	cd4 ¹⁴ ♙g4	♙d2 ♘c4 ¹⁵			≠
3	...	...	cd4 ♙g4 ¹⁶	♘c3 ¹⁷ ♙f3 ¹⁸	gf3 ♘c3 ¹⁹	bc3 ♙d7 ²⁰	f4 f5 ²¹			∞
4	ed5 e4 ²²	♘g5 ♙g4 ²³	f3 ef3	♘f3 ²⁴ ♘a5 ²⁵	♙c2 ♖e8	d4 ♙d5	♙d3 ♙d6 ²⁶			≠
5	...	...	♙c2 ♘e5 ²⁷	♘e4 ♘e4 ²⁸	♙e4 ²⁹ ♙d6	f4 ³⁰ ♘g6 ³¹	d4 ³² ♙d7	♖f1 ♖ae8 ³³		≠
6	...	dc6 ef3	♙f3 ♙g4	♙g3 ³⁴ ♖e8	f4 ³⁵ ♙d6	♖e8 ³⁶ ♙e8	d4 ♙c6	h3 ³⁷ ♙f5	♘d2 ♖e8 ³⁸	∞
7	...	...	...	...	d4 ♙d6	f4 ³⁹ ♘h5 ⁴⁰	♖e8 ♙e8	♙f2 ⁴¹ ♙c6	h3 ♙e6 ⁴²	=
8	...	...	...	...	...	♖e8 ♙e8	♙e3 ⁴³ ♙c6 ⁴⁴	f3 ⁴⁵ ♖e8	♙f2 ♖e7 ⁴⁶	∞
9	...	...	...	...	f3 ♙d3 ⁴⁷	fg4 ♙c5	♖e3 ⁴⁸ ♖ad8 ⁴⁹	♘a3 ⁵⁰ ♘e4	♙f3 ⁵¹ ♘d2 ⁵²	=
10	...	...	...	...	♙h4 ⁵³ ♖e8 ⁵⁴	f3 ⁵⁵ ♙f5 ⁵⁶	d4 ⁵⁷ ♙h2	♘h2 ♘g4	♘g3 ♙h4 ⁵⁸	∞

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 e4 10. dc6 ef3

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
11	...	...	d4	gf3 ⁶⁰	♙f4	♙e5 ⁶²	♘d2	♚e3	♙f1	
	...	...	♙g4 ⁵⁹	♙h5 ⁶¹	♙d6	♙c8	♙h3	♚ad8	♙h4 ⁶³	±
12	...	...	...	♙g5 ⁶⁴	♙h2	♙g1	♙f3	♘a3 ⁶⁷	♘c2	
	...	...	♙d6	♙h2 ⁶⁵	♘g4	♙g5	h5 ⁶⁶	♙f5	♚ae8 ⁶⁸	±
13	...	...	...	♙f3 ⁶⁹	♙f4 ⁷¹	♙g3	♘d2	♙c2	♙d3 ⁷³	
	...	...	fg2	♙e6 ⁷⁰	♘d5 ⁷²	a5	a4	♙e8	g6 ⁷⁴	∞
14	...	...	...	♙g5	♙d3	♙h3 ⁷⁷	♘d2	♘f3	a3	
	...	...	...	♙g4 ⁷⁵	♙h5 ⁷⁶	♙g6	♚e8	a5 ⁷⁸	♙d6 ⁷⁹	+ -
15	...	...	...	...	...	♘d2	♚e7 ⁸¹	h3 ⁸²	♙e3 ⁸³	
	...	...	...	...	♚e8	♘h5 ⁸⁰	♚e7	♙e6		±

1 Marshall

2 9... ♙g4 10. h3

a) 10... ♙f3 11. ♙f3 d4 12. ♙d5 ♘d5 13. ed5 ♘a5 14. cd4 [14. ♚e5 ♙f6 15. ♚e1 ♚e8 16. ♚e8 ♙e8∞] ed4 15. ♙f4 ♙d6 16. ♚c1 ♚c8 17. ♘d2 ♙f4 18. ♙f4 ♙d5 19. ♚c7 ♚c7 20. ♙c7 ♘c6= Marjanović - P. Nikolić, Vrbas 1982;

b) 10... ♙h5

b1) 11. g4? ♙g6 12. ed5 ♘d5 13. ♘e5 ♘e5 14. ♚e5 ♘f6 15. ♙g5 [15. d4 ♙d6 16. ♚e1 ♙d7 △ h5≠ Krogius, Macukevič] h6 16. ♙h4 ♙d6 17. ♚e3 ♙f4!≠ Gutman;

b2) 11. ♘bd2 d4 [11... ♚e8!? 12. g4? ♙g6 13. ed5 ♘d5 14. ♘e5 ♘e5 15. ♚e5 ♘f4≠ Wade, Harding; 12. ♘f1=] 12. g4 [12. ♘f1 ♙d7 13. ♘g3 ♙g6 14. ♘h4 (Jassa - Nassiff, Syrakus 1975) dc3 15. bc3 ♚ad8∞] dc3 13. bc3 ♙g6 14. ♘f1 ♙d7 15. ♘e3 ♚ad8∞ Krogius, Macukevič

3 10... ♙b7!? = Tarasova - Lunin, Rostov 1956

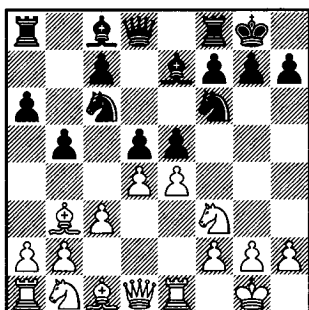
4 11. ♚d1 ♚d8 [11... ♘e4 12. ♚e1=] 12. ♙c2 h6 13. ♘bd2 ♙e6 14. ♘f1 ♘d7 15. ♙e3 ♙c5 16. b4 ♙e3 17. ♘e3 ♘b6= Boleslavskij - Lilienthal, SSSR (ch) 1947

5 11... ♘d7 12. ♙e3 ♘a5 13. ♘bd2 c5 14. ♙c2 ♚b8 15. ♚ed1 f6 16. ♘f1 ♘b6= Foguelman - Schweber, Villa Crespo 1959

6 12... ♚fd8 13. ♙b3 [13. ♙c2 ♘d7 14. ♘f1 ♘c5= Petrosian - Ivkov, Teplice 1979] ♙c5 14. ♘f1 ♙b6 15. ♙g5 ♚d6 16. ♙f6 ♚f6 17. ♙d5 ♚e8 18. a4 ♙c8 19. ab5 ab5 20. ♙a8 ♘e7 21. ♘e3± Hulak - Ivkov, Budva 1981

7 18. ♖ad1 f6 19. ♜f1 ♙e6 20. ♜h4 ♜a5 21. ♜f5 ♙f8 22. ♜5g3 c6= Damljanović – Franzen, Trnava 1982

8

9... ♙g4 10. ed5 e4 [10... ♜d5 11.h3 ♙h5 12. g4± Nunn] 11. dc6 ef3 12. gf3± – 9. ed5;

9... **de4** 10. ♜e5 ♙b7 11. ♜d2 [11. ♙g5 ♜e5 12. de5 ♜d7 13. e6 ♙g5 14. ed7 c5∞; 11. ♜c6 ♙c6 12. ♙g5 (Šiška – Demidenko, corr. 1965) ♖e8!?!∞ Krogus, Macukevič] ♙d6 [11... ♜e5 12. de5 ♜d7 13. ♜e4 ♜e5 14. ♖h5 ♜d3 15. ♜g5 ♙g5 16. ♙g5 ♖d7 17. ♖e7 ♖f5 18. ♖h4± Neukirch – Likevič, DDR 1965] 12. f4 ef3 13. ♜df3 ♜e5 14. de5 ♙c5 15. ♜d4± Gutman;

9... ♜e4 10. ♜e5 [10. de5 ♙e6 – C 83] ♜e5 11. de5 ♙b7 12. ♙e3 c5 13. ♜d2 ♜d2 14. ♖d2 ♖b6= Ciocâltea – Velimirović, Smederevska Palanka 1979

9 10. ed5 ♜d5 – 9. ed5

10 10... ♜e8 – C 84

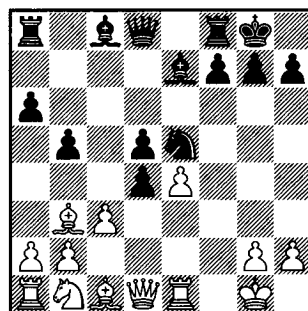
11 11... ♜d4 12. cd4 f5 13. ef6 ♜f6 14. ♙f4± Parma – Zinn, Polanica Zdrój 1964

12 12. ♜c6? ♜c6 13. ♙d5 [13. ♖d5 ♜c5 14. ♖c6 ♙b7–+] ♜f2! 14. ♖f3 ♙g4–+;

12. ♜b5?! ♙b7 13. ♜d4 c5 14. ♜f5 ♙f6± Tal

13 13. ♙f4?! ♙f6! [13... cd4 14. ♙e5 ♜f6=] 14. fe4 [14. ♙e5 ♙e5 15. ♜c6 ♙h2!? 16. ♜h2 ♖h4 17. ♜g1 ♖f2 18. ♜h2 ♖g3 19. ♜g1 ♜g5!–+→ Kruppa – Vladimirov, Frunze 1988 – 45/394 <1>] cd4 15. ♙e5 ♙e5 16. cd4 ♖b6± Vladimirov

14

14. ♙d5 dc3 15. ♙a8 ♙c5 16. ♜h1 (Neukirch – Zinn, DDR 1966 – 1/205 <2>) ♜d3 17. ♖e2 ♙g4 18. ♖f1 ♖h4 19. ♜c3 ♜f2 20. ♜g1 ♙e2!–+ Zinn;

14. **ed5** ♙d6 15. ♙f4 ♖e8 16. cd4 ♜d3! 17. ♖e8 ♖e8 18. ♖d3 ♖e1 19. ♖f1 ♖f1 20. ♜f1 ♙f4 21. ♜c3 ♙h2± Hegde – Lukács, Kolhapur 1987;

14. ♖d4 ♖c7! △ ♙c5± Vladimirov

15 Tal

16 11... ♜a5 12. ♙c2 f5 13. ef6 ♙f6!∞ Szily – Szabó, Budapest 1962

17 12. ♙e3 ♜a5 13. ♙c2 f5 14. ♙d3 ♜c4 15. ♙c1 c5! 16. ♙e2 cd4 17. ♜d4 ♙c5± G. Kuz'min – Nunn, Budapest 1978

18 12... ♜c3 13. bc3 ♖e8?! 14. ♙f4 ♙a3 15. ♖d3 ♜e7 16. ♜g5 ♙f5 17. ♖f3 c6 18. e6!± Smith – Davilla, Luzern 1982; 14... ♙f8!?; 13... f6!?!∞ Krogus, Macukevič

19 13... ♖f2?! 14. ♗f2 ♕h4 15. ♗e3! ♕e1 16. ♖e1 ♖e7 17. ♕c2 c5 18. ♖e2 ♖c6 19. ♖g3 ♖e7 20. ♗f2 cd4 21. ♕h6±↑ Ghindă – Lukács, Budapest 1978

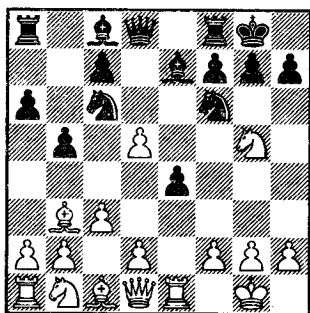
20 14... b4 15. ♕d2 bc3 16. ♕c3 ♕g5 17. f4! ♕f4 18. ♖f3 ♖g5 19. ♗h1 ♖h4 20. h3 ♖ad8 21. ♖g1±→ Diesen – Wilder, Manhattan 1978

21 15... ♖a5?! 16. ♕c2 f5 17. ef6 ♖f6 18. f5 ♖ff8 19. ♕f4 ♕f6 20. ♖e6 ♖c4 21. ♖g4±↑ Dobrota – Teischler, corr. 1987;

15... f5!? △. ♖d8-e6∞ Krogus, Macukevič

22 H. Steiner

23

10... ♕d6

a) 11. ♖e4 ♖e4 12. ♖e4 ♕f5 13. ♖e3 ♖e5 14. h3 ♖h4 15. d4 [15. ♕c2? ♖g4! 16. ♖c2 ♕c2 17. ♖c2 ♖ae8 18. d4 ♖f2 0 : 1 Yanofsky – Tornerup, København 1947] ♖g4 16. hg4 ♖h2 17. ♖f1 ♖h1 18. ♖e2 ♕g4 19. f3 ♖g2 20. ♖d3 ♕f5 21. ♖e4± Konstantinov;

b) 11. dc6 ♕h2 12. ♖h2 ♖g4 13. ♖g1 ♖g5 14. ♖e3 ♖h4 15. ♖g3 ♖h2 16. ♖f1 ♖h1 17. ♖e2 ♖h5 18. ♖h3 ♖f5 19. ♖g1± Krogus, Macukevič;

10... ♖a5 11. ♖e4! [11. ♕c2 ♕g4! 12. f3 ef3 13. gf3 ♕h5±] ♖e4 [11... ♕b7 12. ♖f6 ♕f6 13. ♕c2 ♕d5 14. d4 ♖c4 15. ♖d2±] 12. ♖e4 ♕b7 [12... ♖b3 13. ab3 ♕b7 14. c4 c6 (Zvorikina – Ga-

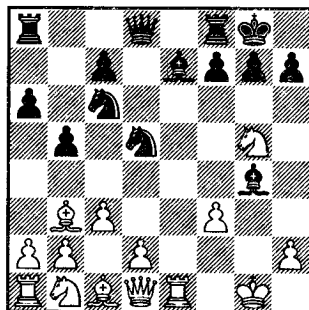
prindašvili, SSSR 1958) 15. ♖c3 b4 16. dc6 ♕c6 17. ♖d5± Gutman] 13. d4 ♖b3 14. ab3 ♖d5 15. ♖d2 f5 [15... ♖g5 16. ♖f1±] 16. c4± Krogus, Macukevič;

10... ♖e5

a) 11. d4 ♖d3 12. ♖e2 ♕g4! [12... ♖c1 13. ♖c1 h6 14. ♖e4 ♖e4 15. ♖e4 ♕f5 16. ♖e5± Prutovič – Borisenko, Krasnodar 1950] 13. f3 ♖c1 14. ♖c1 ef3 15. gf3 ♕h5±↑ Krogus, Macukevič;

b) 11. ♖e4 ♖d3 12. ♖f6 ♕f6 13. ♖e3 ♕f5 14. ♖f3 ♖c1 15. ♖f5 ♖b3 16. ab3 g6 17. ♖f3 ♕g5 18. ♖e5± Unzicker – Capello, Neuhausen 1961

24 12. gf3 ♖d5

a) 13. ♖h7? ♕d6! 14. ♕d5 [14. ♖f8 ♖h4! 15. fg4 ♕h2—+; 14. fg4 ♕h2 15. ♖h2 ♖h4 16. ♖g1 ♖g3 17. ♖f1 ♖f4 18. ♖e2 ♖f3—+ Keres] ♕h2 15. ♖h2 [15. ♖g2 ♖d5 16. ♖f8 ♖e5 17. ♖f1 ♖d3 18. ♖h2 ♖h5 19. ♖g1 ♕h3! 20. ♖e2 ♖e8!—+] ♖h4 16. ♖g2 ♖h3 17. ♖g1 [17. ♖f2 ♖h2 18. ♖e3 ♖fe8 19. ♖d3 ♖h7 20. ♕e4 ♖e4! 21. ♖e4 ♕f3—+ Pospiril] ♖g3 18. ♖h1 (Pulevič – Žuravl'ev, Kalinin 1954) ♖h7! 19. fg4 ♖h8 20. ♕g2 [20. ♕f7 g6 △ ♖g7—+] ♖g8 21. ♖g1 ♖h2 22. ♖f3 [22. ♖e2 ♖e5 23. ♖f1 ♖g4 △ ♖h1—+] ♖g2 23. ♖g2 ♖e1 24. ♖f1 ♖e8! 25. ♖e1 ♖e1 26. ♖f2 ♖c1—+⊥ Gutman, Vitomskij;

b) 13. ♖f7 ♖f7 14. fg4 ♖d7 △ ♖af8± Wade, Harding

25 12... ♖d5 13. d4 ♙h4 [13... ♗h8 14. ♖d3 f5 15. h3 ♙h5 16. ♖bd2 ♖f4 17. ♖f1 ♙d6 18. ♙c2 ♖f6 19. ♖b3 g5→ Pašev – Popov, Pernik 1964] 14. ♖f1 ♖d7 15. ♙d5 ♖d5 16. ♙f4= Tal

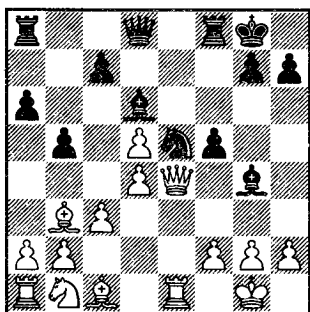
26 Morley – Harding, Teesside 1972

27 11... ♖a5!? 12. ♖e4 ♖b3 13. ab3 [13. ♖b3 ♖d5 14. d4 ♖e8→] ♖d5 14. d4 f5 15. ♖c5 [15. ♖ed2!? ♙d6 16. ♖f1∞] ♙d6 (Merdinian – V. Dimitrov, Sofija 1975) 16. ♖d2!? △ ♖f1∞ Krogius, Macukevič

28 12... ♖d5 13. d4 ♖g6 14. ♖g3 ♖d7 [14... c5 15. dc5 ♙c5 (Anscin – Aranyi, Magyarország 1942) 16. ♙d5! ♖d5 17. ♙e3± Wade, Harding] 15. ♖d2 ♖df4 16. f3 [16. ♖de4? ♙f3!→ Klass – Bade, BRD (ch) 1975] ♖g2 17. ♖e7! ♖e7 18. fg4± Tröger

29 13. ♖e4 ♙f5 14. d3 [14. d4 ♖c4!→ Gutman] ♙e4 15. de4 ♙c5± Krogius, Macukevič

30 14. d4 f5

a) 15. ♖e3 f4 16. ♖e4 [16. ♖d2 ♖f3!→ Gudzy – N. Žuravl'ev, Liepaya 1951] ♙f5 17. ♖e2 f3 18. ♖f1 ♖g4 19. g3 ♖h2! 0 : 1 Strukov – Baličev, corr. 1988/89;

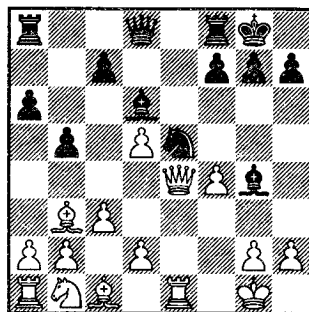
b) 15. ♖c2 ♖f3! 16. gf3 ♖h4

b1) 17. fg4 ♖h2 18. ♖f1 fg4! 19. ♙e3 [19. ♖e3 g3→] g3 20. ♖e2 gf2

21. ♖f1 ♖ae8 22. ♖d2 ♖h5 23. ♖d3 ♖e3→+ Wade, Harding;

b2) 17. ♖e5 ♙h3! [Ždanov; 17... ♙f3? 18. ♖d2 ♖g4 19. ♖f1 ♖g2 20. ♖e1± Kortchnoi – Žuravl'ev, SSSR 1951] 18. ♖e2 ♙e5 19. de5 f4 20. d6 ♖h8 21. ♙e6 ♙e6 22. ♖d2 ♖f5 23. ♖e4 ♖g5 24. ♖f1 ♙h3 25. ♖e2 ♖e8! 0 : 1 Weibull – End, Sverige 1961

31

14... f5 15. ♖e3 [15. ♖d4? ♖h4 16. ♖f1 ♖ac8 17. ♙d1 ♖d7 18. ♖f2 (Flösser – Gaymann, BRD 1970) ♖h5 19. ♙g4 fg4! 20. d4 ♖f6→ Gaymann] ♖g6 16. g3 ♖e8 17. ♖f2 [17. ♖e8? ♖e8 18. ♖e8 ♖e8 19. ♖a3 ♖e1 20. ♖f2 ♖e2 21. ♖g1 ♙h3! 22. ♖c2 ♖g2 23. ♖h1 ♖f4!→+ Soans – Škurovič-Hasin, corr. 1973] ♖e1 18. ♖e1 ♖e8 19. ♖f2 ♖e7 20. d4 ♖e8→ Škurovič-Hasin;

14... ♖d7 15. d4 ♖h4 16. g3 ♖h5 △ ♖f6→ Krogius

32 15. f5 ♖h4 16. h3 ♖g3 17. hg4 ♖f4→+ Gutman, Vitomskij

33 Gutman, Vitomskij

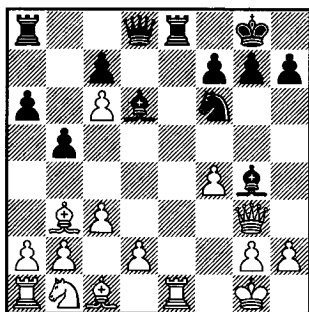
34 12. ♖e3? ♖e8 13. ♖d4 [13. d4 ♙d6 14. ♖d2 ♙f4!→+ Tislenko – Pakulis, Liepaja 1981] ♙c5 14. ♖d8 ♖ad8 15. ♖e8 ♖e8 16. h3 ♖e1 17. ♖h2 ♙d6→+ López – Frías, España 1941;

12. ♖f4!? ♖e8 13. ♖e3 ♙d6 14. ♖d4! ♙f5 15. h3 ♖e4 16. d3 ♖c5 17. ♖d2 [17. ♙c2?? ♖e6→] ♖d3 18. ♖f1

♞e5 [18... ♞c1? 19. ♞c1 ♞g5 20. ♞ce1 ♞ed8 21. ♞d5! ♠ ♞g3±] 19. ♞g3 (Aira-petian – Rosican, Erevan 1981) ♞g6!∞ Nunn

35 13. ♞e3? ♠d6 14. ♞h4 ♠f4 15. ♞e8 ♞e8 16. f3 ♞e2! 17. c4 b4—+ Lev-čenkovič – Sakovič, SSSR 1972 — 13/304

36

14. d4 — 13. d4;

14. ♞e5

a) 14... ♠e6 15. d4 ♠b3 16. ab3 ♠e5 17. fe5 ♞e4 18. ♞f3 ♞h4

a1) 19. ♞d2 ♞e1 20. ♞f1 ♞d2!;

a2) 19. ♞a3 ♞e1 [19... b4 20. ♞c2] 20. ♞f1 ♞f1 21. ♞f1 b4!?∞;

a3) 19. g3 ♞g5 20. ♞f5 ♞e4 21. ♞g5 ♞e1 22. ♞g2 ♞e2 1/2 : 1/2 Bole-slavskij – Pirc, Saltsjöbaden (izt) 1948; 18. ♞e3!? ♠ 18... ♞h4 19. ♞d2 ♞d2 20. ♠d2∞ Anand;

b) 14... ♠e5 15. fe5 ♞h5! [15... ♞e7 16. d4 ♠h5 17. ♞d2!± Goransson]

b1) 16. ♞g4?! ♞e5 17. ♞a3 [17. ♞f3 ♞e7 18. ♞a3 ♞e1 19. ♞f2 ♞e8!—+ Goransson; 17. d4 ♞e1 18. ♞f2 ♞c1 19. ♞h5 ♞f6 20. ♞f3 ♞h4 21. ♞g3 ♞e4—+ Krogius, Macukevič] ♞e1 18. ♞f2 ♞f6! 19. ♞f4 [19. ♞d4 ♞e7 20. ♞d3 ♞g4 21. ♞g3 ♞e5 22. ♞g4 ♞e4—+ Pospíšil] ♞e7 20. ♞f3 ♞h1—+ van den Berg – Szabó, Tel-Aviv 1958;

b2) 16. ♞e3 ♠e6 17. ♠d1 ♞h4 18. d4 ♠d5± Krogius, Macukevič; 17... g6± Wade, Harding

37 16. ♞d2? ♞e8 17. h3 ♞e2! 18. ♞f1 [18. hg4 ♠f4—+ Krogius, Macuke-vič] ♠f5 19. ♞e3 ♞h5 20. ♞g5 ♞f4! 21. ♞d8 ♠f8 22. ♠d5 ♞g6 23. ♞h4 ♞d5 0 : 1 Preibsch – Pötzsch, corr. 1959

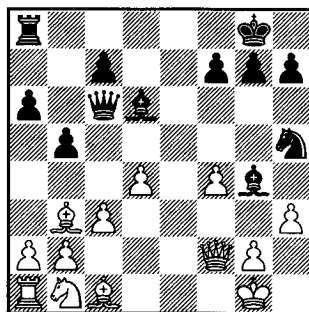
38 18. ♞f2 ♠d3∞ Nunn

39 14. ♞e5? ♠e5 15. de5 ♠d1!—+ Al'tšuler – Jurkov, SSSR 1968

40 14... ♞e1 15. ♞e1 ♞f8 [15... ♞h5?! 16. g3!±; 15... ♞e8 16. ♞e8? ♞e8 17. ♠d2 ♞e4 18. g3 h5 19. a4 h4 20. ab5 ab5 21. c4 ♞d2 22. ♞d2 ♞e2 23. c5 ♠e7—+ Weaver, Adams; 16. ♞f2= Po-pov] 16. ♞f2 ♞e8 17. ♞d2 (Simagin) ♠f4 18. ♞f4 ♞e1 19. ♞f2 ♞e7 20. ♞f1 ♠h5 21. ♞e3 ♞h1! 22. g4 ♞g4 23. ♞g4 ♞e1—+ Popov; 21. h3!±; 18. ♞f1∞ Anand

41 16. ♞h4 ♠f4 17. ♠f4 ♞f4 18. ♞d2 ♞e3 19. ♞h1 ♞d3 20. h3 (Nizkevič – Pullianin, corr. 1966) ♠e6! = Wade, Harding

42

17... ♠c8? 18. ♠d1 ♞f6 (Foltys – Pirc, ČSSR – Jugoslavija 1948) 19. ♠f3 ♞e4 20. ♞d2—+ Tal;

17... ♠e6

a) 18. ♠e3 ♞e8 19. ♞d2 ♠b3!? [19... ♠d5 20. ♠d5 ♞d5 21. g4 ♞f6± Gutman, Vitomskij] 20. ab3 g5 21. ♞f1 [21. ♞f3 g4 22. ♠d2 ♞g3 23. ♞e1 f6!±] ♠f4!? 22. ♞e1 ♠e3 23. ♞e3 ♞e3 24. ♞e3 ♞f4∞ Bogatyrev – Larsson, corr. 1962;

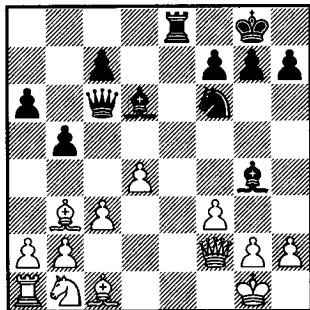
b) 18. g4!? ♖f6 19. ♙e6 fe6 20. ♗g2 ♗d5 21. ♗d2 ♙f4 22. ♗e4 e5 (Hakkanen – Èstrin, corr. 1958/61) 23. ♙f4 ef4 24. ♗f3= Èstrin

43 15. f4 – 13. f4

44 15... ♙f4 16. ♗e8 ♗e8 17. ♙e3 ♙f5 [17... ♙e3? 18. fe3 ♗e3 19. ♗d2 ♗e2 20. ♗d1± Tal] 18. h3 [18. ♗d2 ♗e3 19. fe3 ♙e3 20. ♗f1 ♙d2∞ Schu – Ekola, corr. 1966] ♙e3 19. fe3 ♗e3 20. ♗f2 [20. ♗d2 ♗e2 21. ♗d1 ♗e4∞] ♗d3 21. ♙c2 ♗e4 22. ♗g1 ♗e3∞ Anand

45 16. ♗d3!? ♗e8 17. ♙e3 ♙f3 18. gf3 [18. ♗f1? ♙h2 19. ♗h2 ♗d6 △ ♗g4+!] ♗f3 19. ♗d2 ♗h3 20. ♗f1 ♗g4 21. ♗f5 ♗h8 [△ g6∞ Tal, Gutman; 21... ♙h2 22. ♗h2 ♗h2 23. ♗f1 ♗h1 24. ♗e2 ♗e3 25. ♗d2!+- Anand] 22. f4!? [22. ♙f4 ♗f2! 23. ♗f7 ♗g4+!] g6 23. ♗f7 ♗f8 24. ♗e6+- Anand; 17... ♙h5∞ Tal, Gutman

46

17... ♙f5 18. ♙g5 [18. ♗d2 ♙d3! 19. ♗f1 ♗e2 20. ♗h4 ♗e8∞ Stieg – Pötzsch, corr. 1955/56] ♙d3 19. ♗d2 ♗e2 20. ♗h4 ♗e8 21. ♗f1 c5 22. ♙f6 gf6 23. ♗f6 ♙e7 24. ♗f4 c4 25. ♗g3 ♗e6 26. ♗d2± Kopel – Armaş, corr. 1982; 25... ♗b2!∞; 20... h6!? Anand;

17... ♗e7 18. ♙g5 [18. fg4? ♗g4 19. ♗f1 ♙h2 20. ♗h1 ♙g3 21. ♙d2 ♗g6+ Gutman, Vitomskij; 18. ♙d2? ♗e8 19. ♙d1 ♙f5 20. ♗a3 ♙f4 21. ♗c1 ♗e1+- Radčenko] ♗e8

a) 19. ♗a3? ♗e2 20. ♗h4 [20. ♗f1 ♙h3+-] h6 21. ♙f6 ♗e3 △ ♙f3+- Tal, Gutman;

b) 19. ♗d2 ♗e2!

b1) 20. ♗h4? h6 21. ♙f6 [21. fg4 hg5 22. ♗g5 ♗h7!+-; 21. ♙h6 gh6 22. ♗f6 ♗e3 23. ♗h1 ♙h5+- Krogus, Macukevič] ♗e3 22. ♗h1 ♙h3!+- Kuszko – Baran, Katowice 1972;

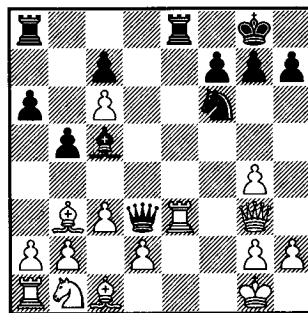
b2) 20. ♗f1 ♙h3 21. gh3 h6 [21... ♗h5? 22. ♗e4! ♗e4 23. ♙f7!+- Radčenko] 22. ♙h4 [22. ♙f7 ♗f7 23. ♗e4 ♙h2 24. ♗h1 ♗b2∞ Tal, Gutman] ♗e3 23. ♙f2 ♗d2 [23... ♙h2 24. ♗g2 ♗d2 25. ♗e1 ♗e1 26. ♗e1 ♗e1 27. ♙e1±] 24. ♗e1 ♗e1 25. ♗e1 ♗b2∞ Krogus, Macukevič

47 13... ♙c5? 14. d4 ♙d4 15. cd4 ♗d4 16. ♗h1 ♗e1 17. ♗e1 ♗e8 18. ♗d2 ♗d3 19. ♗g1+-;

13... ♙d6 14. ♗f2 ♗e1 15. ♗e1 ♗e8! 16. ♗f2! ♙f5 17. d4 ♗c6 18. ♙e3 ♗d5 19. ♗d2!± Keres

48 15. ♗h1 ♗e1 16. ♗e1 ♗e8 17. ♗d1 ♗g4+- Krogus, Macukevič

49

15... ♗e4? 16. ♗e1 ♗ad8 17. ♗h1!+- Judovič;

15... ♗e7 16. ♗a3 ♗ae8 17. ♗c2 ♗d5 18. ♗d4 ♙d4 19. cd4 ♗e3 20. de3 a5 21. ♗f2!+- Manuil – Teichmann, corr. 1976;

15... ♖e3?! 16. d3 ♖e8 (Ed. Lasker — Marshall, Chicago 1926) 17. ♘a3! ♙a3 18. ba3 ♖c3 19. ♖b1 ♘e4 20. ♙b2 ♘g3 21. ♙c3 ♘e2 22. ♙f2 ♘c3 23. ♖c1± Krogius, Macukevič;

15... ♘d5?! 16. ♘a3! [16. ♖f3? ♘e3 17. d3 ♖e6! 干 Polugaevskij — Ivašin, Kujbyšev 1975] ♘e3 17. d3 ♙a3 18. ba3 ♖e4 19. ♖f2 ♖ae8 20. ♙c2 ♖c3 21. ♖b1 ♖g4 22. ♙b2 ♖c6± Krogius, Macukevič

50 16. ♖f3 ♖e5 17. h3 [17. ♙h1 ♘g4—+ Krogius, Macukevič] ♘e4 18. ♖f4 ♘d2 19. ♙d2 ♖e3 20. ♙h1 ♖h3—+ Sequeira — Iten, Innsbruck 1977

51 17. ♖e1 ♘d2 18. ♙d2 ♖d2—+ Krogius, Macukevič

52 18. ♙d2 ♖d2 19. ♙f7 ♙h8 20. ♙e8 ♖e8 (Raltka — Marman, Bratislava 1976) 21. ♙f1 [21. ♖f1 h6干] ♖e3 [21... ♖f8?! 22. ♖f8 ♙f8 23. ♖e2 ♖d5 24. ♘c2±] 22. ♖d1 ♖d3! 23. ♖d2 ♖d2= Krogius, Macukevič

53 13. f4 g5? 14. d4 ♙h8 15. ♖e5 gf4
a) 16. ♙f4 ♖g8! [16... ♘h5? 17. ♖h5 ♙h5 18. ♘d2 ♖e8 19. ♖f1 ♖e2 20. ♙d1!± Fischer — Seidman, USA (ch) 1960/61 <3>] 17. ♙f7? ♖g7 18. ♙b3 ♘h5 19. ♖f2 ♖f6干 Pötzsch; 17. ♘d2∞ Wade, Harding;

b) 16. ♖h4 ♙e5 17. d5 ♖g8 18. ♖f6 ♖f6 19. ef6 ♙h3 20. g3 ♖ae8 21. ♙f2 fg3 22. hg3 ♙g4 23. ♙f4 ♖g6 24. ♘d2 ♖e2 25. ♙f1 ♖f6 26. ♙d1+— Mitchell — Barda, corr. 1950/53; 13... ♖e8 — 13. f4

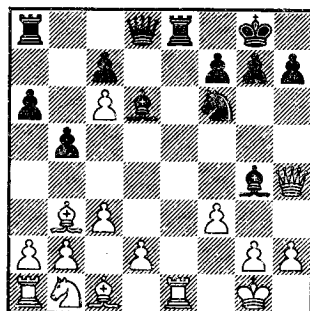
54 13... ♙f4?!

a) 14. f3? ♖d3!? 15. fg4 ♖ae8 16. ♖f1 [16. ♘a3 ♘g4 17. ♙c2 ♙h2 18. ♙h1 ♙g3—+] ♙d6 17. ♖f3 ♙c5 18. ♖e3 ♖e3 19. d3 ♙e3 20. ♙e3 ♖e3 21. ♖f2 ♖c1 22. ♖f1 ♖b2 23. ♘a3 ♖a3干 Prilepskij — Dolodono, corr. 1964;

b) 14. d4 g5 [14... ♖e8 15. f3±] 15. ♖h6 ♖e8 16. ♖e8! ♖e8 17. ♙d2 ♖e7 18. h3± Krogius, Macukevič

55 14. ♖e8? ♖e8 15. f3 ♖e2! 16. ♙c2 [16. d4 ♙h3! 17. gh3 ♖h2 18. ♙f1 ♙g3—+] ♖e8 17. fg4 ♘g4 18. ♖h7 ♙f8 19. ♖h8 ♙e7 20. ♖h4 g5! 21. ♖g5 ♙f8—+ Morch — Hansen, Norge 1951; 16... ♙h3!—+ Anand

56

14... ♙c5? 15. d4 ♙d4 16. cd4 ♖d4 17. ♙h1 ♖e1 18. ♖e1 ♖e8 19. ♖f1 ♖d3 20. ♘d2+— Gutman, Vitomskij;

14... ♖e1?! 15. ♖e1 ♖e8 16. ♖e8 ♖e8 17. ♘a3 ♙f5 18. ♙c2± Stern — Koskinen, corr. 1966;

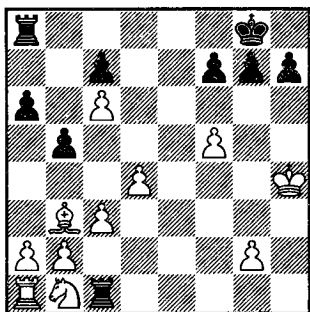
14... ♙h2!? 15. ♙h2 ♖d6! 16. ♙g1 ♖e1 17. ♖e1 ♖e8 18. ♖f2 ♙f3 19. gf3 ♖d3 20. ♙d1 [20. ♘a3 ♖e5 21. f4 ♖h5—+→ Krogius, Macukevič] ♘h5 21. ♘a3 ♖e6→ Pétursson — Johansson, corr. 1963

57 15. ♖e8? ♖e8 16. d4 ♖e2! 17. ♘d2 ♙d3 18. g3 ♖e1 19. ♙g2 ♖e8 0 : 1 Hindle — Hall, Bognor Regis 1961

58 18. ♙h4 ♖c1 19. fg4 ♖c1 20. gf5

(diagram)

a) 20... ♖d8 21. a4 b4 22. d5 bc3! [22... ♖b8? 23. d6! cd6 24. ♙c4 ♖c8 25. ♙a6 ♖c6 26. ♙b5± Fischer — S. Bernstein, USA (ch) 1959/60 <4>] 23. bc3 a5 24. ♙c4! [24. c4? ♙f8 25. c5 ♙e7 26.

♖a3 ♜a1 27. ♜b5 ♜b1! 28. d6 cd6 29. c7 ♜b3!-+ ♜b8 25. ♜b5 ♝f8 26. f6! gf6= Kmoch;

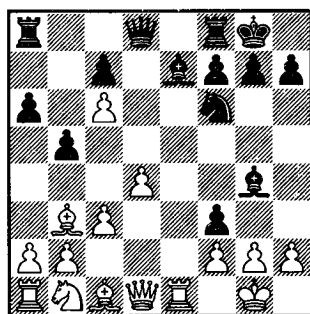
b) 20... ♝f8 21. a4 [21. d5 ♝e7♞; 21. ♝g3 ♜b8♞] ba4 22. ♜a4 [22. ♜c4 ♜b8 23. ♜d3 ♜d1 24. ♜c2 ♜h1 25. ♝g3 ♜b2+] ♜e8!♞ Gutman, Vitomskij

59 11... ♜e8 12. ♜g5 [12. ♞f3 ♜g4 13. ♞d3 ♞d6♞ △ 14. d5 ♜ad8 15. c4? ♞c6! 16. dc6 ♜d3 17. ♜g5 ♜b4! Wade, Harding; 13. ♞g3 - 11. ♞f3; 12... ♜d6 - 11... ♜d6]

a) 12... ♜g4 13. ♜f6! [13. h3 ♜h5 14. g4?! ♜g4!♞→; 14. ♜f6!] ♜f6 14. ♜e8 ♞e8 15. ♜d2 ♞c6 (A. Rodríguez - Arencibia, La Habana 1991 - 52/344 <5>) 16. h3! ♜h5 17. g4 ♜g6 18. ♞f3+- A. Rodríguez;

b) 12... fg2 13. ♞f3± - 11... fg2

60

12. g3 ♜d6 13. ♜g5 [13. ♜e3 ♞c8 14. ♜d2 ♞f5 15. ♜c2 ♞h5 16. ♜d3 ♜ae8+ Ščerbakov - Ėstrin, SSSR 1957] ♜e8 14. ♜e8! ♞e8 15. ♜f6 gf6 16. ♜d5±

Sznepik - Plachetka, Lublin 1973; 12... ♜e8!? △ 13. ♜g5 h6♞, △ 13. ♜f4 ♜d6♞, △ 13. ♜d2 ♜d6♞ Krogius, Macukevič;

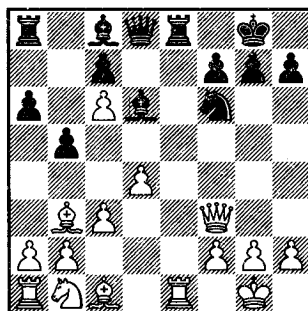
12. h3!? ♜h5 13. g4 ♜g4 14. hg4 [14. ♞f3 ♜f6 15. ♞g2 ♜e8 16. ♜g5 ♜g6 17. ♜d2 ♜h5= Pachman - Nejkirch, Madrid 1960] ♜g4 15. ♜f4?! ♜d6! 16. ♜d6 ♞d6 17. ♞d3 ♞h6 18. ♜d2 ♞h3 19. ♞f1 ♞h5 20. ♜e4 ♜ad8!♞ Gutman, Vitomskij; 15. ♞d2!± Zil'berštejn - Philippe, Luxembourg 1974

61 12... ♜h3 13. ♜f4 ♜h5 14. ♜g3 ♜d6 15. ♜d2 ♜f4 16. ♝h1 ♝h8 17. ♜e4± Neber - Haller, corr. 1966

62 14. ♜g3 ♜d5 15. ♜d5 ♜g3 16. hg3 ♞d5 17. ♜e5!± O'Kelly - Roháček, Trenčianske Teplice 1949

63 18. ♞g2± Kovalëv - Balaev, SSSR 1956

64 12. ♞f3 ♜e8 [12... ♜g4 13. ♞d3 ♜e8 14. ♜e3 ♜h5 15. ♜d2± Klovans - Ėstrin, SSSR 1958]

a) 13. ♜e8? ♞e8 14. ♞d1 ♞c6 15. h3 ♜b7 16. ♞f1 ♜e8 17. ♜e3 ♜f4+;

b) 13. ♞d1? ♜g4 14. f3 ♜e4! 15. g3 ♞f6 16. ♜f1 [16. ♝g2 ♜h3! 17. ♝g1 ♜g3 18. hg3 ♜g3-+ Byvšev - Žurav-l'ev, SSSR 1973] ♜g3! 17. fg4 [17. hg3 ♜h3+→] ♜e2 18. ♞e2 ♜e2 19. ♜f6 gf6+ Tal;

c) 13. ♜d2! ♜g4 [13... ♜e1 14. ♜e1 ♞e7 15. ♜d2 ♜g4 16. ♞e3 ♞f8 17.

f3± Harding] 14. ♖d3 ♖e1 15. ♙e1 ♗e8 16. ♜d2 ♗c6 17. f3 ♙h5 18. ♙h4! ♙g6 19. ♗f1± Haller – Dahl, corr. 1970

65 12... h6 13. ♙f6 ♗f6 14. ♗f3 ♗g5 15. h3 [15. g3 ♙g4 16. ♗d5 ♙f5 17. h4 ♗g6 18. ♜d2 ♖ae8 19. ♗g2 ♙d3 20. ♙d5± Prusz – Pötzsch, corr. 1961] ♙f5 16. ♜a3 ♖ae8 17. ♖ad1 g6 18. ♜c2 a5 19. ♖e8 ♖e8 20. ♜e3 ♗e7 21. ♙d5± Bulla – Wroźlan, corr. 1965

66 15... ♗h4? 16. ♗f7+;

15... ♜f6 16. ♗e3± Harding;

15... ♙f5 16. ♜d2 ♖ae8 [16... h5 17. ♜e4 ♙e4 18. ♖e4± Tal – Kirjatskij] 17. ♜f1 h5 18. ♗g3 h4 19. ♗c7 ♙e4 20. f3 ♖c8 21. ♙f7! ♙h8 22. ♗c8± Kofman – Kopaev, SSSR 1948; 18. ♜e3± Gutman, Vitomskij;

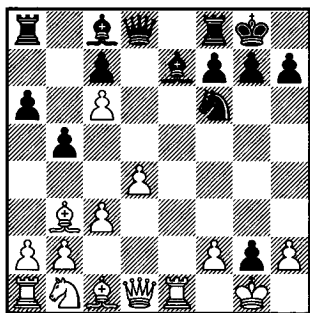
15... ♙e6 16. d5 ♙f5 17. ♜d2 ♖ae8 18. ♜f1± Pötzsch

67 16. ♙f7? ♖f7 17. ♖e8 ♙h7 18. ♗f7 ♗c1+;

16. ♗g3 h4 17. ♗c7 ♖a7 18. ♗d6 [18. ♗a7? ♗f4+!] h3 19. ♗g3 ♖e7! 20. ♜a3 h2 21. ♙h1 ♖e1 22. ♖e1 ♗d2!+ – Estrin

68 18. ♜e3! ♙e4 19. ♗g3 ♙c6 20. ♗c7! ♜e3 [20... ♖e3 21. fe3 ♙g2 22. ♗f4! ♗g6 23. ♙g2 ♖e8 24. ♙h1 1 : 0 Ševcov – Morozov, corr. 1959] 21. ♗c6 ♖c8 22. ♗f3 ♜g4 23. a4!± Gutman, Vitomskij

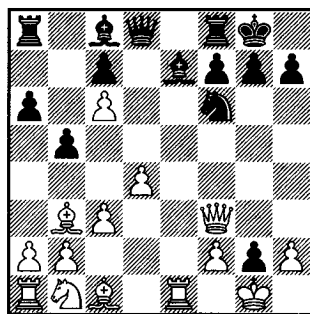
69

12. ♗e2 ♙d6 [12... ♖e8 13. ♙g5 ♙g4 14. f3 ♙h5 15. ♜d2 ♜d5 16. ♙d5 ♙g5 17. ♗e8 ♗e8 18. ♖e8 ♖e8 19. ♜e4±; 14... ♙h3!? Krogus] 13. ♙g5 h6 14. ♙h4 [14. ♙f6 ♗f6 △ 15. ♜d2? ♙h2+!] g5 15. ♙g3 ♖e8 16. ♙e5 ♙e5 17. de5 ♜g4∞ Krogus, Macukevič;

12. ♙f4 ♙g4! 13. ♗d3 ♜h5 14. ♙e5 ♙d6 15. ♜d2 ♙h8 [15... ♜f4? 16. ♗g3! ♙e5 17. ♗g4!±] 16. ♙c2 f5 17. ♜f3 ♜f4 18. ♗e3 ♜h3 19. ♙g2 f4! [19... ♙f6? 20. ♙f1 ♖f7 21. ♙d6 ♗d6 22. ♜e5+ – Gufel'd – Čikovani, SSSR 1961] 20. ♗d3 [20. ♗d2 ♙f3! 21. ♙f3 ♗h4+ →] ♖f5!∞ Gutman, Vitomskij

70

12... a5?! 13. ♙g5! a4 [13... ♙g4 14. ♗g3 a4 15. ♙f6 ♙f6 16. ♗g4 ab3 17. a3 ♖a6 18. ♗d7+ – Wade, Harding] 14. ♙c2 ♙e6 15. ♜d2 ♙d5 16. ♗d3 g6 17. ♖e7! ♗e7 18. ♗b5+ – Gutman, Vitomskij;

12... ♜g4 13. ♙f4 ♙h8 [13... ♙d6 14. h3 ♗h4 15. ♙d6 cd6 16. ♗f7!+ –] 14. ♜d2! g5 15. ♙g3 f5 16. h3! f4 17. hg4 fg3 18. ♗g3 ♙d6 19. ♗g2 ♖f4 20. ♙e6!± Gutman, Vitomskij;

12... ♖e8 13. ♙g5 a5 [13... ♙g4 14. ♗g2± – 12... ♙g4; 13... ♙d6 14. ♜d2± Nunn] 14. a3 ♙g4 15. ♗g2 ♙f5 16. ♜d2± Vasjukov – Toluš, SSSR 1961;

12... ♙g4 13. ♗g2

a) 13... ♙d6 14. ♙g5 ♖e8 15. ♜d2±;

b) 13... ♗d6 14. ♙g5 ♙f5 15. ♜d2 a5 [15... h6? 16. ♙h6 ♜g4 17.

♙e3±] 16. a4 b4 17. ♖e5! ♙g6 18. ♜c4± Nunn;

c) 13... ♖e8 14. ♙g5 ♙f5 [14... ♜h5? 15. ♖g4 ♙g5 16. ♖e8 ♖e8 17. ♖h5+ — J. Polgár — Murshed, Brno 1991] 15. ♜d2 ♖d6 16. ♖e2 ♙f8 17. ♖ae1 ♖e2 18. ♖e2 ♜h5 19. ♖e5± Ange-
lov — Herling, corr. 1963

71 13. ♙e6 fe6

a) 14. ♜d2 ♜d5 15. ♖g4 ♖f6! ♣↑;

b) 14. ♖e6 ♜d5 15. ♖g2 [15. ♖e4 ♙d6 ♣↑] ♙h4 (Ady — Baker, Barns-
dale 1989) 16. f3 ♖f6 ♣↑ Krogius, Macu-
kevič;

c) 14. ♖h3 ♜d5! [14... ♙d6 15. ♙g5±] 15. ♖e6 ♜h8 16. ♖e2 ♙g5 17. ♙g5 ♖g5 ♣↑;

d) 14. ♙g5 ♜d5= Nunn;

13. ♙g5 ♙d5 14. ♙d5 ♜d5 15. ♙e7 ♜e7 16. ♜d2 ♖d6= Gutman, Vi-
tomskij

72 13... ♙d5 14. ♙d5

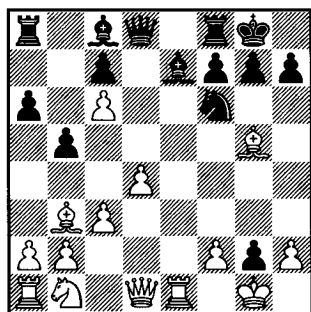
a) 14... ♖d5 15. ♖d5 [15. ♜d2±] ♜d5 16. ♙c7!±;

b) 14... ♜d5 15. ♙g3± Gutman,
Vitomskij

73 17. ♖e6 fe6 18. ♖e4 ♖g6∞
Anand

74 18. ♖b5 ♖b8↔ Anand

75

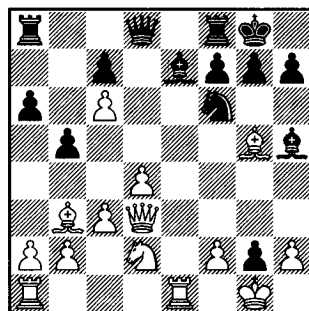
12... ♖e8 13. ♖f3± — 12. ♖f3;

12... ♜d5 13. ♙e7 ♜e7 14. ♖f3 ♖d6 15. d5 ♜g6 (Botterill) 16. ♜d2 ♜e5 17. ♖g3!± Krogius, Macukevič;

12... ♖d6 13. ♖f3 ♜g4 14. ♙f4 ♖f6 15. ♜d2 ♙d6 16. ♖e4 ♙f4 17. ♖f4 ♖h6 18. ♖g3 ♜f6 19. ♖e1 ♙g4 20. ♖f6 ♖d2 21. ♖e4 ♙e2 22. ♜g2 ♖d3 23. ♖g4!± Abrašin — Žuravl'ev, corr. 1960

76 13... ♜d5 14. ♙e7 ♜e7 15. ♖e4 ♙e6 16. ♙e6 fe6 17. ♖e6 ♖f7 18. ♜d2 ♜g6 19. ♖e4 ♜f8 20. ♖h3 ♖f6 21. ♖g2± Öim — Nash, corr. 1973/75

77 14. ♜d2

a) 14... ♙g6 15. ♖h3 — 14. ♖h3;

b) 14... ♖e8 15. ♖h3 [15. a4 ba4 16. ♖a4 ♜g4 17. ♙e7 ♖e7 18. ♖e7 ♖e7 19. ♜f3 ♙g6 20. ♖a6 ♖e8 21. ♖d2 ♖f6 22. ♙d5 ♖d6 23. ♖a5 h6 24. c4 ♙e4 1/2 : 1/2 Terpian — Èstrin, corr. 1963] ♙g6 16. ♜f3+ — 14. ♖h3;

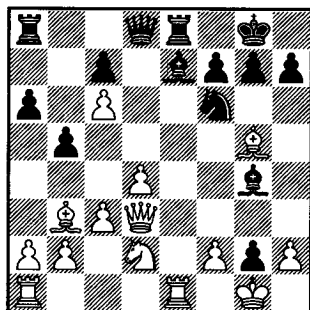
c) 14... ♖d6 15. ♖g3 ♖fe8 16. ♖e5!± Štejn — Džanoev, SSSR 1961

78 16... h6 17. ♜e5 ♜h7 18. ♙f7 ♙f7 19. ♜f7 ♖d5 20. ♖d3 g6 21. ♜e5+ — Gutman, Vitomskij;

16... ♜e4 17. ♖e4! ♙e4 18. ♙f7 ♜h8 [18... ♜f7 19. ♜e5 ♙e6+ —] 19. ♖e1! ♙g5 [19... ♙f3 20. ♙g6 h6 21. ♙h6+ —; 19... ♖f8 20. ♙e7 ♖e7 21. ♙g6+ — Krogius, Macukevič] 20. ♙e8 ♙f3 21. ♖f3+ — Vasjukov — Karaklajić, Beograd 1961

79 18. ♖e5 ♖e4 19. ♙f4 ♜f6 20. ♜g6 ♜g6 21. ♜g2+- Aronin - Gruzman, SSSR 1965

80

14... ♜c8 15. ♙c2 ♙h5 16. ♙f6 ♙g6 17. ♙e7! ♙d3 18. ♙d3± Šakarov - Bakarzinskij, SSSR 1964;

14... ♜d5 15. ♜f3 [15. ♙e7 ♜e7 16. ♜e7 ♜e7 17. ♜e4 ♙f5 18. ♜f3±

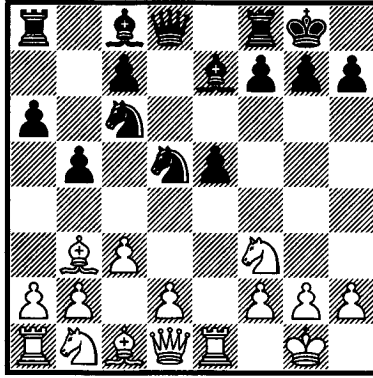
Browne - Bisguier, USA (ch) 1975 - 19/280 <6>] ♙f3 [15... ♙g5 16. ♜e8 ♜e8 17. ♜g5±] 16. ♙e7 ♜e7 17. ♜f3± Krogus, Macukevič

81 15. ♜f3 ♙f6 16. ♜e5 ♜d6 17. ♜e4 ♙e6! 18. ♙c2 g6 19. ♙f6 ♜f6 20. ♜h4 ♙d5 21. ♜e8 ♜e8 22. ♜e5 ♙c6 23. ♜e1 ♙d5± Antunes - Murshed, La Habana 1991

82 16. ♙e7 ♜e7 (Gräfe - Holzvoight, corr. 1966) 17. ♜e3 ♜e8 18. ♜e1 ♜f8 19. ♜e7 ♜e7 20. ♜e7 ♜e7 21. ♜e4 ♙e2!= Euwe

83 17. ♙e6 fe6 18. ♜e4 h6 19. ♙e7 ♜e7 20. ♜f3 ♜h4 21. ♜g4 ♜g4 22. hg4 ♜f4↔ Krogus, Macukevič;

17. ♜e3± Lepeškin

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♘b5 a6 4. ♘a4 ♖f6 5. 0-0 ♘e7 6. ♙e1 b5
7. ♘b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♖d5

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
16	d4 ⁸⁴ ed4	cd4 ⁸⁵ ♘g4 ⁸⁶	♖c3 ♖f6 ⁸⁷	♘e3 ♖a5	♘c2 ♖c4	♘c1 ♙e8	h3 ♘h5	g4 ♘g6	♘g6 hg6 ⁸⁸	±
17	a4 ♘b7 ⁸⁹	ab5 ⁹⁰ ab5	♙a8 ♘a8	d3 ⁹¹ ♘f6 ⁹²	♖a3 ⁹³ b4	♖c4 bc3	♖ce5 ♖e5	♖e5 ♙d6	d4 cb2 ⁹⁴	=
18	♖e5 ♖e5	♙e5 ♖f4 ⁹⁵	d4 ⁹⁶ ♖g6	♙e1 ⁹⁷ ♘b7 ⁹⁸	♖d2 ⁹⁹ c5 ¹⁰⁰	♖f3 c4 ¹⁰¹	♘c2 f5	♖e5 ¹⁰² ♙d5	f3 ♖e5 ¹⁰³	∞
19	...	...	...	♙h5 ♘b7	♙d3 ¹⁰⁴ ♙e8	♘e3 ¹⁰⁵ c5	♙f5 c4	♘c2 ♙c7	♖d2 ¹⁰⁶ ♙ad8 ¹⁰⁷	+ -
20	...	...	d4 ¹⁰⁸ ♖d6	♘g5 ¹⁰⁹ ♙d7	♙e1 ♘b7	♖d2 ♙ae8 ¹¹⁰	♘e3 ¹¹¹ ♖d5	♖f1 ♙e6	a4 ♙g6 ¹¹²	±
21	...	...	d3 ♙d7 ¹¹³	♙f3 ¹¹⁴ ♙ad8	♖d2 c5	♙f5 ¹¹⁵ ♙f5 ¹¹⁶	♙f5 ♖f6 ¹¹⁷	♘c2 ♖d7	♖f1 ¹¹⁸ g6 ¹¹⁹	∞
22	...	...	d4 ♘f6 ¹²⁰	♘d5 ¹²¹ ♘d5	♙e1 ♙e8	♘e3 ♙d6	♖d2 ♙e7 ¹²²	♖f1 ♙ae8	♙d2 ¹²³ ♙c6 ¹²⁴	±
23	...	...	...	♖d2 ¹²⁵ ♙d7	♖e4 ¹²⁷ ♖f4 ¹²⁶	♖c5 ♖g6 ¹²⁸	♙c5 ♙ae8	♘e3 ♖h8	♙h5 h6 ¹²⁹	∞
24	...	...	...	♘d5 ♘d5	♘f4 ¹³⁰ ♘b7	♙e1 c5	dc5 ¹³¹ ♙c6	♙g4 ♘c5	♖d2 ♙ae8 ¹³²	±
25	...	...	♙f3 ♘d6 ¹³³	♙d5 ♙e8 ¹³⁴	♙d1 ¹³⁵ ♙e7	♖f1 ♙h4	♙h5 ¹³⁶ ♙e4	f3 ¹³⁷ ♙g6 ¹³⁸	g4 ¹³⁹ ♙d3 ¹⁴⁰	- +

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♖f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♖d5 10. ♖e5 ♖e5 11. ♖e5 ♙b7 12. ♖f3 ♙d6

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
26	...	...	...	♙d5	♖e2 ¹⁴²	d4	g3	♖e8 ¹⁴⁴	♙e3	
	...	...	...	c6 ¹⁴¹	cd5	♖c7	♖ae8 ¹⁴³	♖e8	b4 ^{145s}	
27	...	...	h3 ¹⁴⁶	♖e1 ¹⁴⁸	hg4 ¹⁵⁰	♖f3	♖f1	♖e4 ¹⁵²	g3 ¹⁵⁴	
	...	♖f6	♙d6 ¹⁴⁷	♖g4 ¹⁴⁹	♖h4	♙h2 ¹⁵¹	♙g4	♙f4 ¹⁵³	♖h2 ¹⁵⁵	—+
28	...	...	...	...	♖f3	♖e8 ¹⁵⁶	♖f8 ¹⁵⁷	♖g4	♖f1	
	...	...	...	...	♖h4	♙b7	♖f8	♖e8	♖e7 ¹⁵⁸	—+
29	...	...	d4	♖e1 ¹⁶⁰	g3	♖h5 ¹⁶²	♙g5	♖h4	♙f6	
	...	...	♙d6 ¹⁵⁹	♖g4	♖h2 ¹⁶¹	♖g4	♖f6 ¹⁶³	♙f5	♖f6 ¹⁶⁴	∞
30	...	...	...	...	h3	♖f3 ¹⁶⁶	♖e2 ¹⁶⁸	hg4 ¹⁷⁰	♖f1	
	...	...	...	...	♖h4 ¹⁶⁵	♖f2 ¹⁶⁷	♙g4 ¹⁶⁹	♙h2	♙g3 ¹⁷¹	±
31	...	...	...	...	...	...	♙d2 ¹⁷²	♖b7 ¹⁷⁴	♖e2 ¹⁷⁵	
	...	...	...	...	...	...	♙b7 ¹⁷³	♖d3	♖g3 ¹⁷⁶	±
32	...	...	...	...	...	...	♙e3 ¹⁷⁸	♖e3 ¹⁸⁰	♖f4	
	...	...	...	...	...	h5 ¹⁷⁷	♖e3 ¹⁷⁹	♖f4	♙f4 ¹⁸¹	±
33	...	...	...	♖e2	♖d3 ¹⁸³	♖e1 ¹⁸⁵	♖e8	♙e3 ¹⁸⁷	♙f4	
	...	...	...	♖h5 ¹⁸²	♙g4 ¹⁸⁴	♖e8 ¹⁸⁶	♖e8	♖f4	♖e1 ¹⁸⁸	∞
34	...	...	...	...	♙e3	♖d2	♖f1	f3	♖d3	
	...	...	...	...	♙b7 ¹⁸⁹	♖h4 ¹⁹⁰	♖ae8	♖f6	♙f4 ¹⁹¹	±
35	...	...	...	...	♖d2 ¹⁹²	f3 ¹⁹³	♖f1	♙e3 ¹⁹⁶		
	...	...	...	♙b7	♖d7	♖ae8 ¹⁹⁴	♖d5 ¹⁹⁵			±

84 10. h3 ♙b7 11. ♖e5 ♖e5 12. ♖e5 (Hamoda — Browne, Kiljava 1984) ♖f4! Krogus, Macukevič;

10. d3

a) 10... ♙b7 11. ♖e5 ♖e5 12. ♖e5 ♖d7 — 10. ♖e5;

b) 10... ♙g4 11. ♖e2 ♖b8!? [11... ♖d6 12. h3 ♙h5 13. g4 ♙g6 14. ♖e5 ♖fe8 15. d4± Tal; 11... ♙f6 12. ♖e4 ♙e6 13. ♖bd2 ♖d6 14. ♖f1 ♖de7 15. ♖g3 ♙b3 16. ab3 ♖fd8 17. ♖d1 ♖e6 18. b4 ♖g6 19. h4± Lutikov — Spas-

sky, SSSR 1966 — 2/279 <7>] 12. ♖e4 ♖f6! ∞ △ 13. ♖c6? ♖b6 14. ♖e5 ♙d6—+ Judovič;

c) 10... ♖d6 11. ♖bd2 ♙b7 12. ♖e4 ♖d7 13. ♙g5 ♖ad8 14. d4 f6 15. ♙h4 ed4 16. ♖d4 ♖e5 17. ♙g3 c5+ Chaumont — Hebden, Dinard 1986

85 11. ♖d4 ♖d4 12. ♖d4 ♙b7 [12... ♙e6 13. ♙e3 ♙f6 14. ♖e4 ♖e8 15. ♙c2 g6 16. ♖f3 ♖e3 17. ♖e3 ♙g5+ 18. ♖d3? ♙g4! 19. ♖d8 ♖ad8—+ Duvoko — Vymetal, corr. 1965; 13. ♖d2!? Krogus,

Macukevič] 13. ♘d2 [13. ♙c2 ♙d6 14. ♘d2 ♘f4 15. ♘f3 c5 16. ♖d1 ♖f6 干 Kali-voda – Trajković, corr. 1963] c5 14. ♖e4 ♙f6 15. ♘f3 ♙e8! 16. ♖e8 ♖e8 17. ♙e8 ♙e8 18. ♙d2 c4 19. ♙c2 b4! 干 Rautio – Ōim, corr. 1966

86 11... ♙b4 12. ♙d2 ♙g4 13. ♘c3? ♘f6 14. ♙e3 ♙f3 15. gf3 ♖d7 16. d5 ♘e7 17. ♙g5 ♖h3 18. ♙f6 gf6 19. ♖d4 ♙d6 20. ♖g4 ♖g4 21. fg4 ♘g6= Morris-son – Marshall, New York 1918; 18... ♙d6! – 干 Sittenfeld – Soldatenkov, Pa-ris 1901 <8>; 13. ♙b4!?!; 13. ♙c3!?!; 13. h3!∞ Veličković

87 12... ♘b6 13. ♙e3 ♘c4 14. ♙c1 ♘b4 干 Levenfiš – Nežmetdinov, SSSR 1950

88 19. ♘e5 ♙b4! 干 Simagin – Lilien-thal, Pärnu 1947

89 10... ♙b8?! 11. ab5 ab5 12. ♘e5± – C 88;

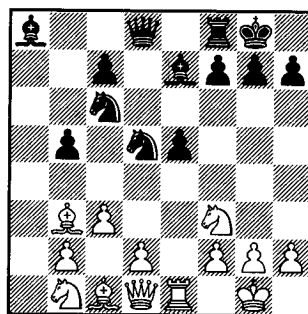
10... b4!?! 11. ♘e5 ♘e5 12. ♙e5

a) 12... c6 13. c4 [13. d4 ♙d6 14. ♙e1 ♖h4 15. g3 ♖h3 16. ♙c4!± M. Win-ter] ♙d6 14. ♙e1 ♘f6 15. d4 ♘g4 16. h3 ♖h4 17. ♖f3 ♘f2 18. ♙d2 ♙g4 19. ♖f2 ♙h2 20. ♘f1 ♙g3 21. ♙g5± Vennix – Levsink, corr. 1987;

b) 12... ♘f6 13. d4 ♙d6 14. ♙e2 ♙b8∞ 15. c4 ♘h5 16. ♘d2 ♘f4 17. ♙e3 c5 18. d5 ♖g5 19. ♙g3 ♖e5 20. ♙e3 ♘e2 21. ♘f1 ♖h2 干 Kremeneckij – Zajcev, SSSR 1983

90 11. ♘e5? ♘e5 12. ♙e5 ♘f4 干 Ellrich – Brinckmann, Bad Meinberg 1960;

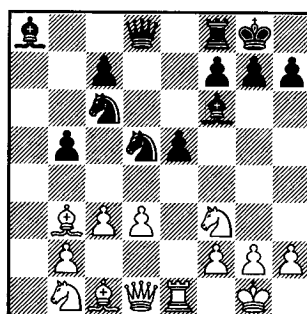
11. d3?! ♙f6 12. ♘bd2 ♘f4 13. ♘e4 ♘d3 14. ♘f6 gf6 15. ♙h6 (Iščenko) ♘e1 16. ♖e1 ♖d3! 17. ♙f8 [17. ♙d1 ♖g6 18. ♙f8 ♘d4! 干 Vitomskij] ♙f8 18. ♙d1 ♖f5 干 Tal

91

13. d4 ed4 14. ♘d4 ♘d4 15. ♖d4 ♙d6 16. ♙c2 [16. ♘d2 c5 干 Wilkman – Jovčić, corr. 1957] c5 17. ♖g4 ♙e8 18. ♙e8 ♖e8 19. ♖e4 ♘f6 干 Beninsh – El-burg, corr. 1988/89;

13. ♘a3 ♘a5 [13... ♖d7? 14. ♘b5 ♘f4 15. d4 ♘g2 16. ♘g2 ♘d4 17. ♘bd4! ♖g4 18. ♘f1 ed4 19. ♙e7 ♙f3 20. ♖d4+– M. Winter; 13... ♙a3 14. ba3 ♖d6 15. ♖c2 h6 16. d4 ed4 17. cd4 ♘f6= Korenskij – Krogus, Soči 1973] 14. ♙a2 [14. ♘e5? ♘b3 15. ♖b3 ♘f4 16. f3 ♙d6 干 Gufel'd] e4 15. ♘e5 (Balašov – Cejtlín, SSSR (ch) 1970 – 11/245 <9>) ♙a3 16. ba3 ♖h4= Tal

92 13... b4 14. ♘e5 ♘e5 15. ♙e5 ♙f6 16. ♙e4 bc3 17. bc3 ♘c3 18. ♘c3 ♙c3 19. ♙f4 ♙e5 (Kr. Georgiev – Kaj-danov, Torcy 1991) 20. ♙g4=; 14. ♙a4!?! Kajdanov

93

14. ♖c2 g5!?! 15. d4 ed4 16. ♖f5 ♘ce7 17. ♖g4 ♘g6 18. cd4 ♘df4 19. ♙f4 gf4 20. ♘c3 ♙f3 21. ♖f3 ♖d4 22. ♘b5??

♣b4 0 : 1 Cámpora — Đurić, New York
1987;

14. ♔e3 ♘e3 15. ♖e3 ♖e8 16. ♘bd2 ♘a5 17. ♔a2 c5 18. ♗e2 ♗d6 19. ♘e4 ♔e4 20. ♖e4 ♘c6 21. g4 h6 22. d4 cd4 23. cd4 ♖e7 24. de5 ♘e5= Martínez – Ebeling, México City 1981;

14. ♖b2d2 ♗f4 15. ♗e4 ♗d3 (*Piket – P. Blatný, Debrecen 1992* <**10**>) 16. ♗f6!? g6 17. ♗c4 ♗e7! 18. ♗g4 ♗g6 19. ♗h6 [19. ♗h4 ♗c1 20. ♖c1 ♗d5] f5∞
P. Blatný

94 19. ♖b2 ♜b8 20. ♖c1= Kr. Georgiev – Kir. Georgiev, St. John (open) 1988

95 Balogh

96 12. ♔f3? ♕d6 13. ♔f4 ♕e5 14. ♔e5 ♖e8-+ Samarian

97 13. ♖e2 ♙d6 14. ♚f1 ♙b7 15. ♙e3 ♜h4∞ Nunn

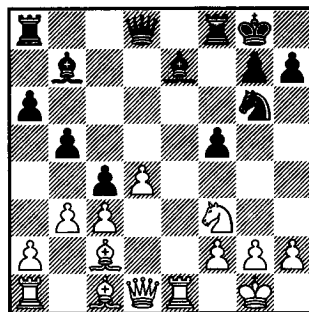
98 13... ♔d6? 14. ♘d2 ♕b7 15. ♘f3 ♖f6 16. d5 h6 17. ♖d4± Vitomskij – Rapoport, SSSR 1968

99 14. ♖e3 ♗d6 15. ♜d2 ♘h8 [15... ♜d7 16. ♜h5 ♜e7 17. f3 ♘h8 18. ♜e4± Goransson – Bouteville, corr. 1965] 16. ♜f1 f5 17. f3 (Nelder – Botterill, 1965) ♜h4 (Botterill) 18. ♖f2 ♜g5 19. ♖h4 [19. ♖g3 ♜g2! 20. ♘g2 f4 21. h4 ♜h5! 22. ♖h2 ♜g4 23. ♘f2 ♜h4 24. ♘g1 ♜f5±] ♜h4♙; 18. ♘h1∞ Anand

100 14... ♖h4 15. g3! ♔d7 16. gh4 ♕h3 17. d5 ♙d6 18. ♖f1 ♜ae8 19. ♞e3±
Zlotkin – Koškin, SSSR 1955

101 15... ♠f3? 16. ♣f3 cd4 17. cd4 [17. ♠d1± Varnusz – Negyesy, Budapest 1964] ♣d4 18. ♠f7 ♖h8 19. ♠e3 ♣b2 20. ♣e4± Euwe

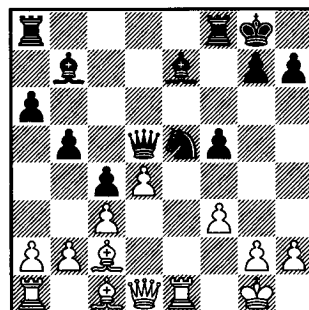
102 17. b3

a) 17... ♔d5 18. ♚e5 ♔d6 19. a4 ♚f6 20. f4 ♔e5 21. de5! ♚c6 22. bc4 bc4 [22... ♔g2 23. cb5 ab5 24. ab5! ♚b7 25. ♔b3 ♚h8 26. ♔a8 ♔a8 27. e6± Gufel'd] 23. ♔c2 ♚h4 24. ♔e1!± Gufel'd – Ma. Tseitlin, SSSR 1971:

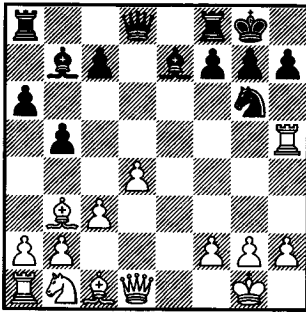
b) 17... ♔d6 18. ♖e5 ♕c7 19. f4 ♗e5 ♠ Gutman

103

19. ♖e5 ♜d7! 20. ♙f4 ♙d6 21. ♙f5 ♜d8 22. ♜e1 ♙e5? 23. ♙e6 ♜h8 24. ♙e5 ♜g5 25. d5!± Bondarevskij – Balogh, corr. 1961/63; 22... ♜h8!∞ Balogh; 22. ♙e6∞ Tal;

19. de5 ♖c5 [19... ♜e6 20. ♜e2 g5 21. ♖e3! h5 22. ♜f2 ♜f7 23. ♖c5 ♜d8 24. ♖e7 ♜e7 25. ♜ad1 ♜d1 26. ♖d1 ♜d5 27. f4!± Kondali – Dalko, corr. 1972 – 13/305] 20. ♔h1 f4! [20... ♜e6 21. b4!± Filipčič – Hribovšek, corr. 1966/67] 21. b3 [21. b4?! ♖e7 22. ♜e2 ♜e6 23. ♖e4 ♖e4 24. ♜e4 g5 25. a4 ♜ad8 26. ab5 ab5 27. ♜a5 ♜d3 28. ♜b5 ♜fd8† Gutman] ♜d1 22. ♜d1 ♖c6♞ Tal

104

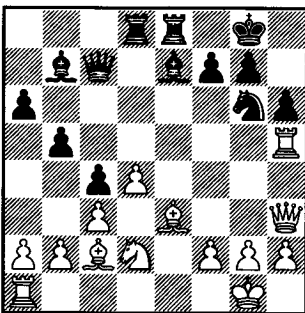
14. ♖c2 c5! 15. dc5 (Blackstock – Thompson, Southend 1972) ♖c8! 16. f3 ♙c5 17. ♜h1 ♚e8= Blackstock;

14. ♖g4 ♚e8 15. ♙e3 ♜f8 [15... c5 (Suta – Holzvoight, corr. 1967/69) 16. ♜d2! ♙f6 17. ♜f3± Gutman] 16. ♜d2 ♙f6 17. ♖g3!? [17. a4 ♖d7 18. ♖d7 ♜d7 19. ab5 ab5 20. ♚d1 c6 21. ♜f3 ♚e7♞ Suta – Dalko, corr. 1969/70; 18. ♖g3!? Samarian] g6 18. ♚c5 ♚e7 19. ♙f4±; 19. ♙g5± Shamkovich, Schiller

105 15. ♚h7? ♙g5!—+ R. Marić

106 18. ♚h7? ♜h7 [18... ♙a3!?] 19. ♖f7 ♖c6!—+ R. Marić

107 19. ♖h3 h6

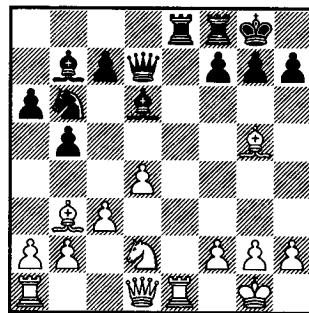
20. ♙g6! [20. ♙h6? gh6 21. ♙g6 fg6 22. ♚h6 ♙f6 23. ♚g6 ♙g7 24. ♜f3 ♖f7+ Kurtesch – Balogh, Magyarország 1966 – 2/280] fg6 21. ♖e6 ♜h7 22. ♚h6 gh6 23. ♖f7 ♜h8 24. d5+– Kuhnert – Holzvoight, corr. 1983

108 12. ♖h5 ♜d7!? [12... ♙d6!? 13. ♚e3 ♙b7 14. ♚h3 h6♞ ♠ 15. ♖g6 ♜d5!, ♠ 15. d4 ♖f6 Harding] 13. ♚e1 ♜f6 14. ♖e2 ♙d6♞ Kerje – Sjöqvist, Sverige (ch) 1959

109 13. ♚e1 ♖h4 [13... ♙b7♞ Gregory – Botterill, Whitby 1964] 14. g3 ♖h3♞ Tal;

13. ♚h5!? (Gutman) g6 14. ♙g5 ♖d7 15. ♚h4 ♙b7 16. ♜d2 ♖f5 17. ♙h6 ♚fe8 18. ♜f1± Tal

110 15... ♚fe8 16. f3!? [16. ♙h4±] ♚e1□ 17. ♖e1 a5 18. ♜e4 a4 19. ♙c2 ♙d5 (Nunn – Nemet, Genève 1987) 20. ♖h4!±; 16... ♖f5!? Harding

111

16. ♖h5 ♖f5 17. ♜f1 ♜d5 [17... h6? 18. ♚e8 ♚e8 19. ♜e3 ♚e3 20. fe3+–] 18. ♖h4 c5♞ Gutman;

16. f3 ♖f5 17. ♙h4 c5 18. ♜f1 cd4 19. cd4 ♜d5 20. ♙g3 ♜f4= Nedeljko – Geller, Jugoslavija – SSSR 1957 <11>;

16. ♙h4 ♚e1 17. ♖e1 ♚e8 18. ♖d1 [18. ♖f1 ♙f4 19. ♚d1 ♖g4 20. ♙g3 h5!?∞; 20... ♜d5!?∞ Harding] ♜d5 19. ♙g3 ♜f4 20. ♙f4 ♙f4 21. ♜f1± Bertok – Štejn, Stockholm (izt) 1962

112 19. ♜g3 ♖c6 20. ab5 ab5 21. ♖f3 ♚d8 22. ♙d2 ♙f8 23. ♚e5 ♚e6 24. ♚d5 ♚d5 25. ♚a7± Rozenštejn – Stapulis, SSSR 1981

113 12... ♔f6?! 13. ♖e1 ♖e8 14. ♖e8 ♜e8 15. ♘d2 ♜d8 16. ♘e4 ♔e5 17. ♜f3 ♔a8 18. ♔g5± Lilienthal – Bondarevskij, SSSR 1941

114 13. $\text{♞d2 ♞f4} \mp \rightarrow \text{Zsu. Polgár}$

115 15. ♖e4 c4!? 16. dc4 ♖f6 17. ♙e3 ♖e4 18. ♜e4 ♜d3 19. ♜d4 ♙f3 20. ♜d3 ♜d3 21. gf3= Spassky – Zsu. Polgár, Cannes 1987

116 15... ♔f6!? 16. ♖d7 ♕d7 17. ♖e1
 ♗f4 18. ♗e4 ♔e4! [18... ♗d3?! 19. ♗f6
 g6 20. ♖e3 ♗c1 21. ♖c1±] 19. de4 ♗d3
 20. ♕d1 c4 21. ♔c2 ♖fd8

a) 22. ♖d3 ♜d3 23. ♜d3 ♜d3
24. ♙f1 [24. ♖e3 b4=] ♜d1 25. ♙e2
♜h1=;

b) 22. a3 a5 23. ♖d3 ♗d3 24. ♗d3
 ♗d3 25. ♖e3 h5! [△ b4] 26. ♖c5 ♗d2
 27. ♗b1 h4☞ Zsu. Polgár

117 16... g6!? 17. ♖e5 ♙f6 18. ♖e1
 ♜f4 19. ♜e4 ♙e4 20. de4 ♜d3 〰 Zsu.
 Polgár

118 18. f3 g6 19. f4 f5±;

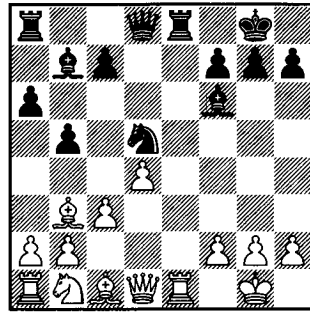
18. ♖f4 ♜fe8 19. ♘f1 ♙d6 △
♜e1 ♠ Zsu. Polgár

119 19. ♖f4 f5 20. d4 c4! London – Zsu. Polgár, New York 1987 – 43/431
<12>

120 12... ♔d6 13. ♖d5 [13. ♖e1? ♜h4 14. g3 ♜h3 15. ♜f3 ♞ae8+! ♔d5 14. ♔d5 ♔h2 15. ♙h2 ♜d5 16. ♜d2± Harding;

12... ♠f6 13. ♠g5?! ♠d6 14. ♠e1 ♠e8 15. ♠e8 ♠e8 16. ♠d2 ♠e4 17. ♠f3 ♠d7 18. ♠d3 ♠e8♙↑ Levy – A. Greenfeld, Thessaloniki (ol) 1984; 13. ♠d2± Krogjus, Macukevič

121 13. ♖e1 ♖e8

a) 14. e3? e3 15. fe3 g5±;

b) 14. ♖d2 ♗f4 [14... b4?! 15. c4! ♗f4 16. d5 ♗d3 17. ♖e8 ♜e8 18. ♙c2± de Firmian – Crawley, Lugano 1989] 15. ♗f3 [15. f3 ♙d4!] ♙f3 16. gf3 ♙g5☞;

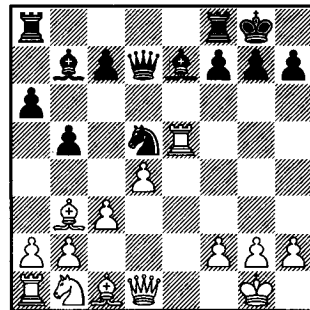
c) 14. ♖a3 b4 15. ♖c4 bc3 16. ♖a5!? [16. ♖e5 ♜d6= Muhin – Romanišin, SSSR 1971] ♔d4! 17. ♖b7 [17. ♜e8? ♜e8 18. ♖b7 cb2 19. ♔b2 ♔b2 20. ♔d5 ♔a1 21. ♜a1 ♖b5♣] ♜f6 18. ♜f1! cb2 19. ♔b2 ♔b2 20. ♔d5 ♔a1 21. ♜a1 (Servat – Adla, Buenos Aires (open) 1990 – 49/402 <13>) ♜e5!= Adla

122 16... ♖e6!? Gavrikov

123 18. ♖d2 ♜e1 19. ♖e1 c5 20. dc5
♜c5 21. ♘e3 ♙c6☞ Gavrikov

124 19. f3 ♖h4 20. ♕f2 [20. ♘g3!? △ b4, ♕f4 Gavrikov] ♕f2 21. ♘f2 ♖e1 22. ♖e1 ♕a2 23. ♖e8 ♗e8 24. b4!± Sisniega – Milos, São Paulo 1991

125

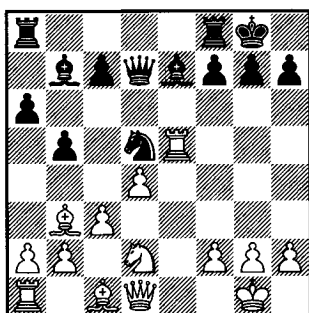
13. g3? ♕f6 14. ♖e1 ♜ae8 15. ♜d2 ♜f4!—+ Tal, Gutman;

13. ♖e1 c5 14. dc5 ♖ad8 15. ♔d5 ♔d5 16. ♔e3 ♗c6 17. ♔d4 ♔c5↑ Šifrer – Đurić, Jugoslavija (ch) 1983;

13. ♗h5 ♔f6 14. ♗f5 ♗f5 15. ♖f5 ♔e4!⚡ Gardner – Harding, corr. 1975;

13. a4 ♔f6 14. ♖e1 b4 15. c4 ♔e7 16. d5 c6 17. d6 ♔f5= Ciocâltea – Ma. Tseitlin, Kragujevac 1974;

13. ♗f5 ♖ad8 14. ♔d2 c5 15. ♗f5 [15. dc5 ♔f6 16. ♖e1 ♔c3⚡ V. Dimitrov – Hebden, La Capelle 1989] ♔f6 16. ♗d7 ♖d7 17. ♖e1 cd4 18. ♔e4= Peiris – Sarfati, Dubai (ol) 1986

126

13... ♔d6?? 14. ♖d5 ♔d5 15. ♔d5 ♔h2 16. ♔h2 ♗d5 17. ♔f1+ de Firmian – Hebden, London 1986;

13... c5?! 14. ♔f3 cd4 15. cd4 ♔f6 16. ♖e1 ♖fe8 17. ♖e8 ♖e8 18. ♔d2 ♗d6 19. h3 ♔f4 20. ♔e5!± Klovans – Ma. Tseitlin, SSSR 1986;

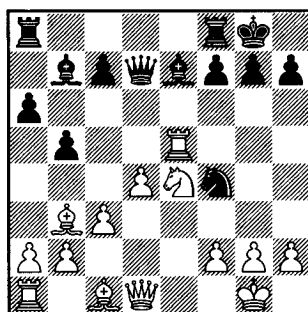
13... ♔f6 14. ♖e1 ♖fe8 15. ♖e8 ♖e8 16. ♔f3 ♔b6 17. ♔f4 ♔c4 18. ♔c4 bc4 19. ♔e5 ♗f5 20. ♔g3 h5 21. h3 ♔d5 22. ♗f1± Aseev – Ma. Tseitlin, SSSR 1984

127

14. ♔f3 ♔g2!? 15. ♖e7 ♗e7 16. ♔g2 ♖ad8 17. d5 ♗e4 18. ♗d4 ♗g6 19. ♔f1 ♗h5⚡ Tukmakov – Ma. Tseitlin, SSSR 1972;

14. f3 ♔d6 15. ♖e3 ♗f5 16. ♔e4 ♗g6 17. ♗f1 ♔e7 18. ♔d2 ♖ad8 19. ♖d1 c5∞ Gouret – Hebden, France 1989; 15.

♖e1!?∞ Ilinčić – Hebden, Vrnjačka Banja 1989

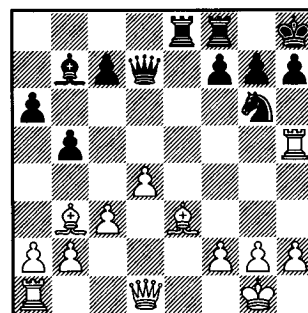
128

14... ♔g2 15. ♔g2 ♔f6 [15... ♔d6? 16. ♔d5 ♔e5 17. ♔b7 ♖ab8 18. ♔c5 ♗d6 19. ♗f3 ♗g6 20. ♔h1 ♔d6 21. ♔e4! f5 22. ♔d5 ♔h8 23. ♔d7 ♖fe8 24. ♔d2+– Hellers – B. Jansson, Sverige 1990] 16. ♗f3! ♔e5 17. de5

a) 17... ♔h8 18. ♔g3 ♗e7 19. ♗f5 ♔e4 [19... ♖ae8 20. ♔g5+–] 20. ♗e4 f5 21. ♗e2 ♖ad8 [21... f4 22. ♔f4 ♖f4 23. ♔f4 ♗h4 24. ♔e3+–] 22. h4 h6 23. ♔f4+– Klovans – Slucker, Riga 1989;

b) 17... ♗c6 18. ♔g5± Klovans;

14... ♔d6 15. ♔d6 cd6 16. ♖g5 ♔g6 17. ♖g3! [17. ♔c3 ♖ae8 18. a4 ♔e4 19. ab5 ab5∞ Henao – Đurić, St. John (open II) 1988 – 45/395] ♖ae8 18. ♔g5 ♗f5 19. ♔c2 ♔e4 20. ♔e4 ♖e4 21. a4 ba4 22. ♖a4 ♗e6 23. ♖e3 d5 24. ♖e4 ♗e4 25. ♖a6 ♖e8 26. h3± Kudrin – Hebden, Las Palmas 1989

129

18... f5?? 19. ♖h7+-;

18... ♙e4?! 19. h3 ♗e7 20. ♖e5! f5 21. d5 ♗g6 22. ♖e6!± Rogers - Đurić, *San Bernardino 1988* - 46/442 <14>;

18... h6 19. h3 [19. ♙h6 gh6 20. ♖d2 ♗g7 21. ♖h6 ♗f6 22. ♖g5 ♗g7=] f5! 20. ♙h6 gh6 21. ♖h6 ♗g7 22. ♖h5 ♖d6!∞ △ 23. ♖h7 ♗f6 24. h4 ♖f4! Rogers

130 14. ♗d2 ♙b7 15. f3± Dvojris

131 16. ♗d2 cd4 17. ♗b3 ♖d5 18. f3 ♙f6 19. cd4 ♖ad8 Krogus, Macukevič

132 19. ♗b3? ♖e1 20. ♖e1 ♖e8 21. ♖e8 ♖e8 22. ♗d2 h5干 Dvojris - Yermolinsky, *SSSR 1984* - 37/370 <15>;

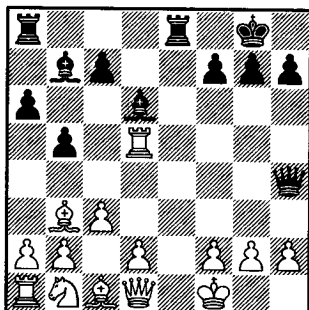
19. ♗f3 ♖e1 20. ♖e1 ♖e8 21. ♙e5 f6 22. ♙d4± Dvojris

133 12... c6 13. ♙d5 cd5 14. d4 ♖d7 [14... ♙d6 15. ♖e2 - 12... ♙d6] 15. ♗d2 b4 16. ♗f1 bc3 17. bc3 ♖ac8 18. ♗g3 ♙d6 19. ♖e1 ♖fe8 20. ♙d2± Ernst - Jacobs, *Lugano 1989*

134 13... ♖e7!? 14. ♗f1 [14. ♖e3 ♖ae8] ♖ae8 15. ♖d1 ♙d5 16. ♙d5 ♖e5 17. ♙c6 ♖h2! 18. g3! ♖e6∞↑ Krogus, Macukevič

135 14. ♖f7? ♗f7 15. ♖d6 ♗f8 16. ♖d8 ♖ad8 17. ♗f1 ♙e4-+ Tal

136

16. ♖h5? ♖e4-+;

16. d4? ♖h2 17. ♖h5 ♖g1! 18. ♗g1 ♖e1# Gajukov - Slucker, *SSSR 1990*;

16. h3 ♖f4 17. g3 [17. ♖d6 ♖h2 18. f3 cd6 19. d4 ♖e7 20. ♙d2 ♖ae8 21. ♗a3 ♖e2 22. ♖e2 ♖e2 23. ♗e2 ♖g2 24. ♗d1 ♙f3 25. ♗c2 ♙e4 26. ♗c1 ♖f1 27. ♙d1 ♖h3-+] ♖e4 18. f3 ♖g6 19. ♖d6 ♖g3! 20. ♖d5 [20. ♙d5 ♙c8-+] ♖h3 21. ♗g1 [21. ♗f2 ♖h2 22. ♗f1 ♙d5-+] ♖g3 22. ♗f1 ♖e6-+ △ 23... ♖ae8, 23... ♖h6, 23... ♖g6 Wade, Harding

137 17. ♖g5 ♖d3 18. ♗g1 ♖e2 [△ ♖ae8] 19. ♙c2 ♖c2!-+ Nunn;

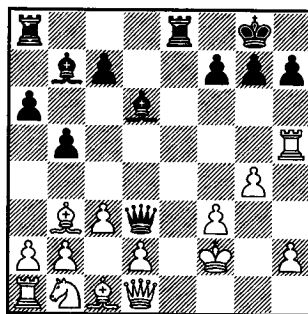
17. ♙f7 ♗f8! 18. f3 ♖d3 19. ♗g1 ♗f7 20. ♗a3 g6 21. ♖h7 ♗g8 22. ♖h4 ♙c5 23. ♗h1 ♙f3 0 : 1 Dadašev - Slucker, *SSSR 1990*

138 17... ♖d3? 18. ♗f2 g6 19. ♙c2! Wade, Harding

139 18. ♖h3 ♖d3 19. ♗f2 ♙c5-+;

18. ♖h4 ♖d3 19. ♗f2 [19. ♗g1 ♙c5 20. ♗h1 ♙f2-+] ♙c5 20. ♖d4 ♙d4 21. cd4 ♖d4-+ Wade, Harding

140 19. ♗f2

19... ♖e1!

a) 20. ♙f7 ♗h8! 21. ♖e1 [21. ♗e1 ♙f3 22. ♙g6 ♖e8!-+ Anand] ♖f3 22. ♗g1 ♖g2#;

b) 20. ♗e1 ♙f3 21. ♙c2 [21. ♖d5 ♖e4 22. ♗f2 ♙d1-+] ♖e8 22. ♗f2

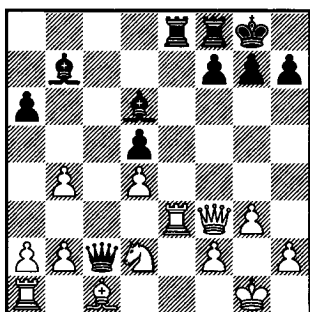
♙e2 23. ♘f1 [23. ♘g1 ♙g2 24. ♘h1 ♙g4—+] ♜c4! 24. ♙h7 ♘f8—+ Harding

141 13... ♙d5? 14. ♙d5 ♜e7 15. ♜d1 ♙ad8 16. ♙f5? ♙fe8 17. ♜f1 ♜e2 18. g3 ♜g4 19. ♙d5 ♙g3 20. ♙d8 ♙h4 21. ♜g2 ♜d1= Lawton — Crawley, Great Britain (ch) 1987; 16. ♙h5!+—

142 14. ♙h5 cd5 15. d4 ♙e8 16. ♙e3 g6 17. ♙h6 ♙c8 18. g3 (Kudrjašov — Butnoris, Rostov 1976) ♙f5 19. ♖d2 ♙e4 20. ♖e4 ♙e4♞ × ♙h6 Krogius, Macukevič

143 16... b4!? △ 17. ♖d2 a5 Harding

144 17. ♖d2 b4 18. cb4 ♜c2 19. ♙e3

a) 19... ♙b4 20. ♖f1 ♙e4 [20... ♙e3 21. ♖e3 ♜d3 22. ♜d1 ♜e4 23. f3 ♜e6 24. ♜b3 ♙c8 25. ♘f2 ♜b6 26. ♙d2± A. Sokolov — Haritonov, SSSR 1984] 21. a3! [21. ♙b3 a5= △ 22. a3? ♙a6 23. ab4 ♙e2! 24. ♜c3 ♜d1—+ Haritonov] ♙e1 [21... ♙d6 22. ♙c3 ♜e2 23. ♜e2 ♙e2 24. ♙d2 ♙fe8 25. ♙ac1± △ ♙3c2, ♙e3] 22. ♙e4 de4 23. ♖e3!± Nunn;

b) 19... ♙c8! 20. ♖f1 ♙b4 21. a3 ♙a5 22. b4 ♙b6 23. ♙e8 ♙e8 24. ♙e3 ♙e6 25. ♜d1 ♙c8♞ 26. ♖d2 1/2 : 1/2 Anand — Short, Manila (ol) 1992

145 19. cb4 ♜c2 20. ♖d2 ♙b4 21. ♜d1 ♙c8 22. ♖f3 f6 23. a3 ♙d6 24. ♙c1

♜d1 25. ♙d1 a5♞ A. Sokolov — Yermolinsky, Vilnius 1984;

19. a3 a5 20. ab4 ab4 21. cb4 ♜c2 22. ♖d2 ♙b4 23. ♙a7 ♜c6 24. ♜d1± Tukmakov — Ma. Tseitlin, SSSR 1973 — 16/250 <16>

146 12. ♜e1? ♙d6 13. ♙e2 ♙h2—+ Tal;

12. ♜f3? ♙g4 13. ♜c6 ♙d6 14. ♙e1 ♙e8!—+ Vukčević;

12. ♙e1 ♙d6 13. h3 ♙b7?! 14. d4 ♜d7 15. ♙e3 ♜c6 16. f3± Golombek; 13... ♙f5!? Shamkovich, Schiller; 13... ♖g4 — 12. h3; 13. d4 — 12. d4

147 12... c5!? Wade, Harding

148 13. ♙e2 ♖h5! 14. d3 [14. d4 ♜h4 15. ♜d3 ♙g4—+] ♙b7 15. ♖a3 ♜h4 16. d4 (Meinhold — Tschater, corr. 1958/60) ♖f4! 17. ♙f4 ♜f4 18. g3 ♜f3 19. d5 ♙c5—+ Harding;

13. ♙e3 ♙b7 [13... ♖g4? 14. hg4 ♜h4 15. ♙h3+—; 13... c5!?] 14. d4 ♖d5 15. ♙e1 (Szabó — Stockl, Wien 1947) ♜f6!↑ Wade, Harding

149 13... c5 14. d3 ♙c7 15. ♖d2 ♜d6 16. ♖f1 ♙b7 17. c4 ♙ad8 18. ♙e3 ♜c6 19. f3 ♖h5 20. cb5 ab5 21. ♜c2 ♙b6 22. ♜f2 ♜g6 23. ♙ac1 ♙fe8♞ A. Sokolov — Arbakov, SSSR 1980

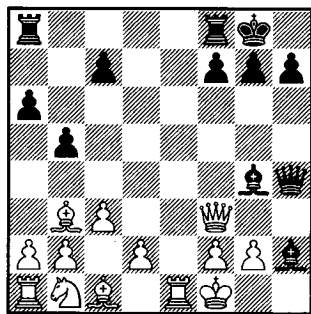
150 14. g3? ♖f2! 15. ♘f2 ♙g3! 16. ♘g2 ♜h4 17. ♙f7 ♘h8 18. ♜h5 ♙b7 19. ♘g1 ♙h2 20. ♘f1 ♜h5 0 : 1 Milkárek — Marczinkiewicz, Kalisz 1973;

14. d4 — 12. d4

151 15... ♙g4? 16. g3! ♜h5 17. ♜g2 ♙ae8 18. ♙e3!+— Wade, Harding;

15... ♜h2 16. ♘f1 ♙g4 17. ♜g4 ♜h1 18. ♘e2 ♙ae8 (Capablanca) 19. ♙e6!! ♙e6 20. ♜e6+— Palkin

152

17. ♖e4 ♙f4!-+;

17. g3 ♜h5-+;

17. ♜c6 ♙d6 18. g3 [18. f3 ♙g3 19. ♖e3 ♜h1 20. ♙e2 ♖ad8-+] ♙g3 19. fg3 ♜g3 20. ♙d5 ♖ad8 21. ♙g2 ♖d6 22. ♜e4 ♖f6 23. ♙g1 ♙f3-+ Shamkovich

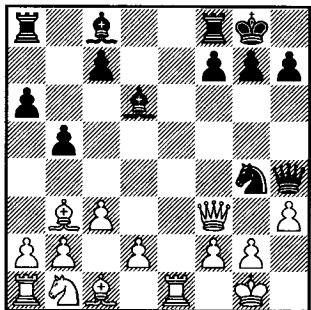
153 17... ♙h8 18. d4 ♜h5 (Fink — Kantorovič, corr. 1956) 19. ♘d2 f5 20. ♜c6 ♙f4 21. ♘f3 ♜h1 22. ♙e2 ♖ae8 23. ♙e6!± Shamkovich

154 18. f3 ♙g3-+ Krogius, Macukevič

155 19. ♖e3 ♖ae8 20. ♜d5 ♙g3!-+;

19. ♙f7 ♙f7! 20. ♜d5 ♙g6 21. ♖e6 ♙e6 22. ♜e6 ♙h5 23. ♜d5 ♙g5 24. ♜g2 ♖f2!-+ Shamkovich

156

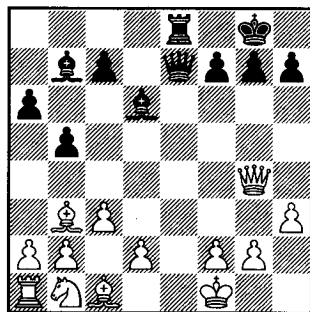
15. d3 ♘f2! Wade, Harding;

15. ♖e4 h5 16. d4 ♙b7 17. ♖g4 hg4 18. ♜b7 ♖ae8 19. ♘d2 ♖e1 20. ♘f1 gh3 21. ♙g5 h2 22. ♙h1 ♜f2 23. ♙f7 ♙h8 0 : 1 Belić — E. Müller, Dortmund (open) 1987;

15. d4!± — 12. d4

157 16. ♜f7 ♙h8 17. ♖a8 ♙a8-+ Wade, Harding

158

19. ♙e6 ♙d5! (Capablanca) 20. ♙f7 ♙f7! 21. ♜d1 ♙h5! 22. f3 [22. g4 ♜e4-+] ♜h4-+ Harding;

19. ♜d1

a) 19... ♜e4 20. ♙f7 ♙f8 21. ♙d5 [21. ♙e8 ♜g2 22. ♙e1 ♜h1 23. ♙e2 ♙f3-+ Wade, Harding] ♜d3 22. ♙g1 ♙d5 23. b3 ♜g6 24. f3 ♜g3 25. ♜c2 ♜h2 0 : 1 Manneby — Hildebrand, Österreich 1947;

b) 19... ♙e4 20. g3 ♜d7 21. ♜g4 ♙d3 22. ♙g2 ♜c6 23. ♙h2 ♖e1 24. f3 ♜c5 25. ♜d4 ♜d4 26. cd4 ♖c1 27. ♙d5 ♖b1 0 : 1 Cruz — Birieşcu, Athens 1971

159 12... ♘g4 13. ♖e1 ♜d6?! 14. g3 c5 15. ♙f4 ♜d7 16. h3 g5 17. ♜g4+- Findlay — Crawley, Great Britain (ch) 1986; 13... ♙d6 — 12... ♙d6

160 13. ♜f3?! ♙g4 14. ♜g3 ♙e6 15. ♙c2 ♙e5 16. de5 ♘h5 17. ♜f3 ♜h4 18. h3 f6 19. ♜c6 ♖ae8-+ Ahman — Barda, Göteborg — Oslo 1954

161 14... ♜f6!? 15. f4 [15. f3 ♘h2!; 15. ♖f1 ♘h2!; 15. ♙e3 ♖e8 (Δ ♖e3) 16. ♜d2 ♘h2!] ♜h6!± Wade

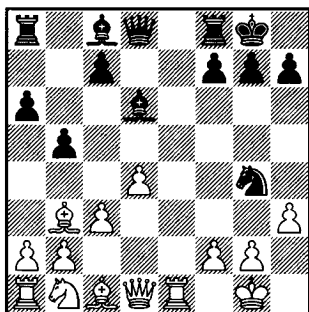
162 15. ♙d5 ♙g3 [15... ♜f6!? 16. ♙a8 ♙g4 17. ♜d2 ♖a8→ Wade, Harding] 16. fg3 [16. ♙a8 ♙g4 17. f3 ♜a8 18. fg4 ♘f3-+ Tal] ♜d5 17. ♙h2 ♙b7

18. ♖g1 ♖ae8 19. c4 [19. ♔f4 ♖e1+— Tal] ♗c4 20. b3 ♖e2 21. ♘h3 ♗e6 22. g4 ♗e4 23. ♘c3 ♖e3 24. ♔e3 ♗e3 25. ♘h2 ♗c3 26. ♖g3 ♗c6 27. d5 ♗f6 28. ♘g1 ♔d5 29. ♖c1 ♗h4 0 : 1 Meredith — Baker, Manchester 1977

163 16... ♗d7 17. f3 ♘f6 [17... ♔g3 18. ♖e7 ♗f5 19. ♗f7!+— Wade, Harding; 19. ♗g4!+— Anand] 18. ♔f6 gf6 19. ♔c2 ♗h3 20. ♔h7 ♘g7 21. ♗h3 ♔h3 22. ♘f2± Johansson — Jonsson, Falköping 1965

164 19. ♗f6 gf6 20. ♘d2 ♖ae8∞ S. Eriksson — Roosvald, Stockholm 1967

165

14... ♘f2 15. ♗f3! [15. ♘f2? ♗h4 16. ♘f1 ♔h3 17. ♔e3 ♔g4 18. ♗d3 ♖ae8 19. ♘d2 ♔g3+— Čikovani — Mihajlova, SSSR] ♗h4± — 14... ♗h4;

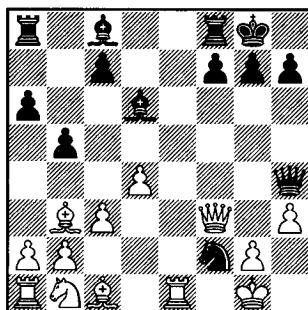
14... ♔h2 15. ♘f1 ♘f2 16. ♗f3! ♘h1 17. ♔f4 ♔b7 18. d5 ♔f4 19. ♗f4 g5 [19... ♗d6 20. ♗d6 cd6 21. g4! f5 22. ♘g2 fg4 23. ♘h1+— Dvojris — Andreev, SSSR 1980] 20. ♗f3 ♗d6 21. ♘g1 ♖ae8 22. ♘d2 ♘g3 23. ♘f2! ♗f4 24. ♗f4 gf4 25. ♘f3± Eslon — Bárczay, Kecskemét 1983

166 15. ♔g4? ♗h2 16. ♘f1 ♗h1! 17. ♘e2 ♔g4 18. ♘d3 ♗g2 19. ♖g1 ♔f5 20. ♘e2 ♖ae8 21. ♔e3 ♖e3+— Tal;

15. ♔e3?! ♔h2! 16. ♘f1 ♔f4! 17. ♗d2 ♘e3 18. fe3 ♔g3 19. ♖c1 ♔b7 20. ♘a3 ♖ae8± Toluš — Szabó, Balatonfüred 1958

167 15... ♔h2 16. ♘f1 ♔d6 [16... ♔e6 17. ♔f4 ♔f5!? 18. ♔g3!± Borodenko — Žilin, SSSR 1956] 17. ♔f4! ♔b7 18. d5 ♘f6 19. ♔e3! ♖ae8 20. ♘d2 ♔c8 21. ♔d4± Palošević, Vukčević

168

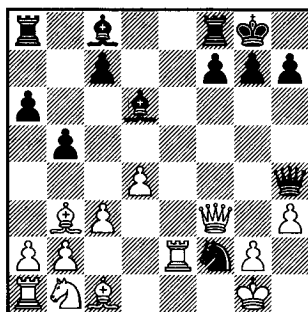

16. ♗f2? ♔h2! [16... ♔g3?? 17. ♗f7! ♖f7 18. ♖e8# Sery — Vecsey, 1921] 17. ♘f1 ♔g3 18. ♗e2 ♔h3! 19. gh3 [19. ♔g5 ♗g5 20. gh3 ♖ae8! 0 : 1 Almeida — Brava, corr. 1985] ♖ae8!+— Matanović — Matulović, Beograd 1954;

16. ♔d5? ♘h3 17. ♘f1 ♔g4+— Bajusz — S. Szilágyi, corr. 1968;

16. ♖e8? ♘h3 17. gh3 ♔b7! [17... ♔h3 18. ♖e4! 18. ♖f8 ♖f8 19. d5 [19. ♗b7 ♗e1 20. ♘g2 ♖e8+— Wade, Harding; 19. ♗e3 ♔f4! 20. ♗f4 ♗e1 21. ♘h2 ♗h1 22. ♘g3 ♗g2 23. ♘h4 h6+— Baščin — Sbandutto, corr. 1957/58] ♗e1 20. ♗f1 ♔h2 21. ♘g2 ♗g3 22. ♘h1 ♖e8 23. ♔d2 ♖e2 24. ♔f4 ♗d3!+— Teodorescu — Jurczynska, România — Polska 1959

169

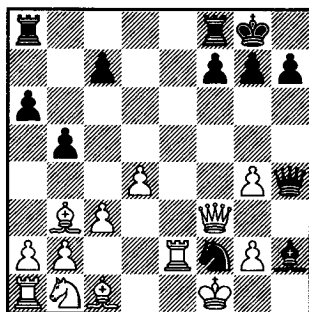
16... ♖h3? 17. gh3 ♖h3 18. ♖e4+-;

16... ♖h3? 17. gh3 ♖h3 18. ♖f1+- Wade, Harding;

16... ♖g4 17. g3! [17. ♖a8? ♖g3 18. hg4 ♖h2 19. ♖f1 ♖g3 20. ♖e3 ♖h1 21. ♖g1 ♖h2 22. ♖e1 ♖g1 23. ♖d2 ♖f4+-; 17. ♖e8 ♖f6 18. ♖f8 ♖f8 19. ♖d2 ♖b8 20. ♖f1 ♖b7= Tartakower; 17. ♖f4 ♖b7 18. ♖f1 ♖f6 19. ♖d6 cd6=; 17. ♖d2 ♖d7 18. ♖f1 ♖f6∞ Wade, Harding] ♖h3 [17... ♖g3?! 18. ♖f7+-] 18. ♖a8 ♖g3 19. ♖g2 ♖h2 20. ♖f1 ♖h5 21. ♖d2 1 : 0 Winslow - Pustilnik, New York 1986

170 17. ♖f2 ♖g3 18. ♖f1 ♖e2 19. ♖e2 ♖ae8+; 18. hg4∞ Tartakower

171

18... ♖h1 19. ♖e3 ♖g3 20. ♖e1 ♖e2 21. ♖e2 ♖ae8 22. ♖d2 ♖e7 23. ♖h1+- Golombek;

18... ♖g4 19. ♖h3! ♖f6 20. ♖e1 h5 21. ♖h5 ♖g3 22. ♖d2+- Harding;

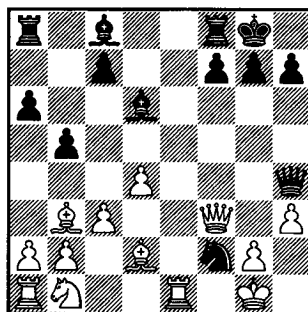
18... ♖g3 19. ♖f2 [19. ♖e1 h6!∞ Golombek] ♖h1 20. ♖e2 ♖c1 [20... ♖f2 21. ♖d2! ♖h4 22. ♖h3 ♖ae8 23. ♖d3 ♖f1 24. ♖c2 ♖f2 25. ♖f3!± Capablanca - Marshall, New York 1918 <17>]

a) 21. ♖f1!? ♖ae8 22. ♖d3 ♖e1 23. ♖f7 ♖h8 24. ♖e1 ♖e1 25. ♖e2 h6 [25... c5 26. d5] 26. ♖a3 ♖a1 27. ♖c2 ♖b2 28. ♖e1± Krogius, Macukevič;

b) 21. ♖g3 ♖b2 22. ♖d3! ♖a1 23. ♖c2 b4 24. g5 bc3 [24... a5 25. g6] 25. ♖c3± Tartakower

172 Ristić

173

16... ♖g4? 17. ♖f2! ♖h2 18. ♖f1 ♖g3 19. ♖g5! ♖f2 20. ♖h4 ♖h4 21. hg4+- Vooremaa - Grave, corr. 1966;

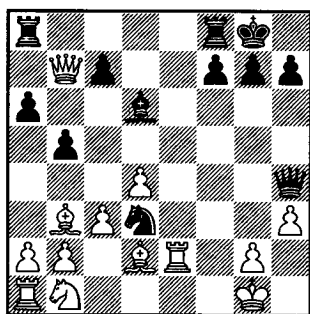
16... ♖g4? 17. ♖e8! ♖f6 18. ♖f8 ♖f8 19. ♖a8+- Diel - Oechslein, corr. 1963;

16... ♖h3 17. gh3 ♖h3 18. ♖f1 g5 [18... ♖g5 19. ♖g5 ♖g5 20. ♖a3± Gutman] 19. ♖e4 ♖f4 20. ♖f4 ♖f4 21. ♖d2 ♖ad8 22. ♖f4! gf4 23. ♖e4± Aronin - Demuria, SSSR 1957;

16... ♖d7 17. ♖f2 ♖h2 [17... ♖g3 18. ♖f1 a5 19. ♖a3 ♖a6 20. ♖e3+- ♖h3? 21. ♖f7! 1 : 0 Macles - Skembris, Paris 1983] 18. ♖f1 ♖g3 19. ♖f3± Harding

174 17. ♖f2? ♖h2! [17... ♖g3 18. ♖e2] 18. ♖f1 ♖g3 19. ♖g1 [19. ♖f5 g6 20. ♖g4 ♖f6+- Wade, Harding; 19. ♖e2 ♖ae8! 20. ♖e8 ♖f6+- Casmermans - Richter, corr. 1970] ♖ae8 20. ♖e3 ♖e6! 21. d5 [21. ♖e6 fe6 22. ♖e2 ♖h5 23. ♖d3 ♖g6 24. ♖e2 ♖f2 25. ♖d1 ♖g2 26. ♖e1 ♖d3+- Goransson] ♖f6 22. ♖f3 ♖f3 23. gf3 ♖e8 24. ♖a3 ♖c8+- Vukčević - Minić, Jugoslavija (ch) 1957

175 18. ♖f1? ♖g3 19. ♖f7 ♖h8+- Lilienthal

176

18... ♖ae8? 19. ♗f3 ♖e2 20. ♗e2 ♗g3 (Lemaine – Prameshuber, München (ol) 1958) 21. ♗f3! ♗h2 22. ♖f1 ♗h1 23. ♖e2 ♖b2 24. ♖e3+– Euwe;

18... ♗g3 19. ♖f1 ♖f4 [19... ♗h2 20. g4 (Vuković) ♗h3 21. ♗g2 ♗h4 22. ♖e3 ♖ae8 23. ♖d2 ♖f4 24. ♖f3 ♗h6 25. ♖c2+– Rostov – Pensa, corr. 1958]

a) 20. ♖f4? ♗f4! 21. ♗f3 ♗c1 22. ♖f2 ♖h2! 23. ♗e4 [23. ♖e1? ♗b2+– Hansson – Westerinen, Esbjerg 1983] g6 24. ♖e1 ♗b2 25. ♗c2 ♗a1 26. ♖d1 b4 27. cb4 ♖e5! 28. ♖c3 ♖d4! = Titjen – Tistrup, corr. 1966;

b) 20. ♗f3 ♖e2 21. ♗e2 [21. ♖e2 ♗g6∞ Westerinen] ♖ae8 22. ♗f3 ♗h2∞ Harding;

c) 20. ♖e3!? ♗h2 [20... ♗g6 21. ♗e4] 21. ♗f3 ♗h1 22. ♖f2 ♖ae8 23. ♖a3 ♗a1 24. ♖e8 ♖e8 25. ♖c2 ♗b2 26. ♖f4 ♖f4 27. ♗f4 ♖e7± Krogus, Macuković; 23. ♖d5!?

d) 20. ♖f2!

d1) 20... ♗h2 21. ♖f4! ♖f4 22. g3! ♗h3 [22... ♗g3 23. ♗f3+–] 23. ♗g2 ♗g3 24. ♖f7 ♖h8 25. ♗g3 ♖g3 26. ♖f3+– Nunn;

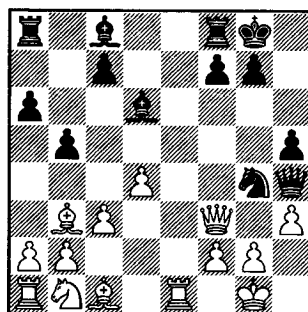
d2) 20... ♗d3 21. ♖g1 ♖e2 22. ♖e2 ♗e2 23. ♗f3 ♗f3 24. g3± Wedberg

177 Shamkovich

178 (diagram)

16. ♖e4? ♖b7+– 12. h3;

16. ♖f4 ♖f2! 17. ♖d6 ♖h3 18. ♖f1 ♖g4! [18... cd6 19. ♖e4 ♖g4 20.

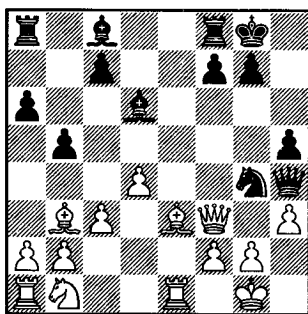
gh3+–] 19. ♖g3 ♗g5 20. ♖e5! [20. ♗e3? ♗f5 21. ♖f2 ♖ae8 22. ♗d2 ♖e1 23. ♖e1 ♖e8+–] ♗c1 21. ♖e1 ♗g5= Shamkovich;

16. ♖d2

a) 16... ♖b7? 17. ♖e4 ♖ae8 18. ♖g5!+– Boleslavskij – Shamkovich, Harkov 1956;

b) 16... ♖f2?! 17. ♗f2! [17. ♖e2? ♖g4 18. hg4 hg4 19. ♗f5 g3! 20. ♖f2 ♖ae8!+– Poitner – Hin, corr. 1977] ♖g3 18. ♗f1 ♖e1 19. ♖f3+–;

c) 16... ♖h2! 17. ♖f1 [17. ♖h1? ♖f2 18. ♖h2 ♖g4+– Wade, Harding] ♖d6 18. ♖g1 1/2 : 1/2 Livšin – Shamkovich, Harkov 1956

179

16... ♖e6 17. ♖e6? fe6→; 17. d5 ♖h2!→; 17. ♖d2± Harding;

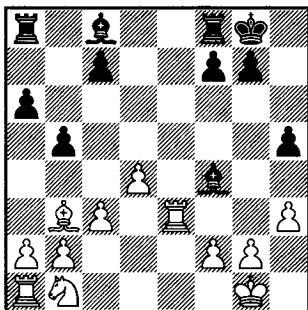
16... ♖h2 17. ♗a8

a) 17... ♖h3?! 18. ♖f7! ♖h8 [18... ♖f7 19. ♗d5 ♖g6 20. ♗g5!+–] 19. ♗d5 ♖g4 20. g3 ♗h3 21. ♖d2+– Harding;

b) 17... ♗g4 18. ♖e4 [18. ♖f8 ♗f8 19. hg4 hg4 20. ♖d2 f5! 21. g3 ♗g3 22. fg3 ♖g3 23. ♗h1 ♖f3—+] ♖f3 19. gf3 ♖h3 20. f4 ♗f3 21. ♖f3 ♖f3 22. ♖d2 ♖g4 23. ♗f1 ♖e8 24. ♗d5 ♖f5 [24... h4? 25. ♖f3 ♖h3 26. ♗g1! c6 27. ♖g5 ♖g4 28. ♗g2+— Suétin — Witkowski, Belorossija — Polska 1958] 25. ♗g2± Suétin

180 17. ♖a8 ♗h3 18. ♖f8 ♗f8 19. ♖e3∞ Harding

181

19. ♖e7? ♗c1± Shamkovich;

19. ♖e2 ♗f5 20. ♗c2 ♖fe8 21. ♖e8 ♖e8 22. ♖a3 ♗c2 23. ♖c2 ♖e2 24. ♖e1 ♗d6 25. ♖b1 c5= Anand;

19. ♖e1! ♗f5 20. ♖a3± Shamkovich

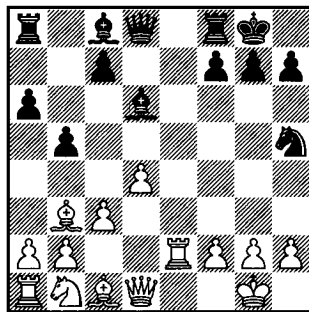
182 13... ♖g4 14. h3 ♖h4 15. ♖d2 ♗b7 [15... ♖h2 16. ♖e4+— Tal] 16. ♖f1 ♖f6 [16... ♖ae8 17. ♖e3±; 17. f3± Heemsoth] 17. a4± Schmid — Pfeiffer, Travemünde 1951;

13... ♗g4 14. f3 ♗f5 15. ♖d2 c5 16. ♖f1 ♖b6 [16... cd4?! 17. ♖d4 ♖c7 18. ♗c3 ♖fe8 19. ♖ae1± Crombleholme — Radojčić, Southampton 1971] 17. ♗e3 ♖ad8± Wade, Harding

183 (diagram)

14. ♗d5 ♗h2 15. ♗h2 ♖d5 16. ♖e5 ♖d6± Saren — Westerinen, Helsinki 1965;

14. ♖d2 ♖f4 15. ♖e3 ♖g5!

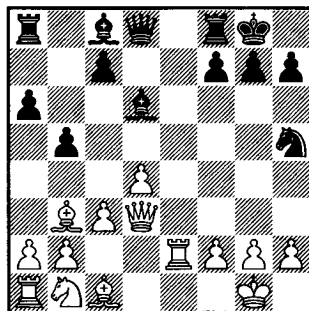
a) 16. ♖f1? ♖h5! [16... ♗b7? 17. ♖e4 ♖g6 18. ♖d6! ♗g2 19. ♖g3 ♗f1 20. ♗f4! ♖h5 21. ♗e5± Hohlovkin — Havskij, SSSR 1956] 17. h3 [17. ♖f3 ♗b7 18. h3 ♖h3!—+] ♗g4 18. ♖e4 [18. f3 ♗h3 19. gh3 ♖h3 20. ♗g2 ♖f4 21. ♗f2 ♖h4 22. ♗g1 ♖h3—+ Wade, Harding] ♖e2 19. ♗h1

a1) 19... ♗f4 (Shamkovich) 20. f3! ♗h3□ 21. ♖e2! [21. gh3 ♖c1±] ♗f5 22. ♗g1 ♖h2 23. ♗f2∞;

a2) 19... ♖c1! 20. ♖c1 [20. ♖d6 ♖b3] ♗f4± Anand;

b) 16. ♖g3 ♖e7 17. ♖e3= Shamkovich

184

14... ♖h4 15. g3 ♖h3 16. ♗d5! ♗f5 17. ♖e3! ♖ad8 [17... ♖ae8 18. ♖e8+— Zecha — Aiser, corr. 1964/65] 18. ♗g2 ♖g4 19. ♖d2 ♖g6 20. ♖f3 ♗g4 21. ♖g5!± Tal — Witkowski, Riga 1959;

14... ♗f4 15. ♖f3! [15. ♖e1? ♗c1 16. ♖c1 ♖f4 17. ♖f3 ♖g5!—+ Ráosina — Rötty, corr. 1973] ♗c1 [15... ♖e8 16.

♖e8 ♜e8 17. ♙e3 ♙b7 18. ♞b7 ♙e3 19. ♙f7!+-; 15... ♞g5 16. ♙f4 ♖f4 17. ♖e5 ♖h3 18. ♙f1 ♞c1 19. ♖e1 ♞b2 20. ♞f7!+-] 16. ♞h5 ♙b7 17. ♖a3 g6 18. ♞h3 ♞g5 19. ♖c2!± Wade, Harding;

14... ♞f6 (Sokol'skij) 15. ♙d5 ♖f4 16. ♙f4 ♞f4 17. g3 ♞c1 18. ♙g2 ♞h6 19. ♖d2 ♖b8 20. ♙g1± Gaprindašvili – Westerinen, Beverwijk 1966

185 15. f3?! ♙d7 16. g4 ♖f4± Štatčenko – Šaršenbekov, corr. 1966

186 15... ♞f6? 16. ♙c2 g6 17. ♖d2 ♖ae8 18. ♖e4 ♞g7 19. ♙g5± Ravinskij – Nejštadt, SSSR 1957

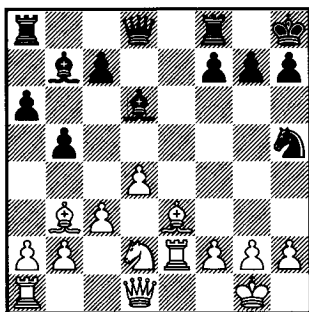
187 17. ♞e3?! ♞c6 18. f3 ♙f4 19. ♞e1 ♖e8± △ 20... ♙c1, 20... ♙f3 Tal

188 18... ♙f4 19. ♖d2± △ 19... c5?! 20. dc5!? [20. ♙c2 f5 21. ♖f3 c4 22. ♞d1 ♞h5 23. h3 ♖d8= Gutman] ♖d8 [20... ♙e2? 21. ♙f7!+-] 21. ♞e4± Pliester;

18... ♞e1 19. ♞f1 ♞f1 20. ♙f1 ♙f4∞ Anand

189 14... ♙h8 (Euwe) 15. ♖d2 f5 16. ♖e1! [16. d5? f4 17. ♙d4 f3 18. ♖f3 ♖f3 19. gf3 ♖f4± Wade, Harding] ♖f6 [16... ♞h4 17. ♖f3] 17. f3 f4 18. ♙f2± Hazai

190 15... ♙h8

a) 16. d5 ♖f6 [16... f5 17. ♖f3 f4 18. ♙d4± Shamkovich] 17. c4 bc4 18.

♖c4 ♙d5 [18... ♖d5?! 19. ♖d6 ♞d6 20. ♖d2 △ ♖c1± Tal] 19. ♖d6 ♞d6 20. ♖d2 c6 21. ♖c1± ×c6 Hazai;

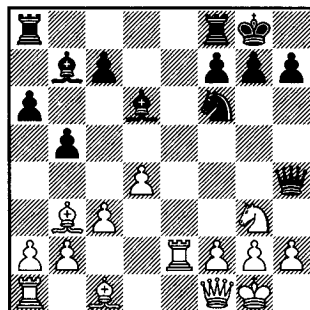
b) 16. ♖e1! ♞h4 17. ♖f1 [17. h3?! ♖f4 18. ♖f3 (Kuijpers – Erny, Basel 1959) ♖h3! 19. gh3 ♞h3 20. d5 ♖ae8 21. ♙c2 ♙c8±; 21... f5±→ Harding] f5 [17... ♖ae8 18. f3 △ ♙f2±] 18. f3 f4 19. ♙f2 ♖g3 20. ♞d3 ♞g5 21. ♙e6± Hazai

191 19. ♖ae1± Krupański – Freyer, corr. 1966

192 14. ♙g5? ♙h2 15. ♙h2 ♖g4-+→ Bland – Siggens, corr. 1973;

14. f4 ♖h5 15. ♖f2 ♞h4 16. ♞f1 ♖ae8 [△ g5] 17. ♙d1 ♖f4 18. ♙f4 ♖e1!-+ Orlando – Grenberg, New York 1959

193 15. ♖f1 ♞g4 16. ♖g3 ♞h4 17. ♞f1

a) 17... ♙e4 18. ♙c2 ♙c2 [18... ♖g4 19. h3 ♖f2 20. ♖f5!+- Tal] 19. ♖c2 c5 20. h3 ♖ad8 21. ♞d3± Krjukov – A. Zajcev, corr. 1969;

b) 17... ♖e4! 18. ♙e3 [18. ♙c2 f5; 18. a4 b4] ♙h8 19. ♖ae1 f5 20. ♙c1 c5 [20... ♖f6!?] 21. dc5 ♙c5 22. ♖e4 [22. ♙e3 ♙d6∞] fe4 23. ♙e3 ♙d6 24. h3 ♖f6∞ Hazai

194 15... ♞f5?! 16. ♖f1 ♞h5 17. ♙e3 ♖ae8 18. ♞d2 ♖d5 19. ♙d5 ♙d5 20. b3± Konstantinopol'skij – Russo, corr. 1953

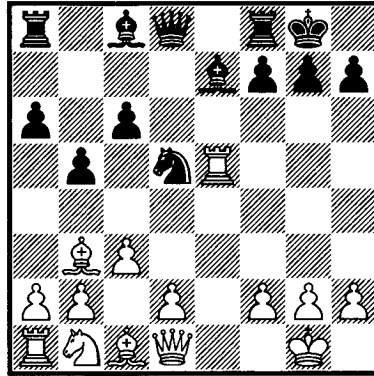
195 16... ♘h5 17. ♙e3 ♘f4 18. ♙f4
♙f4 19. a4 b4 20. a5± Lein – Šakov,
SSSR 1959;

16... c5 17. dc5! ♙c5 18. ♙e3

a) 18... ♗e7 19. ♙c5 ♗c5 [19...
♗e2 20. ♙f8 ♘f8 21. ♚b1±] 20. ♘h1
♚c2 21. ♗e2 ♚e8 22. ♗d2± Hazai;

b) 18... ♚e3 19. ♘e3 ♗c6 [19...
♗c7?! 20. ♘h1 ♘h5 21. ♘d5!+- Hazai
– Nikolac, Maribor 1985 – 39/416 <18>]
20. ♘h1 ♘h5 21. ♙d5 ♘g3 [21... ♗h6
22. ♘f5+-] 22. hg3 ♗h6 23. ♘g1 ♙e3
24. ♚e3 ♗e3 25. ♘f1±; 20. ♗e1!? Nunn

196 Hazai

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5
7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
36	♙d5 ¹⁹⁷ cd5	d4 ¹⁹⁸ ♙d6	♖e3 ¹⁹⁹ f5 ²⁰⁰	♘d2 ²⁰¹ f4	♖e1 ♖a7 ²⁰²	♘f3 ²⁰³ ♙g4 ²⁰⁴	a4 ba4 ²⁰⁵	♖a4 g5	♙d3 ²⁰⁶ ♙f5 ²⁰⁷	±
37	...	...	...	...	...	♘f3 ♙g4	♖e3 ♖a7 ²⁰⁸	h3 ²⁰⁹ ♙h5	g4 ²¹⁰ ♙g6 ²¹¹	±
38	...	...	...	...	...	♘f3 ♙g5	♘e5 ²¹² f3 ²¹³	gf3 ²¹⁴ ♙f5 ²¹⁵	♙f4 ²¹⁶	±
39	...	...	...	g3	f3 ²¹⁸ ♙g4 ²¹⁷	♙e2 ²¹⁹ ♙g3 ♙f4	fg4 f5	gf5 ²²⁰ ♖f5	♖e8 ♖e8 ²²¹	=
40	...	...	...	h3 f5 ²²²	♙b3 ²²³ ♙b7 ²²⁴	♘d2 f4 ²²⁵	♘f3 ♙h5 ²²⁶	♖e1 ²²⁷ ♖f6	a4 ♖g6 ²²⁸	干
41	...	...	...	...	♙f3 ♙b7	♘d2 ²²⁹ g5	♙e2 ²³⁰ g4 ²³¹	♖e6 ♖ad8	♘f1 ²³² gh3 ²³³	±
42	...	...	...	...	♙f3 ²³⁴ ♙e6 ²³⁵	♙f6 ♖ae8	♘a3 ²³⁶ ♙h5	♙d2 ²³⁷ h6 ²³⁸	♘c2 ²³⁹ ♙f4 ²⁴⁰	±
43	...	...	...	...	...	...	♘d2 ²⁴¹ g4 ²⁴²	♖e6 fe6	♙c6 ♙f7 ²⁴³	±
44	...	...	...	...	...	...	♘a3 ²⁴⁴ ♖fe8	♙d2 ²⁴⁵ ♙h5	♙e5 ²⁴⁷ ♖ad8 ²⁴⁸	∞
45	...	...	...	...	♖e5 ²⁴⁹ ♙f4	♖e1 ²⁵⁰ ♙g6 ²⁵¹	♙f3 ²⁵² ♙e6 ²⁵³	♙f4 ²⁵⁴ ♙f4	♙f4 ♙h3 ²⁵⁵	=

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
46	d3 ♙d6	♚e1 ²⁵⁶ ♙f5 ²⁵⁷	♘d2 ²⁵⁸ ♘f4 ²⁵⁹	♘e4 ²⁶⁰ ♘d3	♙g5 ♙d7	♚e3 ²⁶¹ ♙e4	♚e4 ♚ae8	♙g4 ♙g4	♚g4 ♙e5 ²⁶²	=
47	g3 ♙f6	♚e1 c5 ²⁶³	d4 ²⁶⁴ ♙b7 ²⁶⁵	dc5 ²⁶⁶ ♙d7 ²⁶⁷	♘d2 ♘c3	bc3 ♙c3	♚b1 ♚ad8 ²⁶⁸	♚e2 ♙c6	f3 ♙c5 ²⁶⁹	±
48	... ♙d6	♚e1 ♘f6 ²⁷⁰	d4 ♙g4	♙d3 ²⁷¹ c5	♙c2 ²⁷² c4	♙f1 ♙d7	f3 ♙h3	♙f2 ²⁷³		±
49		... ♚e8	♚e8 ♙e8	d4 ♙g4 ²⁷⁴	♙f1 ²⁷⁵ ♚a7	♙d5 cd5	♙e3 f5	♙g2 ♙e6 ²⁷⁶		∞
50		... ♚a7	d3 ²⁷⁷ ♙f5	♘d2 ♙d3	♘e4 ♙e4	♚e4 ♚d7	♙f3 ♙c5	♙f4 ♘f4 ²⁷⁸	♚f4 ♚d2 ²⁷⁹	=
51	♚e1 ♙d6	g3 ²⁸⁰ ♙d7 ²⁸¹	d3 ²⁸² ♙h3 ²⁸³	♚e4 ♘f6 ²⁸⁴	♙h4 ♙f5	♙f4 ²⁸⁵ g5	♙d6 gh4	♙f8 ♘f8 ²⁸⁶	♙e2 ♙b7 ²⁸⁷	±
52				... ♙f5	♘d2 ²⁸⁸ ♙g6 ²⁸⁹	♘f1 ²⁹⁰ f5 ²⁹¹	♚d4 ²⁹² f4 ²⁹³	♚d5 cd5	♙d5 ♙e6 ²⁹⁴	=
53						♚e1 f5 ²⁹⁵	f4 ²⁹⁶ ♙f4 ²⁹⁷	♙f3 ♙d2	♙d5 cd5 ²⁹⁸	±
54						... ♙c7	♘f3 ♙g4	♘h4 ♙h5	f3 ♙h3 ²⁹⁹	±
55				... ♙d7	♘d2 ³⁰⁰ f5 ³⁰¹	♚e1 ♙h8	f4 ³⁰² ♙a7 ³⁰³	d4 ♘f6	♘f3 ³⁰⁴ c5 ³⁰⁵	∞

197 12. ♙f3? ♙d6 13. ♚d5 ♚e8! 14. ♙f7 ♘h8 15. ♘f1 cd5 16. d3 ♙g4 17. ♙e3 ♙h4-+ → Paust — M. Pavlović, Lugano 1989;

12. ♙f1?! ♙d6 13. ♚e1 ♙h4 14. g3 ♙h5 15. d4 ♙h3! [15... ♙f5 — 12. d4] 16. ♙d1 ♙f5 17. ♙e2 ♙d7 [17... c5 18. ♙e3 ♚ae8 19. ♘d2 cd4 20. cd4 ♚e7 21. ♙f3 ♚fe8 — Boleoslavskij] 18. ♙f3 ♚ae8 19. ♚e8 ♚e8 20. ♙e3 f5 21. ♙b3 f4 22. gf4 ♚e6 23. ♙h3 ♚g6 24. ♙g3 ♙f5 25. ♘d2 ♙f4 — Murey — Smirnov, SSSR 1971

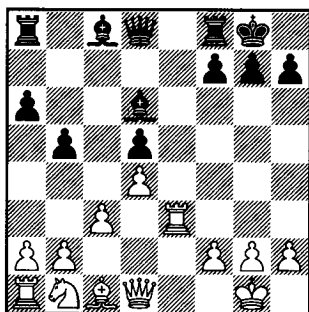
198 13. ♙f3 ♙d6 14. ♚e3 [14. ♚d5 ♙b7 15. ♚d6 ♙e7-+; 14. ♙d5 ♙e5 15.

♙a8 ♙h2 16. ♘h2 ♙h4 17. ♘g1 ♚e8-+ Krogus, Macukevič; 14. ♚e2 ♙g5! 15. h3 ♙f5 16. ♚e1 ♚ae8 17. ♘f1 ♙e4 18. ♚e4 ♚e4-+ Battle — Marshall, New York 1938] ♙g5 15. g3 ♙g4 16. ♙g2 ♚ae8 17. d4 ♙h5 18. ♙f1 ♙h3 19. ♙e1 ♙f3! 0 : 1 Botečko — Semašev, SSSR 1985

199 14. ♚e1 ♙h4

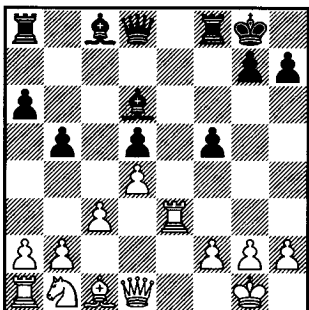
a) 15. h3? ♙h3 16. gh3 ♙h3 17. f4 [17. ♙e3 ♙h2 18. ♘h1 ♚fe8-+ Buttler — Kardy, Melbourne 1949] ♚ae8-+ → Harding;

b) 15. g3 ♙h3 — 12. d4

200

14... ♔f5 15. ♘d2 ♖h4 16. ♘f1 ♖ae8 17. ♗e1 ♗e6 18. ♗e6 fe6 19. ♔e3 ♗c8 20. a3 ♗g4 21. ♗d2± I. Ivanov – Hebden, New York 1983;

14... a5!? 15. a4 ba4 16. ♖a4 ♖a6 17. ♗e1 ♔f5 18. ♖a1 ♗h4 19. g3 ♗h3 20. ♗e2 ♖fa8 21. ♘d2 h5 22. ♗f1 ♗g4 23. ♗g2 h4 24. f3 ♗g6 25. g4 ♔d3 26. ♘f1 f5♙ Dorfman – Sampouw, Manila 1979

201

15. ♗f3 ♖a7! 16. ♘d2 ♖af7 17. ♘b3 f4 18. ♗e1 ♖f5± Teichgräber – Wirsam, corr. 1966;

15. ♗e1 ♗c7 [15... f4 16. f3? ♗g5 17. ♘h1 ♔d7 18. ♘d2 ♖h4 19. ♘f1 g5± Yanofsky – Ed. Lasker, New York 1949; 16. ♘d2 – 15. ♘d2] 16. ♗h5 ♔d7 17. ♘d2 b4 18. cb4 ♔b4 19. ♗f3 ♘h8 20. a3 ♖ae8!± Devjatov – Besrebrov, SSSR 1960

202 16... ♖f5 17. ♘f3 ♖a7 18. a4 ba4 19. ♗a4 ♔d7 20. ♗d1 ♔b5 21. b3 ♖c7

22. ♔b2 ♗f6 23. ♖c1 g5 24. ♘e5!± Zagorovskij – Dalko, corr. 1965;

16... ♗f6 17. ♗b3! ♔e6 18. ♘f3± Harding;

16... g5 17. ♗h5 ♗f6 18. h4 h6 19. ♘f3 ♖a7 20. ♔d2 ♖g7 21. ♖e8± Z. Nilsson – Nyman, Stockholm 1954

203 17. h3? g5 18. ♗b3 ♘h8 19. ♘f3 g4 20. hg4 ♔g4 21. ♘e5 ♖g7± Orlov – Gibaidulin, Liepaja 1966

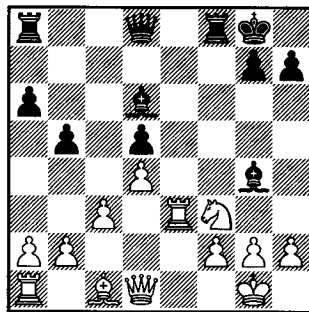
204 17... g5 18. ♘e5 ♖g7 19. a4± Tal

205 18... b4?! 19. ♔d2± Tal;

18... g5? 19. ab5 a5 20. b3 ♔h5 21. ♔a3± Zagorovskij – Makles, Le Havre 1966; 19. ♔d2± Tal

206 20. b3 ♖e8 (Nilsson – Belkadi, Tunis 1966 – 1/206) 21. ♗d3!± Tal

207 21. ♗f1 a5 22. ♗b5 ♔b8 23. ♘e5± Harding

208

18... ♔f4? 19. ♖d3 ♔f5 20. ♔f4 ♔d3 21. ♔g5+;

18... ♗c7 19. h3 ♔h5 20. ♗b3 ♗f7 21. ♗c2 ♔g6 22. ♗e2 ♗c7 23. ♘e5± Schmid – Auddy, corr. 1959;

18... ♗f6 19. ♗e1! [19. ♗b3 ♗f5 20. ♖e5!± Akos – Bujosz, corr. 1968] ♔f4 20. ♘e5!

a) 20... ♔e3 21. ♘g4 ♔f2 22. ♗f2 [22. ♘f2 ♖ae8 23. ♔e3±] ♗e6 23. ♗g3 ♖ae8 24. ♘e5+;

b) 20... ♖h5 21. ♖h3± Anand;

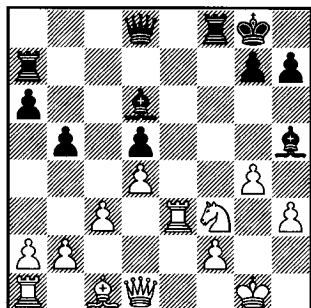
18... ♖c8 19. ♖d3! ♙f4 20. ♗e5! [20. ♖e7 ♙f3 21. ♙f4 ♖f4 22. gf3± Richardson — Klompus, corr. 1969 — 7/268; 20. ♖e5 ♙e5 21. ♗e5 ♙f5 22. ♖d1± Suta — Klompus, corr. 1967 — 4/327] ♙e3 21. ♙e3 ♙f5 22. ♖d1± Anand

209 19. ♖f1 ♙f3 [19... ♖af7 20. ♗e5 ♖f2 21. ♖f2 ♖f2 22. ♗f2 ♙f5 23. ♗g1 ♙e4 24. ♙d2± Grečkin — Konstantinov, SSSR 1950] 20. ♖f3 ♖f3 21. gf3 ♖h4 22. ♖g2 ♖e7! 23. ♙d2 ♖e6 △ ♖g6+;

19. ♙d2 ♖af7!? 20. ♖b3 ♙f3 21. ♖f3 ♖f3 22. gf3 ♗h8= Harding

210 20. a4? ♖af7 21. ab5 ♙f3! 22. ♖f3 ♖f3 23. gf3 ♖h4 24. ♖b3 ♖h5 25. ♙e3 ♖f3 0 : 1 Smith — Weiss, corr. 1962

211

20... ♙e8 21. ♗e5 h5 22. ♖f3 ♖f3 23. ♖f3 ♙e5 24. de5 d4 25. cd4 ♖d4 26. ♙e3 ♖b2 27. ♖d5+— Jovčić — Krausz, corr. 1969 — 3/323;

20... ♙g6 21. ♗e5

a) 21... ♖h4 22. ♖e1! ♙e5 23. de5 ♖af7 [23... ♙e4 24. f4± Carlsson; 23... ♖f4 24. ♖g3± Skotorenko — Nun, corr. 1962] 24. f4! ♖e7 25. ♖g3 ♙e4 26. ♙e3± Tiemann — Wason, corr. 1963;

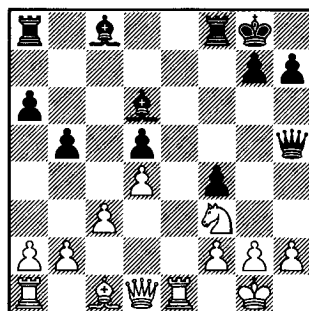
b) 21... ♙e5 22. de5 [22. ♖e5? ♖h4 23. ♖f1 ♖af7 24. f4 ♙e4 25. ♗h2 g5!—→ Israel — Walter, corr. 1964]

b1) 22... ♖af7 23. e6! ♖f2 24. e7+— Keres;

b2) 22... ♖h4 23. ♖d5? ♖af7 24. ♖g3 ♙e4! 25. ♖e6 [25. ♖e4? ♖g3+—] ♗h8 26. ♙e3 ♖f3 27. ♖f3 ♙f3 28. ♗h2 h5→ Primavera — Patek, corr. 1967; 23. ♖e1!± — 21... ♖h4;

b3) 22... d4 23. cd4± Tal — Hermlin, Tallinn 1964 <19>

212

18. a4?! ba4! [18... ♙g4? 19. ab5 ab5 20. ♖a8 ♖a8 21. ♖e2± Poleščuk — Schwenkenbecker, corr. 1973] 19. ♖a4 ♙g4 20. ♖d3 ♙f5 21. ♖f1 ♙e4 22. ♖a6 ♖ad8 23. ♗d2?! f3 24. g3 ♙f5 25. ♖e3 ♙h3 26. ♖d3 ♙g3!—+; 23. ♗e5→ Tal;

18. ♖b3

a) 18... ♗h8 19. ♙d2 [Browne — Bárczay, Skopje 1970; 19. ♗e5 ♙e6 20. f3 ♖f6 21. ♖e2 ♖af8 △ ♖h6→ Tal] ♙g4 20. ♗e5 f3 21. ♖d5 ♖ad8 22. gf3 ♙h3 (Boleslavskij) 23. ♖e4 [△ ♙f4] ♙e5 24. ♖e5 ♖f3 25. ♖g3 ♖h5 26. ♖e5! ♙f5 27. ♖ae1± Anand;

b) 18... ♙g4 19. ♗e5 ♙e6 20. f3 ♖f6 21. ♙d2 ♖af8 22. ♖e2 ♖h6 23. h3! [23. g4 fg3 24. ♙h6 ♙e5 25. de5 ♖f3! 26. ♖c2 ♙h3! 27. hg3 ♖g3 28. ♖g2 ♙g2 29. ♖g2 ♖g2 30. ♗g2 gh6= Schmidt — Prameshuber, Clare Benedict 1964] ♖g5 [23... ♙h3 24. gh3+— Vasjukov — Bárczay, Skopje 1970 — 9/234] 24. ♗g4 ♖g6 25. ♖ae1 (Weiner — Kalivoda, corr. 1983) ♙f7!∞ Harding

213 18... ♖d1 19. ♜d1 ♕e5 20. de5 ♕e6 21. ♜d4 △ a4± Krogius, Macukevič

214 19. ♘f3? ♕g4 △ ♜a7-f7→ Tal;

19. ♜e3 ♕e5 20. ♜e5 [20. de5 ♜f7!→ Tal] ♖g4 [20... ♖h4 21. ♕e3 h6 22. g3 ♖g4 23. ♖f1± Mádl – Bruks, Philadelphia 1989] 21. ♜g5 ♖e4= Goransson

215 19... ♜f5 20. f4 ♜e5 21. de5+-;

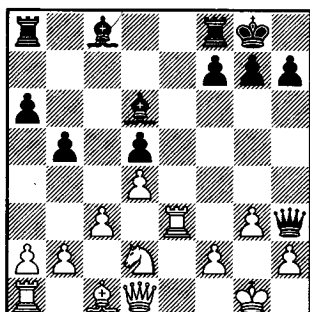
19... ♕e5 20. ♜e5±;

19... ♕h3 20. f4 ♖h4 21. ♖f3 ♜ae8 22. ♖g3!± Tal

216 20. f4 ♖h4 21. ♖f3 ♜f6! 22. ♖g3 ♖h5= Harding;

20. ♕f4!± Nunn

217 15... ♖h3 16. ♘d2

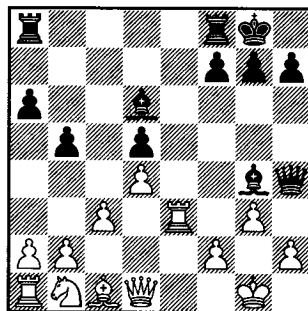

16... ♕g4 [16... f5 17. ♖f1 ♖h5 18. f4± Dobsa – Klatt, corr. 1971/72; 16... ♕f5 17. a4! ♜ae8 18. ♘f1 h5 19. ab5 ab5 20. ♜a6 ♕b8 21. ♖e2± Richardson – Zapletal, corr. 1972/75]

a) 17. f3 ♕g3!? [17... f5 18. fg4 f4 19. ♜f3 fg3 20. hg3 ♕g3 21. ♘f1± Vasjukov – Geller, SSSR 1965] 18. ♘f1 ♕f4 19. fg4 ♕e3 20. ♘e3 ♜ae8 21. ♖f1 ♜e3 22. ♕e3 ♖e3→ Epštejn – Akhmilovskaya-Donaldson, SSSR 1983;

b) 17. ♖f1 ♖h5 18. f3 ♕h3 19. ♖f2 ♜ae8 20. a4± I. Szabó – Litkiewicz, corr. 1975

218

16. ♖f1 ♖h5 17. ♘d2 f5 18. f4 ♜ae8 19. ♘b3 ♕h3 20. ♖e1 ♕f4!-+→ Wade, Harding;

16. ♖d3 ♖h5 17. ♘d2 f5 18. f3 [18. f4 g5 19. ♜e6 ♜ae8 20. ♘f1 ♕f7 21. ♜e3 gf4 22. gf4 ♜g8→ Harding] ♕h3 19. f4 ♖g4 20. ♜f3 ♜ae8 21. ♕f2 ♕f4!→ Wade, Harding;

16. gh4 ♕d1 17. ♘d2 f5! [17... ♜fe8 18. ♘f1 ♜e6 19. ♕d2 △ ♜ae1±] 18. ♘f1 f4 19. ♜e1 ♕h5 20. ♜e6 ♜ad8 21. ♕d2 ♕g4 22. ♜ce1 ♜f6 23. ♕g2 ♜g6 24. f3 ♕f5→ Harding;

16. ♖e1 ♖h5 17. ♘d2 f5 18. f3 ♕h3 19. f4 g5 20. ♖f2 ♜ae8 21. ♘f3 gf4 22. ♜e8 ♜e8 23. ♕f4 ♕f4 24. gf4 ♕h8 25. ♕h1 ♜e4 26. ♘g1 ♕g4→ Janssen – van der Weijer, Nederland 1987

219 17. hg3 ♖g3 18. ♕f1 ♕h3 19. ♕e2 ♖g2 20. ♕e1 ♜ae8 21. ♖e2 ♖h1

a) 22. ♕f2 ♜e3 23. ♖e3 [23. ♕e3 ♜e8-+] ♖f1 24. ♕g3 ♖g2 25. ♕h4 h6-+;

b) 22. ♕d2 ♕f1 23. ♖f2 ♜e3 24. ♖e3 h5!→ Wade, Harding

220 19. ♜h3 ♖h3 20. ♕f4 fg4 21. ♕e5 [21. ♖e6 ♕h8 22. ♖e3 g3 23. hg3 ♜ae8 24. ♖f2 ♜f4!-+] ♜f3 22. ♘d2 ♜e3 23. ♖f1 ♜f8 24. ♖h3 gh3 25. ♜f1 ♜e2!→ Popov

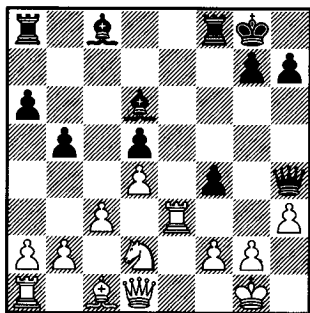
221 20... ♜f8 21. ♜a8 ♜a8 22. ♕f4 ♖f4 23. ♘d2±;

20... ♖e8 21. ♜e8 ♜f8 22. ♜e6 ♘h8 23. ♙f4 ♜f4 24. ♘a3 ♜f2 25. ♘h1 ♜b2 26. ♜g1 ♜a3 27. ♜e5=; 25... ♜f3= Harding

222 15... ♙f4? 16. g3 ♜g5 17. ♜e5+-;

15... ♙f5 16. ♘d2 ♙e4 [16... ♜ae8 17. ♜f3 ♙f4 18. ♜e8 ♜e8 19. ♘f1 ♜e1 20. ♜d5 g6 21. ♙f4!+- Tal] 17. ♘e4 de4 18. ♜g4± Aksan - Furrer, corr. 1966

223 16. ♘d2 f4

a) 17. ♘f3 ♜h5 18. ♜e1 ♙h3 19. gh3 ♜h3 20. ♘g5 ♜h4 21. ♘f3 ♜g4 22. ♘f1 ♜h5 [22... ♜ae8± Gutman] 23. ♙d2 ♜h3 24. ♘g1 ♜f6 25. ♘h4 f3 26. ♘f3 ♜f3 27. ♙e3 ♙h2+- Tal - Arbakov, Moskva (rapid) 1979;

b) 17. ♜e1 ♙h3 [17... f3 18. ♘f3 ♜f6 19. ♙e3 ♙h3 20. gh3 ♜f3 21. ♜f3 ♜f3 22. ♘g2±; 17... ♜f6 18. ♜e8 ♘f7 19. ♘f3 ♜h6 20. ♜e2±; 17... ♜a7 18. ♜f3 ♜g5 19. a4! ♜af7 20. ab5 ab5 21. b3± Škurovič-Hasin - Vitomskij, corr. 1975;

b1) 18. gh3 f3! 19. ♘f3 ♜h3 20. ♜e3 [20. ♘e5 ♜f6 21. ♜g4 ♜g6!] ♜f6 21. ♘e5 ♜g6! 22. ♜g3 ♜g3 23. fg3 ♜g3 24. ♘h1 ♜f8+-→ Krogus, Macukevič;

b2) 18. ♜f3 ♙g2 19. ♜g2 ♜h5 20. ♘f3 ♜f6 de Firmian - I. Sokolov, Biel 1989 - 48/(462) <20>

224 16... f4 17. ♜d5 ♘h8 18. ♜d6! ♙b7 19. ♜e7 △ ♜e5± Krogus, Macukevič;

16... ♜f4 17. g3 ♜h6 18. ♜d5 ♘h8 19. ♜a8 f4 (Habibudin - Gorkin, SSSR 1965) 20. ♜f3! ♜e8 21. ♙e3!± Krogus

225 17... g5 18. ♘f3 ♜h6 19. ♘g5 f4! [19... ♘h8? 20. ♜e6+-] 20. ♜e6 [20. ♜d3 ♜g6 21. ♜d1 ♙c8±; 20. ♜f3 ♘h8 21. h4 ♜h4 22. ♘h3 ♜g4±→] ♜g5 21. ♜d6 ♜e7± Anand; 19. ♙d2± Kan - Martsum, corr. 1963

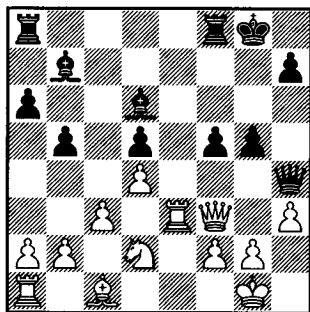
226 18... ♜f6 19. ♜e1 ♜ae8 20. ♙d2 g5 21. a4 h5 22. ab5 g4 23. ba6± Bryck - van der Weijer, corr. 1986/87

227 19. ♜e6 ♜ad8 20. ♜e1 ♙c8?! 21. ♘e5 ♙e5 [21... f3? 22. ♜d5 ♘h8 23. ♙g5± Poljak - Olifer, Kiev 1960] 22. de5 ♜g6 23. ♘h2 f3!±→ Popov; 20... ♜f6!±→ Nunn

228 21. ♘h1 ♜f8 (Schranz - Radu, corr. 1969) 22. ♜d1 ♙c8± Gutman, Vitomskij

229 17. ♘a3 g5 18. ♜e6 g4 19. ♜e2 ♜ad8 20. g3 ♜h5 21. ♙h6 ♜fe8 22. ♜e1± Perényi - Wegner, Balatonberény 1988

230

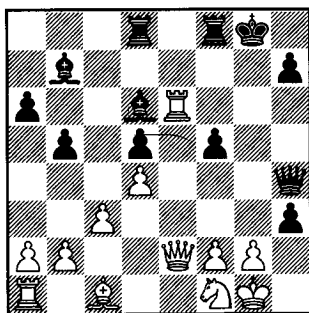
18. ♜e6 ♜ad8! 19. ♜e2 f4 20. ♘f3 ♜h5 21. ♘h2 ♜f7 22. ♜e1 ♙c8 23. ♜e2 ♙f5± Tal;

18. ♖f1 ♜f6 19. ♞e2 ♟f7 20. ♙d2 [20. f3 f4 21. ♜d3 ♜e8 22. ♞f2 ♞h5 23. ♜d1 ♜fe6 24. ♞c2 ♜e2 25. ♜d2 ♜e1 26. ♜f2 ♙c8 27. b4 ♟f6 28. ♙b2 ♜a1 29. ♙a1 ♜e1± Houdek – Nejezchleba, corr. 1980] f4 21. ♜d3 ♜e8 22. ♞g4 ♞g4 23. hg4 ♙c8 24. ♙h2 h5!± Bangiev – Vitomskij, corr. 1972

231 18... f4 19. ♙f3 ♞h5 [19... ♞h6 20. ♜e6 ♜f6 21. ♜f6 ♞f6 22. ♙d2± Lepeškin] 20. ♙g5 ♞g6 21. ♜e6 ♞g5 22. ♜d6 ♜ae8 23. ♜e6 ♟f7 24. ♜e5!± Hübner – Nunn, Skellefteå 1989 – 48/462 <21>

232 20. g3!? ♞h3? 21. ♙e4! f4 [21... de4 22. ♜h6 e3 23. ♜h3 ef2 24. ♞f2 gh3 25. ♟h2! ♜de8 26. ♙f4+–] 22. ♙d6 fg3 23. fg3 ♜d6 24. ♙f4 ♜f4 25. ♜e8! 1 : 0 Kamiński – Pańczyk, Luhačovice 1989; 20... ♞h5± Kamiński

233

21. ♜h6 ♞g4 [21... h2 22. ♙h2 ♙h2 23. ♟f1± Anand] 22. ♞e6 ♟h8 23. ♜h3 ♙c8 24. ♞h6 ♜f7 25. ♙g5 ♜g7! [25... ♜g8 26. ♞d6 ♙g3+–] 26. ♞g7 ♟g3 27. ♙d8 f4 28. ♜e1 ♞g6 29. ♜h4 f3 30. g3 h5 31. a3 ♙g4 32. ♙h2 ♞f5 33. ♙g4 hg4 34. ♟h2 ♞d7 35. ♙g5 ♞f5 36. ♙d8 1/2 : 1/2 G. Orlov – Vzdvižkov, SSSR 1990;

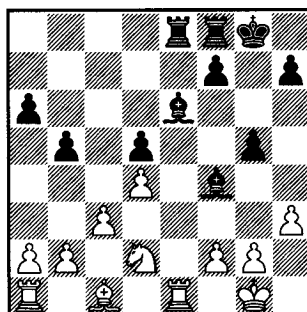
21. g3 ♞g4 22. f3 ♞h5 23. ♙h6± Lepeškin

234 16. b3 f5 [16... g4? 17. ♙a3 ♙a3 18. ♙a3 gh3 19. g3 ♞f6 20. ♞h5±] 17.

♞f3 ♙b7 (Anand – Nunn, Wijk aan Zee 1990 – 49/403 <22>) 18. ♙a3 g4 19. ♞e2 f4 20. ♙d6 fe3 21. ♙f8 ♞f2 22. ♞f2 ef2 23. ♟f2 [23. ♟f1 ♜f8 24. hg4 ♙c8±] ♜f8 24. ♟g1 gh3 25. gh3 ♙c8 26. ♙d2 ♙h3= Nunn

235 16... ♞f4 17. ♞f4 gf4 [17... ♙f4 18. ♜e1 ♙c1 19. ♜c1 ♙f5 20. ♙d2±] 18. ♜e1 ♙f5 19. ♙d2 ♜ae8 20. ♙f3± Carlson

236 18. ♙d2 ♞f4 19. ♞f4 ♙f4 20. ♜e1 [20. ♜f3 ♙d7! 21. ♟f1 b4! 22. c4 ♜e7±]

a) 20... ♙g4?! 21. ♜e8 ♜e8 22. hg4 ♜e1 23. ♙f1 ♙c1 [23... ♜c1 24. ♜c1 ♙c1 25. b3±±] 24. g3 ♙g2, ♙e3± Gutman;

b) 20... ♙h3 21. ♜e8 ♜e8 22. ♙f3 ♙c1 23. ♜c1 (Browne – Gilden, USA (ch) 1974) ♙g4! 24. ♙g5 f6! 25. ♙h3 ♙h3 26. gh3 ♜e2= Browne

237 19. ♜e1 ♙e7 20. ♞e5 ♙h3 21. gh3 ♙a3 22. ♞e8 ♜e8 23. ♜e8 ♙f8= Gutman

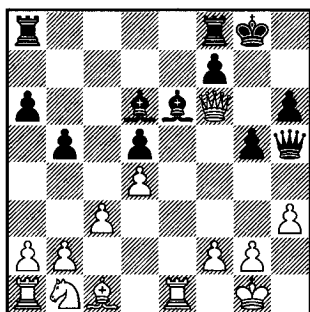
238 19... ♙f4 20. ♜d3 ♞e2 [20... ♙d2 21. ♜d2 ♙h3 22. gh3 ♞h3 23. ♞g5 ♟h8 24. ♞f6 ♟g8 25. ♜d3!! ♞d3 26. ♟h2 ♙g1+– Gutman] 21. ♙f4 gf4 22. ♜ad1 ♞b2 23. ♞f4 f6 24. ♞c1 ♞a2 25. c4 ♞e2 [25... dc4 26. ♜g3 ♟h8 27. ♜d2+–] 26. cb5± Hübner

239 20. ♖ae1 ♗f4 21. ♜3e2 ♗d2 22. ♜d2 ♗h3 23. ♜e8 ♜e8 24. gh3 ♖h3 25. ♗c2 ♖g4= Pintér

240 20... ♗h7 21. g4± ♖h4 22. ♗e1 △ ♗g2+- Hübner;

20... ♗f4 21. ♜d3 ♖e2 22. ♗f4 gf4 23. ♗e1 ♖b2 24. ♜ad1± Hübner – Pintér, Solingen – Honvéd 1989 – 48/460 <23>

241 18. ♜e1?! h6

a) 19. ♗e3 ♗h7! [19... ♜ae8 20. ♗d2± Carlsson] 20. ♗d2 ♜g8 21. ♗f1 ♜g6 22. ♖f3 g4!-+ Ermakov – Sičov, corr. 1965/66 – 3/322;

b) 19. f4 ♖h4 20. ♜f1 ♗h3 21. ♖d6 ♗g2= Tal

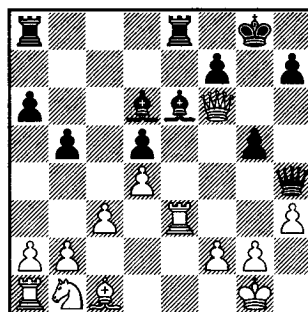
242 18... ♗f4 19. ♜e1 ♗h3 20. gh3 ♖h3 21. ♗f1 ♖g4 22. ♗g3 ♗g3 23. ♖g5 ♖g5 24. ♗g5± Vasjukov – Golovko, SSSR 1964

243 21. ♖d6 ♖f2 22. ♗h2 ♜ae8 23. ♖g3± Tal

244 (diagram)

18. g3 ♖h5 19. g4 1/2 : 1/2 Frías – Wolff, London 1990;

18. ♗d2 ♖f4 [18... ♗e7 19. ♖e5 ♖h6 20. ♗f3 ♗f6 21. ♖g3± Skotorenko – Konovalov, corr. 1960/62] 19. ♖f4 ♗f4 20. ♜e1 ♗h3 21. ♗f3 [21. ♜e8 ♜e8= – 17... ♜ae8=] ♜e1 22. ♗e1 ♗c1 23. ♜c1 ♗f5 24. ♗c2 ♗c2 25. ♜c2 ♜e8 26. ♗f1

h5 27. ♜c1 f6 1/2 : 1/2 Zagorovskij – Nyman, corr. 1968;

18. ♗d2 ♖h5 19. ♜e1 [19. ♗a3 ♗e7 – 18. ♗a3] h6 20. ♗a3 [20. ♗e3?! ♗h7! 21. ♗d2 ♜g8 22. ♗f1 g4→] ♗h7 21. ♗c2 (Mádl – Hazai, Magyarország 1988 <24>)) ♜ad8!

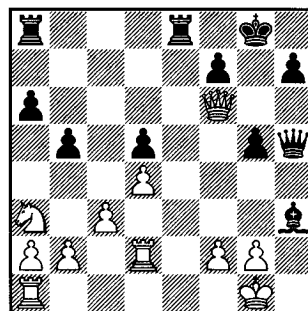
a) 22. ♗b4?! ♗e7 23. ♖f3 [23. ♖e5 ♗b4 △ ♗h3→] ♖f3 24. gf3 ♗b4 △ ♗h3→;

b) 22. a4 ♗e7 23. ♖e5 ♖g6! 24. ♗b4 ♗d6 △ g4→;

c) 22. ♗e3 ♗e7 23. ♖e5 [23. ♗g4?! ♖g4 24. ♖e7 ♖g2→] ♗d6 24. ♖f6= Hazai

245 19. ♜e1 ♗e7 20. ♖e5 ♗h3!? 21. gh3 ♗a3 22. ♖e8 ♜e8 23. ♜e8 ♗f8∞; 20... ♖g6∞ Nunn

246 19... ♗f4 20. ♜d3 ♗d2 21. ♜d2 ♗h3

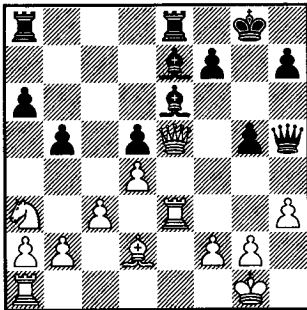

22. f4! [22. gh3 ♖h3= △ 23. f3? ♜e6-+] ♜e6 [22... ♜e2?! 23. ♜e2 ♖e2 24. ♖g5

♖h8 25. ♖h2! ♖g8 26. ♗f6 ♖g7 27. ♖g1± ♖g2? 28. ♗g7+-] 23. ♗g5 ♗g5 24. fg5 ♖f5± Nunn

247 20. ♗f3 ♗g6 21. ♖ae1 g4!? 22. ♗g3 gh3 23. gh3 ♖d6! 24. ♗g6 hg6☞☞ Hübner – Nunn, Haifa 1989 – 48/461 <25>

248

20... ♗g6

a) 21. f4 ♖f6 22. f5 ♖f5 [22... ♗f5? 23. ♗f5 ♖f5 24. ♖f3+-] 23. ♗d5 ♖e4 24. ♗d6 ♖e6 25. ♗g3 ♖e7 △ f5±;

b) 21. ♖f1

b1) 21... ♖ad8? 22. f4 ♖f6 [22... gf4 23. ♗f4 ♖g5 24. ♖e6+-] 23. f5! ♗h6 24. fe6+-;

b2) 21... ♖f8! 22. ♖g3 [22. f4? gf4 △ ♖h6] f6 23. ♗c7∞ Nunn;

20... ♖ad8 21. f4 ♗g6 22. fg5 ♖f5 23. ♗g3 ♖e4 24. ♖f1 ♖d6 25. ♗h4 ♖e6 26. ♖e2 ♖de8 27. ♖fe1 f6 28. ♖f2 ♖e7 29. gf6 ♖f6 30. ♖ee2 ♖f2 31. ♗f2 ♖f8☞ Wolff – Hellers, New York 1990 <26>

249 16. ♖g3 ♗f6 17. ♖f3 ♗g6 18. ♗d3 ♖e8 19. ♖f1 [19. ♖d2 ♖e4 20. ♖a3 ♖f5 21. ♗f1 ♖h4 22. ♖f5 ♗f5 23. ♗b1 ♗b1 24. ♖b1 ♖e4± Boudy – A. Rodríguez, Cienfuegos 1983] ♗h5 20. ♖e3 ♖f5 21. ♗e2 ♖e3 22. ♖e3 ♗g6! 23. ♗e1 ♖e4 24. f3 ♖d3 25. ♖g1 ♖e8± Koršín – Murey, SSSR 1966

250 17. ♖d5? ♖b7 18. ♖g5 ♖fe8+– Pachman;

17. ♖e3 ♗f4= Tal – P. Nikolić, Skellefteå 1989

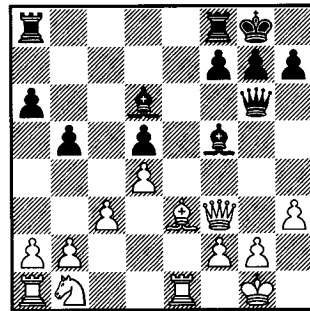
251 17... ♖d7 18. ♖e3 ♗g6 19. ♗f3 ♖ae8 20. ♖d2 h5 21. ♖h1 ♖b8 22. ♖f4 ♗c2 23. ♖b8 ♗d2 (A. Sokolov – Geller, New York 1990 <27>) 24. ♖ed1± A. Sokolov

252 18. ♖h1

a) 18... ♖e6 19. ♖d2 [19. ♖e3?! f5±] ♖ac8 (Tal) 20. a3!± Nunn;

b) 18... ♖f5 19. ♖e3 ♖c2 20. ♗g4 ♗g4 21. hg4 f5 22. gf5 ♖f5 23. ♖g1 ♖h5 24. ♖d2= van der Wiel – Nunn, Amsterdam 1990 – 50/(378)

253 18... ♖f5 19. ♖e3

19... ♖ad8 [19... ♖e4? 20. ♗g4± Tal – Spassky, Tbilisi (m/5) 1965 <28>]; 19... ♖ae8 20. ♖d2 ♖e4 21. a4 ♖b8 22. ab5 ab5 23. ♖e4 de4 24. ♗e2 ♖h3 25. f4 cf3 26. ♗f3± Howell – Heidenfeld, Groningen (open) 1989; 19... ♖fc8 20. ♖f4 ♖f8☞ Harding] 20. ♖d2 ♖b8☞ Wade, Harding

254 19. ♖d2 ♖ae8!? △ ♖g4 Lilienthal;

19. ♖e3 b4; 19... ♗c2 Sokol'skij

255 21. ♗g3

a) 21... ♗g3 22. fg3 ♖f5 23. ♖d2 ♖fe8 24. ♖b3 ♖f8 [24... f6 25. ♖c5 ♖e1 26. ♖e1 ♖f7 27. a4± Lilienthal] 25. ♖c5

a5 26. ♖e8 ♖e8 27. a4 ba4 28. ♖a4 ♖e2 29. b4± *Tal – Spassky, Tbilisi (m/7) 1965* <29>;

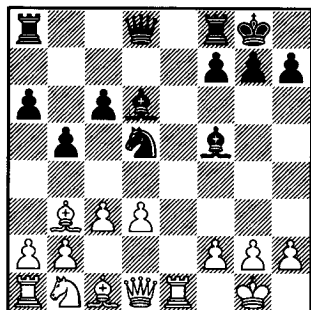
b) 21... ♖c2 22. c4! ♙e6! 23. cd5 ♙d5 24. ♗c3 ♖ad8 25. ♖e2 ♖g6= *Holmov – Tal, Kislovodsk 1966 – 2/281*

256 13. ♖e2 ♖h4 14. g3 ♖h5 15. ♗d2 ♙g4 16. f3 ♙f3 17. ♗f3 ♖f3 18. ♖f2 ♖d1 19. ♙d1∞ *Hardicsay – Široký, Olomouc 1976*

257 13... ♖a7 14. ♗d2 [14. g3 – 12. g3] ♗f4 15. ♗e4 ♗d3 16. ♙g5! ♙e7 [16... ♖d7 17. ♖e3+–] 17. ♙e7 ♖e7 18. ♖e3! ♖d7 [18... ♗b2? 19. ♗f6+– *Popović*] 19. ♖h5!±† *Popović – Velimirović, Bor 1985 – 40/420* <30>;

13... ♖h4 14. g3 ♖h3 – 12. ♖e1

258

14. ♙d5 cd5

a) 15. ♖f3 ♖e8 [15... ♖d7 16. ♙f4!± – 14. ♖f3] 16. ♙d2 ♖d7 17. h3 ♙c7 18. ♗a3 ♖d6 19. g3 ♙h3± *Zajcev – Adorján, Polanica Zdrój 1970*;

b) 15. ♗d2 ♙d3 16. ♗f1 ♙g6 17. ♖d4 ♖c8 18. ♙e3 b4! 19. ♖ad1 bc3 20. bc3 (*Smyslov – Sokol'skij, Moskva 1949*) ♙b8 21. ♖d5 ♖d5 22. ♖d5 ♖c3± *Sokol'skij*;

14. ♖f3

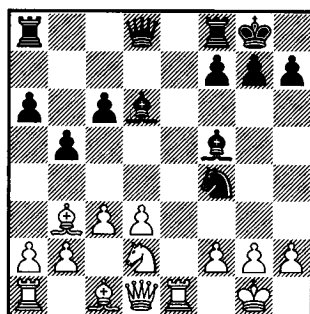
a) 14... ♖d7?! 15. ♙d5! cd5 16. ♙f4 ♙f4 17. ♖f4 ♙d3 18. ♗d2 ♖ae8 (*Smagin – Geller, Moskva 1989 – 47/423* <31>) 19. ♗b3± △ ♗c5 *Smagin*;

b) 14... ♖e8 15. ♖e8 ♖e8 16. ♗d2! [16. ♙d2 ♗f4 17. ♙c2 ♖d8± *Whitaker – Harding, corr. 1977*] ♖e1 17. ♗f1 ♙g6 18. h3 ♖e8 19. ♙d1 (*Dolmatov – Halifman, Moskva 1990 – 49/404* <32>) ♗c3 20. bc3 ♖c3 21. ♖b1 ♖e1 22. ♙f4!± *Dolmatov*;

c) 14... ♖h4 15. h3 ♖ae8 16. ♖e8 ♖e8 17. ♙d2 ♗f4!? [17... ♖e7? 18. ♗a3 ♖e2 19. ♖f5 ♖d2 20. ♗c2± *A. Rodríguez – Rubio, Malaga 1991 – 52/(345)*] 18. ♖c6 ♖e7!∞ *A. Rodríguez*

259 14... ♙d3 15. ♗f3 ♙g6 16. ♙g5 [16. a4 b4? 17. ♙g5 f6 18. ♙d2 bc3 19. bc3 ♗h8 20. ♗d4± *I. Szabó – Pogáts, România – Magyarország 1960*; 16... ♗f4!∞ *Barden*] ♖d7 17. ♗e5 ♙e5 18. ♖e5± *R. Byrne – Angantýsson, Reykjavík 1982*

260

15. ♖f3 ♖d7 16. ♗e4 ♙g4 17. ♖e3 ♗d3 18. ♗d6 ♖d6 19. ♖e7 ♖ad8 20. ♖d6 ♖d6 1/2 : 1/2 *Smirin – Adams, Tilburg 1992*;

15. d4 ♖g5 [15... ♗g2 16. ♗g2 ♖h4 17. ♗f1 ♖h3 18. ♗g1 ♙g4 19. ♖e3!+–] 16. g3 ♗h3 17. ♗g2 ♗f4 18. ♗h1 ♗d3 19. ♖e2 ♖ae8∞ *Nunn*

261 17. ♗d6 ♖d6 (*Mičić – Zetocha, Iraklion 1985*) 18. ♙c2! ♖g6 19. ♙d3= *Stoica*

262 21. ♖b1 h5 22. ♖h4 ♗b2 23. ♙e3 ♗d3 24. ♖d1 ♗b2 25. ♖b1 ♗d3

1/2 : 1/2 Kir. Georgiev – Nunn, Dubai (ol) 1986

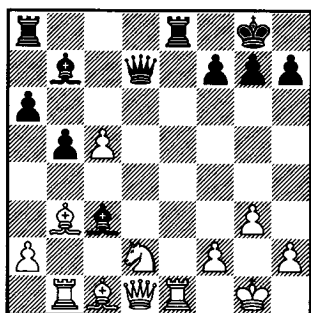
263 13... ♖a7 14. d4 ♙e7 15. ♙e7 ♗e7 16. ♘a3! [16. ♔d5?! cd5 17. ♔e3 ♙e8 18. ♘d2 ♔h3 19. ♗f3 ♗e6 20. ♙e1 ♔g4= Fischer – O'Kelly, *La Habana 1965* <33>] ♙e8 17. ♘c2 ♔h3 18. ♔d2 ♗e4 19. ♘e1 ♗e2 20. ♗e2 ♙e2 21. ♘f3 ♔g4 22. ♔d1!± I. Zajcev

264 14. d3 ♔b7 15. ♘d2 b4 16. ♘e4 [16. cb4?! ♘b4 17. ♘e4 ♔e7 18. ♔c4 ♘c6= Sprostins – Rapoport, corr. 1974] bc3 17. ♙b1 ♔d4 18. ♔g5 f6 19. ♔e3 ♔h8 20. ♔d4 cd4 21. ♘c5 ♗c8 22. ♘b7 ♗b7 23. ♗f3± Poznyak – Rapoport, corr. 1973/74; 14... b4!∞ Matanović

265 14... cd4 15. cd4 ♔b7 16. ♘c3 ♘c3 17. bc3 ♗d7 [17... b4 18. ♔b2 bc3 19. ♔c3 ♗d7 20. ♙c1 ♙ac8 21. ♗d3 ♙c5 22. d5± Matanović – Ostojić, *Jugoslavija (ch) 1969*] 18. ♔e3?! ♙fe8 1/2 : 1/2 Matanović – Geller, Sousse (izt) 1967; 18. ♔b2± Tal

266 15. ♔e3 ♙e8 16. ♘d2 ♘e3 17. fe3 cd4 18. cd4 ♔d4 19. ed4 ♗d4 20. ♔f1 ♗f6 21. ♔g1 ♗c6= Geller

267 15... ♙e8 16. ♘d2 ♘c3 17. bc3 ♔c3 (*Braga – Geller, Amsterdam II 1986* – 42/425 <34>)) 18. ♙b1 ♗d7

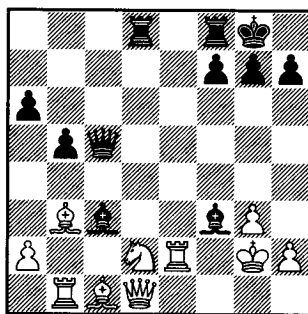
a) 19. ♙b2 ♙e1 20. ♗e1 ♙e8 21. ♗d1 ♗h3 22. f3 ♔d4 23. ♔h1 h5 24. ♙c2 [24. ♘f1 ♙e1–+] h4 25. g4 [25. c6 ♔c6

26. ♙c6 hg3–+] ♔c6 26. ♔b2 ♔e3–+ Geller;

b) 19. ♙e8 ♙e8 20. ♘f1! [20. ♘f3 ♗c6 21. ♔e3 ♗f3 22. ♗f3 ♔f3= Geller] ♗c6 21. f3 ♔d4!? [21... ♗c5 22. ♔g2+–] 22. ♗d4! [22. ♔g2? ♙e1! 23. ♗d3 ♙e3!!–+] ♗f3 23. ♘e3 ♗h1 24. ♔f2 ♗h2 25. ♔f1+– D. Paunović, Veličković

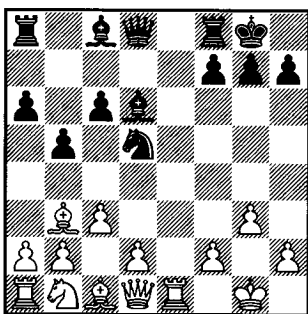
268 18... ♙fe8 19. ♙e8 – 15... ♙e8

269 21. ♔g2 ♔f3

22. ♘f3! [22. ♔f3 ♙d3 23. ♔g2 ♗c6 24. ♔g1 ♔d4 25. ♙f2 ♔f2 26. ♔f2 ♗b6= Ernst – Dam, *Lugano 1988*] ♙d1 23. ♔d1 ♗d5 24. ♔c2 ♗c4 25. ♙f2 ♙e8 26. ♔b2 [26. ♔f4 h6 27. h4 ♙e2 28. ♙bf1±] ♙e2 27. ♔c3 ♙f2 28. ♔f2 ♗c3 29. ♔b3 a5 30. ♙d1± Nunn

270

13... f5 14. f4 [14. d4 f4 15. ♘d2 △ ♘e4, ♗h5± Nunn] g5 15. d4 gf4 16. ♔d5 cd5 17. ♔f4 ♔f4 18. gf4 ♗h4 19.

♖f1 ♖a7 20. ♘d2 ♖g7 21. ♗h1 ♖g4 22. ♖f3± Ahlers – Dahlhaus, corr. 1973/77;

13... ♙e6 14. d4 ♖d7 15. ♘d2 f5 16. f4 g5 17. ♘f3 gf4 (Vukčević – Kosenkov, corr. 1978) 18. ♙f4!± Krogus, Macukevič;

13... ♖g5 14. d4 ♖g6 15. ♙c2 [15. ♙d5 cd5 16. ♖f3 ♙f5 17. ♙f4 ♙g4 18. ♖e3!± Nunn] f5 16. ♘d2 ♖f6 17. a4 ba4 18. ♙a4 ♙c7 19. f4 △ ♘f3± Matthews – Arbuch, Dubai (ol) 1986;

13... ♙f5 14. d4 ♖d7 15. ♙e3 [15. ♘d2 ♖ae8 16. ♖e8 ♖e8 17. ♘f1 ♙g4 18. f3 ♙h5 19. ♙d5 cd5 20. ♙f4 ♙f4 21. gf4 ♙g6 22. ♖d2 h5 23. ♖e1 ♖e1 24. ♖e1 ♖f5 25. ♖c1 h4干 A. Ivanov – Geller, New York 1990] ♖ae8 16. ♘d2 [16. a4?! ♙g4 17. ♖d3 ♘f4!干→ Butnoris – Kapengut, SSSR 1970; 16. ♙d5 cd5 17. ♘d2 b4 18. cb4 ♙b4 19. a3 ♙d6∞ Nunn] ♙g4 17. ♖b1 h5 18. ♙d5 cd5 19. a4 h4∞ Anikaev – Fajbisovič, SSSR 1970;

13... ♙h3 14. d4 ♖d7 15. ♙e3 ♖ae8 16. ♙d5 cd5 17. ♘d2 f5 18. f4 ♙g4 19. ♖b3 ♖f7 20. a4 g5∞ Laakmann – Brustman, Piotrkow-Trybunalski 1979

271 15. f3

a) 15... ♙h5 16. ♙e3 [16. ♘d2 c5 17. ♘e4 ♘e4 18. ♖e4 c4 19. ♙c2 f5 △ f4干 Mikenas] ♘e4 17. ♘d2 ♘d2 18. ♙d2 ♖f6 19. ♘g2 ♖ae8 20. ♖e8 ♖e8 21. ♖f1 c5 22. ♖f2± Vukčević – Morozov, corr. 1975;

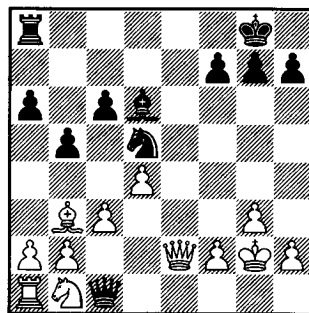
b) 15... ♙h3 16. ♙g5 ♖c7 17. ♙f6 gf6 18. f4?! ♙f4! 19. ♖h5 ♙g3 20. ♖c2 ♖fe8∞→ Judovič – Zapletal, corr. 1972/75

272 16. dc5 ♙c5 17. ♖d8 ♖ad8 18. ♙f4 h6 19. ♘a3 g5 20. ♙e3 ♙e3 21. ♖e3 ♖d2 22. ♘c2 ♖e8= Fischer – Spassky, Santa Monica 1966 – 2/282 <35>

273 Gutman

274 15... ♙h3 16. ♘d2 ♘f6 17. ♘f1 h6 18. a4 ♖d8 19. ab5 ab5 20. ♖a7± Vukčević – Morris, corr. 1975

275 16. ♖g4 ♖e1 17. ♘g2 ♖c1 18. ♖e2

18... ♘f4! [18... ♙e7 19. ♙d5 cd5 20. ♖d2± Lilloni – Niemand, corr. 1975 – 21/251; 18... a5 19. ♙d5 cd5 20. ♖d2 ♖d2 21. ♘d2± Hellers – Howell, New York 1990] 19. gf4 ♖f4 20. ♖h5 ♖e4 21. ♖f3 ♖g6 22. ♗h1 ♖h6! 23. h3 ♖c1 24. ♘g2 ♖b2 25. ♙f7 ♗h8 26. ♖c6 ♖d8 27. ♖b6 ♙e7 28. d5 ♖a1 29. ♖e6 ♙d6 30. ♖e4 ♖a2–+ Harding

276 Sagarin – Ermakov, corr. 1966

277 14. d4 ♖e8 15. ♖e8 ♖e8 16. ♙d2 ♖e7 17. ♘a3 ♙a3 18. ba3 (Vukčević – Milutinović, corr. 1975) ♘b6! 19. a4 ♙e6∞ Krogus, Macukevič

278 19... a5? 20. ♖ae1 ♘f4 21. ♖f4 a4 22. ♙c2 ♖b6 23. ♙h7!+→ Lobron – Đurić, Sarajevo 1984 <36>

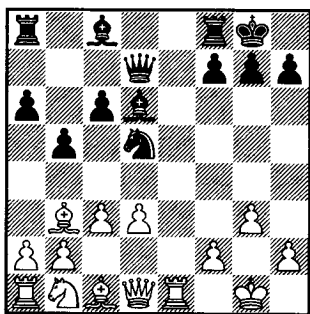
279 20... ♙d6=;

20... ♖d2= Krogus, Macukevič

280 13. d4 – 12. d4

281 13... ♖a7 – 12. g3

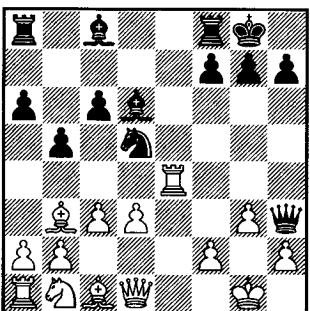
282 14. d4 ♖h3 – 12. d4

283

14... ♖f5 15. ♘d2 ♗g6 16. ♘e4 ♙c7 17. ♗f3 ♙g4 18. ♗g2± R. Byrne – Hebden, New York 1983 – 36/415;

14... ♘f6 15. ♘d2 ♗h3 16. ♘f1 ♙g4 17. f3 ♙d7 18. ♙g5 ♗f5 19. ♙e3 c5 20. ♘d2 ♙c6 21. ♘e4 ♙c7 22. ♗e2 ♗ad8 23. ♙c2 ♗fe8 24. ♗f2± Richardson – van Oosterom, corr. 1985;

14... ♙b7 15. ♘d2 f5 16. f4 c5 17. ♘f3 ♗ae8 18. ♙d2 ♙h8 19. ♙f2 ♗c6 20. c4 ♘f6 21. h3∞ Y. Grünfeld – Sharp, Fort Worth 1984; 16. c4± Nunn; 15... c5 – 15... ♗d7

284

15... ♙d7 16. ♘d2

a) 16... ♗ae8 17. ♗h4 [17. ♗e8?! ♗e8 18. ♘e4± Anand] ♗f5 18. ♘f1 ♗g6 19. ♙d2 ♙f5 20. ♙d5 cd5 21. ♘e3 ♙e6 22. a4 ♙e7 23. ♗f4 ♙g5 24. ♗f3 b4 25. c4 ♙e3 26. ♗e3 a5 27. c5 d4 28. ♗e4± Murey – Geller, Amsterdam II 1987;

b) 16... g5! 17. ♗e2 f5

b1) 18. ♘e4? fe4 19. de4 ♙g4 20. ed5 c5 21. ♗f1 ♗h5! 22. ♗e3 c4 23. ♙c2

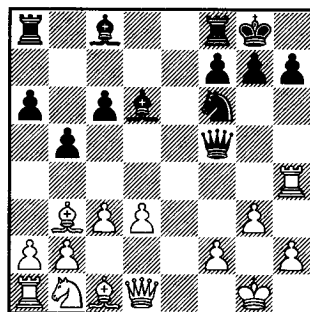
♙c5 24. ♙d2 (Anand – Kamsky, Dortmund 1992 – 54/336 <37>) ♗ad8! 25. ♙e4 ♗de8! 26. ♗g2 [26. ♗ae1 ♙e4 27. ♗e4 ♙f2 28. ♗f2 ♗f2 29. ♙f2 ♗h2–+] ♙h3 27. ♗h1 ♗g4–+→ Anand;

b2) 18. c4 f4 19. ♗f1!± Ivančuk – Kamsky, Tilburg 1992 <38>;

15... ♙b7

a) 16. ♗h4 ♗f5 17. ♙c2 ♗e6 18. ♘d2 [18. c4 ♘b4 19. c5 ♘c2 20. ♗c2 f5! 21. ♘d2 ♙e7 22. ♗d4 ♗e5 23. ♘f3 ♗c5± Tukmakov – Jansa, Harrachov 1976] f5 19. ♘f3 h6 20. ♙h6!? gh6 21. ♗d2 f4 22. ♗e1 ♗f6 23. ♙g4 ♙h8 24. d4 ♗g8 25. ♗d3 ♗f7 26. ♗g7 ♗g7 27. ♘e5∞ Konstantinopol'skij – Keglević, corr. 1978;

b) 16. ♘d2 ♗d7 17. ♘f3? c5± de Firmian – Wahls, Biel 1990; 17. ♗e1= de Firmian

285

17. d4 ♗e8 18. ♙f4 g5 19. ♙c2 ♘e4 20. f3 ♙f4 21. ♙e4 ♗e4 22. ♗f4 gf4 23. fe4 ♗e4 24. ♘d2 ♗e3 25. ♙g2 c5± Poletaev – Sadomskij, corr. 1966;

17. ♙c2

a) 17... g5?! 18. d4 ♗d5 (Smirnov – Mogilnikov, SSSR 1968) 19. c4! bc4 20. ♘c3 ♗a5 21. ♗h6+– Tal;

b) 17... ♗e8 18. ♘d2! [18. ♙e3?! ♗e3! 19. fe3 g5 20. ♗d4 ♙c7 21. ♘d2 c5 22. ♗e4 ♘e4 23. ♘e4 ♙b7= Darga – Jiménez, La Habana 1964] g5 19. ♘e4!± Gutman;

c) 17... ♖b7 18. d4 ♖d5 19. c4 bc4 20. ♜c3 ♖e6 21. ♜e4 ♜e4 22. ♖e4 f5 ♢ Potzschmann — Zaiser, corr. 1961

286 19... hg3 20. hg3 ♜f8 21. ♜d2 ♖d3 22. ♖f3± Tal; 21. ♖e2± Nunn

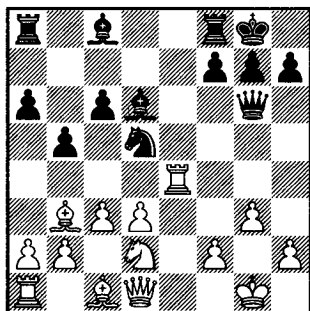
287 21. ♜d2 c5 22. f3± Anand — L. Cooper, Great Britain (ch) 1988

288 16. ♖h4 ♖b7 — 15... ♖b7;

16. ♖c2 ♖g6 17. d4 ♖f5 18. ♖e2 ♖ae8 19. ♖f5 ♖f5 20. ♖e1 ♜f6 21. ♖c3= Hennigan — Motwani, Great Britain (ch) 1988

289 16... ♜f6 17. ♖e1 ♖h3 [17... ♖d3 18. ♜e4! ♖d1 19. ♜f6 gf6 20. ♖d1± Krogus, Macukevič] 18. ♖f3 ♖g4 19. ♖g2 ♖ae8 20. ♜e4 ♖h5 21. ♜f6 gf6 22. ♖e3± Jankowski — P. Blatný, Warszawa 1987

290

17. ♜f3 f5 18. ♜h4 ♖f6 19. ♖d4 ♖e6 20. ♜f3 ♖c5 21. ♖h4 h6 22. d4 ♖d6 23. ♖f4 ♜f4 24. gf4 ♖ae8 ♢ García — Bryson, Thessaloniki (ol) 1984;

17. a4 f5 18. ♖d4 ♜h8 [18... f4? 19. ♜e4± Zapata — M. Pavlović, Beograd 1988 — 46/443]

a) 19. ♖d5?! cd5 20. ♖d5 ♖b8 21. ab5 ab5 22. ♖g2 [22. ♜f3? ♖h5—+ Feller — Hazai, Budapest 1989] f4 23. ♜e4 ♖c7 ♢→;

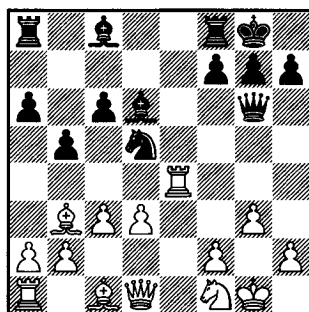
b) 19. ♖d5 cd5 20. ♖d5 ♖b7 ♢;

c) 19. ab5 f4! 20. ♜e4 ♖g4 21. ♖f1 fg3 22. hg3 ♖e5 23. ♖d5 ♖d4 24.

♖c6 ♖h5 25. ♖g5 ♖h3 26. ♖d1 ♖g4 27. ♖f1=;

d) 19. ♜f3 f4 20. ♜h4 ♖f6 21. ♖d5 fg3! 22. ♖g2 ♖h3! 23. ♖e3 gf2 24. ♜f1 ♖ae8! 25. ♖d2 ♖c5! 26. ♖f4 ♖e3 27. ♖f6 ♖g2 28. ♜g2 ♖d2 29. ♖f8 ♖f8 30. ab5 ab5 31. ♖a6= Hazai

291

17... ♖f5 18. ♖d5 [18. ♖d4!? ♖c5 19. ♖d5 cd5 20. d4 ♖b6 21. ♖d5 ♖ad8 22. ♖f3 ♖g4 23. ♖g2 ♖fe8 24. ♜e3 ♖d3 25. ♖b3 ♖h5 26. ♖f1± Hansson — Hebden, London 1984] cd5 19. ♖d4 ♖c5 [19... ♖e6 20. ♜e3 ♖c5 21. ♜d5 ♖ ♜f4+—] 20. ♖d5 ♖g4 21. ♖d2 ♖c6 22. ♖g5 ♖h3 23. ♜e3 ♖e3 24. ♖e3 h6 25. ♖h5 g6 [25... ♖ad8 26. c4+—] 26. ♖e5 ♖ ♖d6+— Hübner;

17... ♜f6 18. ♖e1 ♖g4 19. f3 ♖f5 20. d4 c5 [20... ♖ae8 21. ♖e3± Wedberg — Pintér, Haninge 1988] 21. dc5 ♖c5 22. ♖e3 ♖ad8 23. ♖e2± Hübner;

17... h5!? 18. a4 ♖g4 19. ♖e1 ♜f6 20. ♖e3 ♖ae8 21. ab5 ab5 22. d4 h4 23. ♖d1 ♖f4 24. ♖e8 ♖e8 25. ♖e3 ♖h3 26. ♖f3 ♜d5 27. ♖d2 ♖e3 28. ♜e3 ♜e3 29. ♖e1 (A. Kuz'min — Šul'man, SSSR 1986 — 42/426) ♖e6 30. ♖e3 ♖b1 31. ♖d1 ♖b2 ♢ Suétin

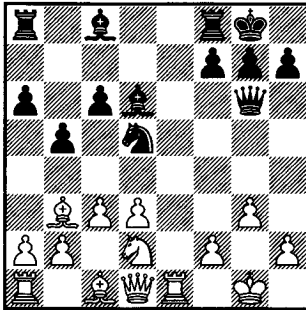
292 18. ♖e1? f4 19. c4 fg3 20. fg3 ♖g4—+ Hübner

293 18... ♜h8 19. ♖d5 cd5 20. ♖f4 ♖c5 21. ♖d5 ♖c6 22. ♖c5 ♖c5 23. d4 ♖c6 24. d5 ♖f6 (Nijboer — van der Ster-

ren, Wijk aan Zee II 1989 — 48/463) 25. ♖c1! g5 26. ♙e3 ♜g8 27. f4± Nijboer

294 21. ♙a8 ♖a8 22. ♜f3 ♜f8 23. ♜e4 ♙f5 24. ♜d5 ♜h8 25. a4 (Timman — Hübner, Tilburg 1985 — 40/421 <39>) ♙d3 26. ab5 ♙e4 27. ♜d4 fg3 28. ♜g3 ♙g3 29. fg3 ab5 30. ♙f4 h5 31. ♜d6= Hübner

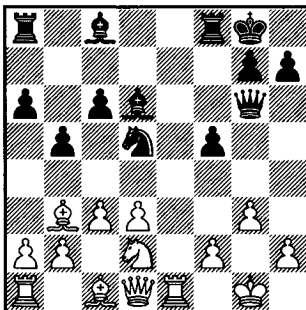
295

17... h5 18. ♜f3 ♙g4 19. ♜h4 ♜f6 20. f3 ♙h3 21. ♜d2 [21. ♙d5 cd5 22. ♙e3 g5 23. ♙d4 ♜h6 24. ♜g2 ♖ae8 25. ♜e3 ♙e6 26. ♜b3 f5 27. ♜d5 f4 28. gf4 ♜g6 29. c4± Brunner — Wahls, Altensteig 1989] ♖ae8 [21... ♜f4 22. ♜h1! g5 23. ♖g1 ♜h7 24. gf4 ♙f4 25. ♖g5!! ♙d2 26. ♙d2±→] 22. ♖e4 ♜f4 23. ♜e3 [23. ♖f4? ♙f4 24. ♜f4 ♙e1 25. ♜f2 ♖fe8 Weill] ♙d7 24. ♙d2 ♜h3 25. ♜h1± Koch — Pintér, France 1989;

17... ♙b7 18. ♜f3! ♖fe8 [18... c5 19. ♜h4 ♜f6 20. ♜g4± Hjartarson] 19. ♖e8 ♖e8 20. ♜h4 ♜f6 21. ♙d2 b4 22. ♜f3 ♜f3 23. ♜f3± Hjartarson — Hebden, London 1986

296

18. ♜e4? fe4 19. de4 ♙g4 20. ♜d4 ♜h5! 21. cd5 c5—+ Smagin;

18. ♜f3 ♜h8 19. ♙d5 cd5 20. ♜d5 ♖a7∞ Agapov;

18. c4 f4 19. ♜e4 fg3 20. fg3 ♙g4 21. ♜c2 bc4

a) 22. ♜c4 ♙c7 23. ♙e3 [23. ♜c2? ♜h8 24. ♙d5 cd5 25. ♜f2 ♖ac8 26. ♜a4 ♙d7 27. ♜h4 ♙d8 28. ♜b4 ♙c7 29. ♜h4 ♙d8? 1/2 : 1/2 Hellers — Wahls, Adelaide 1988; 29... ♖f5!∞→ Nunn] ♜h8 24. ♙c5 ♜f4 25. ♙f8 ♜h3 26. ♜g2 ♜f4 27. ♜g1= Nunn;

b) 22. dc4

b1) 22... ♖ae8 23. cd5 ♙f3 24. dc6 ♜h8 25. ♙f4! [25. ♙d2 ♖e4 26. ♖e4 ♙e4 27. ♜c3 ♜f5 0 : 1 A. Ivanov — Agapov, SSSR 1984; 25. ♙d5 ♙g3= Andrijević — M. Pavlović, Jugoslavija 1988 — 46/444] ♙f4 26. c7?! ♙c7± Šalis — Škurović-Hasin, corr. 1987; 26. ♜f2!± Nunn;

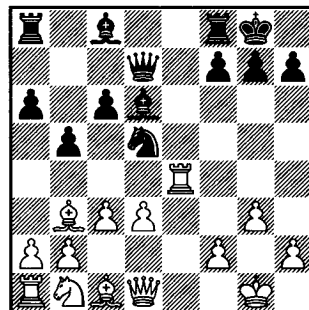
b2) 22... ♙b4 23. ♙d2 ♜f4! 24. ♙f4 ♙e1 25. ♖e1 ♙f5 26. ♜g2 (Smagin — Hebden, Moskva 1986 — 41/397) ♖ae8!∞ Smagin

297 18... ♜h8 19. ♙d5 cd5 20. ♜f3 ♙d7 21. ♜b3± Popović — M. Pavlović, Beograd 1992

298 21. ♜d5 ♜h8 22. ♙d2 ♖a7 23. ♜c5± Koch — P. Blatný, Haifa 1989

299 21. ♜e2!± Smagin — Malanjud, SSSR (ch) 1986 — 41/398 <40>

300

16. ♖f1 ♗b7 17. ♕d5? cd5 18. ♜e1 d4 19. h3 ♜c6 20. ♘h2 ♜ae8 21. ♕d2 ♜f3 0 : 1 Larsson – Nyman, corr. 1966; 17. ♗d2 Wade, Harding;

16. ♜f3 ♗b7 17. ♜e2? ♗b6!! 18. ♗d2 c5 19. ♜h5 [19. ♗e4 c4 △ f5—+] c4 20. dc4 bc4 21. ♕c2 f5—+ Woodford – P. Smith, corr. 1989; 17. ♜e1!? P. Smith

301 16... ♗b7 17. ♜e1 c5 18. ♗e4 ♕e7 19. ♕g5 f6 [19... ♜ad8 20. ♕e7 ♜e7 21. ♜h5± Smagin – Nunn, *Dortmund 1991* — 51/345 <41>] 20. c4 [20. ♕d2 ♘h8 21. ♜f5 f5 22. ♗g5 ♕g5 23. ♕g5 ♜c6 24. f3 c4 25. ♕c2 b4!∞ Ernst – I. Sokolov, *Debrecen 1992* <42>; 21... ♜ae8!?∞ I. Sokolov] fg5 21. cd5 ♕d5 22. a4! ♘h8 [22... b4 23. ♗g5! ♕g5 24. ♜e5±] 23. ♕d5 ♜d5 24.

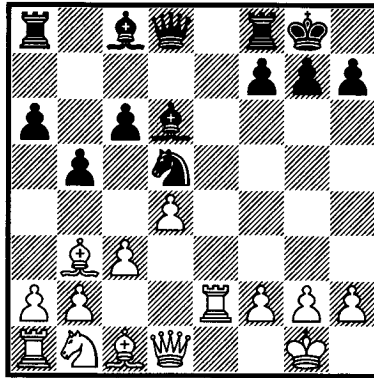
ab5 ab5 25. ♜a8 ♜a8 26. ♗c3 ♜d7 27. ♗b5± Smagin

302 18. ♜h5 ♗f6 19. ♜h4 c5 20. ♗f3 ♕b7 21. ♗g5 h6 22. ♕d2 ♜c6 23. f3 c4! 24. ♕d1 cd3 25. ♗e6 ♜f7 26. ♘g2 ♕c5 27. ♗g5 ♜ff8 28. ♗e6 ♗g4! 29. ♗f8 ♜f8 30. b4 ♕d6∞ Benjamin – Kamsky, *USA (ch) 1991* — 52/345 <43>

303 18... g5?! 19. ♗f3! gf4 20. ♕d5 cd5 21. ♕f4 ♕f4 22. gf4 d4 23. ♜e2± Liang Jinrong

304 20. a4!? ♕b7 21. ♗f3 c5 22. ab5 ♜b6 23. ♜e6∞ Liang Jinrong

305 21. ♕e3 c4 22. ♕c2 g6 23. ♗e5 ♕b7 24. ♜d2 (Liang Jinrong – Peng Xiaomin, *China (ch) 1992* — 54/335 <44>) ♕d5∞ Liang Jinrong

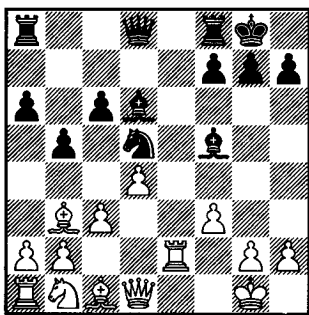
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♚e2³⁰⁶

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
56	... ♙g4 ³⁰⁷	f3 ♙h5 ³⁰⁸	♙d5 ³⁰⁹ cd5	♘d2 f5 ³¹⁰	♚b3 ³¹¹ ♚e8 ³¹²	♚e8 ♚e8	♘f1 ³¹³ ♙f7	♙d2 ³¹⁴ f4	a4 ♚b8 ³¹⁵	∞
57	... ♙c7	♘d2 ³¹⁶ ♚d6 ³¹⁷	♘f1 f5	a4 ♙h8	♙d2 f4	f3 g5	ab5 g4	♚e5 ♚g6	♚d5 gf3 ³¹⁸	∞
58	... ♚h4	g3 ♚h5	♘d2 ³¹⁹ ♙h3 ³²⁰	f3 ³²¹ ♙c7 ³²²	a4 ³²³ b4	c4 ♘f6	♘e4 ³²⁴ ♚f3 ³²⁵	♘g5 ♚h5	♘h3 ♚h3 ³²⁶	∞
59					♘e4 ♚f3 ³²⁷	♘g5 ♚h5	♘h3 ♚h3	♙d2 ♚ae8	♚f1 ♚d7 ³²⁸	=
60		... ♚h3	♚f1 ³²⁹ ♚h5	f3 ³³⁰ ♙h3 ³³¹	♚f2 f5 ³³²	♘d2 ³³³ ♚ae8	♚e8 ♚e8	c4 ³³⁴ ♘f4 ³³⁵	c5 ³³⁶ ♙f8 ³³⁷	=
61			♘d2 ♙f5 ³³⁸	♘e4 ³³⁹ ♙g4	♘g5 ³⁴⁰ ♙e2 ³⁴¹	♚e2 ♚d7	♚d3 f5 ³⁴²	♙d2 ³⁴³ ♚ae8 ³⁴⁴	a4 ♙h8 ³⁴⁵	≠
62				♚f1 ♚h5	♙d1 ³⁴⁶ ♚g6 ³⁴⁷	♚g2 ♚ae8	♘f3 ³⁴⁸ ♚e2	♙e2 ♚e8	♙e3 ³⁴⁹ ♚e6 ³⁵⁰	=
63			... cd5	♙d5 cd5	f3 ♚ae8 ³⁵¹	♘f1 h5	♘e3 ³⁵² h4 ³⁵³	g4 ³⁵⁴ ♙g6	♚f2 f5 ³⁵⁵	=
64			... ♙c2 ³⁵⁶	♙c2 ♙c2 ³⁵⁶	♚c2 f5	c4 ³⁵⁷ ♚g4 ³⁵⁸	♚e6 ³⁵⁹ f4 ³⁶⁰	♚e4 ³⁶¹ ♘e3	♘f3 ³⁶² fg3 ³⁶³	≠
65							♚e1 f4	f3 ♚h3	cd5 fg3 ³⁶⁴	∞
66				a4 ♙d3 ³⁶⁵	♚e1 ♚ae8	♘f3 ♚e1	♚e1 h6 ³⁶⁶	ab5 ab5	♘e5 ³⁶⁷ ♚e8 ³⁶⁸	=

306 13. ♖g5?! ♙c7 14. ♜d5 cd5 15. ♜d5 ♜h2 16. ♜h1 ♜a7! 17. g3 ♜g3 18. fg3 ♙g3 19. ♙d2 ♜e8 20. ♜a3 h6± Tal

307 13... ♜f5!? Harding

308 14... ♜f5

a) 15. ♜d5 cd5 16. ♜d2

a1) 16... ♜d3 17. ♜f2 b4!? [17... ♙c7 18. g3 ♜ae8 19. ♜f1 ♜g6 20. ♜e3 ♙d7 21. ♜d5 ♜g3 22. ♜f6± Kir. Georgiev – P. Nikolić, Wijk aan Zee 1988] 18. cb4 ♙c7 (*Kotronias – I. Sokolov, Burgas 1992 – 55/344 <45>*) 19. g3 ♜c2 20. ♙f1 f5 21. ♜b3 ♜b3 22. ab3 f4 23. ♜f4 ♜f4 24. gf4 ♙f4 25. ♙d3 ♜fe8 I. Sokolov;

a2) 16... ♙c7 17. ♜f1 ♜fe8 18. ♜e3 ♙c4! Krogus, Macukevič;

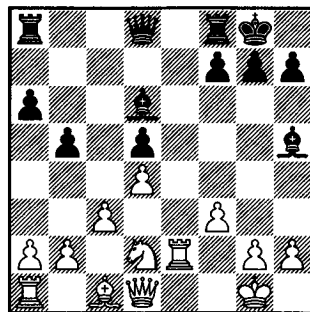
a3) 16... b4!? P. Nikolić;

b) 15. g3 ♙c7 16. ♜f2 [16. ♜g2 ♜ae8 17. ♜d2 ♜e3 18. ♜e3 ♜e3 19. ♜e4 ♜e4 20. fe4 ♜e4±→ Gonsior; 16. ♜d2 ♜d3 17. ♜f2 ♜g3 18. hg3 ♜e3! 19. ♙e1 ♙g3 Krogus, Macukevič] h5 17. ♜d2 ♜f6 [17... h4 18. ♜e4 hg3 19. hg3 ♜e4 20. fe4 ♜g3 21. ♜g1 ♜f4 22. ♜f4 ♙f4 23. ♙d3 △ ♜f1, ♜g2±→ Mokry] 18. ♜f1 ♜h3 19. ♜g5 ♜d5 20. ♙d3 ♙d7 21. ♜ae1± Mokry – Pańczyk, Rabenberg 1984

309 15. ♜d2 ♜f4 (Ady – P. Littlewood, London 1983) 16. ♜f2 ♜d3 17. ♜e2 ♜f4= P. Littlewood;

15. ♙f1 ♜g6 16. ♙f2 ♙f6?! 17. g3 ♜d3 18. ♜e1 ♙g6 19. ♜d2± *Kindermann – Nunn, Dortmund 1991 – 51/347 <46>*; 16... ♙c7!?; 16... ♙d7!? Kindermann

310

16... ♙h4 17. ♜f1 ♜ae8 18. ♜e3± Lepeškin;

16... b4 17. cb4 ♙b8 18. ♜f1 ♙b4 19. ♜d2 ♙d4 20. ♜e3 ♙c4 21. b3± Kosten – Hebden, Gausdal 1987;

16... ♙c7 17. ♜f1 ♜fe8 18. ♜e3 ♙c4 19. a4 ♜g6 20. ♜d2 ♜ac8 21. ab5 ab5 22. ♜c1 ♜c6 van der Sterren – Pein, Bruxelles 1984; 18. ♜g5! △ ♜h4-g3 Nunn

311 17. ♜f1 f4 18. a4 ♜e8 19. b3 ♜c8 20. ab5?! ♜b5 21. ♜c2 ♙b6 22. ♜b2 ♜fe8 23. ♜f2 ♜e7! ♞h4-d8 Perényi – P. Blatný, Hajdusoszlo 1987; 20. ♜b2∞ P. Blatný

312 17... ♜f7

a) 18. ♜f1 f4 19. ♜d2 ♙d7 20. a4 [20. ♜ae1?! a5! ♞ Kamsky – Ivančuk, Linares 1991 – 51/346 <47>] ♙c6 Ivančuk;

b) 18. f4!? ♜f4 19. ♜f3 ♜d6 20. ♜e5± Nunn

313 19. ♙d5? ♜f7 20. ♙d6 ♙e3 21. ♜f1 ♜e8 22. g3 ♜c4 23. ♜g2 [23. ♜c4 ♙f3+] ♙e2 24. ♜h3 g5! △ ♙f1+ Nunn

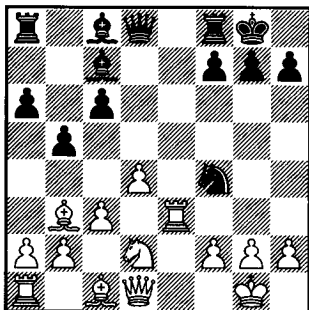
314 20. a4 b4?! 21. cb4 ♖e1 22. ♖c3!±; 20... ♜b8∞ Nunn

315 22. ab5 ♜b5 23. ♖c2 ♟g6!? 24. ♖c1 ♟d3 25. ♟f4 ♟f4 26. ♖f4 ♜b2∞ Kotronias – Nunn, Kavala 1991 – 53/339 <48>; 23... ♖c8∞ Nunn

316 14. ♟d5 ♖d5 15. ♟d2∞ Sax, Hazai;

14. ♟c2 ♖d6 [14... ♖h4 15. g3 ♖h5 16. ♟d2 ♟h3∞ Ceškovskij; 14... ♟g4 15. f3 ♟h5 16. ♟d2∞ Nunn] 15. g3 ♟g4 16. f3 ♟h5 [16... ♟f3?? 17. ♖d3+– Ceškovskij] 17. ♟d2 f5 18. a4 ♜ab8 19. ab5 ab5 20. ♖e1 ♖d7 21. ♖f2 ♟d6 22. ♟f1 ♟f7 23. ♟d2 b4∞ W. Watson – Motwani, Great Britain (ch) 1988

317 14... ♟f4 15. ♜e3

a) 15... c5 16. ♟e4 [16. ♟f3?! ♟b7 17. dc5?! ♖f6± Oll – Ceškovskij, Sverdlovsk 1987 – 44/412] cd4 [16... ♟b7 17. dc5 ♖h4 18. g3 ♟h3 19. ♟f1±] 17. ♖d4 ♖h4 18. ♟g3! ♟e6 19. ♟e6 [19. ♜e1? ♜ad8∞ Klovans – Šul'man, SSSR 1988] fe6 20. ♜e1 ♜ad8 21. ♖e4± Klo-vans;

b) 15... ♖g5

b1) 16. ♖f1?! ♖h5! [16... ♟h3?! 17. ♟h1 ♖f4 18. ♟f3 ♟g4 19. ♜e7! ♖d6 20. ♜f7! ♜f7 21. ♟f7 ♟f7 22. ♟e5 ♟g8 23. ♟g4 h5 24. ♟e5+–] 17. h3 ♟g4!→;

b2) 16. ♜g3 ♖e7 17. ♜e3 ♖g5=;

b3) 16. g3!?!∞ Ceškovskij

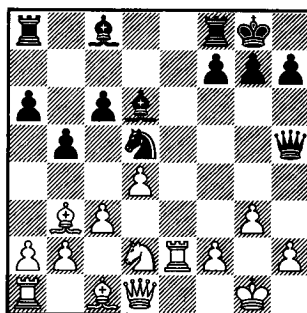
318 22. ♖f3 ♟g4 23. ♖f2 cd5∞ Kindermann – P. Blatný, Biel (open) 1991 <49>

319 15. ♜e4 ♖g6 16. ♟c2

a) 16... ♟f5 17. ♜e2 ♜ae8 (Pin-kus – Altman, USA (ch) 1944) 18. ♟e3 [18. ♟f5 ♖f5 19. ♟e3 ♖g6! ♠ f5-f4± Po-gáts] ♟c2 19. ♖c2 ♖c2 20. ♜c2 ♟e3 21. fe3 ♜e3= Nunn;

b) 16... f5 17. ♜e2 ♖h5! 18. ♟d2 f4∞→ Elmes – Romanenko, corr. 1960/61; 17. ♜e1!? Tal

320

15... ♟f5 16. ♜e1! ♟g4 [16... ♖g6 17. ♟f3 ♟g4 18. ♟h4 ♖h5 19. f3 ♟h3 (Sax – Pintér, Magyarország (ch) 1981 – 31/396 <50>)] 20. ♖d3!? ♜ae8 21. ♟d2 ♜e6 22. ♟g2± Matanović] 17. f3 ♟h3 18. ♟e4 ♟c7 19. a4± Kindermann – Steinbacher, Biel (open) 1991;

15... ♟g4 16. f3 ♟f3 17. ♟f3 ♖f3

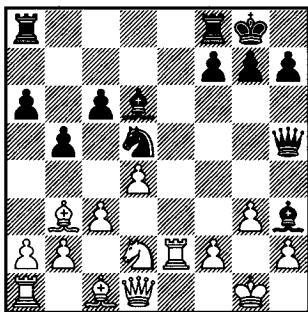
a) 18. ♖f1 ♖g4 [18... ♖h5 19. ♟d2 f5 20. ♜e6 ♜ad8 21. ♟d5 cd5 22. ♟f4 ♟f4 23. ♖f4 a5 24. ♜ae1± Szna-pik – Đurić, Ljubljana 1981] 19. ♟d2 ♜fe8= Balašov – Ceškovskij, SSSR (ch) 1980/81;

b) 18. ♜f2 ♖e4 19. ♖f3! [19. ♟c2 ♖e6 20. ♖d3 g6 ♠ f5∞ P. Nikolić] ♜ae8 20. ♟d2 ♟f6 21. ♜e1± Sax – P. Nikolić, Plovdiv 1983 <51>;

c) 18. ♜e1!? ♖d1 19. ♟d1 ♜ae8 20. ♜e8 ♜e8 21. ♟f3 a5 22. ♟d2 [22. a4?! ba4 23. ♟f2 a3∞] a4 23. ♜c1 ♟f8

(Klovans — Hallebeek, Leiden 1992) 24. c4!? ♖e7 [24... bc4? 25. ♖c4±; 24... ♗b4 25. ♗g5! ♖e7 26. ♗e7 ♖e7 27. ♗c6±] 25. ♗a5± Klovans

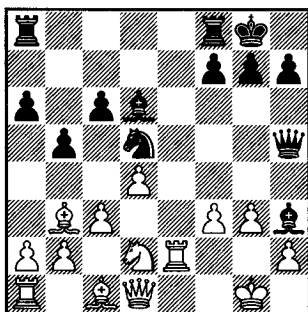
321

16. ♖e1? ♖ae8! 17. f3 f5 18. c4 ♖e3 19. c5 ♖h8 20. ♖e3 ♖e3 21. cd6 f4!干→ Psakhis — Geller, Soči 1982 — 34/421 <52>;

16. ♖e4 ♖g6 [16... ♖d1 17. ♗d1 f5 18. ♖e2 ♖f6 19. ♖f3 ♗g4 20. ♖e1 f4 21. ♖e5 ♗d1 22. ♖d1 ♖e8 23. ♖c6 fg3 24. hg3 ♖e2 25. ♖f1 ♗g3 26. fg3 ♖c6♞ Kortchnoi — van Oosterom, Nederland 1982/83] 17. ♖e1? f5 18. ♖e2 f4干→ Mokry — Franzen, ČSSR (ch) 1984; 17. ♖e1∞ Geller

322

16... f5?! 17. c4! bc4 18. ♖c4 ♗c7 19. ♖e5± A. Rodríguez — Malanuk, Erevan 1984;

16... ♖ad8 17. ♖e4 ♖f3 18. ♖g5 ♖h5 19. ♖h3 ♖h3 20. ♖f1 ♖g4 21. ♗d2± Aseev — Taborov, SSSR 1985; 17. ♖e1!? △ ♖f2, ♖e4, ♗d2± Aseev;

16... ♖ae8 17. ♖e8 ♖e8 18. ♖e4 ♖g6 [18... ♗c7?! 19. ♗d2 ♖g6 20. ♗c2± García Martínez — Pintér, Luzern (ol) 1982 — 34/420] 19. ♗d5 cd5 20. ♖d6 ♖d6= Mithrakanth — Geller, Delhi 1987; 19. ♗c2!?± Nunn, Harding

323 17. ♖e1 f5 18. ♖f2 ♖h8 19. ♖f1 f4 20. g4 ♖g5 21. ♖h1 h5♞→ Mainka — Moróvić Fernández, Lugano 1987

324 19. ♖e1 ♖ae8! 20. ♖f2 [20. ♖e4 ♖f3!干] ♖e2 21. ♖e2 ♖e8 22. ♖f2 ♖f5干 Kuporosov;

19. ♖e1 ♖ad8 20. ♖e4 ♖e4 21. ♖e4 ♗f5 22. ♖e1 ♖h3!♞ Kuporosov — Malanuk, SSSR 1985 — 39/417

325 19... ♖e4 20. ♖e4 ♗f5 [20... ♖g6 21. ♗f4! f5 22. ♖e6+—] 21. ♖e7! ♗d6 22. ♖e3±;

19... ♖g6 20. ♖f2! ♗f5 21. ♗c2 (Short — Nunn, Bruxelles 1986 — 42/427 <53>)) ♖ad8 22. ♗f5 ♖f5 23. ♖d2 △ ♖d3, ♖g2± Nunn

326 22. ♗g5

a) 22... ♖f5 23. ♗h4 ♖ad8 [23... g5 24. ♖f2 ♖g6 25. ♗c2 ♖h6 26. ♖d2 ♗f4 27. gf4 gh4 28. ♖h1±; 26. ♖d3 △ ♖f6±] 24. ♗c2 ♖h5 25. ♗f6 gf6 26. ♖e4±;

b) 22... ♖g4 23. ♖f1 ♖h5 24. ♗f4 [24. ♗e7 ♖fe8 25. ♖g2 ♖e5!?♞→] ♗f4 25. ♖f4 ♖ae8 26. ♖ae1 c5!∞→ Nunn

327 17... ♖ae8?! 18. ♖d3 [18. ♖f2? ♖f3—+ Beljavskij, Mihal'čišin]

a) 18... ♖e6 19. ♗d2 [19. ♖f2 ♖g6 20. ♖h3 ♖h3 21. ♖g2 h5∞] ♖g6 [19... ♖fe8 20. ♖ae1 ♖f5 21. ♗d1 △ ♖f2±] 20. g4! [20. ♖ae1 f5 21. ♖f2 ♗g3干] ♖h4 [20... f5? 21. ♖g3 ♖h4 22. ♖f5+—; 20... ♗g4? 21. fg4 ♖g4 22. ♖g3 f5 23. ♖g2 ♖h3 24. ♖f1! ♖f6 25. ♖f3!+— Beljavskij — Malanuk, SSSR (ch) 1987 —

43/432] 21. ♖e1 ♜d8 22. ♙d5 ♜d5 23. ♙g3! ♙g3 24. ♚g3± Beljavskij, Mihal'čičin;

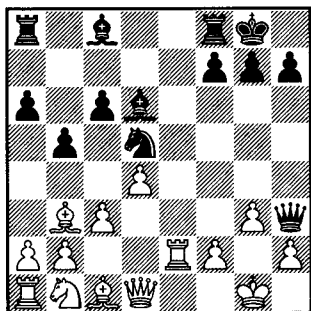
b) 18... f5 19. ♚g5 [19. ♚f2 ♖e2 20. ♜e2 ♖e8 21. ♜d1 ♜f3—+ Geller] f4 [19... ♖e2 20. ♜e2 ♖e8 21. ♜f2 f4 22. ♙f4 ♙f4 23. gf4± Nunn, Harding] 20. ♚h3

a) 20... ♜h3 21. ♙f4! [21. g4 h5∞ Geller] ♙f4 22. gf4 ♖e2 23. ♜e2 ♖f4 24. ♜e8 ♖f8 25. ♜c6!—+ Anand;

b) 20... fg3 21. ♖e8!± Ehlvest — Geller, Vršac 1987 — 44/413 <54>

328 22. ♖ae1 ♖e2 23. ♜e2 a5? 24. ♜e4 ♙d8 25. ♙c2 g6 26. ♙h6 ♚f6 27. ♜f3 ♖e8 28. ♖e8 ♜e8 29. ♜e3 ♜e3 30. ♙e3± ×a5 Ehlvest — P. Nikolić, Zagreb (izt) 1987 — 44/414 <55>; 23... ♙d8! △ ♙f6, g6, ♙d8= Ehlvest

329

15. ♖e4 — 13. ♖e1;

15. f3 ♙f5 16. c4 bc4 [16... ♚f6?! 17. ♚c3 ♖fe8 18. ♙g5 b4 19. ♚a4 ♜h5 20. ♙f6 gf6 21. c5 ♙f8 22. ♜e1! ♙d7 23. ♚b6! ♜f3 24. ♙c4! ♖e2 25. ♙e2 ♜e3 26. ♜f2± Rantanen — Hellers, Suomi — Sverige 1990] 17. ♙c4 h5!? [17... ♚b6?! 18. ♙b3! c5 19. ♚c3 ♖ad8 20. ♙e3] 18. ♖f2! [18. ♜f1? ♜f1 19. ♚f1 ♚b6—+; 18. ♚c3?! h4! 19. g4 ♚c3 20. bc3 ♙g4 21. fg4 ♜c3±] ♙g6 19. ♚c3 ♖fe8 20. ♙d2 ♜d7 △ h4∞ Wedberg

330 16. ♚d2? ♚f4 17. gf4 ♙h3—+ Nunn, Harding

331 16... ♙f5!? 17. ♜f2 ♜g6 18. ♙d5 cd5 19. ♚d2 ♙d3 20. ♖e3 f5! 21. f4! ♙e4 22. ♖e1 ♖ae8 23. ♚e4 fe4 24. ♙e3 h5∞ Sax, Hazai

332 17... ♖ae8 18. ♖e4!± Nunn, Harding

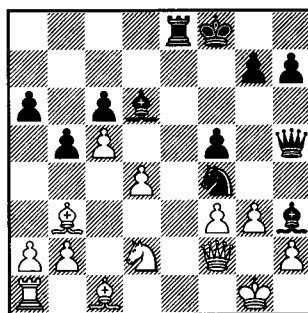
333 18. c4 f4 [18... ♚b4? (Gracs — Pogáts, Budapest 1951) 19. c5 ♙h8 20. cd6 ♚d3 21. ♜e3 f4 22. ♜d3 fg3 23. ♚d2+—] 19. g4 [19. cd5 fg3 20. hg3 ♖f3—+] ♙g4 20. fg4 [20. cd5 ♙f3—+] ♜g4 21. ♜g2 ♜h5∞ Nunn, Harding

334 20. ♚f1∞ Tal

335 20... bc4 21. ♚c4± Nunn, Harding

336 21. gf4 ♜g6! [21... ♙f4? 22. ♚f1 ♙c1 23. cb5 ♙f8 24. ♖c1 ♜g5 25. ♜g3 ♜c1 26. ♜h3+—] 22. ♜g3 ♖e1 23. ♙f2 ♜e8 24. ♚e4 ♖f1 25. ♙e2 fe4 26. cb5 ♙f8 27. ♜h3 ef3 28. ♚d2 ♜e2 29. ♙c3∞ Nunn, Harding

337

22. cd6? ♖e2 23. d7 ♙e7 24. ♙c2 ♖f2 25. ♙f2 ♚e6 26. ♚b3 ♙g4—+ Kapengut — Malanjud, SSSR 1985 — 40/422 <56>;

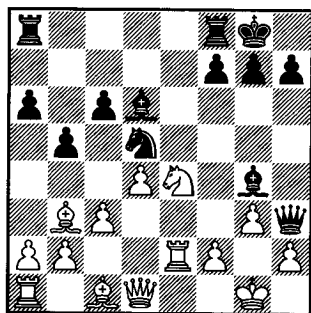
22. gf4! ♜g6 23. ♜g3 ♖e1 24. ♙f2 ♜e8 25. ♚e4 ♖f1 26. ♙e2 fe4 27. ♜h3! ef3 28. ♚d3 ♜e2 29. ♙c3 ♜e1 30. ♙d2 b4 31. ♙c4 ♜e2 32. ♙b4 ♜d2 33. ♙a3 ♙c5 34. dc5 ♜a5 35. ♙a4 ♜c5 36. b4 ♜c3 37. ♙b3 ♖a1 38. ♜c8 ♙e7 39. ♜c7= An. Byhovskij

338 15... f5 16. f4 g5? 17. ♘f3! gf4 18. ♙f4 ♙f4 19. ♙d5 cd5 20. gf4 ♖a7 [20... ♗f3?? 21. ♖g2+-] 21. ♖g2 ♖g7 22. ♗e2 ♖g2 23. ♗g2+- Kozlov - Agapov, Leningrad 1983;

15... ♖a7 16. f3 f5 17. ♗f1 ♗h5 18. f4 ♗h8 19. ♙d5 cd5 20. ♘f3 h6 21. ♘e5± Lange - Firmenich, corr. 1963

339 16. f3? ♙d3 17. ♖f2 [17. ♖g2? ♗g2+-; 17. ♙d5 ♙e2 18. ♙f7 ♖f7 19. ♗e2 ♖af8 20. b3 h5 21. ♙b2 h4 22. ♗g2 ♗e6 23. gh4 ♙f4 0 : 1 Smirin - Naumkin, Vilnius 1988] ♙g3 18. hg3 ♘e3 19. ♗e1 ♗g3 20. ♗h1 ♖ae8+ Krogius, Macukevič

340

17. ♘d6? ♗h5! 18. ♗f1 [18. f3 ♙f3 19. ♗f1 ♖ad8! 20. ♘e4 ♖de8 △ f5+-] ♗h2 19. ♗e1 ♗h1 20. ♗d2 ♗h6 21. ♗c2 ♗d6 22. ♗d3 ♙e2 23. ♗e2 c5+- Zuckerman - M. Pavlovič, New York 1987;

17. ♗f1 ♗f1 18. ♗f1 ♖ae8! [18... ♙e2? 19. ♗e2 ♖ae8 20. ♗d3] 19. ♘d6 [19. ♖e1 ♙h3 20. ♗g1 f5!+-] ♙e2 20. ♗g2 ♖e6+ Lukács

341 17... ♗h5 18. f3!± Lukács

342 19... ♘f6 20. ♙c2 g6 21. ♗f3 ♖ Lukács

343 20. ♙d5? cd5 21. ♙f4 ♙f4 22. gf4 (Geller - Lukács, Coimbatore 1987 - 44/417 <57>) ♗d6! 23. ♗g3 ♖f6! 24. ♗h1 ♖e8+- Lukács

344 20... h6 21. ♘f3 f4 22. ♙c2! ♖;

20... ♗h8 21. a4 h6 22. ♘f3 f4 23. ab5 ab5 24. ♖a8 ♖a8 25. ♙c2 ♖ Lukács

345 Lukács

346 17. ♘e4? ♙h3 △ ♗f3+-;

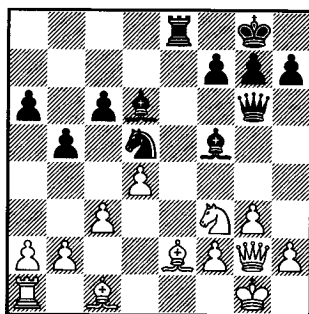
17. ♙d5?! cd5 18. ♗e1 ♙g4 19. ♖e3 f5 20. f4 g5 21. ♘f1 ♖ae8! [21... gf4? 22. ♖e6± P. Blatný] 22. ♖e5! ♙h3! 23. ♙e3 ♙e5 24. de5 ♗f3+ Tischbierek - P. Blatný, Leipzig 1988

347 17... ♙d3 18. ♖e4±;

17... ♙h3 18. ♖e4± P. Blatný

348 19. ♘f1 ♙e4! 20. f3 ♙d3 21. ♖e8 ♖e8 22. ♙d2 ♙f1 23. ♗f1 ♙g3! 24. hg3 ♗g3 25. ♗g2 ♖e1! 26. ♙e1 ♗e1= Sax, Hazai

349

21. ♘h4? ♖e2! 22. ♘g6 ♖e1+-;

21. ♗f1 ♙g4 22. h3 ♙f3 23. ♙f3 ♙g3! 24. fg3 ♗g3+-;

21. ♙d1 ♙g4 22. ♗f1 [22. h3 ♗d3; 22. ♙d2 ♗h5 △ ♖e6-f6+ ♗h5 23. ♗d3 ♙f5

a) 24. ♗f1 ♙h3 25. ♘g5 [25. ♗d3 ♗f3!+-] ♙f1 26. ♙h5 ♖e1! 27. ♘f3 ♖d1 28. h4 g6+-;

b) 24. ♗d2 ♙f4! 25. gf4 ♗g4 26. ♗f1 ♘f4+-;

21. ♙f1 ♙g4 22. h3 ♙f3 23. ♗f3 ♖e1 24. ♗g2 ♙f4! 25. ♙d3 f5 26. ♙f4 ♖a1 27. ♙e5 ♘e7+- P. Blatný

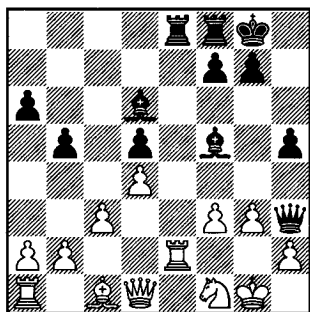
350 21... ♖e3 22. fe3 ♖e3 23. ♖f2 △ ♗h4± P. Blatný;

21... ♖e6 22. ♗h4 ♗e3 23. fe3 ♖e3 24. ♖f2 ♖f2 25. ♖f2 ♗e4= Nunn

351 17... ♗d3?! 18. ♖f2 [18. ♖e3 ♗g3!=] ♖ae8 19. ♗f1 ♗g6 20. ♗e3 ♖e6 21. ♖f1 ♖h5 22. ♗d2 ♖fe8 23. ♖e1± Kuporosov — Deiko, Minsk 1983; 22. ♗g2!± Lukács;

17... ♖h5!? 18. ♖f2 ♖ae8 19. ♗f1 ♖e6 20. a4 ♖fe8♗ Nijboer — Peelen, Amstelveen 1984

352

19. ♗g5? h4! 20. ♗h4 f6!—+;

19. ♗f4 ♗f4 20. gf4 ♗d7! 21. ♖g2 ♖e7! △ ♖fe8±;

19. ♗e3?!

a) 19... ♖e6!? 20. ♗f2 [20. ♖d2 h4 21. g4 ♗h7 22. ♖f2 f5±] ♖g6 21. ♖d2 h4 22. ♖ae1 ♗d7 △ f5±;

b) 19... h4 20. ♗f2 ♗d7! (Y. Grünfeld — Pintér, Zagreb (izt) 1987 — 44/416 <58>)

b1) 21. ♖e8 ♖e8 22. ♖d3 [22. ♖d2 ♖f5!] ♖e6 23. ♖e1 hg3! 24. ♗g3 [24. hg3 ♖h6!] ♗g3 25. ♖e6 ♗h2 26. ♗h2 ♖g3 27. ♖h1 ♗e6±;

b2) 21. ♖d3 ♖e2 22. ♖e2 ♖e8∞ Lukács

353 19... ♗g6?! 20. ♗d5? ♗g3!—+; 20. ♗g2! △ ♗f4± Lukács

354 20. ♗f5 ♖f5 21. ♖e8 ♖e8 22. ♖g2 hg3 23. hg3 ♖g6∞ Lukács

355 22. ♖f1 fg4 23. ♖h3 [23. fg4 ♗h2—+] gh3 24. ♗d2 ♗g3! 25. hg3 hg3 26. ♖ff1 ♗d3!∞;

22. gf5 ♗f5 23. ♗f5 [23. ♗d2 ♗e4!—+; 23. ♖f1 ♖f1 24. ♖f1 ♗h3 25. ♖f2 ♗f4 26. ♗c2 ♗g3!] ♖f5 24. ♗d2 [24. ♖f1 ♖f3! 25. ♖h3 ♖h3=] ♖f3! 25. ♖f3 ♗h2 26. ♖h1 ♗g3 27. ♖g1 ♗h2= Luckás

356 16... ♖ae8 17. ♗f5 ♖f5 18. ♖e8 [18. ♖e1?! ♗f6 19. ♗f1 h5 20. ♗e3 ♖f3♗ Sabena — Svensson, corr. 1960] ♖e8 19. ♗f1 ♗f6 20. ♗e3 h5 21. ♖e2 h4 22. f3 hg3 23. hg3 g6 24. ♖e1 ♖g7 (Sklarczyk — Müller, corr. 1985) 25. ♖g2∞; 22. ♖e1!? Nunn, Harding

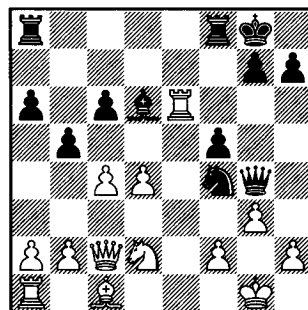
357 18. f4 ♖g4 19. ♗f1 ♗f4 20. ♖f2 ♗d6 [20... ♗c1 21. ♖c1 f4∞ Krogius, Macukevič] 21. c4 bc4 22. ♖c4 f4 23. ♖c6 ♖e6 24. ♗f4∞ A. Sokolov — Halifman, Soči 1982

358 18... ♗f4? 19. gf4 ♖g4 20. ♖f1 ♖ae8 21. ♖d3+;

18... ♗f6!? Ćirić

359 19. ♗f1 bc4 [19... ♗b4? 20. ♖d2 bc4 21. ♗e3!± Nunn, Harding] 20. ♖c4 f4 21. ♖c6 fg3 22. ♖d5 ♖h8± Ćirić

360 19... ♗f4

a) 20. ♖d6? ♖ae8 21. cb5 [21. ♗f1 ♗h3 22. ♖g2 ♖e2—+; 21. ♗f3 ♖e2 22. ♖b3 ♗h3 23. ♖h1 ♖f2 24. cb5 ♖h8

25. ♖f4 ♖f3 26. ♗f7 ♖g8 27. ♖e1 ♖f4 28. ♗g8 ♖g8 29. ♖d8 ♖f7 30. ♖d7 ♖g6 31. ♖d6 ♖h5—+ Nunn] ♖e2! 22. ♗c4 ♖h8 23. ♗e2 ♖e2 24. ♖g2 f4! 25. bc6 [25. f3 fg3! 26. fg4 ♖f2 27. ♖h3 ♖h2#] fg3 26. hg3 ♖f4 0 : 1 Ljubojević — Nunn, Szirák (izt) 1987;

b) 20. f3! ♖h3 21. ♖g2 ♖f4 [21... ♗h5 22. ♖f1 ♖ae8 23. ♖e8 ♖e8 24. ♖e3 f4 25. g4 ♗f7 26. ♖f2 ♖f2 27. ♖f2 bc4 28. ♖d2±]

b1) 22. ♖h1 ♗h3 23. gf4 ♖f4! [23... ♖ae8 24. ♖e5!+—] 24. ♖e2 ♖ae8 25. ♗d1 [25. ♗d3? ♖h2!—+] ♗h5! [25... ♖e3 26. ♖f2 ♖g3 27. ♖f1!+—; 25... ♖e6 26. d5! ♖e5 27. ♖g2 ♖fe8 28. ♖e4! fe4 29. ♖f4 ef3 30. ♖f2 ♖e2 31. ♗f1 ♗f1 32. ♖ff1+—] 26. ♖f2! ♗h4 27. ♗f1 ♖f6→ Ćirić;

b2) 22. ♖g1 ♖h3 23. ♖g2 ♖f4 1/2 : 1/2 Hübner — Timman, Tilburg 1987

361 20. cd5? fg3 21. hg3 ♖g3 22. ♗e4 ♖f2 23. ♖f1 ♖h4—+;

20. ♖d6 fg3 21. hg3 ♖f2! 22. ♖f2 ♖f8—+ Nunn

362 21. fe3 ♗d1 22. ♖g2 fg3! 23. ♖d6 ♖f2 24. ♖h3 ♖h2 25. ♖g3 ♗g1—+;

21. ♖f1 ♖f1 22. ♖f1 ♗h3 23. ♖e1 ♗h2 24. ♖d6 fg3 25. fg3 ♖f2!—+ Nunn

363 21... ♖c4? 22. b3+—;

21... fg3 22. ♗g4 [22. ♖e3 gf2 23. ♖f2 ♖f3 24. ♗f3 ♗e6—+] gf2 23. ♖f2 ♖g4 24. ♖g2 ♖f6± Nunn

364 22. ♖f1 gh2 23. ♖h1 ♖f6∞ *Mokry — Pańczyk, Polanica Zdrój 1984* <59>

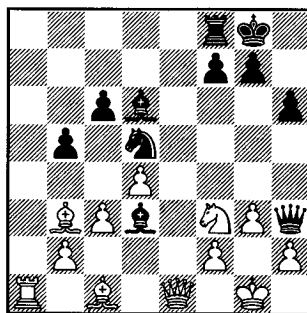
365 16... ♖f4? 17. gf4 ♖ae8 18. ♖e5!+—;

16... b4? 17. ♖e4 ♖g4 18. ♖d6 ♗h5 19. ♖c4+— Nunn, Harding;

16... ♖ae8?! 17. ♖e8! [17. ab5? ♖f4! 18. gf4 ♗g4±] ♖e8 18. ♖f1! [18. ♖d5 cd5 19. ab5 ab5 20. ♖f1 h6! 21. ♖e3 ♖e4 22. ♗g4 ♗g4 23. ♖g4 f5 24. ♖e3 f4∞] b4 [18... h5 19. ♖d5 cd5 20. ab5 ab5 21. ♖e3 ♖g6 (*Sax — Nunn, Bruxelles 1988* — 45/396 <60>) 22. ♖d5 ♖e4 23. ♖e3± Sax, Hazai] 19. c4 ♖f6 20. c5 ♖c7 21. ♖c4 a5 22. ♖d2 h5 23. ♗b3 ♖e4 24. f3± Wahls — Halifman, Hamburg 1991

366 19... ♖f6!/? 20. ab5 ab5 21. ♖g5 [21. ♗d1 ♖e4 22. ♖c2 ♖d5 23. ♖b3 ♖e4=] ♗f5 22. ♖a6 [22. ♖a7 ♖d5∞] h6! [22... ♖e4?! 23. ♖e4 ♖e4 24. ♖d1 ♖d5 25. f3±] 23. ♖c6 ♖e4!∞ Hazai

367

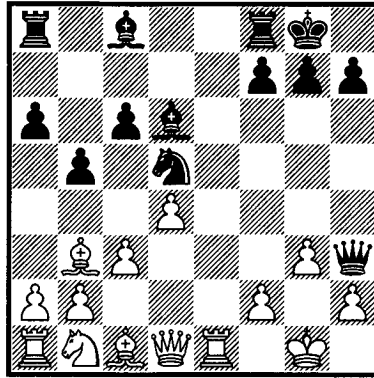
21. ♖a6?! ♖f6 22. ♖c6 ♖e8 23. ♖e3 ♖f4 24. ♗d1 ♖e3±;

21. ♗d1 ♖e4 22. ♖c2 f5 23. ♖h4 [23. ♖e1 ♖c2 △ f4∞] ♖c2 24. ♗c2 f4∞;

21. ♖d1 f5! (*Maus — Hazai, Bad Wörishofen 1989*) 22. ♖e2 [22. ♖e5 ♖e5 23. de5 f4∞] ♖e2 23. ♗e2 f4∞ Hazai

368 21... ♖e5 22. de5 ♗f5 23. f4 [23. ♖d1 g5∞] g5!∞ Hazai;

21... ♖e8 22. ♗d1 ♖e5 23. de5 ♗f5 24. ♖d5 cd5 25. g4 ♗g6 26. ♖f4 ♗e4 27. h3 h5 28. ♖g3 ♖c2 29. ♗d4 1/2 : 1/2 Anand — Halifman, Reggio Emilia 1991/92

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5
 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6
 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♙h4 14. g3 ♙h3

	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
67	♙f3 ³⁶⁹ ♙g4 ³⁷⁰	♙g2 ³⁷¹ ♙h5	♙d5 ³⁷² cd5	f4 ♖ae8 ³⁷³	♙e3 ♖e6	♘d2 ♖fe8 ³⁷⁴				∞
68	♙d3 ♙f5 ³⁷⁵	♙f1 ♙h5 ³⁷⁶	♙e3 ³⁷⁷ ♙h3 ³⁷⁸	♙d1 ♙f5	♙e2 ♖ae8	♘d2 ³⁷⁹ c5 ³⁸⁰	a3 ³⁸¹ cd4	cd4 ♙f4	♙f3 ♙e3 ³⁸²	=
69	♙d5 cd5	♙f3 ³⁸³ ♙f5 ³⁸⁴	♙d5 ♖ae8	♙d2 ³⁸⁵ ♙f4 ³⁸⁶	♙c6 ³⁸⁷ ♖e1	♙e1 ♙h5	f3 ♙g5 ³⁸⁸	♘a3 ♙c1		±
70	...	...	♙g2 ♙h5 ³⁸⁹	f3 ♖ae8	♙e3 ♙h3	♙f2 f5	f4 g5 ³⁹⁰	♘d2 ♖e4 ³⁹¹	♘e4 fe4 ³⁹²	±
71	...	...	...	♙d5 ♖ad8 ³⁹³	♙c6 ³⁹⁴ ♖de8 ³⁹⁵	♙e8 ³⁹⁶ ♖e8	♖e8 ♙f8	♖e1 ♙e4	♘d2 ♙c6 ³⁹⁷	±
72	...	...	♘d2 ♖ae8	♖e3 ♖e6	♙d5 ♙d3	♖e6 fe6	♙d6 ³⁹⁸ ♖f2	♙f2 ♙h2	♙f3 ♙e2 ³⁹⁹	=
73	♖e4 g5 ⁴⁰⁰	♙f1 ⁴⁰¹ ♙h5 ⁴⁰²	f3 ⁴⁰³ f5 ⁴⁰⁴	♖e1 ♙d7 ⁴⁰⁵	♘d2 ♙h8 ⁴⁰⁶	♙f2 ♖ae8	♖e8 ♖e8	♘f1 f4	♙d2 ⁴⁰⁷ g4 ⁴⁰⁸	±
74	...	♘d2 f5 ⁴⁰⁹	♖e3 ⁴¹⁰ ♖a7 ⁴¹¹	♙f3 ♙h8	♙d5 cd5	♘f1 ♖g7 ⁴¹²				∞
75	...	♙f3 ♙f5 ⁴¹³	♙c2 ⁴¹⁴ ♘f4 ⁴¹⁵	♙f4 ⁴¹⁶ ♙e4 ⁴¹⁷	♙e4 gf4	♙c6 fg3	hg3 ⁴¹⁸			±
76	...	...	...	♙e4 ♙e6 ⁴¹⁹	♙g5 ⁴²⁰ f5	♙d3 h6 ⁴²¹	♙d2 ⁴²² f4 ⁴²³	g4 ⁴²⁴ ♖a7 ⁴²⁵	♙h1 ♖g7 ⁴²⁶	±

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♖e4 g5 16. ♖f3 ♙f5 17. ♙c2

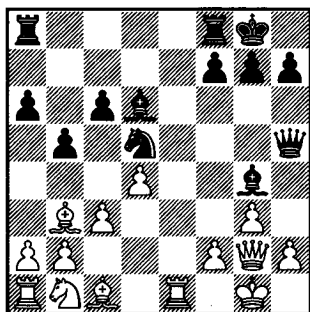
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
77	...	...	...	♙f4 ⁴²⁷	♘d2	hg3 ⁴³⁰	♙e4	♘f1	♖e1 ⁴³²	∞
	...	...	♙f4	gf4 ⁴²⁸	fg3 ⁴²⁹	♙e4	♖h6 ⁴³¹	♖ad8		
78	...	...	♙d5	♖e3	♖e4	♖f6	♖g5 ⁴³⁵	♙g5	♘d2	
	...	...	cd5	♙e4 ⁴³³	de4	♖g4 ⁴³⁴	♖g5	f5 ⁴³⁶	♘f7 ⁴³⁷	∞
79	...	♘d2	♖e1 ⁴³⁹	♘e4 ⁴⁴⁰	♙c2 ⁴⁴¹	♘g5 ⁴⁴³	♙g5	f3	♙d2	=
	♖d7	♙b7 ⁴³⁸	c5	c4	♙e7 ⁴⁴²	♙g5 ⁴⁴⁴	♖ae8 ⁴⁴⁵	h6	f5 ⁴⁴⁶	
80	♙e3	♖f3	♘d2 ⁴⁴⁸	♖g2	a4	ab5	♖a6 ⁴⁵¹	♖f3 ⁴⁵³	♖h1	
	♙f5 ⁴⁴⁷	♖ae8	♙g4 ⁴⁴⁹	♖h5	♖e6 ⁴⁵⁰	ab5	♙h3 ⁴⁵²	♙g4	♙c7 ⁴⁵⁴	±
81	...	♙d5 ⁴⁵⁵	♖f3 ⁴⁵⁶	♘d2	a4 ⁴⁵⁸	♖a4	♖a5	♖aa1	♖h5	
	♖e8	cd5	♖a7 ⁴⁵⁷	♖ae7	ba4 ⁴⁵⁹	h5 ⁴⁶⁰	♙b7	h4	♙c8 ⁴⁶¹	±
82	...	♖d3	♙g5 ⁴⁶³	♘d2 ⁴⁶⁴	♘e4	fg3	♖d2	♙h4 ⁴⁶⁶		
	♙g4	g5 ⁴⁶²	f5	f4	fg3	♖f3 ⁴⁶⁵	♖af8			±
83	...	...	♖e3 ⁴⁶⁷	♘d2 ⁴⁶⁸	♖f1 ⁴⁶⁹	♙d1	♙g4 ⁴⁷¹	♖e4 ⁴⁷²	♖h3	
	...	♘e3	♘h8	f5	♖h5 ⁴⁷⁰	f4	♖g4	♖g6	fg3 ⁴⁷³	±
84	...	...	...	♙d5	♘d2	♙g2	♘f3 ⁴⁷⁵	♘e5	♘f3 ⁴⁷⁶	
	...	...	c5	♖ad8	♙c7 ⁴⁷⁴	♖h6	♙b6	♙e6	♙g4 ⁴⁷⁷	=
85	...	...	...	♖f1	♘f1	♘g2 ⁴⁷⁹	cd4	♖d3	♖d1	
	...	...	...	♖f1 ⁴⁷⁸	♖ad8	cd4 ⁴⁸⁰	♙c7 ⁴⁸¹	♙f5	♖fe8 ⁴⁸²	±
86	...	...	f4 ⁴⁸³	♙d5	♘d2	♖f1	fg5	♙f4	gf4	
	...	f5	♘h8	cd5	g5 ⁴⁸⁴	♖h5	f4	♖f4 ⁴⁸⁵	♖f8 ⁴⁸⁶	=
87	...	...	...	...	...	...	a4	fg5 ⁴⁸⁸	♙f4	
	...	...	...	...	...	...	ba4 ⁴⁸⁷	f4	♖f4 ⁴⁸⁹	±
88	...	...	...	♖f1	♘d2 ⁴⁹¹	♖f2	♙d5	a4	ab5	
	...	...	g5	♖h5 ⁴⁹⁰	♖ad8 ⁴⁹²	♘h8	cd5	h6	ab5 ⁴⁹³	∞

369 15. a4 ♙g4 16. ♖d3 ♖ae8 17. ♙e3 ♘f4! 18. ♖f1 ♖h5 19. ♙d1 [19. ♙f4 ♙h3! 20. ♙d6 ♖e1 21. ♖e1 ♖f3 22. ♖f1 ♙f1 23. ♘f1 ♖e8—+ Nikolin — Hund, Novi Sad 1979] ♘h3 20. ♘g2 ♘f2 21. ♖f2 ♙d1 22. ab5 ab5 23. ♘d2 ♙g4+ García Martínez — Plachetka, Polanica Zdrój 1975;

15. ♖e2 ♙g4 16. ♖f1 ♖h5 17. ♙e3 ♙h3 — 15. ♖d3

370 15... ♙f5 16. ♖g2 ♖h5 17. ♙d1 ♖g6 18. ♘d2 ♖ae8 19. ♖e8 ♖e8 20. ♘f3? ♖e6! 21. ♙d2 ♙h3 22. ♖h1 ♙f4—+; 20. ♘f1∞; 17. ♙e3!? Harding

371 16. ♖h1? ♖ae8 17. ♙d2 ♖e1 18. ♙e1 ♘f4 19. ♙c4 bc4 20. f3 ♘e2 21. ♘f2 ♙g3 22. ♘e2 ♖e8—+ Bortoluzzi — Pompei, corr. 1940/41

372

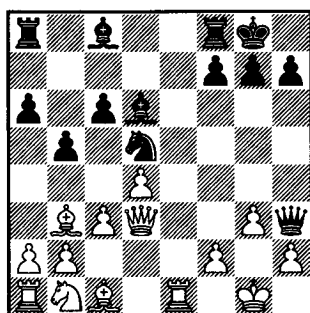
17. ♘d2 ♖ae8 18. ♗e8 ♗e8 19. f3 ♖e1 20. ♕f2 ♕h3—+ Lasker;

17. ♖f1 ♖ae8 18. ♕e3 ♘f4! 19. ♕d1 [19. g4 ♕h3—+] ♕d1 20. ♖d1 ♘e2 21. ♕g2 ♖d5—+ Weiss — Pflieger, Gros Rosseln 1960;

17. ♕e3 ♕f3 18. ♖f1 f5 19. ♘d2 f4 20. ♘f3 fe3 21. ♕d1 [21. fe3? ♖f3 22. ♖e2 ♕g3!—+ Berner — Pflieger, Hitzacker 1961] ♖ae8! [21... ♖f3 22. ♕f3 ♖f3 23. fe3∞] 22. ♘e5 [22. fe3 ♘e3 23. ♖e2 ♘d1 24. ♖d1 ♖f3—+] ♖h6 23. f4 ♕e5 24. de5 g5± Nunn, Harding

373 18... ♕f3!? 19. ♖f1 f5 20. ♕e3 g5∞↑ Rellstab

374 Koloty — Katzkova, SSSR 1960

375

15... f5? 16. ♖f3 ♖a7 17. ♕f4± Tal;

15... ♘f6

a) 16. ♖f1 ♖f5 17. ♕e3 [17. c4 bc4 18. ♕c4 c5=; 17... c5!±↑ Nunn, Har-

ding] ♕b7 18. ♘d2 ♖ae8 [18... c5!? 19. f3 c4 20. ♕d1 h5± Bonč-Osmolovskij — Lublinskij, Moskva 1952] 19. f3 [19. c4 ♕b4 20. c5 ♕c8 21. ♖ad1 ♘g4 22. a3 ♕a5 23. ♕a2 ♖h5 24. ♖g2 ♘e3 25. fe3 ♖e3± Nikitin — Krogus, Kalugu 1951] h5 20. ♖ac1 c5 21. ♕c2 ♖d5 22. ♖d3 h4 23. ♕f2 hg3 24. hg3 ♖g5 25. ♘f1 c4 26. ♖f5 ♖f5 27. ♕f5 ♕f3± Boleslavskij — Weltmender, Sverdlovsk 1951;

b) 16. ♘d2 ♕b7 17. ♖f3 ♖ae8 18. ♖e3 ♘g4 19. ♗e8 ♖h2 20. ♕f1 ♖h3 1/2 : 1/2 Vasilčuk — Smirnov, Moskva 1963;

15... ♕g4 16. ♖f1 ♖h5 17. ♕e3 [17. ♕d1 ♕d1 18. ♖d1 f5±→ Usačij — Olifer, SSSR 1960; 17. ♘d2 ♖ae8 18. f3 ♕h3 19. ♖f2 f5 20. ♗e8 ♗e8= — 13. ♖e2] ♖ae8 [17... ♕h3 — 15... ♕f5] 18. ♘d2 ♗e6 — 15. ♕e3

376 16... ♖g4?! 17. ♕e3 h5 18. ♘d2 h4 19. ♕d1 ♖g6 20. ♘f3 hg3 21. fg3 ♕d3 22. ♖f2 ♖ae8 23. ♘h4 ♖h7 24. ♕f3 f5 (Boleslavskij — Szabó, Budapest (ct) 1950) 25. ♕d5 cd5 26. ♕f4± Tal;

16... ♖ae8 17. ♗e8 ♗e8 18. ♕d5 cd5 19. ♖h3 ♕h3 20. ♕e3 f5= Teschner — Prameshuber, Neuhausen 1961

377 17. ♕d1? ♖g6 18. ♘d2 ♘f4! 19. ♗e3 ♕h3 20. ♖e1 ♘g2 21. ♖e2 ♘e3 22. fe3 f5—+ Nakes — Honn, Thessaloniki (ol) 1984;

17. f3 ♖g6 18. ♕d2 ♖ae8 19. ♘a3 ♕f4 20. ♖f2 ♖g5 (Fargud — Álvarez, Varna 1962) 21. ♖ad1∞ Anand

378 17... ♖ae8 18. ♘d2 ♗e6 — 15. ♕e3

379 20. ♖h5? ♘e3 21. fe3 ♗e3!—+ Tal;

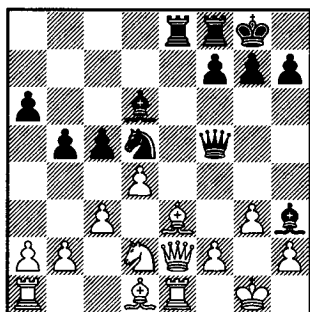
20. ♕c2?! ♖e6 21. ♘d2 f5± Kalivoda — Baniel, corr. 1961/62

380 20... ♕f4?! 21. ♖f3 ♗e6 [21... ♕e3 22. fe3 ♖f3 23. ♕f3± Harding;

21... ♖g6 22. ♜f1 ♙f1 23. ♜f1 ♙e3 24. fe3± Bannik — Šišov, SSSR 1955] 22. ♜f1 ♖g5 (Stieg — Rusakov, corr. 1964/66) 23. ♙b3!?! Anand;

20... ♖e7 21. ♖h5 ♖d7 22. ♙f3 ♙f5 23. ♙d5 cd5 24. f3 ♖fe8∞ Zagorovskij — Klass, corr. 1960

381

21. ♖f3 cd4! 22. ♖f5 ♙f5 23. cd4 ♙b4!—+ Sokolskij;

21. ♜f3 ♙f4! [21... ♜f4? 22. ♖c2 ♜d3 23. ♜h4! ♜e1 24. ♖f5 ♙f5 25. ♜f5+— Boleslavskij — Sajgin, Sverdlovsk 1951] 22. ♜h4 [22. ♖d2 ♜e3 23. fe3 ♙h6 24. ♜e5 f6 25. ♙c2 ♖g5 26. ♜f3 ♖e3!—+ ♖f6 23. ♖f3 cd4 24. cd4 ♜e3 25. ♖f4 ♖f4 26. gf4 ♜d5± Bronštejn

382 24. fe3 ♖f3 25. ♙f3 ♜e3 1/2 : 1/2 Boleslavskij — Bronštejn, Moskva (m/6) 1950

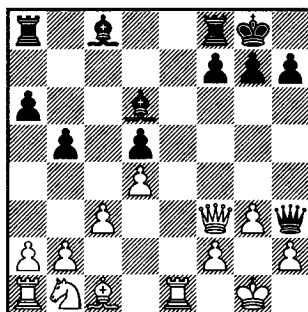
383 16. ♖d3 ♙g4 17. ♙e3 ♖ae8 18. ♜d2 ♖e6 — 15. ♙e3;

16. ♙e3 ♙g4 [16... ♖a7 — 15. ♙e3] 17. ♖d3 f5 [17... ♖ae8 18. ♜d2 — 15. ♙e3]

a) 18. f4 g5 19. ♖f1 gf4?! 20. ♙f4 ♖f1 21. ♜f1 ♙f4 22. gf4 ♖f6 23. ♜d2 ♖h6 24. ♜g1 ♜f7 25. ♖e3! [25. ♜f1 ♙f3∞ Matanović — Milić, Beograd 1952] ♖g8 26. ♜h1± Grba — Jovčić, Jugoslavija 1953; 19... ♖h5 — 15. ♙e3; 18... ♖ae8 — 15. ♙e3;

b) 18. ♖f1 ♖h5 [18... f4!? 19. ♖h3 ♙h3 20. ♙f4 ♙f4 21. gf4 ♖f4 22. ♖e3 ♖g4 23. ♖g3 ♖e8! = Wade, Harding] 19. f4 ♖ae8 — 15. ♙e3

384

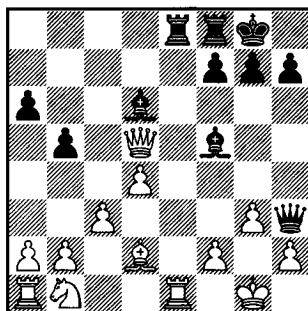
16... ♙e6 17. ♙e3 ♖ad8 18. ♜d2 ♙g4 19. ♖d5 ♙g3 20. ♖g2 ♙b8 21. f3 ♖g2 22. ♜g2± Bárczay — Ghițescu, Debrecen 1968 — 6/357;

16... ♙g4 17. ♖d5 ♖ad8 [17... ♖ae8 18. ♖e8 ♖e8 19. ♙e3± Wade, Harding] 18. ♖g2 ♖h5 19. ♙e3 [19. f4 ♙f3! 20. ♖f2 ♙b7 21. ♙e3 ♖d5 22. ♜f1 ♖fe8 23. ♜d2 ♖d7 24. ♖g1 ♖f5!±→ Fejgel'son — Besman, Vladimir 1976] ♙f3 20. ♖f1 f5 21. ♜d2 f4 22. ♜f3 fe3 23. ♖e3 ♖f3∞ Krogius, Macukevič

385 18. ♖e8? ♖e8 19. ♙e3 ♙e4—+ Greve — Gerloff, corr. 1970;

18. ♖e3 ♖h5! 19. f3 [19. ♜d2 ♖d1 20. ♜g2 ♖e3 21. fe3 ♖e2 22. ♜g1 ♙h3—+ Marshall] ♖g6 20. ♖e8 ♖e8 21. ♜d2 ♙g3 22. ♜e4 ♙h4 0 : 1 Foltys — Thelen, Praha 1943

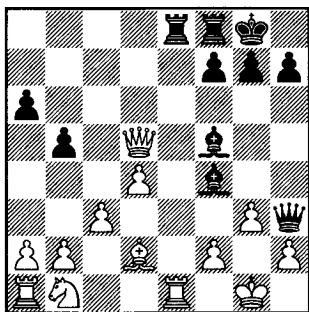
386

18... ♖g4 19. ♘a3 [19. ♖d6 ♖e1 20. ♙e1 ♖d1 Székely – Adorján, Magyarország (ch) 1968/69] ♙a3 20. f3± Wade, Harding;

18... ♙d3 19. ♘a3 ♙a3 20. ba3 ♙c4 21. ♖f3± Chandler – P. Nikolić, Leningrad 1987;

18... ♖e6 19. ♖e6?! fe6 20. ♖g2 ♖h5 (∞ Marshall) 21. h4? ♖d1 22. ♖f1 ♖g4 23. ♙e1 ♙e4 24. ♘d2 ♙g3 25. ♘e4 ♙f2 26. ♘h1 ♖e4 27. ♖g2 ♖h4 28. ♖h2 ♙e1 0 : 1 Dobrowski – van der Weijer, corr. 1986/88; 19. ♘a3!?∞ Heemsoth

387

19. gf4 ♖e1 20. ♙e1 ♖g4 21. ♘h1 [21. ♖g2 ♖d1 22. ♖f1 ♙d3—+] ♙e6! 22. ♖e4 ♖d1 ∆ ♙d7, ♖e8—+ Harding;

19. ♖g2 ♖e1 20. ♙e1 ♙c1! 21. ♖h3 [21. a4 ♖e8 22. ♙d2 ba4 23. ♖a4 ♙d2 24. ♘d2 ♖e1 25. ♘f1 ♖g2 26. ♘g2 ♙e4! 27. f3 ♙d3!—+] ♙h3 22. ♘d2 ♙b2 23. ♖b1 ♙c3 24. ♘b3 ♖c8 25. f3 ♙f5! 0 : 1 Sakhalkur – Bárczay, corr. 1959/60;

19. ♖e8 ♖e8 20. ♖c6 [20. ♖g2 ♖h5 21. gf4 ♙h3—+] ♙d7 21. ♖g2 ♖h5 22. f3 ♙c6!

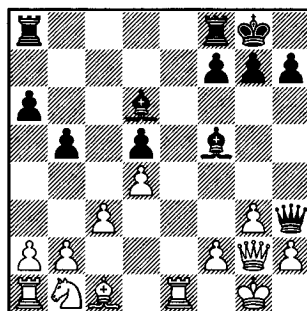
a) 23. g4 ♖h4—+;

b) 23. ♘f2 ♙f3 24. ♖f3 ♖h2 25. ♘f1 ♙d2—+;

c) 23. ♙f4 ♙f3 24. ♖f1 [24. g4 ♖e1 25. ♘f2 ♖e2 26. ♘f3 ♖d5 27. ♘e2 ♖g2 ∆ ♖b2—+] ♖e2 25. h3 ♖g2 26. ♖g2 ♙g2 27. ♘g2 ♖e2—+;

d) 23. gf4 ♖e6! 24. ♘f2 ♖g6 25. ♖h1 ♖h4 26. ♙e3 [26. ♘f1 ♖g3—+; 26. ♙e2 ♖h3—+; 26... ♖g3!?!] ♖e6 27. ♙d3 ♖f2—+→ Nunn

388 21... ♙c1!?↑ Nunn

389

17... ♖ae8 18. ♖h3 [18. ♙e3 ♖e6 19. ♘d2 ♖fe8 20. ♖d5 (Mardle – Thomas, Whitby 1962) ♖g4 21. ♖f3 ♖g6 ∆ h5∞ Wade, Harding] ♖e1 19. ♖f1 ♖fe8 20. ♙e3 ♖f1 21. ♘f1 ♙h3 22. ♘g1 [22. ♙e2 f5 23. f4 g5] f5 23. ♘d2 ♖e6 24. ♘f3 h6 25. ♖e1 g5 26. ♙d2 ♖e4 27. ♘e5 ♙e5 28. de5 ♘f7= Poletaev – Russo, corr. 1951;

17... ♖g4 18. f3 ♖g6 19. ♙e3 ♖ae8 [19... ♖ac8 20. a3! a5 21. ♘d2 b4 22. ab4 ab4 23. ♖a6 bc3 24. bc3 ♖fe8 25. f4± van der Drift – Helslott, corr. 1983] 20. ♘d2 ♙d3 21. ♘b3 ♖e7 1/2 : 1/2 Grigić – Ledić, Vinkovci 1982

390 21... ♖e6 22. ♘d2 ♙g4? 23. ♖g2 ♖e4 24. ♘e4 fe4 25. a4± Ševčuk – Colen, corr. 1968; 22... g5 – 21... g5

391 22... ♙g4 23. fg5 ♖e3!? 24. ♖e3 f4 25. ♖e5! ♙e5 26. de5 ♖g5 27. ♖f1 ♙h3 28. ♖e1 ♙e6 29. ♘b3± Peretjaković – Gerschberg, corr. 1974/75;

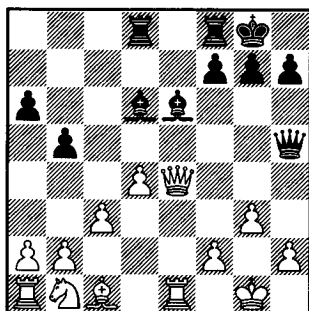
22... ♖e6 23. a4 ♖fe8 24. ab5 ab5 25. fg5 f4 26. ♙f4 1/2 : 1/2 Nijboer – Mannion, Groningen 1984

392 24. a4 ♘h8 ∆ gf4→ Giacomelli – Weiss, corr. 1960

393 18... ♜fe8!? 19. ♔d2 ♜e1 20. ♔e1 ♜d1 21. ♜a8 ♔f8 22. ♜g2 ♔d3 23. h3 ♜e1 24. ♖h2 h5 25. h4 ♜c1 26. ♜f3 ♜b2 27. ♜d3 ♜f2 28. ♖h1 ♜b2 29. a4 ♜a1 30. ab5 ab5 31. ♜b5 ♜a8 32. d5 ♜a2 33. ♜d3 ♜f2 34. d6 ♔d6 35. ♜d6 1/2 : 1/2 Dončev — Topalov, B"lgarija (ch) 1992

394 19. ♜g2 ♜de8 20. ♔e3 (Dulanto — Alexander, Buenos Aires 1939) ♔e4! 21. f3 ♔f3 22. ♜f2 ♔c6 23. ♔d2 ♜d5 24. ♖f1 ♜e6 25. ♔f4 ♔f4 26. g4 ♜g6—+ Alexander

395 19... ♔e6 20. ♜e4

a) 20... ♔d5 21. ♜e2 ♔f3 22. ♜f1 f5 23. ♔d2 ♔d5 24. ♜e2 [24. f3 ♜de8 25. ♜e2 ♜e2 26. ♜e2 ♜e8 27. ♜f2 ♜e6 28. b3 f4 29. g4 ♜e8 30. ♖f1 ♜g6♞↑ Shaw — Filden, corr. 1943] ♜g6 25. ♔f3 f4 26. ♔e5∞ Krogius, Macukevič;

b) 20... ♜de8 21. ♜e2 ♜d5 22. ♔e3 ♔h3 23. f3 f5♞→ Nunn

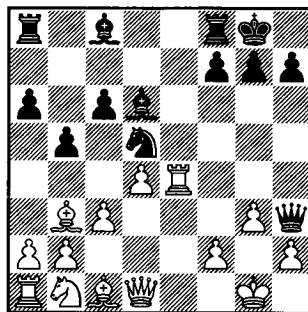
396 20. ♜e8 ♜d1 21. ♖g2 ♜c1 22. ♜e2 [22. ♜f8 ♔f8 23. ♜f3 ♔g6 24. c4 b4 25. ♜b3 ♔e4! 26. f3 ♔c2—+ Krogius, Macukevič] ♔d3 23. ♜f3 ♜d1 24. ♜e1 ♜e1 25. ♜d3 ♜e8 26. ♜f1 ♜e4 27. ♖g1 ♜c2—+ Astapov — Kolker, Saratov 1978

397 24. b3 ♜h3 25. f3 h5 (Krogius, Macukevič) 26. ♔e4!? h4 27. ♔f4∞ Anand

398 21. ♜g2 ♜h5 22. f3 e5∞ Marshall

399 24. ♖f4 h6! 25. ♜d8 ♖h7 26. ♜e7 ♖h8= Trajković

400

15... ♔f6?! 16. ♜h4 ♜f5 17. ♔c2! [17. ♔f4 (Stean — Eley, Hastings II 1971) ♔f4 18. ♜f4=] ♜d5 18. c4! ♜e6 [18... bc4 19. ♔c3 ♜a5 20. ♜f3±→] 19. ♔d2 ♜e8 [19... g5 20. ♜h6 ♖g7 21. ♔e4!+→] 20. ♔e4 ♔e4 [20... g6? 21. d5! cd5 22. cd5 ♔d5 23. ♜d5+— Shamkovich — Baldwin, USA 1991] 21. ♔e4± Shamkovich;

15... ♔b7

a) 16. ♔d5 cd5 17. ♜e1 [17. ♜h4? ♜f5♞] ♜ae8 18. ♔e3 ♔c8♞; 18... f5!? Tal;

b) 16. ♔c2!? Nunn;

c) 16. ♜h4 ♜e6 [16... ♜d7? 17. ♔d5 cd5 18. ♜h5! h6 19. ♔h6+→] 17. ♔d2 [17. ♔c2 f5! △ 18... ♔e7, 18... c5; 17. ♜h5 ♜e1 18. ♖g2 ♔f6]

c1) 17... f5 18. c4! bc4 19. ♔c4±;

c2) 17... c5 18. dc5 ♔c5 19. ♔e4 ♔b6 [19... ♜fe8 20. ♔g5 ♔f8 21. ♜d3±] 20. ♜h5! h6 21. ♔h6! gh6 [21... ♜h6 22. ♜h6±] 22. ♔d5± Shamkovich;

c3) 17... ♜fe8 18. ♔e4 ♔e7 19. ♔c5! ♔c5 20. dc5± Nunn — Hebden, London 1990 <61>;

15... ♔d7

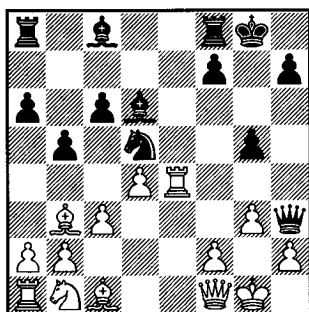
a) 16. ♜h4 ♜e6 17. ♔c2 f5♞ Shamkovich;

b) 16. ♖c2 h6 17. ♘d2 [17. ♖h4 ♖e6 18. ♖e4 ♖g6 19. ♖e5 f5 20. ♘d2!?∞; 18... ♖h3= Shamkovich] ♖ae8 18. ♖f1 [18. ♖e8?! ♖e8 19. ♘e4 ♖f5! 20. f3 ♖g3 21. ♘g3 ♖c2 22. ♖f1 ♖f1 23. ♘f1 f5+ Shamkovich] ♘f6 19. ♖h3 ♖h3 20. ♖e8 ♖e8 21. ♘f3 ♖g4 22. ♘g2= Tal – Štejn, SSSR 1967 – 4/330; 22. ♖d1!± Tal;

c) 16. c4 ♖f5!? [16... bc4 17. ♖c4 ♖ae8 18. ♘d2 ♘f6 19. ♖h4 ♖f5 20. ♘f3 h6 21. ♖f4 ♖e7 22. ♘e5± Saharov – Peterson, SSSR 1969] 17. ♘d2 [17. ♖e2 ♖ae8 18. ♘d2 ♘f6; 17. cd5 ♖e4 18. ♘c3 ♖f5 19. dc6 ♖c6 20. d5 ♖c5! △ 21. dc6? ♖f2 22. ♘h1 ♖ae8+! ♘b4 18. ♖e2 ♖ae8 19. f3 a5 20. a3 ♘a6 [△ ♖b8-a7] 21. ♖c2 ♖f6!∞; 17... ♘f6∞= Shamkovich

401 16. ♖g5?? ♖f5+ Harding

402

16... ♖h6 17. f3 ♘h8 18. ♘d2 ♖h3 19. ♖e1 ♘f4 20. ♘f1 [20. gf4? gf4 21. ♘h1 ♖g8 22. ♖e2 ♖g7 23. ♖f2 ♖e7 △ ♖h4+ Kr. Georgiev] ♖g7 21. ♖f2 ♘d3 22. ♖d2 ♘c1 23. ♖c1 f5 24. ♖e6± Kr. Georgiev – Češkovskij, Moskva II 1985 – 39/418 <62>;

16... ♖f1 17. ♘f1 f5 [17... ♖h3 18. ♘e1 f5 19. ♖e2 ♖g4 20. ♖g5 ♖e2 21. ♘e2±] 18. ♖e1 f4 19. ♘g2 [19. ♘d2 fg3 20. hg3 ♖g3 21. ♘e4 ♖f4 22. ♘g5 ♖a7!] ♖a7

a) 20. c4 bc4 21. ♖c4 ♘h8 [21... ♖af7? 22. ♘c3±] 22. ♘c3 ♘b4!+;

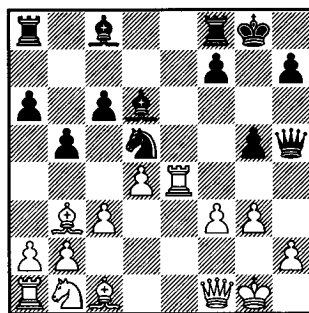
b) 20. ♘d2 ♖f5 21. ♘f1 [Nunn; 21. ♘e4? f3 22. ♘f1 ♖e7 23. ♖c2 ♖fe8+ Camilleri – Philippe, Skopje (ol) 1972] ♖af7 22. f3 [22. a4 ♖c8 23. ab5 ab5+ ♖d7? 23. g4±; 22... h5+ Shamkovich

403 17. ♖d2? ♖f5 18. ♖e1 ♖h3 19. ♖e2 ♖g4 20. ♖f1 ♖ae8 21. ♘a3 ♖h3! 22. ♖d3 ♘f4!+ Smolenskij – Heffner, corr. 1985;

17. ♖e2 ♖g6 18. ♖e8 ♖f5 [18... ♖h3!? 19. ♖a8 ♖a8 20. ♖e3 f5! 21. ♖f3 ♖e8 22. ♘a3 f4+ Dorniedan – Hecht, BRD 1961] 19. ♖a8 ♖a8 20. ♘d2 ♖d3 21. ♖e1 ♘f4!+ Ernst – Hebden, Gausdal 1987;

17. ♘d2 f5! [17... ♖f5 18. f3 – 17. f3] 18. ♖e1 f4+ Shamkovich

404

17... ♖h3?! 18. ♖f2 ♘f6 19. ♖e1 ♖fe8 20. ♖e3 ♖e7 21. ♘d2 ♖ae8 22. ♖c2 h6 23. ♘e4 ♖e6 24. ♖d2± Cardoso – Quinteros, Skopje (ol) 1972;

17... ♖f5

a) 18. ♖d5 cd5 19. ♖e1 ♖ae8 20. ♖e3 [20. ♖d2 ♖e1 21. ♖e1 ♖g6 22. ♘d2 ♖d3+ Shamkovich] ♖h3 21. ♖f2 f5 22. ♘a3 f4! (0 : 1 Rodríguez – Krylov, corr. 1959/60) 23. gf4 gf4 24. ♖d2 ♘h8 25. ♘h1 ♖e1 26. ♖e1 ♖g8 27. ♖g1 ♖g1 28. ♘g1 ♖g6 29. ♘h1 ♖d3 △ ♖e7-h4+ Nunn;

b) 18. ♘d2 ♖e4 [18... ♖g6 19. ♖e2 ♖ad8 20. ♘f1±] 19. ♘e4 ♖e7 20. g4! ♖g6 21. ♘g3+ Shamkovich

405 18... f4 19. g4! ♖h6 20. ♘d2± Shamkovich

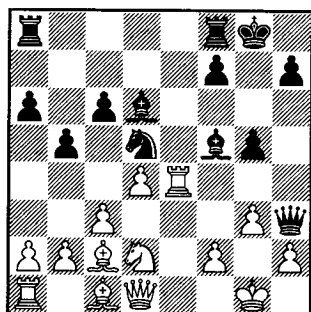
406 19... ♖ae8 20. c4! Shamkovich

407 23. g4 ♗g4! 24. fg4 ♖g4 25. ♖g2 ♖h5 26. ♘h1 ♖e2 27. ♗d1 f3!—+ Shamkovich

408 24. ♗d1 ♖g8→ Shamkovich

409 16... ♖a7 17. ♖f1 ♖h5 18. ♖e2 ♖g6 19. ♖c8±;

16... ♗f5 17. ♗c2 [17. ♖e2? ♘f6!→ Petrosian — Averbah, SSSR 1947]

a) 17... ♗e4? 18. ♘e4 ♗e7 19. ♗g5±↑;

b) 17... ♖ae8 18. ♖e8 [18. ♗d3 ♗e4 19. ♘e4 △ ♘g5±] ♖e8 19. ♗f5 ♖f5 20. ♘f1± Simagin;

c) 17... ♘f6 18. ♖e2 ♖ae8 19. ♖e8 ♖e8 20. ♗f5 ♖f5 21. ♘f1± Simagin — Averbah, Moskva 1948;

d) 17... ♘h8 18. ♗d3 ♖g8∞ B. Andersson — O. Karlsson, Sverige 1955

410 17. ♖e1 f4→ Portisch;

17. ♖e2 f4 18. ♖f1 ♖h5 19. f3 [19. ♘e4? ♗h3 0 : 1 Popp — Daniel, corr. 1959/60; 19. ♖e1 ♗h3 20. ♗d1 ♗g4 △ ♖ae8→ Barden] fg3 20. hg3 ♗g3 21. ♖g2 ♗f4 22. ♖h1 ♗h3 23. ♘e4 ♘h8→ Schneider — Schaufelberger, corr. 1965

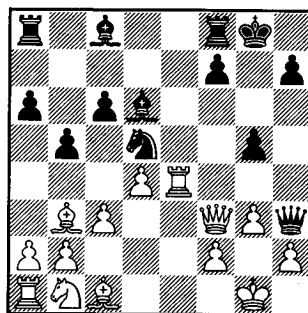
411 17... f4 18. gf4

a) 18... ♖h6 19. ♖g3! [19. ♘e4 gf4 20. ♖e1 ♗c7→ Konstantinov] ♗f4 20. ♘e4 ♗g3 21. hg3 ♖f5 22. ♘g5 ♖g5 23. ♖d2 ♖g3 24. fg3 ♖d2 25. ♗d2± Shamkovich;

b) 18... ♖h4!? 19. ♖g3 ♗f4 20. ♘f3 ♗g3 21. ♘h4 ♗f2 22. ♘g2 (Kusin — Prozenko, SSSR 1950) ♗h4→↑ Konstantinov

412 Shamkovich

413

16... g4?! 17. ♖e2 ♗f5 18. ♘d2! ♗e4 19. ♘e4 ♗e7 20. f3 gf3 21. ♖f3 ♖ae8 [21... f5?? 22. ♘f2+—] 22. ♗d2±;

16... f5?!

a) 17. ♖e5!? ♗e5

a1) 18. de5 f4! [18... ♗e6? 19. ♗g5+— Suétin] 19. ♗d5 cd5 20. ♖d5 ♗e6 △ 21. ♖g2 ♖h5 22. gf4 ♖d1 23. ♖f1 ♖ad8—+;

a2) 18. ♗d5 cd5 19. ♖d5 ♖f7 20. ♖a8? f4!; 20. ♖d8=;

b) 17. ♖e1! f4 18. ♗d5 cd5 [18... ♘h8 19. gf4±; 19. g4±] 19. ♖d5± Shamkovich

414 17. ♘d2? ♖ae8 18. ♗c2 ♘f6 19. ♖e5 [19. ♖e8 ♖e8 20. ♗d3 ♗d3 21. ♖d3 ♖e1 22. ♘f1 ♘g4!—+] ♗c2 20. ♖f6 ♗e5 21. de5 h6! △ ♖e6—+ Shamkovich;

17. ♖e1!? ♖ae8 18. ♗d2 [18. ♖d1 ♗g4 19. ♖e8 ♖e8—+ Wade, Harding]

a) 18... ♖e1 19. ♙e1 ♜f4 20. ♜d2 g4 21. ♖c6 ♖c8 [21... ♙d7 22. ♖e4 ♖e8 23. ♖b7] 22. ♖b7 ♖c7 23. ♖a8 ♖c8= Shamkovich;

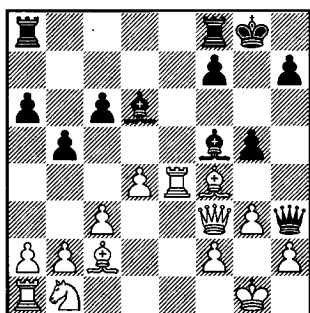
b) 18... ♜f4 19. ♜a3 ♙g4 20. ♖c6 ♖e1 21. ♖e1 ♜e2 22. ♜h1 ♖h5 (Racoe – Bauer, corr. 1974/75) 23. ♜g2 ♙f4! ♜→ Krogius, Macukevič

415 17... ♖ae8? 18. ♙g5 ♙e4 19. ♙e4 ♖e6 20. ♜d2 f5 [20... ♖fe8?! 21. ♖f1 △ ♙f5] 21. ♙d5 cd5 22. ♖d5 f4 23. ♖e1 ♖fe8 24. ♙f6! △ ♖g5+– Shamkovich – Iskov, Reykjavík 1982;

17... ♜f6? 18. ♖h4! ♖ae8 19. ♙e3! [19. ♖h3? ♖e1 20. ♜g2 ♙h3 21. ♜h3 g4+–] ♙g4 20. ♖h3 ♙f3 21. ♜d2+– Sakarov, Levy

416 18. ♖e3? ♙c2 19. gf4 ♖f5 20. ♜a3 gf4 21. ♖e1 ♙a3 22. ba3 ♖ae8+– Townsend – Vaughn, corr. 1972

417

18... gf4 19. ♜d2 ♖ad8 20. ♖ae1

a) 20... ♜h8 (Harding) 21. ♙d3 [21. ♖f4? ♙c2] ♖g8 22. ♖f4! [22. ♖g2 fg3 23. hg3 ♙g3! 24. ♖h3 ♙h3!; 22. ♜f1 ♙g4 23. ♖g2 ♖h5 24. ♜d2 f3 25. ♖h1 f5] ♙f4 [22... ♙d3 23. ♖f7+– △ 24. ♖f6, 24. ♖d3] 23. ♖f4 ♖d5 [23... ♙d3 24. ♖f6] 24. ♖e5!+–;

b) 20... fg3 21. fg3 ♙e4 22. ♖e4! [22. ♜e4 f5 23. ♜g5 ♖g4 24. ♖g4 fg4 25. ♙b3! ♜h8 26. ♜f7±; 23... ♖h6! Harding] ♖fe8 [22... f5 23. ♖h4+–] 23.

♙b3! ♖d7 24. ♖g4 ♜f8 25. ♜e4+–→ Shamkovich;

18... ♙f4

a) 19. ♖g2? ♖g2 20. ♜g2 ♙e4 21. ♙e4 ♙c1! ♜;

b) 19. ♜d2!± △ 19... ♙d2 20. ♖h4! ♙g4 [20... gh4 21. ♙f5+–] 21. ♖g4 f5 22. ♙f5 h5 23. ♖f4+–, △ 19... ♙g4 20. ♖d3 ♙d2 21. ♖g4!+–;

c) 19. ♜a3 ♙e4 20. ♙e4 ♙d6 21. ♙c6± Harding

418 Harding

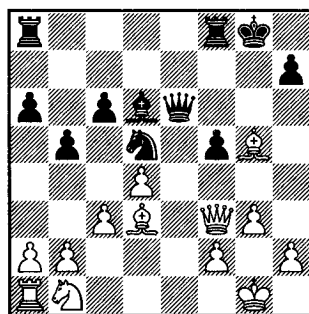
419 18... ♖ae8? 19. ♙g5 h6 20. ♙h4 ♖e6 21. ♜d2 ♖fe8 22. ♖f1 ♜f4 23. ♙c6+– Jakobsen – Nyman, Stockholm 1952

420 19. ♙f5? ♖e1 20. ♜g2 ♖c1 21. ♜a3

a) 21... ♖a1 22. ♖h5 ♖fe8 23. ♖h6 ♜f6! [23... ♖a7 24. ♙h7 ♜h8 25. ♙g6= Krogius] 24. ♖g5 ♜f8 25. ♖f6 ♙a3!+– Shamkovich;

b) 21... ♖b2 22. ♙h7 [22. ♖h5 ♜e3+–] ♜g7!+– Nunn

421

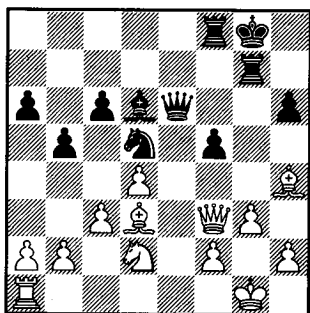
20... ♖e1 21. ♜g2

a) 21... ♖ae8 22. ♙d2 [22. ♙f5 ♖e2!?∞] ♖e6 23. ♖h5! ♖g6 24. ♖g6 hg6 25. ♙h6 ♖f7 26. ♜d2±;

b) 21... f4 22. ♖e4!± Shamkovich;

20... f4 21. ♖e4 ♖h3 [21... ♖f7 22. ♘d2 ♖ae8 23. ♖f3± Shamkovich; 21... ♖e4 22. ♘e4 ♖ae8 23. ♘d2 ♖e6 24. ♘g2 ♘g7 25. g4 h6 26. ♘h4 ♖fe8 27. ♘f3± Staniszewski — P. Blatný, Nałęczów 1985] 22. ♘h4 ♖a7 23. ♘d2 ♖g7 24. ♘f1! ♖d7 [24... ♖h4?! 25. ♖e6 △ ♖d6± Kr. Georgiev] 25. ♖e1 ♘e7 26. ♘e7 ♖e7 27. ♖b1 fg3 28. hg3 ♖fe8 [28... ♖ef7 29. ♘e4 △ 29... ♖g4 30. ♘g2 h5 31. ♖d1 ♖g6 32. f4 h4 33. ♘g5! ♖e7 34. ♖e7 ♘e7 35. ♘e4± Shamkovich] 29. ♖e7 ♖e7 30. ♘f3± Kr. Georgiev — Lukács, Băile Herculane 1982 — 33/468 (63)

422 21. ♘h4 ♖a7 22. ♘d2 ♖g7

a) 23. ♘f1? f4 24. ♖e4 [24. ♖e1 ♖h3 25. ♖g2 ♖g2 26. ♘g2 fg3 △ ♘f4—+] ♖h3 25. ♘g1 ♖h4 26. ♖e6 ♖ff7 27. ♘g6 [27. ♖d6 fg3 28. hg3 ♘f4! 29. ♘f1 ♖g3—+] fg3 28. hg3 ♘g3! 29. ♘f7 ♖f7 30. fg3 [30. ♖g6 ♖g7 31. ♖e6 ♘h8 32. ♖c8 ♖g8] ♖g3 31. ♘h1 ♘f4—+;

b) 23. ♘h1 f4 24. ♖e4 ♖h3

b1) 25. ♖g1?! fg3 26. ♘g3 ♘f6! 27. ♖g2 [27. ♖c6? ♘g4 28. ♘e4 ♖f2! 29. ♘f2 ♖h2—+] ♖g2 28. ♖g2 ♘g3 29. hg3 ♘g4 30. ♘e4 ♖e7 31. f4 ♖fe8±;

b2) 25. ♘f1 ♖d7 26. ♘d3 ♖h3= Shamkovich

423 21... ♖a7 22. ♘a3!

a) 22... ♖g7 23. ♖e1 ♖f6 24. c4! bc4 25. ♘c4 f4 26. ♘d6 ♖d6 [26... fg3 27. ♘f5] 27. ♖e4 ♖e7 28. ♖g6 ♖g6 29.

♘g6 ♖e1 30. ♘e1± △ 30... ♖f6 31. ♘d3, △ 30... ♖b8 31. b3 ♘c7 [31... ♘b4 32. a3] 32. ♘d2 fg3 33. hg3 ♘g7 34. ♘d3;

b) 22... ♘a3 23. ba3 ♘b6 24. ♖h5 ♘g7 25. ♘f4± Shamkovich

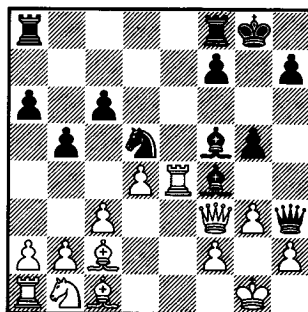
424 22. ♖e4? ♖e4 23. ♘e4 ♖ae8 24. ♘d3 ♘b6 25. ♘a3 ♘a4!± Shamkovich

425 22... ♘e3? 23. fe3 fe3 24. ♘f5+—;

22... ♘b6 23. ♘a3 ♘a4 24. ♖e1 ♖a2 25. ♖c6± Shamkovich

426 24. h3± Shamkovich

427

18. ♖f4 gf4 19. ♘f5 ♖f5 20. ♘f4 ♖ae8 21. ♘d2 ♘f4 22. gf4 ♖e6± Harding;

18. ♘a3

a) 18... ♘e4 19. ♘e4 ♘c1 20. ♖c1 [20. ♘f5 ♖h6 21. ♖c1 ♖ae8 22. ♘c2 ♖e7 △ ♖fe8] ♖e6 21. ♖e1 ♘g7 22. ♘c2± △ 22... f5 23. ♘d5 ♖d5 24. ♖e7 [24. ♖d5 cd5 25. ♖e5±] ♘g6 [24... ♖f7 25. ♖f7 ♘f7 26. ♖h5+—] 25. ♖e2 ♖f6 26. ♘e3 ♖d6 27. ♘g4! fg4 28. ♖e4 ♘h5 29. h3!+—;

b) 18... g4!

b1) 19. ♖e2 ♘e4 20. ♘e4 ♖ae8! 21. ♘f4 [21. gf4 ♘f6 22. f3 gf3 23. ♖f3 ♖h4 24. ♘d3 ♖e1 25. ♘f1 ♘h8 26. ♘c2 ♖g8 27. ♘h1 ♘g4—+] ♘f4 22. gf4 f5±;

b2) 19. ♖g2 ♖g2 20. ♘g2 ♘e4 21. ♘e4 ♘c1 22. ♖c1 ♖ae8± △ 23. ♘d5

cd5 24. ♖f1 f5, △ 23. ♙d3 f5 24. ♘c2 f4 Shamkovich;

18. ♘d2

a) 18... ♘f6

a1) 19. gf4 ♖f3 20. ♘f3 ♙e4 21. ♙e4 ♘e4 22. fg5 f6 23. gf6 ♖f6 24. ♖g2 ♖a7 △ ♖g7—+;

a2) 19. ♖e7 ♙c2 20. gf4 ♖f3 21. ♘f3 ♘d5! 22. ♖d7 [22. ♖e5 gf4 23. ♖g5 ♖h8 24. ♖g4 ♖ae8 25. ♙f4 f5—+; 22. ♖b7 gf4 23. ♘e5 ♖g7! 24. ♘c6 ♖f6—+] gf4 23. ♘e1 ♙f5! 24. ♖d6 f6 [24... ♖h8 25. ♘f3 ♖g8 26. ♖f1 ♖ae8! 27. ♘e5 f6—+] 25. ♘f3 ♖ae8 26. ♙d2 ♖f7 27. h4 ♖g7 28. ♖h2 ♖e2—+ Harding;

a3) 19. ♖e5 ♙g4 20. ♖c6 ♙e5干 Barnsky — Harding, corr. 1973;

a4) 19. ♖e3 ♙c2 20. gf4 ♖f3 21. ♘f3 ♘d5干 Yang Xian, Ye Jiangchuan;

a5) 19. ♖e1 ♙c2 [19... ♖ae8 20. ♘e4! ♘e4 21. ♙f4 ♙g4 22. ♖g2± Nunn] 20. gf4 g4= Wang Zili — Ye Jiangchuan, China (ch) 1988;

a6) 19. ♖f4!?

a61) 19... ♙c2 20. ♖f6 ♖ae8 21. ♖g2 [21. ♘f1? ♙e4—+] ♖e1 22. ♘f1 ♖g2 [22... g4 23. f3! ♙d3 24. fg4—+] 23. ♖g2 ♖g7 24. ♖d6 ♙e4 25. f3 ♖e2 26. ♖h3 ♙f3 27. ♙g5±;

a62) 19... gf4 20. ♙f5 ♖f5 21. ♘f1! [21. ♘b3? ♘d5干 Nunn, Harding] ♘d5 22. ♘e3! ♖d3 [22... ♘e3 23. ♙e3] 23. ♖g4 ♖g6 24. ♘d5! cd5 25. ♖f4± Shamkovich;

b) 18... ♖ae8! 19. ♖e8 ♖e8 20. ♘e4 g4 21. ♖e2 ♙c7∞ Yang Xian, Ye Jiangchuan

428 18... ♘f4 19. ♘d2 ♙g4 20. ♖h1

a) 20... f5 21. ♖e5 ♘e2 22. ♖e2 ♙e2 23. ♖c6 f4 [23... ♖ae8 24. ♙b3 ♖h8 25. ♙f7!+—] 24. ♖d5+—;

b) 20... ♘e2 21. ♖e2 ♙e2 22. ♖c6± Shamkovich

429 19... ♖h8 20. ♙d3 Shamkovich

430 20. fg3 ♙e4 21. ♘e4 [21. ♙e4 ♖ad8 22. ♖f1 ♖d6干] f5 22. ♘g5 ♖g4 23. ♖g4 fg4 24. ♘h7! ♖fe8! 25. ♖f1 ♖a7 26. ♘g5 ♖g7!干 Harding

431 21... ♖ad8? 22. ♙f5 ♖h6 23. ♘e4 △ ♖g2, ♖h1 Shamkovich

432 Shamkovich

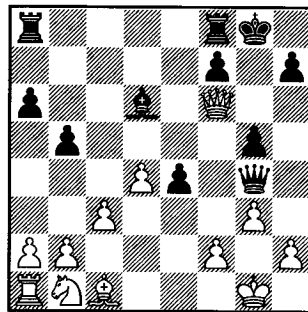
433 18... ♖ad8 19. ♘d2 [19. ♖d5 ♙g3 20. ♖g2 ♖g2 21. ♖g2 ♙f4 22. ♖e1 ♙c1 23. ♖c1 ♖fe8∞] ♖fe8

a) 20. a4 b4 21. c4 dc4 22. ♘c4 ♙d3 23. ♘d2 [23. ♖e8 ♖e8 24. ♘e3 ♙f4 25. ♖g2 ♖h5! 26. gf4 ♖d1! 27. ♖f1 ♖f1 28. ♘f1 ♖e1 29. fg5 b3干 Timman — Short, Tilburg 1991 <64>] a5 24. ♖g2 ♖f5∞ Shamkovich;

b) 20. b3 ♙e6? 21. ♘f1 h6 22. ♙d2 ♙f8 23. b4 ♖a8 24. a4± Cornelis — Ojanen, Siegen (ol) 1970

434 20... ♙f4 21. ♙f4 gf4 22. ♖f4 f5 23. ♘d2 ♖g7 24. ♘f1 ♖h6 (1/2 : 1/2 Stean — Radulović, Schilde 1970) 25. ♘e3! ♖f4 26. gf4± Shamkovich

435

21. ♙g5 ♖ae8 △ ♖e6干;

21. ♖d6 ♖d1 22. ♖g2 ♖c1干 Wade, Harding;

21. ♘d2 ♖ae8

a) 22. ♖d6? e3! 23. fe3 [23. ♘f3 e2! 24. ♘e1 ♖h3—+] ♖e3 24. ♘f1 ♖e1—+→;

b) 22. ♘f1

b1) 22... ♖e6!? 23. ♖g5 ♖g5 24. ♘g5 ♖g6 25. ♘d2 f5 26. f4 [26. a4 f4 27. ab5 e3!?] ef3 27. ♘f2 f4!;

b2) 22... ♘e7!? 23. ♖a6 f5 24. ♖b5!? [24. ♖e6 ♘h8 25. ♘d2 ♘d8 26. ♖d7 ♖e7+] f4 (1/2 : 1/2 Timman — Ivančuk, Linares 1991)

b21) 25. ♖d5 ♘h8 26. ♖e4 ♘d6 27. ♖d3 [27. ♖d5 f3! 28. ♖d6 ♖h3 29. ♘e3 ♖f7! △ ♖e3—+] fg3 [27... ♖e1 28. ♘f4!; 27... ♖e2 28. f3 fg3 29. hg3 ♖f3 30. ♖e2 ♘g3 31. ♖e8=] 28. hg3 [28. ♘g3 ♖f3 29. ♖f1 ♘g3—+] ♖f3! △ 29. ♘e3 ♖g3—+, △ 29. ♘e3 ♘g3—+, △ 29. ♖d2 ♘g3—+;

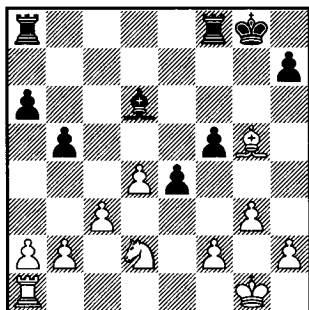
b22) 25. ♘d2

b221) 25... e3 26. fe3 fg3 [26... f3 27. ♘f2 ♖h3 28. ♘e1±] 27. ♖d5 △ ♖g2;

b222) 25... ♘h8 26. a4 ♘d6 27. ♖e1 e3 28. ♘e3 [28. fe3 fg3—+; 28... f3—+] fe3 29. ♘e3 ♘f4± Shamkovich

436 22... ♘g7 23. ♘d2 ♖ae8 24. a4 h6 25. ♘e3 f5 26. ab5 ab5 27. ♖a5 ♖b8 28. ♖a6 ♖f6 29. b3 ♘g6 30. c4± Trautmann — Dittmar, corr. 1981

437

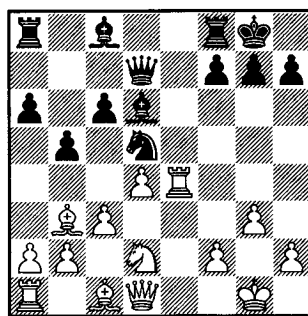

23... ♖ae8?! 24. a4! [24. ♖e1? ♘f7 25. ♘f1 ♘g6= Blackstock — Radojčić, Hastings II 1970/71] ♘g7 [24... ♖a8

25. f3 ef3 26. ♘f2 ♘g7 27. ♘f3 f4 28. g4 h6 29. ♘h4 ♖ac8 30. ab5 ab5 31. ♖a6 ♘c7 32. ♘e7 ♖f7 33. ♘c5 ♖f6 34. ♖a7 ♘f7 35. ♖b7 ♘e6 36. ♖b5± Trautmann — Nicklich, corr. 1981] 25. ab5 ab5 26. ♖a6 ♖e6 27. b3 ♖g6 28. ♘h4 ♖e8 29. ♖b6± van der Weijer — Jackson, corr. 1986/87;

23... ♘f7 (Nunn) 24. ♘f1 [24. a4 ♘e6∞; 24. f3 ♘g6 25. ♘e3 f4 26. gf4 ef3 27. ♘f3 ♘f4∞] ♘e6 25. ♘e2 ♘d5 26. ♘f1 f4∞ Shamkovich

438

16... ♘f6?! 17. ♖h4!

a) 17... g5 18. ♖h6 ♘g4 [18... ♘g7 19. ♖f6! ♘f6 20. ♖h5!+—] 19. ♘e4 ♘e7 20. ♘e6! fe6 21. ♖g4+— Shamkovich;

b) 17... ♘b7 18. ♘f3 c5 [18... ♖ae8 19. ♘g5 ♘e4 20. ♘c2! f5 21. ♘b3 ♖f7 22. ♘f4 1 : 0 Tal — Krogius, SSSR (ch) 1971] 19. ♘f4± Tal;

16... f5

a) 17. ♖h4!? ♘e7 18. c4! bc4 [18... ♘h4 19. cd5±; 18... ♘b4 19. cb5 ♘d5 20. bc6±] 19. ♘c4 ♘h4 20. gh4∞;

b) 17. ♖e1 f4 [17... ♘b7? 18. c4!; 17... ♘h8!? △ 18. ♘f3 f4]

b1) 18. ♘e4?! ♖h3 (Adams — I. Sokolov, Wijk aan Zee 1991 — 51/348 <65>) 19. ♘g5 ♖f5 20. ♘e4 ♖h3 [20... f3 21. ♖d3±] 21. ♘g5= I. Sokolov;

b2) 18. ♖h5

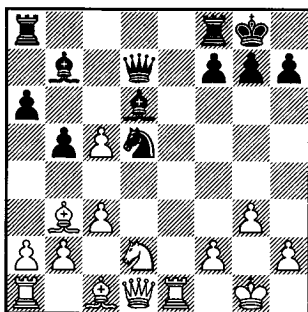
b21) 18... g6 19. ♖h4 ♗b7 [19... ♖f5 20. ♘e4±] 20. ♘e4 ♖ae8 21. ♗d2 ♗e7 22. ♖h6±; 22. ♘c5±;

b22) 18... ♗b7 19. ♘e4 ♖f5 20. ♖g4 ♖af8 21. ♗d2±;

b23) 18... ♖f5 19. ♖f5 ♗f5 20. ♘e4 ♖ae8 21. ♗c2± Shamkovich

439 17. ♗d5 cd5 18. ♖e1 a5!? [18... f5 19. ♘f3 △ ♘e5±; 18... ♖h3 19. ♘f1 f5 20. ♗f4!± Shamkovich; 18... ♖ae8 19. ♘f1 f5 20. ♗f4!± △ 20... ♗f4 21. gf4 ♖e4 22. ♖d2 ♖d6 23. ♘g3 ♖f4 24. ♖e5± Nunn; 19... a5!? Shamkovich] 19. ♘f1 b4 20. ♗d2 ♖f5∞ Shamkovich

440 18. dc5

a) 18... ♖h3

a1) 19. cd6?? ♘f4—+;

a2) 19. ♖f3 ♖ae8 20. ♖f1 [20. ♖d1? ♘c3! 21. ♖b7 ♘d1—+] ♖e5! (Gulko) 21. cd6 ♖h5 22. ♖h5 ♘f4!—+;

a3) 19. ♘e4! ♗c5 20. ♗d5 [20. ♘c5?! ♘e3!干] ♖ad8 21. ♗b7! ♖d1 22. ♖d1±;

b) 18... ♗c5 19. ♘e4 ♗a7 20. ♗e3 ♗e3 21. ♖e3 ♖ad8 22. ♖d3 [22. ♖e1 ♖f5!] ♖e7! [22... ♖f5 23. ♖d4!±] 23. ♗d5 [23. ♖d4 ♘f4! 24. gf4 ♗e4=] ♖d5 24. f3 ♖fd8 25. ♖d5 ♖d5 26. ♖f1 ♖e5= Shamkovich

441 19. ♘d6 ♖d6 20. ♗c2 ♖ae8∞ Nunn

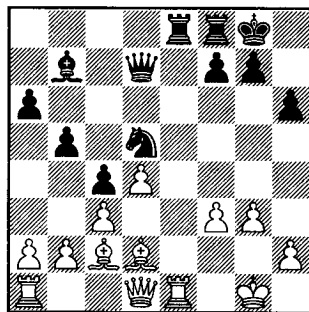
442 19... ♖ae8!? Shamkovich

443 20. ♖h5!? f5 21. ♘g5 ♗g5 [21... ♘f6 22. ♖e2±] 22. ♗g5 ♖c6 [22... ♘f6 23. ♗f6 ♖f6 24. ♖e5±] 23. f3 g6 24. ♖h3 ♘c3!? 25. ♖e7 h5 26. bc3 ♖f3 27. ♖b7 ♖b7 [27... ♖c3? 28. ♖f1±] 28. ♖f1∞; 25... ♘e2!? Shamkovich

444 20... h6 21. ♘f3 [21. ♖h5? ♘f6] ♖h3! 22. ♗e4 f5! 23. ♗d5 ♗d5 24. ♖e7 [△ 24... ♖g4? 25. ♗h6!] ♖h5∞ Nunn

445 △ ♘c3!; 21... ♘c3?? 22. bc3 ♖d5 23. ♗e4+— Nunn

446

23... ♖h3? 24. ♖e8 ♖e8 25. ♖f1 ♖h5 26. ♖e1± Shamkovich;

23... f5

a) 24. ♖e2 ♘b4 25. ♖e8 [25. cb4 ♗f3 26. ♖e8 ♗d1 27. ♖f8 ♘f8 28. ♖d1 ♖d4 29. ♘f1 ♖b2 30. ♗f5 ♖a2∞] ♖e8 26. cb4 ♖d4 [△ 27. ♘g2 ♖g4!? △ ♗f3] 27. ♘f1!±; 24... f4!∞;

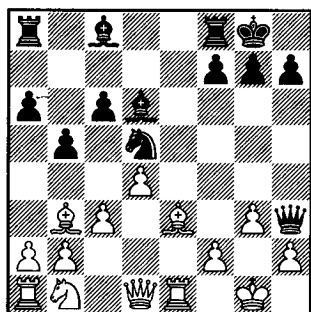
b) 24. ♖e5 f4 25. ♖e2 [25. ♗e4 fg3 26. hg3 ♖e5 27. de5 ♖e6∞] fg3 [25... ♘b4? 26. ♖e8 ♖e8 27. ♗e4!± Nunn — I. Sokolov, Wijk aan Zee 1991 — 51/349 <66>] 26. hg3

b1) 26... ♖e5 27. de5 ♘c3!? [27... ♘c7 28. ♖f1±] 28. bc3 ♖f3 [28... ♗f3 29. e6! ♖d6 30. ♖e1±] 29. ♗f4 [29. ♗e1 ♖h3! △ ♖h1] ♖g4 [29... ♖h3 30. ♗e4±; 29... g5 30. e6 ♖e7 31. ♗e4±] 30. ♗d1 ♖g3 31. ♗g3 ♖g3 32. ♘f1 ♖h3 33. ♘f2± Nunn;

b2) 26... ♖h3!? 27. ♖e8 [27. ♖g2 ♖g2 28. ♘g2 ♖e5 29. de5 ♘e3! 30. ♙e3 ♖f3干] ♖g3 28. ♘f1 ♖h3=;

b3) 26... ♘b4! 27. ♖e8 ♖e8 28. ♙e4 ♘d3 29. ♖g2 ♙e4 30. fe4 ♖g4 31. e5 ♘b2 32. ♖f1 (Nunn) b4! 33. ♖f4 [33. cb4 ♖d4干; 33. ♖f3 ♖f3 34. ♖f3 b3!干] ♖d1 34. ♖f1 ♖g4= Shamkovich

447

15... ♘f6 16. ♖f3 ♙b7 17. ♘d2 ♘h8 18. ♙d1 ♖ae8 19. ♖g2 ♖f5 20. ♙f3 ♖e6 21. a4± Žuhovickij — Pitksaar, SSSR 1953;

15... ♙e6 16. ♘d2?!

a) 16... ♖ae8 17. ♖f3 f5 18. ♖g2 [18. ♙f4 ♙f4 19. gf4 ♖h6 20. ♘f1 ♘f4 21. ♙e6 (Frolov — Jurtaev, Helsinki 1992) ♘e6 22. ♖c6 ♘d4 23. ♖h6 ♘f3 24. ♘h1 gh6= Frolov] ♖h5 19. ♙d1 ♖f7 20. ♘f3 f4 21. ♙d2 ♖d7 22. ♘g5 ♙f5 23. ♙f3 ♙c7 24. g4 ♙g6 25. ♘e4± Gligorić — Nyman, Stockholm 1954;

b) 16... ♙g4! 17. ♖b1 [17. f3 ♙g3 18. hg3 ♖g3 19. ♘f1? ♙h3 20. ♘e2 ♘e3 21. ♘e3 ♖ae8 22. ♘e4 ♖e4 23. ♘e4 ♖e8—; 19. ♘h1=] ♖ae8 18. ♖d3 — 15... ♙g4; 16. ♖f3!± Nunn;

15... h5 16. ♖f3 h4 17. ♙d5 [17. ♘d2 ♙g4 18. ♖g2 hg3 19. fg3 ♖h5 20. ♙f2 ♙h3 21. ♖e4 ♙f5 22. ♖h4 ♖g6= Boleoslavskij — Sajgin, Minsk 1961; 20. ♙d1!? Sokolskij] cd5 18. ♘d2 [18. ♖d5 hg3 19. hg3 ♙g3 20. ♖g2 ♖g2 21. ♘g2 ♙d6☞ Wade] ♙e6 [18... hg3 19. fg3 ♙g4

20. ♖g2 ♖h5 21. ♖f2?! ♖ae8 22. ♙f4 ♙f4 23. ♖f4 ♙e2 24. ♘b3 f5☞ Perry — Wason; 20. ♖d5± Harding] 19. ♙f4 ♙g4 20. ♖d5!? [20. ♖e3 ♖ae8 21. ♖e8 ♙f4 22. gf4 ♙f3 23. ♘f3 ♖g4!= Wade; 20. ♖g2 ♖g2 21. ♘g2 h3 22. ♘g1 ♙f4 23. gf4 ♖fd8 24. f3± Fischer — Wade, La Habana 1965 <67>] ♙f4 21. gf4 ♖d3 [21... ♖ae8 22. ♖g2 ♖d3 23. f3±] 22. ♘e4± Nunn;

15... ♖a7 16. ♖f3 ♖e8 17. ♘d2 ♖ae7 18. ♘f1? ♘f4! 19. ♖h1 ♖g4 20. ♙f4 ♖e1 21. ♖e1 ♖e1 22. ♙d6 ♖e2 23. ♖g2 ♙f5 24. f4 ♖e3 25. ♖f2 ♙h3! 0 : 1 Astofeev — Petrov, corr. 1968; 18. ♙d5 — 15... ♖e8

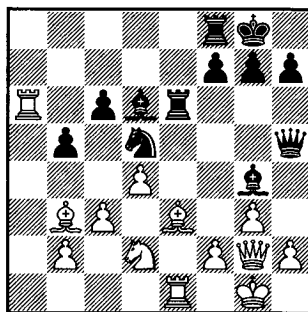
448 17. ♙d5 cd5 18. ♘d2 ♙e4 19. ♘e4 de4 20. ♖g2 ♖h5 △ f5-f4☞ Ekblom — Asaritis, corr. 1966

449 17... ♖e6 18. ♙d5 cd5 19. ♖d5 h5 (Hollier — Schmitzer, corr. 1966) 20. ♖g2 ♖g4 21. f3 ♖g6 22. ♙f2± Nunn

450 19... ♙h3 20. ♙d1 ♖f5 21. ♖f3 ♖e6 △ f5-f4 Nunn

451 21. ♙d5 cd5 22. ♖a5 ♙e2! [22... ♙h3 23. ♖h1± Gutman] 23. b3 ♙c7 24. ♖a2 ♙d3☞ Harding

452

21... ♙f4? 22. ♙d5! [22. gf4?? ♙h3 23. ♙d1 ♖h6—] ♙e3 [22... cd5 23. ♖e6 fe6 24. ♙f4+—] 23. ♙e6 ♙d2 24. ♙g4 ♖g4 25. ♖e4+— Harding;

21... ♖f4?!

a) 22. ♖f1?? ♗h3—+;

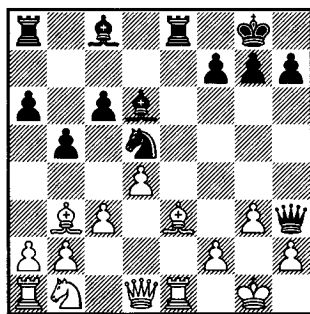
b) 22. ♖h1 ♖g6 [22... ♖e2? 23. ♖e2 ♗e2 24. ♗e6 fe6 25. ♖c6±] 23. f3∞ Harding;

c) 22. gf4 ♗h3 [22... ♖g6? 23. ♖f1 ♗f3 24. ♖g3 ♗g2 25. ♖h5 ♗d5 26. ♖g3 ♗b3 27. ♖c6+— Wade, Harding] 23. ♗d1!? [23. ♖f3 ♖g6 24. ♖h1 ♖f3 25. ♖f3 ♗g2 26. ♖g1 ♗f3∞ Wade, Harding] ♖h6 24. ♖f3 ♗f4 25. ♖f1 ♖g6 [25... ♖fe8 (Schneider — Álvarez, Tel-Aviv 1964) 26. ♖g3+—; 26. d5!? Harding] 26. ♖g3 ♖e8 27. ♗d2! ♖ge6 28. ♖e6 ♖e6 29. ♗e3!+— Nunn

453 22. ♗d1? ♖d1 23. ♖d1 ♗g2 24. ♖g2 ♖e3—+ Nunn

454 24. ♗d5 cd5 25. ♖ea1 ♖f5 26. ♖a8 ♗b8 27. ♖g2 h5 28. ♖8a5 ♗e2 29. ♖e1 ♗d3 30. ♖f3± Muhin — Fajbisovič, SSSR 1970; 25... h6!? Nunn

455

16. a4? ♖e3 17. fe3 [17. ♖e3 ♖e3] ♗g3—+;

16. ♖d2? ♗g4干;

16. ♖d3 ♖f4 17. ♖f1 ♖h5 18. ♗d1 ♖h3∞ Gutman;

16. ♖f3 ♗g4 [16... ♖a7 17. ♖d2 ♖ae7 18. ♗d5 — 16. ♗d5; 16... ♖f4 17. ♖d2 ♗g4 18. ♖h1 ♖d3 19. ♖e4 ♖e4 20. ♖e4 ♖e1 21. ♖e1 ♗d7 22. ♗f4± Payne — Winterton, Ilford 1960] 17. ♖g2 ♖h5

18. ♖d2 ♗h3 19. ♗d1 ♖f5 20. ♖f3 ♖d3∞ Geller

456 17. ♖d3 ♖a7 18. ♖d2 ♖ae7 19. a4 f5 20. f4 g5!干 Euwe

457 17... ♗e6!? Geller

458 19. ♖g2?! ♖h5 20. a4 b4! 21. c4 dc4 22. ♖c4 ♗b7干 Ceškovskij — G. Kuz'min, SSSR (ch) 1975;

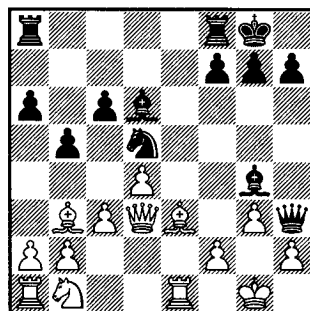
19. ♖f1 h5 20. ♗d2 h4 21. ♖e7 ♖e7 22. a4 ba4 23. ♖a4 ♖e4 24. ♖e3 ♖e6 25. c4 ♖e8! 26. ♖a1 dc4 27. ♖c4 ♖d4∞ Sanz Alonso — Đurić, Tbilisi 1980; 22. ♖e3!? Krogus, Macukevič

459 19... b4 20. c4 dc4 21. ♖c4 ♗b8 [21... ♗b7 22. d5± Geller] 22. ♗d2± Unzicker — Rossolimo, London 1952

460 20... ♖h8 21. ♖ea1± Geller — Jansa, Amsterdam 1974 — 18/306 <68>

461 24. ♖f3 hg3 25. ♖h3 ♗h3 26. hg3 ♗g3 27. fg3 ♖e3 28. ♖e3 ♖e3 29. ♖f2 ♖e6 30. ♖a5± Ceškovskij — I. Ivanov, SSSR 1976

462

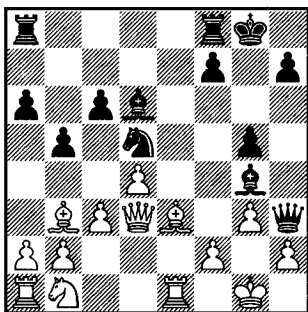

16... ♖f4? 17. ♗f4 ♗f4 18. ♖e4! ♗b8 [18... ♖ae8 19. ♖e8 ♗f3 20. ♗f7+— Harding] 19. ♖c6 ♖a7 20. ♖d2 ♖h5 21. ♖e8 ♗d7 22. ♖f8 ♖f8 23. ♖b6+— Rehberg — Böckenhaupt, corr. 1963;

16... ♖h8 17. ♖d2 f5 18. ♗d5 [18. f4? ♖f4! 19. gf4 ♗f4 20. ♖f1 ♗f3

21. ♖d2 ♖g4 0 : 1 Olkowski — Danvik, corr. 1973] cd5 19. ♖f1 ♖h5 20. f4 — 16... f5

463

17. ♔d5?! cd5 18. ♘d2 f5 19. ♙g5 f4 20. ♙e7 fg3 21. fg3 ♖f2!—+→ Jancilin — Semenov, Katin 1979;

17. ♖f1 ♖h5 18. ♘d2

a) 18... ♘f4? 19. gf4 [19. f3? ♙h3 20. ♖f2 ♘d3+ Harding] gf4 20. ♘e4! ♘h8 21. ♘d6 ♙h3 22. ♙f4 ♙f1 23. ♘f1 ♖ad8 24. ♖e7 ♖d7 25. ♘f7 1 : 0 Pöttsch — Fabricius, corr. 1962;

b) 18... f5 19. f4 — 16... f5

464 18. f4?! ♖ae8 19. ♘d2 ♖h5!☞ Tal;

18. ♙h4 f4 19. ♖f1± Barden;

18. ♖f1 ♖h5 19. f4 ♖ae8 20. ♘d2 ♘g7 21. ♔d5 cd5 22. ♖g2 [22. ♖e8 ♖e8 23. ♖e1 ♙h3 24. ♖f2 b4! 1/2 : 1/2 Tal — Trapl, 1960] ♖e1 23. ♖e1 ♖e8 24. ♖f2 ♖g6 25. ♖e3 a5 26. ♖e1 ♖e3 27. ♖e3± Yim — Nüssele, corr. 1977

465 20... ♙f3 21. ♖d2 ♙c7 22. ♙h6 ♖f5 23. ♘g5 ♖h6 24. ♘f3 ♖g7 25. ♖g2+ Rathmann — Hindre, corr. 1966

466 Tal

467 17. fe3? ♙g3 18. hg3 ♙f3—+;

17. ♖e3? ♖ae8 18. ♖e8 [18. ♖d2 ♙f3—+] ♙f3 19. ♙f7 ♘h8—+ Harding

468 18. f4 ♖ae8 19. ♘d2 [19. ♘a3 ♙f4!+ Clement — Krousz, corr. 1962] ♙f4!+ Hochholdinger — Dückstein, Wien 1964

469 19. f4 g5! 20. ♖f1 [20. fg5 f4 21. gf4 ♖h5+ Trajković] ♖h5 21. ♖e6 ♖ad8 22. fg5 f4 23. ♖d6 ♖d6 [23... fg3? 24. ♖f6! ♖f6 25. ♖d8 ♘g7 26. ♖g8# Trajković] 24. gf4 ♖g6 25. ♖e1 ♖g7 26. ♖g3 ♖e7 27. ♖e1 ♖e1 28. ♖e1 ♖e8= Müller — Krausz, corr. 1968 — 5/290; 24... h6!?→ Harding;

19. ♔d1 ♔d1 20. ♖d1 f4 21. ♖e4 fg3 22. fg3 ♖f2! 23. ♘f2 ♖h2 24. ♘e3 ♖h6 25. ♖f4 [25. ♘e2 ♖h2 26. ♘e3 1/2 : 1/2 Watzl — Krausz, corr. 1966] ♖e8 26. ♘e4 ♙f4 27. gf4 ♖h3 28. ♘d2 ♖g2= Ojanen — Arasola

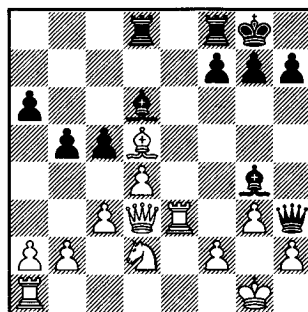
470 19... ♖h6 20. f4 [20. ♔d1 ♙h3∞; 20. ♖e6 ♖d2 21. ♖d6 ♖b2∞ Harding] g5 [20... ♙h3 21. ♖f2 ♖f6 22. ♘f3± Harding] 21. ♖e6 ♖f6 22. fg5 ♖g5 23. ♘f3± Nunn

471 21. ♖e4? fg3 0 : 1 Fedoseev — Krausz, corr.

472 22. ♖e2!? ♖h3 23. ♖e6± Gutman

473 24. fg3± Thomson — Evole, corr. 1966

474

19... cd4 20. cd4 ♙b8 21. ♙g2 ♖h6 22. ♖c1!± Tal;

19... ♗b8 20. ♗g2

a) 20... ♖h6 21. d5 f5 [21... c4? 22. ♖d4 ♗f5 23. b3± Fischer – Donner, *La Habana 1965* <69>] 22. c4∞ Fischer;

b) 20... ♖h5 21. ♖ae1 ♗e6 22. b3 ♗f5 23. ♗e4 cd4 24. cd4 ♗c8 25. ♗f3 ♖h6 26. ♗g2 ♗a7 27. ♗f3 (*Spassky – Geller, Riga (m/2) 1965* <70>) ♗g4 28. ♗e5 ♖d4 29. ♗g4 ♖g5= Furman

475 21. d5 c4 22. ♖c2 ♗c8 [22... ♗b6!? 23. ♖ee1 (C. Wood – Wade, London 1965) ♗e6 △ 24. de6 ♗f2! Wade, Harding] 23. ♖ee1 f5 24. ♗f3 ♖d5 25. ♗d4 ♖d6 26. f4 g5! 27. ♖f1 ♖g6 28. ♗e2 gf4± Penrose – Donner, Brunnen 1966

476 23. ♗c6 ♖d6 24. ♖ee1 ♗h8 25. d5 c4! 26. ♖d1 ♖g5! 27. ♗b4 a5 28. ♖c1 ♖c1 29. ♖ac1 ab4 30. de6 fe6= Adorján

477 23... ♗d5= Adorján;

23... ♗g4 24. ♗e5 ♗e6 25. ♗f3 1/2 : 1/2 Bárczay – Adorján, Budapest 1970

478 18... ♖h5 19. ♗d2 ♖ad8 20. ♗d1± Tal;

18... ♖h6 19. ♗d2 ♖ad8 20. ♗f3 ♗f3 [20... c4 21. ♗c2 f5 22. ♗e5± Kuijpers – Bouwmeester, Nederland 1965] 21. ♖f3 cd4 22. cd4 ♖d2 23. ♖d3± Fischer – Donner, *Santa Monica 1966* – 2/283 <71>

479 20. ♗d2 cd4 21. cd4 ♗b4=;

20. a4 cd4 21. cd4 ♗b4 22. ab5 ab5 23. d5 ♗c5∞ I. Zajcev

480 20... c4 21. ♗c2 f5 22. ♗d2 ♗h5 23. ♗d1 ♗f7 24. ♗f3± Poleščuk – Rapoport, corr. 1974/76

481 21... ♗b4 22. ♖e4 ♗f5 23. ♖f4± Harding

482 23... ♗b6 24. d5 ♖fe8 25. ♗c3 b4 26. ♗a4 ♗a7 27. ♖ac1±;

23... ♖fe8 24. ♗c3 b4 25. ♗a4 ♖e2?! 26. ♖ac1± Nunn

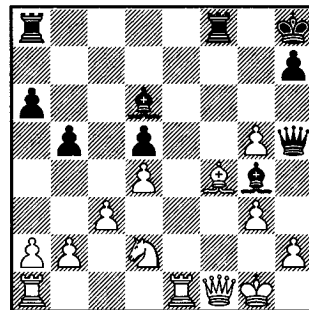
483 17. ♖f1?! ♖f1! 18. ♗f1 f4 19. gf4 ♗f4 20. ♗g1 [20. ♗f4 ♖f4 21. ♗d2 ♖af8 22. ♗e4 ♗f5 23. ♗g5 h6 24. ♗e6 ♗h3→ I. Sokolov] ♗c7! 21. ♗d2 ♖f6 22. ♗e4 ♖g6 23. ♗g3 ♖f8 24. ♗c2 ♗f5!± Kindermann – I. Sokolov, Biel 1988 – 46/445 <72>

484 19... ♖g8?! 20. ♖f1 ♖h5 21. a4± Euwe – Donner, Nederland 1951;

19... ♗c7?! 20. ♖f1 ♖h5 21. ♗b3 ♖fe8 22. ♗c5 a5 23. ♖f2 h6 24. ♗d2 ♗h3 25. ♗d3 ♖e4 26. ♗e5± Aseev – Dvojris, SSSR (ch) 1989 <73>;

19... ♖ae8 – 16... ♖ae8

485

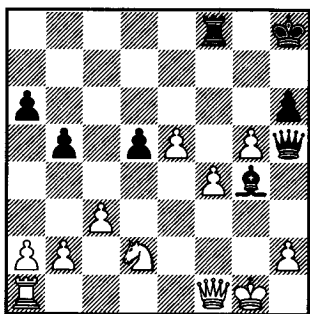

22... ♖f5 23. ♖g2 ♗f4 24. gf4 ♖f4 25. ♖d5! ♖af8 26. ♖f1 ♖8f5 27. ♖d8+;

22... ♗f4 23. gf4 ♗h3 24. ♖e2! ♖e2 25. ♖e2 ♖f4 26. ♗f1 ♖g4 27. ♗g3 ♖g5 28. ♖ae1 ♖ag8 29. ♖e5+– Nejštadt – Antoš, corr. 1959/60;

22... h6 23. ♖g2 ♗f4 [23... ♖f4 24. ♖d5! ♖af8 25. ♖d6 ♖f2 26. h4 ♗h3 27. ♖e7 ♖2f7 28. g6! 1 : 0 Neukirch – Krug, Halle 1986] 24. gf4 ♖ad8± Krogius, Macukevič

486 24. ♖e5! ♗e5 25. de5 h6

a) 26. e6? hg5 27. e7 ♖f4 28. ♖e1 ♗e2!—+→ Ermakov;

b) 26. gh6? ♖g8 27. ♗f2 ♖h2 28. ♗e3 ♖g3! [28... ♗h3? 29. ♗f3 ♖g3 30. ♖e2± Hansel — Lehmann, corr. 1980] 29. ♗f3 [29. ♗d4 ♖f8—+] ♖f8—+ Nunn;

c) 26. ♖d3? hg5 27. ♖d5 [27. ♖f1 gf4 28. ♖d4 ♗h3! 29. ♖f3 ♖h4 30. e6 ♗h7—+→ Wikmann — Lindroos, corr. 1969] gf4 28. ♖d6 ♖g8 29. ♖f6 ♖g7—+→ Roselli — Lindroos, corr. 1971;

d) 26. a4 hg5 27. ab5 ♗e2 28. ♖f2 ♖f4 29. ♖e3 ♗b5 30. e6 (Salonen — Lindroos, corr. 1971) d4!∞ Bottlik;

e) 26. ♖e1 hg5 27. f5 ♖f5 [27... ♗h3?! 28. ♖e2 ♗g4 29. ♖d3 ♗h3 30. f6!± Lundblad — Lindroos, corr. 1974] 28. ♖d3

e1) 28... ♗h3 29. e6 [29. ♖d5? ♖h4 30. ♖e4 ♖f4] ♖f4 30. ♖e2!+— Kóti — Riszt, corr. 1983 — 35/441;

e2) 28... ♖f2! 29. ♗f1! [29. ♗f2?? ♖h2 30. ♗e3 ♖f4#; 29. h3 ♖h4 30. ♖f1 ♗f5 31. ♖e3 ♖f1 32. ♗f1 ♗h3 33. e6 ♖g4 1/2 : 1/2 A. Sokolov — Ehlvest, Rotterdam 1989] ♖b2 30. ♖d5 [30. e6 ♗f3 31. ♖d4 ♗g8 32. ♗d2 ♖h3 33. ♖f2 ♖g4 34. ♗f1 ♗g2 35. ♖g2 ♖g2 36. ♗g2 ♖d2 △ ♗f8干; 30. ♗d2 ♗h3 31. ♖d4 ♖d2 32. ♖d2 ♖g4 33. ♗f2 ♖g2 34. ♗e3 ♖e4= Leander] ♗f3 31. ♖d8 ♗g7! [31... ♗h7 32. ♖d7 ♗h8 33. ♗d2 g4 34. ♖d8 ♗h7

35. ♖e3!± Klatt — Leisebein, corr. 1986] 32. ♖d7 ♖f7 33. ♖f7 ♗f7=⊥ Nunn

487 21... ♖ae8 — 16... ♖ae8

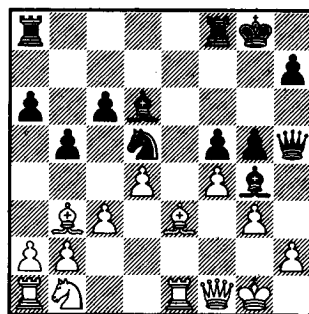
488 22. c4 ♖ab8 23. ♖ab1 ♗h3 24. ♖f2 ♖g4 25. cd5 gf4 26. ♗f4 ♗f4 27. ♖f4 ♖f4 28. gf4 ♖b4∞ Short — Ehlvest, Skellefteå 1989 <74>;

22. ♖a4 ♖ae8 — 16... ♖ae8

489 24. gf4 ♖f8 25. ♖e5 ♗e5 26. de5 h6 27. ♖a6! hg5 28. ♖d6! ♖f4 29. ♖f1± Sax — Ehlvest, Skellefteå 1989 — 48/464 <75>

490 18... ♗h8? 19. ♗d5 cd5 20. ♖h3 ♗h3 21. fg5 f4 22. gf4 ♗f4 23. ♗d2± Smyslov — Krogus, Leningrad 1951

491

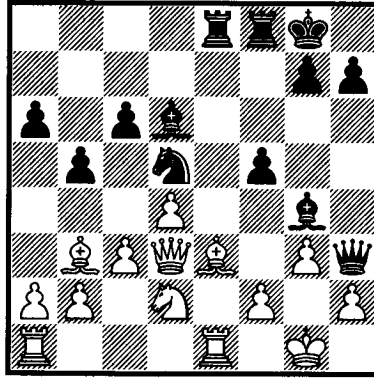
19. fg5?! f4 20. ♗f4 [20. gf4 ♖ae8!] ♖f4! 21. gf4 ♖f8 22. ♖e5 ♗e5 23. de5 ♗f3!—+;

19. ♗d5 cd5 20. ♗d2 ♖a7? 21. ♖g2 ♗h8 22. fg5 f4 23. ♗f4 ♗f4 24. gf4 ♖f4 25. ♖e3± Lombardy — Lees, Har-chill 1962; 20... ♖ae8 — 16... ♖ae8

492 19... ♗h8 20. ♗d5 cd5 — 17... ♗h8;

19... ♖ae8 — 16... ♖ae8

493 24. b3 ♖c8 25. c4 bc4 26. bc4 dc4 27. d5 c3 28. ♗f1 c2∞ Sarvat — Pomar Salamanca, München 1958

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♙h4
14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♖ae8 17. ♘d2 f5⁴⁹⁴

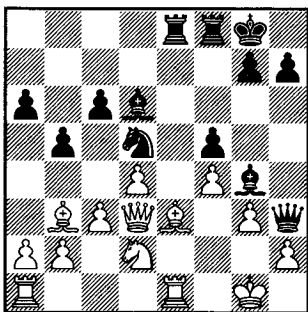
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
89	f4 g5 ⁴⁹⁵	♙f1 ♙h5	♙g2 ⁴⁹⁶ gf4 ⁴⁹⁷	♙d5 ⁴⁹⁸ cd5 ⁴⁹⁹	♙d5 ♙g7 ⁵⁰⁰	♙f4 ⁵⁰¹ ♙f4	gf4 ♙h8 ⁵⁰²	♖e8 ⁵⁰³ ♖e8	♙c6 ⁵⁰⁴ ♖g8 ⁵⁰⁵	=
90	...	...	♙d5 cd5	♙g2 ⁵⁰⁶ ♖e4 ⁵⁰⁷	fg5 ⁵⁰⁸ ♙h8 ⁵⁰⁹	h4 ⁵¹⁰ ♖ee8 ⁵¹¹	♙f2 f4	♙f4 ♙e2	♙d6 ♖f2 ⁵¹²	±
91	...	♙d5 ♙h8	♙f1 ⁵¹³ cd5	♙g2 ⁵¹⁴ ♖e4	a4 g5 ⁵¹⁵	fg5 ⁵¹⁶ ♙h3 ⁵¹⁷	♙f3 ⁵¹⁸ ♖g4	ab5 f4	♙f4 ♙f4 ⁵¹⁹	=
92	...	...	...	...	♘e4 fe4	h4 ⁵²⁰ h6	♖f1 g5	♙h2 gf4	♙f4 ♖f4 ⁵²¹	+ -
93	...	...	...	...	♙d5 g5	♙c6 ⁵²³ ♖d8 ⁵²²	♙f4 ♙f4	gf4 ♖c8 ⁵²⁴	♙d5 ⁵²⁵ ♖ce8 ⁵²⁶	=
94	...	...	...	a4 g5 ⁵²⁷	ab5 ab5 ⁵²⁸	♙f2 ⁵²⁹ h6 ⁵³⁰	b3 ⁵³¹ ♖g8	c4 ♙h3	fg5 hg5 ⁵³²	±
95	...	...	...	...	...	fg5 ♖e3 ⁵³³	♖e3 f4	gf4 ⁵³⁴ ♙f4	♖g3 ♙g5 ⁵³⁵	±
96	...	...	...	...	♙a6 ♖e6	♙b5 ⁵³⁶ ♖h6	♘f1 ♙f3	♙d3 ♙g4	♙d2 g5 ⁵³⁷	=
97	...	...	...	...	♙g2 ♖e4 ⁵³⁸	♘e4 ⁵³⁹ fe4	♙f1 ♙f3 ⁵⁴⁰	♙a6 ♙h3 ⁵⁴¹	♖e2 ⁵⁴² ♙e2 ⁵⁴³	=
98	...	...	...	...	♖a4 g5	fg5 ⁵⁴⁴ ♖e3 ⁵⁴⁵	♖e3 f4	gf4 ⁵⁴⁶ ♙f4	♖g3 ♙e8 ⁵⁴⁷	±

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♖h4 14.
g3 ♖h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♖d3 ♖ae8 17. ♘d2 f5 18. f4 ♘h8 19. ♙d5 cd5 20.
♖f1 ♖h5 21. a4 ba4 22. ♖a4 g5

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
99	...	...	...	...	...	♖aa1	♖f2 ⁵⁴⁹	c4	cd5	
	...	...	...	...	...	♖e6 ⁵⁴⁸	♖g6 ⁵⁵⁰	♙h3	♖g4 ⁵⁵¹	±
100	...	...	...	...	...	...	fg5	♖f2 ⁵⁵²	gf4 ⁵⁵⁴	
	...	...	...	...	...	...	♖fe8	f4 ⁵⁵³	♙h3 ⁵⁵⁵	=

494 17... ♖h5!? 18. a4 [18. ♘f1 ♖e6
19. ♙d1?! f5 20. ♙g4 ♖g4 21. ♙d2 ♖g6
(Ivančuk – Adams, Terrassa 1991 – 52/
346 <76>)] 22. f3 ♖h3 23. ♖e2 f4 24.
♖g2 ♖d7 25. g4 h5 26. h3 hg4 27. hg4
c5∞] ♙f5!? 19. ♖f1 [19. ♙d1 ♖d1 20.
♖f5 ♘e3 21. ♖d3 ♖c2 22. ♖e3 ♖b2 23.
♖b1 ♖a2 24. ab5 ab5 25. ♘e4 ♙e7 26.
♖be1 ♖d8= Leyva – Pupo, Holguin (m/
2) 1992] ♙h3 20. ♙d1 ♖f5 21. ♖e2 c5∞;
20. ♖d3= Adams; 18... ♖e6 – 17... ♖e6

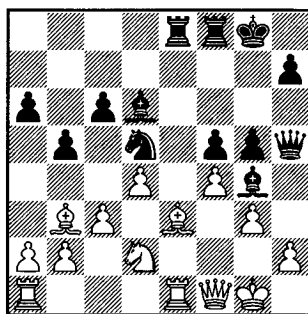
495

18... ♖e6 19. ♖f1 ♖h5 [19... ♖f1
20. ♘f1 ♖fe8 21. ♙d2± Geller – Calvo
Minguez, Siegen (ol) 1970 – 10/336
<77>] 20. ♖g2 ♙h3 21. ♙d5!± Grogger
– Carvajal, Tel-Aviv 1964;

18... ♖f6 19. ♖f1 ♖h5 20. ♙d5
cd5 21. ♖g2 ♖e4 22. ♘e4 fe4 23. ♖f1
♙h3!? [23... ♙f3 24. ♖f3!± Matanović
– Szabó, Stockholm 1952] 24. ♖f2 ♖f5
△ h5-h4∞ Anand

496

20. ♖f2 h6 (Thorvaldson – Ride-
meya, Varna 1962) 21. a4 ♘h8 22. ♙d5
cd5 23. ab5 ab5 24. b3 ♖e4! [24... ♖c8
25. c4! bc4 26. bc4 dc4 27. d5 (Gutman)
c3!? 28. ♘f1 ♙f3 Anand] 25. c4 gf4 26.
♙f4 ♙f4 27. gf4 ♖g8 28. ♘h1 bc4 29.
bc4 dc4± Gutman;

20. fg5 ♖e3! 21. ♖e3 f4 22. ♖f3!
♙f3 23. ♖f3 ♖f3 24. ♘f3 fg3 25. ♘g2
gh2 26. ♖h1 [26. ♘h2 ♙h2 27. ♘h2 ♖f2
28. ♘g3 1/2 : 1/2 Pöttsch – Ulbricht,
corr. 1959] ♖f5 27. ♘h2 ♖g5 28. ♘f3
♖h5= Krogius, Macukevič

497 20... ♖e4? 21. ♘e4 ♙f3 22. ♘d6!
♙g2 23. ♘g2 ♖f6 24. ♘c8 ♖h6 25. h4
gh4 26. ♘e7 ♘f8 27. ♙d1+- Nedoma –
Kourtmann, corr. 1971;

20... ♘h8 21. ♙d5 – 20. ♙d5

498 21. ♙f4 ♙f4 22. gf4 ♘h8 23. ♙d5
cd5 24. ♖d5 ♙e2 25. ♘f1 (1/2 : 1/2 Dely

— Pogáts, Magyarország (ch) 1961) ♙f3 26. ♘g3 ♗g4 27. ♚e8 ♙d5 28. ♚f8 ♘g7 29. ♚f5 ♗f3 30. ♚d5=

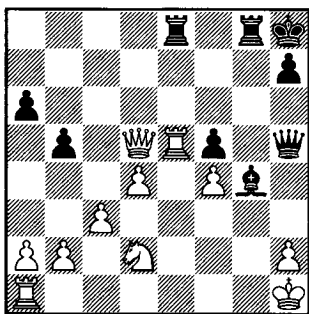
499 21... ♘h8 22. ♙f4 ♙f4 23. ♙c6 ♙e3 24. ♘h1 ♙h3 [24... ♚e6? (Nedeljković — Trapl, 1961) 25. ♙f3! (Fischer) ♙d2 26. ♙g4 ♚e1 27. ♚e1 fg4 28. ♗d2 ♗d5 29. ♘g1 ♗a2 30. d5!+— Barden] 25. ♗e2! [25. ♗f3 ♙g4= Boleslavskij — Pogáts, Debrecen 1961] ♗h6 [25... ♙g4 26. ♙e8 ♚e8 27. ♗e3! ♚e3 28. ♚e3± Kern — Dahlhaus, corr. 1973/77] 26. ♙e8 ♚e8 27. d5 f4 (Puškin — Romanenko, corr. 1971) 28. ♘f1!± Krogius, Macukevič

500 22... ♘h8? 23. ♗d6 fe3 24. ♚e3! f4 [24... ♚d8 25. ♗f4 ♗f7 26. b3 1 : 0 Laun — Romanenko, corr.] 25. ♚e8 ♗e8 26. ♗e5 ♗e5 27. de5 fg3 28. hg3+— Savel — Romanenko, corr. 1973

501 23. gf4 ♚f6—+→ van der Tak

502 24... ♙e2 25. ♗g2 ♘h8 26. ♗f2± Unzicker — Pflieger, BRD 1963

503 25. ♚e5 ♚g8 26. ♘h1?

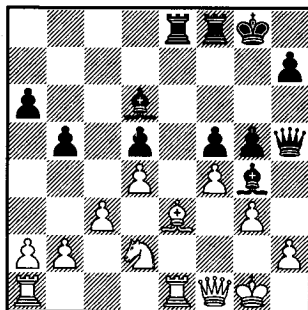

26... ♚d8! [26... ♙h3? 27. ♚e8 ♗e8 28. ♗e5 ♗e5 29. de5 ♚g2 30. ♙d1 ♙f2 31. b3± Euwe] 27. ♗b7 ♙d7 28. ♗c6 ♙d6! (0 : 1 Eubanks — Hurt, corr. 1990) 29. ♗b7 [29. ♗g2 ♙h3 30. ♗f2 ♙g2 31. ♗g2 ♙g2 32. ♘g2 ♙g6—+] ♙d1 30. ♚e3 ♙dg6 31. h3 ♚e6! 32. ♚f3 ♙h6 33. ♘h2 ♗g4—+ Hurt; 26. ♚e8 — 25. ♚e8

504 26. ♘f1 ♙f3 27. ♘g3 ♙d5 28. ♘h5 ♚e2∞ Krnić, D. Paunović

505 27. ♗f6 ♚g7 28. ♘f1 ♙f3 29. ♘g3 ♗h3 30. ♗f8= Krnić, D. Paunović

506

21. a4 ♚e4 [21... ba4 (Vázquez — Granda Zuñiga, San Fernando 1991 — 52/(346)) 22. fg5 ♚e3 23. ♚e3 f4 24. ♚f3 ♙f3 25. ♗f3 ♗f3 26. ♘f3 fg3 27. ♘e5 (Granda Zuñiga) gh2 28. ♘h2 ♙e5 29. de5 ♚f5= Anand] 22. ab5 gf4 23. ♙f4 ♙f4 24. gf4 ♘h8 25. ♘e4 fe4 26. ♚e3 ♙f3 27. ♚f3 ef3 28. ba6 ♚g8 29. ♘h1 ♚g2 30. ♗g2 fg2 31. ♘g1 ♗e2 32. a7 ♗e3= Brent — Simon, 1965; 22... ab5± Tal;

21. fg5 ♚e3! 22. ♚e3 f4 23. ♚f3! [23. ♚e1 fg3 24. ♗g2 ♚f2—+; 23. ♚e5 ♙e5 24. de5 fg3 25. ♗g2 gh2 26. ♘h1 ♗g5 27. ♗h2 h5± Seppelt — Hohfeld, Hittracker 1961] ♙f3 24. ♗f3 ♗f3 25. ♘f3 fg3 26. ♘g2 gh2=; 23... ♗g5!±∞ △ 24. gf4 ♚f4! Nunn

507 21... gf4 — 20. ♗g2;

21... ♘h8 — 18... ♘h8

508 22. ♘e4 fe4 23. fg5 [23. ♚f1 ♙f3 24. ♚f3 ef3 25. ♗d2 gf4 26. ♙f4 ♙f4 27. gf4 ♚e8 28. ♗f2 ♘f7 29. ♗g3 ♚g8 0 : 1 Pas — V. Kovačević, Jugoslavija 1959] ♙h3 24. ♗d2! ♚f3 25. ♚f1 [25. ♙f2 ♗g4 26. ♘h1 ♙f4 27. ♗e2 e3 28. ♙g1 ♙g5—+; 25. ♙f4 ♙f4 26. gf4 e3!—+] ♙f1 26. ♚f1 ♙g3 27. ♚f3 ♗f3 28. hg3

♖g3 29. ♘f1 ♖h3 30. ♘e1 ♖h1 31. ♘e2 ♖f3= Soultanbeieff

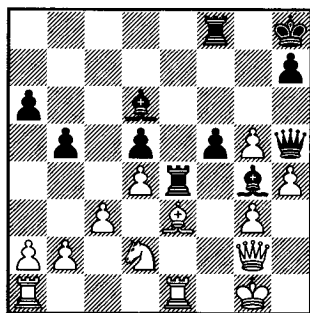
509 22... f4 23. ♘e4 de4 24. gf4 ♙f4 25. ♙f4 ♖f4 26. ♖g3 [26. ♖e4 ♙f3 27. ♖f4 ♙g2 28. ♘g2 ♖e2= Gol'dberg] ♖f3 27. ♖e5 ♙f5 28. ♖c4 ♙e4 29. ♖e4 ♖f7 (Gol'dberg – Keres, Tallinn 1944) 30. h4±;

22... ♙h3 23. ♖f3 ♙g4 24. ♖f2 [24. ♖g2 ♙h3 1/2 : 1/2 Yanofsky – Tylor, Paignton 1952] ♘h8 25. ♙f4 ♙f4 26. gf4± Nunn

510 23. ♙f2? ♙h3 24. ♖f3 ♖g5 25. ♘e4 fe4 26. ♖e2 ♙f4 27. ♘h1 ♙g4! –+ Watson – Katz, corr. 1970/71;

23. a4 – 18... ♘h8

511

23... ♖e3 24. ♖e3 f4 25. ♖d5! fe3 26. ♖d6 ♖f7 27. ♖e5±;

23... f4 24. ♘e4 de4 25. ♙f4 ♙f3 [25... ♙f4 26. gf4 ♖f4 27. ♖e4! ♙f3 28. ♖f4 ♙g2 29. ♘g2 ♖e2 30. ♖f2 ♖g4 31. ♘f1 ♖h4 32. ♖e1!+–] 26. ♖h3 ♙f4 27. gf4 ♖f4 28. ♖c8 ♘g7 29. ♖c7 ♖f7 30. ♖g3± Goransson;

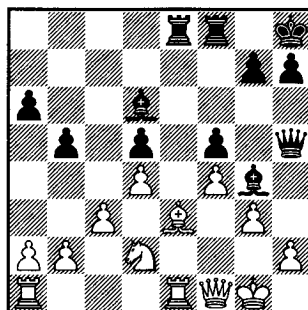
23... h6!? Wade, Harding

512 27. ♘f2 ♘g8 28. ♙e5 ♙g4± 1/2 : 1/2 Lang – Egorov, corr. 1959

513 20. a4 ba4 21. ♖a6 ♖e3! [21... ♖e6 22. ♖f1 ♖h5 23. ♖f2 g5 24. fg5 ♖e3 25. ♖e3 f4 26. gf4 ♙f4 27. ♖g3± Salai – P. Blatný, ČSFR (ch) 1990] 22. ♖e3 ♙f4 23. ♘f1 ♙e3 24. ♘e3 ♙f3 25. ♖d6 ♖e8

26. ♖a4 ♖h5 27. ♖d7 ♙e4 Salai – M. Pavlović, Nový Smokovec 1990

514

21. ♙f2?! ♖e4 22. ♘e4?! fe4 23. ♙e3 g5 24. ♖f2 gf4 25. ♙f4 ♙f4 26. gf4 ♙f3 ♖ ♖g8 –+ Llado – Toran Albero, Torremolinos 1962;

21. ♘b3?! g5! 22. ♙d2 ♖e4! 23. ♘c5 gf4 Koskinen – F. Ólafsson, Praha 1954;

21. ♖f2

a) 21... g5 22. fg5 ♖e3 23. ♖e3 f4 24. ♖e5± Nunn;

b) 21... ♖e6 22. a4 ♖fe8 [22... ♖e8 23. ♘f1 ♖f7 24. ♙d2 ♖e4 25. ♘e3± Stilling – Kelstrup, corr. 1980] 23. ab5 ab5 24. ♘b3 g5 25. fg5 f4 26. ♙f4± Barcons – Ramos, corr. 1983;

c) 21... h6 22. a4 g5 23. ab5 ab5 – 21. a4

515 22... ♙h3 23. ♖f3 ♙g4 24. ♖f2 g5 25. ab5 gf4 26. ♙f4 ♙f4 27. ♘e4 fe4 28. ba6± Matanović – P"devski, Leipzig (ol) 1960

516 23. ab5 gf4 24. ♙f4 ♙f4 25. ♘e4 de4 26. ba6 ♙f3!± Boleslavskij

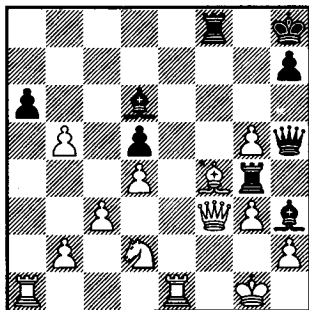
517 23... f4? 24. ♘e4 de4 25. gf4 ♖f4 26. ♙f4 ♙f4 27. ♖f1 ♙f3 28. ♖f3 ef3 29. ♖f2 ♙e3 30. ♖e3 ♖g4 31. ♘f2 ♖g2 32. ♘e1 ♖h1 33. ♘d2 ♖a1 34. ♖f3+–! Zagorovskij – Pettersen, corr. 1959/61

518 24. ♖f2? ♖g4 25. ab5 f4! 26. ♙f4 ♙f4 27. ba6 ♖g5! [27... ♙d6?? 28.

♖f8+- Lilienthal - Niemand, corr. 1966] 28. ♘f3 [28. ♘f1 ♕f1+-; 28. a7 ♖g8+-] ♖g7! 29. a7 ♕g3+- Harding;

24. ♖e2 ♖g4 △ f4 Boleslavskij

519

26... ♖f4? 27. ♖d5 ♖g6 28. ba6! ♖g5 29. a7! ♖g3 30. ♘h1 ♖g5 31. a8 ♖f8 32. ♖g1! ♕g4 33. ♖g4 ♖g4 34. ♖e5 1 : 0 Nejstadt - Kule, corr. 1961/62;

26... ♕f4! 27. ba6 ♖g5 28. a7 ♖a8 [28... ♖g8 29. ♘h1∞ Nunn] 29. ♖e8 ♖e8 30. a8 ♖a8 31. ♖a8 ♘g7 32. ♖a7= Goransson

520 23. a4? g5

a) 24. fg5 ♕f3 25. ♖f2 ♕g4 26. ♖d2 ♖f3 27. ♕f4 [27. ♖f1 ♕g3!+-] ♕f4 28. gf4 ♕h3+- Boleslavskij;

b) 24. ♖f2 gf4 25. ♕f4 ♕f4 26. gf4 ♕f3 27. h4 ♖f4 28. ♖h2 ♖g4 29. ♘f2 ♕g2 30. ♘e3 ♖f3 31. ♘d2 ♖f2 32. ♖e2 e3 33. ♘c1 ♖f1 0 : 1 Cesetti - Bigi, corr. 1988

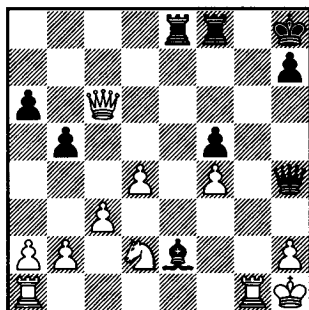
521 27. ♖f4 ♕f4 28. gf4+- Klover - Kant, Ostrava 1981

522 22... gf4? 23. ♖d6+- - 18... g5

523 23. ♖e6 gf4 24. ♕f4 ♕f4 25. gf4 ♖de8! 26. ♖d6 [26. ♖c6?! ♕e2干; 26. ♖d5 ♖g8 27. ♖e8= - 18... g5] ♕e2 27. ♘f1 ♖f3 28. ♘g3 ♖e3 29. ♘g2 ♖f3= Søk

524 25... ♕e2 26. ♘h1 [26. ♘f1 ♖g4 27. ♘g3 ♖de8∞ A. Sokolov] ♖de8 27.

♖g1 [27. ♖g2 ♖e3 28. ♖g1 ♕g4 29. ♖ae1 ♖fe8 30. ♖e3 ♖e3 31. ♖a8 ♖e8 32. ♖c6 ♖e2 33. ♖g2 ♖e1 1/2 : 1/2 Popović - Nunn, Luzern 1989] ♖h4

a) 28. ♖g2 ♖g8 29. ♖c6 ♖gf8 30. ♖g2 ♖g8 31. ♖c6 1/2 : 1/2 A. Sokolov - Nunn, Rotterdam 1989;

b) 28. ♘f3 ♖f4 [28... ♖h5 29. ♖g3 ♖e3 30. ♘h4!+- Ljubojević] 29. ♘g5 ♖e3! [29... ♕c4 30. ♘f7!+-; 29... ♖e7 30. ♖ae1 △ ♖e2+-; 29... ♕g4 30. ♘f7 ♘g7 31. ♖af1+- Ljubojević] 30. ♖g3 ♖e7! 31. ♖ag1 ♖f6! 32. ♖g2 ♕c4 33. b3 f4 34. ♖h3 ♕g8∞ Popović;

c) 28. ♖a6 ♖f4 29. ♖b7 ♖g8 30. ♖c6 ♖gf8 31. ♖g2 ♖g8=;

d) 28. ♖g3 ♖f4 29. ♖ag1 ♕g4 30. ♘f3 ♖e6 31. ♖b7 ♖e2 32. ♘e5 ♖h2! 33. ♘h2 ♖h6=;

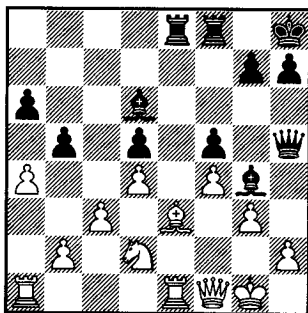
e) 28. ♖d6 ♖f2 29. ♖g2 ♕f3 30. ♘f3 ♖f3 31. ♖h6 ♖f7 32. ♖h4 ♖g7 33. ♖f2 ♖e4! 34. h3 ♖eg8 35. ♖g1 ♖g3 36. ♘h2 ♖g2 37. ♖g2 ♖g2 38. ♖g2 ♖f4= Søk;

f) 28. ♖g2! ♖f4 29. ♖e1! [29. ♖ag1 ♕g4∞ Søk] ♖d2 30. ♖eg1+- Kwolek - Oiszewski, corr. 1991 <78>

525 26. ♖d6 ♖g8 27. ♖f6 ♖g7 28. ♖e7 ♖cg8 29. ♘f1 ♕h3 30. ♖g7 ♖g7 31. ♘g3 ♖f3= A. Sokolov

526 26... ♖g8 27. ♘h1± A. Sokolov;
26... ♖ce8= - 18... g5

527

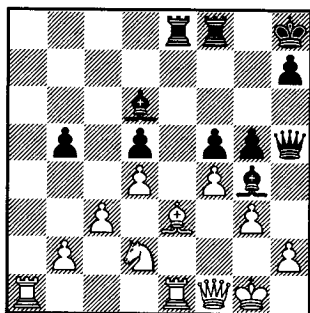
21... b4? 22. c4 [22. ♖a6?! ♖e6 23. ♗f1 g5 24. fg5 f4 25. ♙f4 ♙e2 26. ♗f2 h6♯ Šestoperov — Rytov, SSSR 1963] ♙h3 23. ♗f2 dc4 24. ♜c4 ♗g6 25. d5 ♖g8 26. ♙c5± Henrotay — Vymetal, corr. 1966;

21... ♖f6 22. ab5 ♖h6 23. ♗g2 ab5 24. ♙f2 ♙e2 25. ♖e2 ♖e2 26. ♖a8 ♖e8 27. ♖e8 ♗e8 28. ♗d5± Larsen — Philippe, Buenos Aires (ol) 1978;

21... h6!? Harding

528 22... a5 23. fg5 [23. ♗f2? ♖e4! 24. ♜e4 fe4 25. b6 gf4→ Vasiliev — Matmatov, SSSR 1963; 23. b6!? △ 23... ♖e4 24. b7 gf4 25. ♜e4 fe4 26. ♙f4 ♙f4 27. ♗f4 Anand] ♖e4 [23... ♖e3 24. ♖e3 f4 25. ♖f3 ♙f3 26. ♗f3±] 24. ♙f4! ♙f4 25. gf4 h6! 26. h3! [26. b6 hg5 27. ♜e4 fe4 28. b7 ♙f3 29. h3 gf4 30. ♜h2 ♖b8→ Tarnoy — Pápai, corr. 1983; 26. gh6 ♖g8♯; 26. ♖a5 ♙h3♯; 26. ♜h1 ♖e2♯] ♙h3 [26... ♙e2 27. ♗g2 Bottlik] 27. ♗f3 ♗h4 28. ♜e4 fe4 29. ♗f2 ♗g4 30. ♜h2 ♖f4 31. ♗g3 ♗f5 32. gh6!± Gy. Váradi — Pápai, corr. 1984 — 38/447

529

23. ♗b5? gf4 24. ♙f4 [24. gf4 ♖e3!] ♙e2 25. ♗d5 ♙f4 26. gf4 ♖g8 27. ♜h1 ♖e4! 28. ♖e2 ♖e2 29. ♜f1 ♗g6 30. ♜g3 ♖h2—+ Harding;

23. ♖a6 gf4 24. ♙f4

a) 24... ♖e1!? 25. ♗e1 ♙f4 26. gf4 ♙e2 [26... ♖e8 27. ♖a8! Krogius, Macukevič] 27. ♗f2 [27. ♜f1? ♗f3! 28. ♗f2 ♗d3! 29. ♜g3 ♗d1 30. ♜g2 ♙d3→ Nunn] ♙d3 28. ♖a1 ♖e8 29. ♖e1 ♗g4 30. ♜h1 ♖e1 31. ♗e1 ♙e4 32. ♜e4 ♗f3 33. ♜g1 fe4 34. ♗h4 e3 1/2 : 1/2 Kalčev — Petrov, corr. 1990;

b) 24... ♙h3! 25. ♗f2 ♖e1 26. ♗e1 ♙f4 27. gf4 ♗g4 28. ♗g3 ♗d1—+ Nunn

530 23... ♖e4? 24. fg5 f4 25. ♜e4 fe3 26. ♗e3 de4 27. ♖a6! ♙b8 28. ♖h6 ♗e8 29. ♗e4 ♗e4 30. ♖e4 ♙f5 31. ♖f6! 1 : 0 Matanović — Jiménez, Moskva 1963;

23... ♖e6?! 24. fg5 ♖fe8 25. h4 h6 26. gh6 ♙f8 27. ♙g5 ♗f7 28. ♖e6 ♗e6 29. ♜f3+— Čepurnov — Bierwisch, corr. 1985

531 24. ♖a5? gf4 25. ♙f4 ♖e1 26. ♗e1 ♙f4 27. gf4 ♖e8 28. ♗f2 ♙h3 29. ♜f3 ♖g8 30. ♜h1 ♙g2 31. ♗g2 ♙g2 32. ♜g2 ♗g4 33. ♜f2 ♗f4 34. ♖b5 ♗e4 35. ♖b7 f4—+ Madler — Sarink, corr. 1980;

24. ♜f1?! ♙f3? 25. fg5 f4 26. gf4 hg5 27. ♜g3! ♗g4 28. h3 ♗h3 29. ♗f3 gf4 30. ♙f4 ♖e1 31. ♖e1 ♖f4 32. ♗h5 ♗h5 33. ♜h5+— Leander — Enegren, corr. 1982; 24... ♖e4!→ Krogius, Macukevič

532 27. ♖a6 (Nunn — L. Cooper, Swansea 1987) ♙b4! △ f4→ Nunn

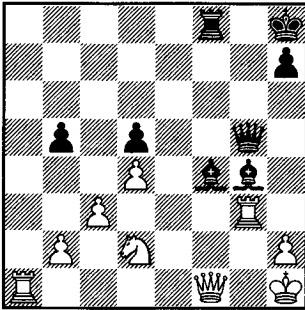
533 23... ♖e4 24. ♖a6 f4? 25. ♜e4 de4 26. ♖d6+— Harding

534 25. ♖f3!? ♙f3 26. ♗f3 [26. ♜f3?? fg3] ♗g5 27. g4 h5 28. h3 ♖g8 29. ♜f1

hg4 30. hg4 ♖g4 31. ♖g4 ♖g4 32. ♜f2±⊥ Krogus, Macukevič

535 26... ♔e3? 27. ♖e3 Krogus, Macukevič;

26... ♖g5 27. ♜h1 [27. ♜f3 ♖h5? 28. ♜e5; 27... ♖g7! Harding]

a) 27... ♖g8 28. ♜f3 ♖f5 29. ♜e5! [29. ♖g4± *Boleslavskij* — *Tal*, SSSR 1962 <79>] ♔g3 30. hg3 ♔f3 31. ♜f3 ♖g3 32. ♜h4! ♖f1 [32... ♖h3 33. ♜g1+—] 33. ♖f1 ♖h3 34. ♜g2 ♖h4 35. ♖f5+—⊥ Nunn;

b) 27... ♔d6 28. ♖g2 [28. ♖e1 ♔g3 29. hg3? ♖h5 30. ♜g1 ♔e2! △ ♖e8-e3± Nunn; 29. ♖g3 — 28. ♖g2] ♔g3 29. ♖g3 h5 [29... ♖d2 30. ♖g4 ♖g8 31. ♖f3 ♖g5 32. ♖f1± *Hába*]

b1) 30. ♖a7 h4 31. ♖g2 [31. ♖c7 ♖f1 32. ♜g2 ♔e2 33. ♜h3 ♖g4±; 31. ♖e1 ♔h3 32. ♖e2 ♖g8→; 31. ♖e5 ♖e5 32. de5 ♔h3 33. ♖a1 ♖f2 34. ♜b3 ♖b2] ♖g8 △ 32... ♖d2, 32... ♔f3 Nunn;

b2) 30. ♖f1 ♖f1 [30... ♖g8 31. h3! ♖d2 32. ♖e5 ♖g7 33. hg4 hg4 34. ♖h5 ♜g8 35. ♖d5 ♜h7 36. ♖f5 △ ♖f2+— *Hába*] 31. ♜f1 ♖c1 32. ♜g1 [32. ♖b8 ♜g7 33. ♖b5 ♔h3 34. ♜g1 ♖g5 35. ♜f2 ♖f4= *Hába*] ♖b2 33. h3!

b21) 33... ♔d7? 34. ♖e5+—;

b22) 33... ♔c8? 34. ♖e5+—;

b23) 33... ♔e2 34. ♖e5 ♜h7 35. ♜g3 ♖c1 [35... ♔d1 36. ♜f5] 36. ♜f2

♔d1 37. ♜f5 ♖d2 38. ♜f1 ♖g5 39. ♖d5+—;

b24) 33... b4 34. hg4 bc3 35. ♖e5 ♜h7 [35... ♜g8 36. gh5 c2 37. h6+—] 36. ♖h5+— Nunn;

b25) 33... ♔d1! 34. ♜e3 [34. ♖e5 ♜h7 35. ♜e3 ♖c1! =; 34. ♖e1 ♖c2! △ 35. ♜e3 ♖e4 Nunn] ♖b1 [34... ♖c1? 35. ♖e1+— Nunn] 35. ♖e5 ♜h7 36. ♖f5 ♖f5 37. ♜f5 ♜g6! 38. ♜e3± *Timman* — *Nunn*, *Bruxelles* 1988 — 45/397 <80>; 35. ♜g2!± *Hába* — *Dobrovolský*, *ČSSR (ch)* 1988 — 46/(446) <81>

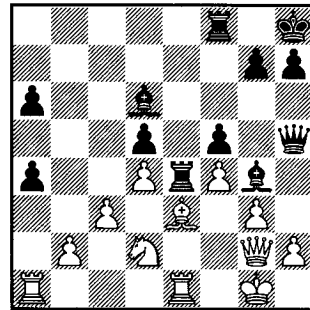
536 23. ♖a4 ♔e2 24. ♖d7 ♖h6 25. h4 ♖g4 26. ♜f2 ♔d3 27. c4 ♖g6 28. ♜f1 ♔f1 29. ♖f1 ♖g3±→ *Byway* — *Gillam*, *Great Britain* 1985;

23. ♜f1 g5 24. fg5 ♔f3 25. ♖a4 ♖g4 26. b4 f4 27. ♔f4 ♖e1 28. ♖e1 ♔f4 29. ♖e8 ♜g8 30. ♜f2 ♔e4 31. ♖f8 ♜f8 32. gf4 1/2 : 1/2 *Masurel* — *van der Heijden*, corr. 1989

537 27. ♖a4 ♖g6 28. ♖a6 gf4 29. ♖d6 fg3 30. hg3 ♖d6 31. ♔f4 ♖g6 32. ♜h2 ♖h5 33. ♜f3 ♖f3 34. ♖g2 ♖g2 35. ♜g2 ♖b6 36. ♖e7 ♖b2 37. ♜f3 ♜g8 38. ♔e5 ♖f7 1/2 : 1/2 *den Broeder* — *van Oostrom*, corr. 1981

538 22... g5? 23. ♖d5 gf4 24. ♖d6 fe3 25. ♖e3!± *P. Littlewood*

539

23. ♖a4 g5 24. ♖a6 gf4 25. ♖d6? fe3 26. ♜e4 fe4 27. ♖e3 ♔h3 28. g4

♖g4!—+ Kosten — Hebden, Ramsgate 1982;

23. h4 a3 24. ba3 [24. b4 a5!] h6 25. ♘e4 fe4

a) 26. ♖ab1 ♙f3 27. ♖h2 [27. ♖h3 g5 28. fg5∞; 27... ♙e2!?→] ♖g4 28. ♖b6 ♙f4 29. ♙f4 ♖f4 30. ♖a6 ♖f8∞;

b) 26. ♖a2 ♙f3 27. ♖h3 [27. ♖h2 ♖g4 28. ♙f2 ♙g8 △ g5] g5

b1) 28. fg5 ♙g4 29. ♖h2 ♖f3 30. ♙f2 [30. ♙f4? ♙f4 31. gf4 ♖h3—+] hg5 [30... e3 31. ♖e3 ♙g3 32. ♙g3 ♖e3∞] 31. hg5?! ♙h3!→; 30. ♖g2!?∞; 28... hg5!? △ 29. ♙g5?! ♙g4→;

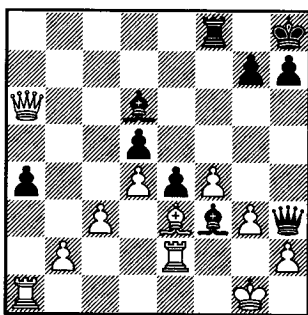
b2) 28. ♖e6 ♙f4! 29. gf4 [29. ♙f4?! gf4 30. ♖e5 ♖e5 31. de5 ♖g8+ van der Tak] ♖h4= Mallee — Sarink, corr. 1990

540 24... g5? 25. ♖a6 ♙b8 26. fg5 ♙g3 27. hg3 ♙f3 28. ♖h6!—+ P. Littlewood

541 25... ♙b8?! 26. ♖e6!± P. Littlewood

542 26. ♖f1?! ♖g4 △ h5-h4→ P. Littlewood

543

26... ♙b8? 27. ♖f2 g5 28. ♖af1 gf4 29. ♖f3 ef3 30. ♖f3—+;

26... ♙e2 27. ♖e2 g5!

a) 28. ♖f1 gf4 29. ♙f4 ♙f4 30. ♖f4 ♖f4 31. gf4 a3±;

b) 28. ♖g2 ♖g4 29. h3 ♖c8 30. ♖f1 [30. fg5 ♖f3↑] a3!↑;

c) 28. ♖a4 gf4 29. ♙f4 [29. gf4 ♖g8 30. ♙h1 ♖g3↑] ♙f4 30. gf4 e3! [30... ♖f4?! 31. ♖a8! ♙g7 32. ♖a1 e3 33. ♖f1! ♖f1 34. ♖f1 ♖e6 35. ♖e2±] 31. ♙h1

c1) 31... ♖f5 32. ♖a1 [32. ♖e3 ♖b1 33. ♖g1 ♖c2! 34. ♖e1! ♖a4 35. ♖e5=] ♖f4 [32... ♖e4 33. ♖g2±] 33. ♖g2± P. Littlewood;

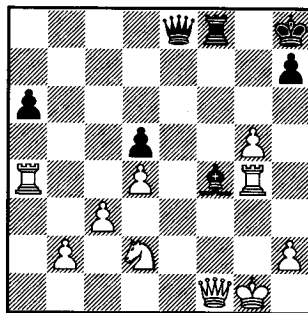
c2) 31... ♖f4 32. ♖a8 ♙g7 33. ♖g2 ♖g2 34. ♙g2 ♖f2=⊥ Hindle — P. Littlewood, England 1987 — 44/418 <82>

544 23. ♖a6? gf4 24. ♙f4 [24. ♖d6 fe3 25. ♙b3 f4 26. gf4 ♙h3—+] ♖e1 25. ♖e1 ♙f4 26. gf4 ♙e2—+→ Nunn

545 23... f4 24. gf4 [24. ♙f4 ♙f4 25. gf4 ♙h3! 26. ♖f2 ♖g4 27. ♙h1 ♖e1—+ Nunn] ♖e3 25. ♖e3 ♙f4 — 23... ♖e3

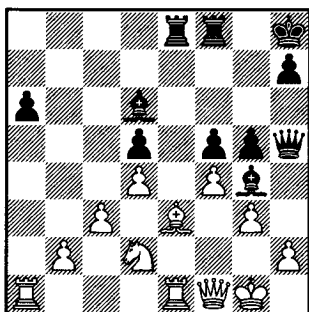
546 25. ♖f3 ♙f3 26. ♖f3 ♖e8! △ fg3—+ Nunn

547 27. ♖g4

a) 27... ♙d2 28. ♖a6 ♖e1 [28... ♖h5 29. ♖e2! ♙e3 30. ♙h1 ♖f2 31. ♖a8 ♙g7 32. ♖a7 ♙f8 33. ♖a8=] 29. ♙g2 ♖f2 [29... ♖d1 30. ♖g3! ♙e1 31. ♖a1! ♖f2 32. ♙g1!] 30. ♙h3 ♖f3 31. ♖g3 ♖g3 32. hg3 ♖h1 33. ♙g4 ♖e4 34. ♙h5 ♖h1=;

b) 27... ♗e3 28. ♖g2 [28. ♖h1 ♖f1 29. ♗f1 ♖a4 30. ♗e3 ♖a1 31. ♖g2 ♖b2干] ♖f1 29. ♗f1 ♖a4 30. ♗e3 ♖b3 (Schumann – Leisebein, corr. 1985) 31. ♖f3!? ♖b2 32. ♗d5 ♖h2!? 33. ♖e4 △ ♖e5∞ van der Heijden; 29... ♗c1!干 *Ullmanis – van der Heijden, corr. 1986 – 42/428* <83>

548

23... a5?! 24. fg5 f4 25. ♗f4 (1/2 : 1/2 Schlosser – Nunn, Krefeld 1986) ♗e2 26. ♖f2 ♗f4 27. gf4 ♖g4 28. ♖g3 ♖f4 29. ♖g4 ♖g4 30. ♖h1!± Nunn;

23... h6!? 24. ♖a6 ♖e6 25. ♖c6 [25. ♖f1 ♖fe8 26. ♖f2 gf4 27. gf4 ♗e7!干] gf4 [25... ♖fe8? 26. ♖a8 gf4 27. ♖e8 ♖e8 28. ♗f2 ♖e1 29. ♗e1 fg3 30. ♗g3 f4 31. ♖d6±] 26. ♗f4 ♖e1 27. ♖e1 ♗f4 28. gf4 ♗h3 29. ♗f3! [29. ♖h1? ♖g8 30. ♖f6 ♖g7 31. ♖g1 ♗g2–+ Nesis] ♖f3 30. ♖h6 1/2 : 1/2 Omelčenko – Pare, corr. 1988/90

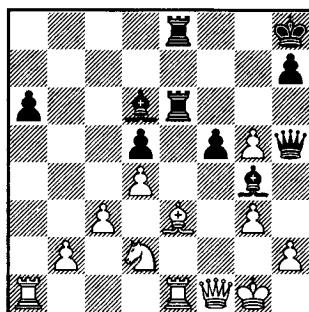
549 24. ♖a6? gf4 25. ♖d6 [25. ♗f4? ♖e1 26. ♖e1 ♗f4 27. gf4 ♗e2 0 : 1 Janošević – P. Blatný, Bad Wörishofen 1989] ♖e3! [25... fe3 26. ♖e6 ed2 27. ♖le2 f4 28. ♖6e5!∞] 26. ♖e6 [26. ♖f2 ♖fe8 27. ♖a1 ♖e2–+] fg3 27. ♖g2 ♗h3! 28. ♖d5 gh2 29. ♖h1 [29. ♖f2 ♖h4 30. ♖e3 ♖e1 31. ♖d3 h1♖–+] ♗g2!! 30. ♖g2 [30. ♖g2 h1♖–+] ♖e6 31. ♖e6 ♖g8 32. ♖g8 ♖g8 33. ♖e1 ♖h3 △ ♖d3–+⊥ P. Blatný

550 24... h6 25. c4!? ♖g8 26. cd5 ♖e3 27. ♖e3 gf4 28. gf4 ♗f3 29. ♖f1

♗g2 30. ♖g1 ♗f3 31. ♖f1 ♗g2 32. ♖e1 ♖h2 33. ♖a6 ♗f4 34. ♗f1 ♗e3 35. ♖e3!± McClelland – Gillam, corr. 1986;

24... ♖fe8 25. ♗f1 [25. fg5 – 24... fg5] ♗h3 26. fg5 ♖g4 27. ♗f4 ♖e1 28. ♖e1 ♖e1 29. ♖e1 ♗f4 30. ♖e8 ♖g7 31. ♖e7= Lukács – M. Pavlović, Trnava 1990

551 27. ♖f1 ♗f1 28. ♖f1 gf4 29. ♗f4 ♗f4 30. ♖f4 ♖f4 31. ♖f4 ♖d6 32. ♖f2 ♖d5干⊥ Mol – van Oosterom, corr. 1980

552

25. ♗f4? ♗h3

a) 26. ♖f2 ♖e2 [26... ♗f4 27. ♖e6 ♖e6 28. ♖f4] 27. ♖e2 ♖e2 28. ♖f3 ♖g2 29. ♖h1 ♖h2 30. ♖g1 ♗g4–+ Schüssler;

b) 26. ♖e6 ♗f1 27. ♖e8 ♖e8 28. ♖f1 ♗f4 29. gf4 ♖b5 30. b4 ♖d3干 *Veli-mirović – Hebden, Vrnjačka Banja 1991* <84>

553 25... h6!? △ 26. gh6?! f4 27. gf4 [27. ♗f4 ♖e2] ♖g6 Nunn

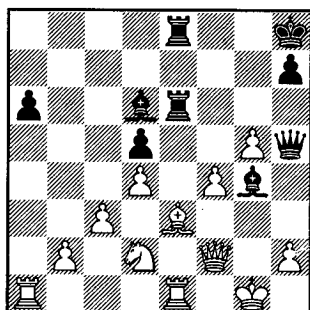
554 26. ♗f4 ♖e2

a) 27. ♗e5? ♖8e5 28. ♖f6 ♖g8 29. ♖e2 ♖e2 30. h4 [30. ♗f1 ♗f3–+] ♖c8–+;

b) 27. ♗d6? ♖f2 28. ♖e8 ♖e8 29. ♗e5 ♖g8 [29... ♖e5!? 30. de5 ♖d2 31. ♖a6 ♖b2] 30. ♖f2 ♖b5! 31. ♖e1 ♖b2 32. ♗f4 ♖c3–+;

c) 27. ♖e2 ♖e2 28. ♖e2 [28. ♖e5 ♖g8] ♖e2 29. ♖d6 ♖g5 30. ♖f4∞ P. Blatný

555

26... h6!? 27. ♖f1 hg5 28. ♖g3 ♖h3 [28... ♖h4? 29. f5] 29. fg5 ♖f8 [29... ♖g3!? 30. hg3 ♖f5∞] 30. ♖g2 ♖h4 31. ♖f2 ♖e1 32. ♖e1 ♖f3

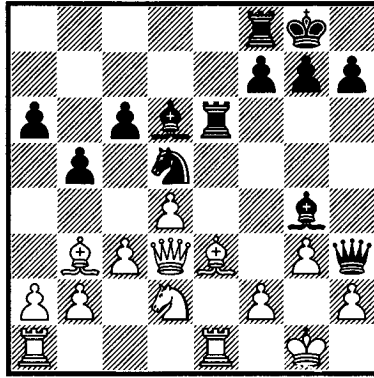
a) 33. ♖f1?! ♖e4 34. ♖e4 [34. ♖e2? ♖f3; 34. ♖a6? ♖f2; 34. ♖e3?! ♖f4 35. ♖a6 ♖e3 36. ♖e3 ♖g4∞] de4 35. ♖g2 ♖f3∞ *Dolmatov – Vladimirov, Lokomotiva – CSKA 1989 – 48/465 <85>*;

b) 33. ♖f5 ♖h5 34. ♖g3 ♖h4= Vladimirov;

26... ♖h3!? 27. ♖a6 [27. ♖h1!? h6∞]

a) 27... ♖g4 28. ♖g3 [28. ♖h1?! ♖e3 29. ♖e3 ♖e3 30. ♖d6 ♖e1–+] ♖e3 29. ♖e3 ♖d1 30. ♖e1=;

b) 27... ♖e3 28. ♖e3 ♖g4 29. ♖g3 ♖d1 30. ♖e1 ♖g4= Liang Jinrong – P. Blatný, Novi Sad (ol) 1990 – 50/378

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4
14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
101	♙d1 ♙d1 ⁵⁵⁶	♖ad1 f5	♘f3 ⁵⁵⁷ ♖g6 ⁵⁵⁸	♗f1 ⁵⁵⁹ ♗h5	♘e5 ♙e5	de5 f4	♙c1 ⁵⁶⁰ ♖h6 ⁵⁶¹	♗g2 f3	♗h1 ⁵⁶² ♖e6 ⁵⁶³	干
102	c4 bc4 ⁵⁶⁴	♘c4 ⁵⁶⁵ ♙f4	♗f1 ♗h6	♙c1 ⁵⁶⁶ ♗h5 ⁵⁶⁷	♘e5 ♙e5	de5 ♖e5	♙c4 ♖e1	♗e1 ♘f6	♙f4 g5 ⁵⁶⁸	=
103	... ♙f4	cd5 ⁵⁶⁹ ♖h6	♗e4 ♗h2	♗f1 f5	dc6 ⁵⁷⁰ ♗h8	♗d5 ♙e3	♖e3 f4 ⁵⁷¹	gf4 ♗f4	♘f3 ⁵⁷² ♖h1 ⁵⁷³	∞
104			... ♙e3	... ♖f6	♖e3 ♙f5	f3 ⁵⁷⁴ ♙f5	♗e5 ⁵⁷⁵ ♗d2	♗g1 cd5	♙d5 ♗b2 ⁵⁷⁶	干
105		♗f1 ♘e3 ⁵⁷⁷	♗h3 ♙h3	cb5 ♘c2 ⁵⁷⁸	♙e6 fe6 ⁵⁷⁹	gf4 ♘a1 ⁵⁸⁰	♖a1 ♖f4	f3 ⁵⁸¹ cb5	♘e4 ♙f5 ⁵⁸²	干
106	♙d5 cd5	♗f1 ♗h5 ⁵⁸³	a4 ⁵⁸⁴ ba4 ⁵⁸⁵	♖a4 f5	♖a6 ⁵⁸⁶ f4 ⁵⁸⁷	♙f4 ♖e1 ⁵⁸⁸	♗e1 ♙f4	gf4 ♙e2 ⁵⁸⁹		干
107			♗g2 ♖fe8	a4 b4 ⁵⁹⁰	c4 ⁵⁹¹ dc4	d5 ♖g6	♙f4 ♖f8	♙d6 ♖d6	♘c4 ♙f3 ⁵⁹²	干
108		a4 b4	♗f1 ⁵⁹³ ♗h5	c4 ⁵⁹⁴ dc4	♗c4 ♖fe8 ⁵⁹⁵	♖ac1 ♙h3	♗b3 ♗f8	f3 ♖g6	♙f2 ♙e6 ⁵⁹⁶	±
109		... ba4	♖a4 ⁵⁹⁷ f5 ⁵⁹⁸	♗f1 ⁵⁹⁹ f4 ⁶⁰⁰	♙f4 ⁶⁰¹ ♗f1	♖f1 ♙f4	gf4 ♙h3	f3 ⁶⁰² ♖g6	♗h1 ♖e8 ⁶⁰³	—+
110			c4 ♙b4 ⁶⁰⁴	cd5 ⁶⁰⁵ ♙d2	♙d2 ♖b6	♖a2 ⁶⁰⁶				∞

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♖h4 14. g3
♖h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♖d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6 18. ♙d5 cd5 19. a4

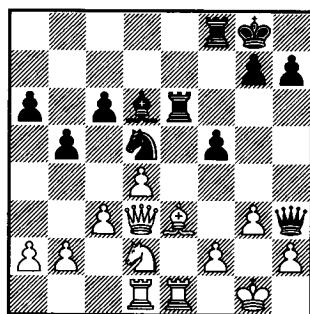
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
111	...	...	ab5 ⁶⁰⁷	♖f1 ⁶⁰⁸	♖h3	ba6	fe3 ⁶¹⁰	♖a5	a7	
	...	f5	♖fe8	f4 ⁶⁰⁹	♙h3	fe3	♙f5	♙d3	♖a8 ⁶¹¹	∞
112	...	...	♖f1	f4 ⁶¹³	♖f2 ⁶¹⁵	ab5	h4 ⁶¹⁷			
	...	...	♖h5 ⁶¹²	♖fe8 ⁶¹⁴	h6 ⁶¹⁶	ab5				∞
113	...	...	...	...	♙f2	♖g2	ab5	ba6	♖e8	
	...	...	...	...	♖e2 ⁶¹⁸	h6 ⁶¹⁹	♖d2	♙b8	♖e8 ⁶²⁰	=
114	♖f1	a4 ⁶²¹	♙d1 ⁶²³	♖e2	♖f3	♘f1	♖f1	fe3	♙g2	
	♖h5	♙h3 ⁶²²	♖f5	♙f4 ⁶²⁴	♖fe8	♙f1	♘e3	♙e3	♖g6 ⁶²⁵	=

556 18... ♘f4 19. ♖f1±;

18... ♙f4 19. ♙g4 ♖g4 20. ♙f4
♘f4 21. ♖f3 ♘e2 22. ♙g2± Nunn;

18... ♙f5 19. ♖f1 ♖fe8 20. ♖h3
♙h3 21. ♙b3!± △ ♘f1, ♙d2 Ljubojević
— P. Nikolić, Amsterdam 1988

557

20. ♖f1? ♖h5 21. ♖e2 [21. ♘b3?
f4 22. ♙c1 fg3 0 : 1 Krjukov — Fink, corr.
1959] ♖g6 22. ♙h1 f4 23. gf4 ♘f4 24.
♖f1 ♘d3 25. ♖g2 ♖h5 26. ♘f1 ♖e3 27.
♘e3 ♖f2—+ Boucchechter — Spassky,
Tel-Aviv 1964;

20. c4? bc4 21. ♖c4 [21. ♘c4 f4
22. ♙d2 ♖h6—+ King] ♙h8 22. ♘f1
f4—+ Thomsen — Kwang, Skopje (ol)
1972;

20. f4?! ♖fe8 21. ♘f1 ♙f4 King

558 20... ♘e3 21. ♖e3 ♖e3 22. ♖e3
f4 23. ♘g5! ♖h2 24. ♙h2 fe3 25. f4±
King

559 21. ♙g5 f4 22. ♙h4 fg3 23. fg3
♙g3—+ King

560 24. ♙c5 fg3 25. hg3 ♘f4! △ ♖h6
King

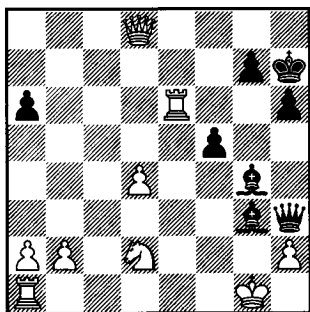
561 24... fg3 25. hg3 ♖g3= King

562 26. g4 ♖g6 27. h3 [27. ♖d4 ♘f4!
28. gh5 ♘h3—+] ♖h4 28. ♖h2 h5 King

563 27. h4 (Ljubojević — Nunn, Am-
sterdam 1988 — 46/446 (86)) ♖f5! △
♖fe8, ♖e5± × ♖h1 King

564 18... ♘e3 19. ♖e3 ♖h6 20. ♘f1
♖h5 21. c5 ♙c7 (Gorbunov — Posdeev,
SSSR 1983) 22. ♙d1± Krogius, Macu-
kevič

565 19. ♙c4 f5 20. ♖b3 ♙h8 21. ♙g5
♖g6 22. ♙d5 cd5 23. f4 h6 24. ♙e7 ♖b8
25. ♖d5 ♙f4! 26. ♙d8! ♖d8 27. ♖d8
♙h7 28. ♖e8 ♖e6! 29. ♖e6 ♙g3

30. ♖f1!? [30. hg3 ♖g3 1/2 : 1/2 Neff – Jurado, corr. 1966/67; 30. ♖h6 gh6 31. ♖e7 ♖g6 32. ♖e6 ♖g7=] ♖f3 [30... ♖h2? 31. ♖h2 ♖g3 32. ♖h1 ♖f3 33. ♖f3 ♖f3 34. ♖g1 ♖g3 35. ♖f1+–] 31. ♖e2 ♖h4! 32. ♖e8 ♖g4 33. ♖g3 ♖g3 34. hg3 ♖g3 35. ♖f1 ♖h3♞⇒ Anand

566 21. ♖d3 ♖h3 1/2 : 1/2 Robatsch – O’Kelly, Beverwijk 1963

567 21... ♖h3 22. ♖e6 fe6 23. ♖d1 ♖c1 24. ♖c1 ♖f6 25. f3 ♖f3 26. ♖f3 ♖f3 27. ♖e5 ♖f8 28. ♖c6± R. Byrne – Geller, Las Palmas 1976 – 21/252 <87>

568 27. ♖d6 ♖e8 28. ♖a5 ♖e4= Gill – Christoffel, corr. 1980

569 19. gf4? ♖h6 20. ♖e4 ♖h2 21. ♖f1 ♖e6–+ Tal;

19. ♖f4?! ♖f4 [19... ♖e2? 20. cd5 ♖h6 21. ♖h6 ♖d3 22. ♖f4 cd5 23. ♖d5 1 : 0 Dvojris – Lifljandčuk, SSSR 1975] 20. ♖f1 ♖e2 21. ♖h1? ♖h6 22. ♖ad1 ♖d2 23. ♖d2 ♖f3 24. ♖g2 ♖g3 25. hg3 ♖e1 26. ♖h2 ♖g2–+ Nunn; 21. ♖e2± Tal

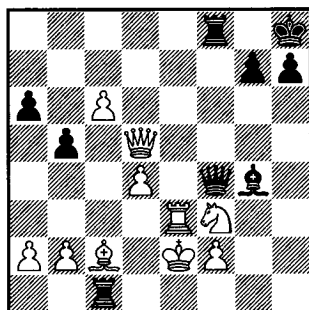
570 22. d6? ♖h8 23. ♖c6 ♖d6 24. ♖b7 ♖e3 25. ♖e3 f4–+ Geszozs – Fabry, ČSSR 1977 – 24/286

571 24... ♖d6? 25. ♖f3! ♖h3 26. ♖g1 ♖d5 27. ♖d5+– Timman

572 26. ♖e2? ♖h2 [26... ♖h2 27. f3 ♖h3 28. ♖e1 ♖h1 29. ♖f2 ♖a1 30. ♖e4

♖g5–+ Brito – P. Littlewood, Hastings 1981] 27. ♖d1 ♖e6–+ *Izvestija* – Karpov, corr. 1984

573 27. ♖e2 ♖a1 28. ♖c2 ♖c1

29. ♖d2! [29. ♖e4 ♖h2 30. ♖c3 ♖a1 31. ♖f5 ♖g2! 32. ♖g4 ♖f1 33. c7 ♖f2 34. ♖e3 ♖e2 35. ♖d3 ♖f1! 36. ♖c2 ♖f3! 37. ♖f3 ♖d1–+ Šuvalov – Poleščuk, corr. 1978] ♖f1 [29... ♖f3? 30. ♖f3 ♖f3 31. ♖f3 ♖c2 32. ♖c2 ♖f3 33. c7 ♖f8 34. d5+– Poleščuk] 30. ♖e4∞ *Sideif-zade* – Poleščuk, corr. 1978 – 28/284 <88>

574 23. ♖f3 ♖f3 24. ♖c2 [24. ♖f3 ♖h1 25. ♖e2 ♖f3 26. ♖f3 ♖e8–+ Minić] ♖h1 25. ♖e2 ♖e3 26. ♖e3 ♖e8 27. ♖f4 ♖f3 28. ♖g5 h6 0 : 1 Bator – Ebeling, Groningen 1984

575 *Timman* – *Johansson*, Reykjavík 1976 – 23/301 <89>

576 Minić

577 19... ♖h5? 20. cd5 ♖h6 21. h4+–; 21. ♖g2+–;

19... ♖e3

a) 20. ♖h3? ♖e1–+;

b) 20. cd5 ♖e1 21. ♖e1 [21. ♖e1 ♖d2±] ♖d2±;

c) 20. fe3 ♖e3 21. ♖h1 ♖d2 22. ♖h3 ♖h3 23. cd5=;

d) 20. ♖e3 ♖e3 [20... ♖e3 21. ♖h3 ♖h3 22. fe3 ♖e3 23. ♖e1 ♖f5 24. d5±] 21. ♖h3 ♖h3 22. gf4 ♖f5± Harding

578 21... ♘d5!? 22. ♖e6 fe6 23. gf4 ab5 24. ♖e1 ♖f4 25. ♖e4 ♖f6 26. ♘f1 (Hornung — Rogers, Canberra 1987) ♘f4 ≠ Nunn

579 22... ♘a1? 23. ♙h3 ♙d2 24. ♖a1 cb5 25. ♖d1 ± Harding;

22... ♙d2? 23. ♙h3 ♘e1 24. bc6 (I. Kojfman) ♘f3 25. ♙h1! ± Tal;

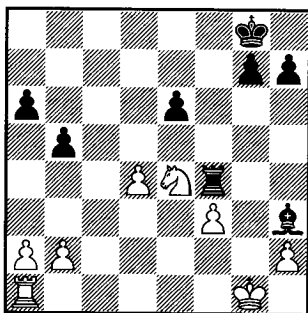
22... ♙e6?! 23. gf4 ♘a1 24. ♖a1 ab5 25. ♖c1 ± Harding

580 23... ♖f4 24. ♖e3! = Tal

581 25. b6? ♖g4 26. ♙h1 ♙g2 27. ♙g1 ♙e4 28. ♙f1 ♙d3 29. ♙e1 ♖g1 30. ♘f1 ♖f1 31. ♙d2 ♖f2 32. ♙d3 ♖b2 —+ Lifljandčuk;

25. ♘f1 cb5 26. ♖d1 ♖g4 27. ♘g3 h5 28. f3 ♖g6 29. ♙f2 h4 30. ♘e4 ♖g2 31. ♙e3 ♖b2 —+ Noutman — van der Kooij, corr. 1985

582

26... ♖f3 27. ♘g5 ♖d3 28. ♖c1 = Plachetka;

26... ♙f5! 27. ♖e1 ♖f3 28. ♘g5 ♖d3 29. ♘e6 ♙f7 [29... ♙e6? 30. ♖e6 ♖d4 31. ♖a6 ♖d1 32. ♙f2 ♖d2 33. ♙g3 ♖b2 (Scheglmann — Attig, corr. 1984) 34. a4 = Nunn] 30. ♘c5 ♖d4 31. ♘a6 ♖g4! 32. ♙f2 ♖a4 33. ♘c5 ♖a2 ≠ Feldmus — Vitomskij, corr. 1983

583 19... f5 20. ♙f4 ♙f4 21. ♖h3 ♙h3 22. ♖e6 ♙d2 23. ♖a6 ± Boleslavskij

584 20. f4 ♖fe8 [20... g5? 21. fg5 f5 22. ♙f4 ♙e2 23. ♙d6! ♙f1 24. ♖e6 ♖e8 25. ♖e8 ♖e8 26. ♖f1 ♖e3 27. ♖f2 ♖g5 28. ♖f4+— Kudrjašov — Naumov, corr. 1963] 21. ♖f2 f5 22. a4 — 19. a4; 21... ♖f5 ≠ Zuidema — Ned, Beverwijk 1964;

20. f3

a) 20... ♖f6?! 21. ♖e2 [21. f4? g5! ≠ Aronin — Krogus, SSSR 1953] ♙f3 22. ♘f3 ♖f3 23. ♖f3 ♖f3 ± Anand — Mannion, London 1986;

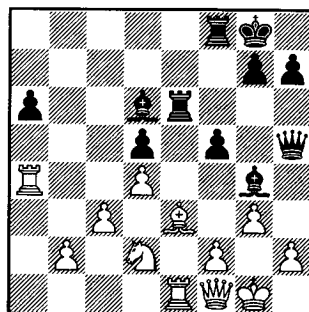
b) 20... ♙h3 21. ♖f2 g5 △ f5 ≠ Tal

585 20... ♖fe8? 21. ab5 ♙h3 22. ♖e2 ♙g4 23. f3 ♖e3 24. ♖e3+— Leroy — Scoupa, corr. 1961;

20... b4 — 19. a4;

20... f5 — 19. a4

586

22. f4? ♖e8! 23. ♙f2 [23. ♖a6 ♖e3 24. ♖e3 ♖e3 25. ♖f2 ♖e6 —+ Ippel — Buys, corr. 1979] ♖e1 24. ♖e1 ♖a4 25. ♖e6 ♖f7 26. ♖d6 ♖d1 27. ♘f1 h6 28. ♖d8 ♙h7 29. ♖d5 ♙h3 0 : 1 Kindermann — Lukács, Budapest 1987;

22. f3

a) 22... ♖e8 23. ♙f2 [23. ♖a6? ♖e3 24. ♖e3 ♖e3 25. ♖f2 ♖e7 26. fg4 fg4 27. ♖g2 ♖e3 —+] ♖e1 24. ♖e1 ♖a4 25. ♖e6 ♖f7 26. ♖d6 ∞ Nunn;

b) 22... ♙h3 23. ♖f2 [23. ♖d3 f4 24. ♙f2 fg3 25. hg3 ♙g3 —+] ♖fe8 △ f4 ≠ Nunn

587 22... ♖fe8 23. h4 [23. ♖d6 ♖d6 24. ♖f4 ♖e2+] f4 24. ♖d6 ♖d6 25. ♖f4 ♖e1 26. ♖e1 ♖e6 27. ♖a1 h6 (Tal) 28. ♖e5; 27. ♖e5!± Anand;

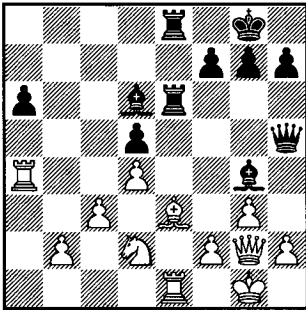
22... ♖h3 23. ♖e2 [23. ♖d3 f4 24. ♖d6 ♖d6 25. ♖f4 ♖f4-+; 23. ♖b5 f4 24. ♖d6 fe3-+] ♖e2 24. ♖e2 f4 25. ♖d6 fe3 [25... ♖d6 26. ♖f4 ♖f4 27. gf4 ♖g6=] 26. ♖e6 ed2 27. ♖d2 ♖e6∞ Nunn

588 23... ♖f4 24. ♖ae6 ♖d2 25. ♖le5 ♖f7 26. ♖e7 ♖f3 (Aliev — Gafarov, corr. 1965) 27. h3± Krogius, Macukevič

589 25... ♖e8? 26. ♖a1 ♖h3 27. f3± Velders — van der Weijer, Dieren 1986;

25... ♖e2!± Isaksen — Iversland, corr. 1983

590 21... ba4 22. ♖a4

a) 22... ♖f4 23. ♖a5! ♖e3 [23... g5 24. gf4 gf4 25. ♖d5 f5 26. ♖e5 ♖e5 27. de5 fe3 28. ♖e3 f4 29. ♖e1 ♖h8 30. ♖c6±↑ Macukevič — Semenov, corr. 1983] 24. ♖e3 ♖e3 25. fe3 ♖e3 26. ♖d5∞ Nunn;

b) 22... ♖h3 23. ♖f3 [23. ♖h1 ♖e3 24. fe3 ♖e3 25. ♖aa1 ♖e2 (Vitoliņš — Vinkel', Moskva 1967 — 4/329) 26. ♖f3 ♖g2 27. ♖g2 ♖g2 28. ♖g2∞ Anand] ♖g4 24. ♖h1 f5 25. ♖d5 ♖h8 26. ♖ea1± Macukevič — Prohorov, corr. 1983; 24... ♖c7!±∞ Nunn

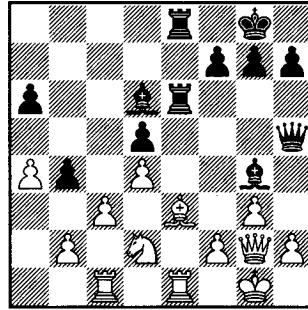
591 22. ♖ac1 ♖e2! 23. c4 dc4 24. ♖c4 ♖f3 25. ♖f1 ♖d5 26. ♖d2 f5± Nunn

592 27. ♖f1 ♖d5± Nunn

593 20. cb4 ♖b4∞ Krogius, Macukevič;

20. c4 dc4 21. ♖c4 h5 22. ♖f1± Anand

594 21. ♖g2 ♖fe8 22. ♖ac1

22... ♖f4!? [22... bc3 23. bc3 ♖h3 24. ♖f3 ♖g4 25. ♖h1 ♖e2 26. ♖b1 ♖c7 27. ♖b7 ♖a5 28. ♖d7 ♖c3 29. ♖d5 ♖g6 30. ♖e2 ♖d2 31. ♖f3± Ljanhuan — Morris, México 1960; 23... ♖f4!? Anand] 23. c4 [23. gf4? ♖h3 24. ♖f3 ♖g6 25. ♖h1 ♖f3 26. ♖f3 ♖g2 27. ♖g1 ♖f3 28. ♖f1 ♖g2-+ Krogius, Macukevič] ♖e3 24. ♖e3 ♖e3 25. fe3 ♖e3 26. ♖d5 ♖d5 27. cd5 ♖d3± Rigó — Petrán, Budapest 1957

595 22... g5 23. d5! ♖h6 24. h4± Tal — Krogius, SSSR (ch) 1962 <90>

596 27. ♖d3 ♖f4 28. ♖c5 ♖h3 29. ♖f1 ♖d6 30. d5!± Rusu — Strick, corr. 1984

597 20. ♖f1 ♖b8± Tal; 20... ♖h5 — 19. ♖f1

598 20... ♖fe8 21. ♖f1 ♖h5 22. ♖a6? f5 23. f4 ♖e3 24. ♖e3 ♖e3 25. ♖d6 ♖e8-+ Krogius, Macukevič; 22. ♖g2 — 19. ♖f1

599 21. f4 ♖fe8 [21... ♖f4 22. gf4 ♖fe8 — 18. a4] 22. ♖a6 g5 23. ♖d6 ♖d6

24. ♖b5 ♖de6 25. ♖d5 ♖h8 26. ♘f3 gf4
27. ♘g5 ♖e3! 28. ♖e3 fe3 29. ♘e6
♖h6—+ Fordham — Hall, corr. 1970/71

600 21... ♖h5 — 19. ♖f1

601 22. ♖h3 ♖h3 23. gf4 ♖f4 24. ♘f1
♖g4 25. ♘g3 h5—+ Tal

602 25. ♖fa1 ♖g6 26. ♖h1 ♖g2 27.
♖g1 ♖e4 28. ♖f1 ♖d3—+ Krogius, Ma-
cukevič

603 27. ♖fa1 ♖e2 28. ♘f1 ♖g2 29.
♖g1 ♖f3 30. ♘g3 ♖g2 31. ♖f1 ♖h2—+
Moraza — Zatar, Luzern 1982

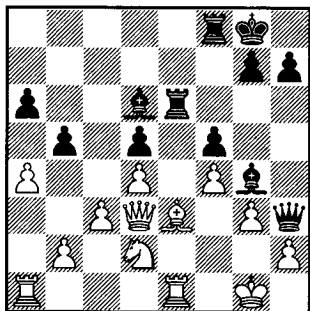
604 20... dc4 21. ♖c4 [21. ♘c4 ♖f3
22. ♖f1 ♖h5 23. ♘d2 ♖c6 24. f3 ♖ Villa-
longa — Roche, corr. 1983] h5∞ Tal

605 21. c5 ♖fe8 [21... f5? 22. ♖f4
♖e1 23. ♖e1 g5 24. ♖d6 ♖c8 25. f3 ♖h5
26. ♖e5 ♖d2 27. ♖d2+— Zsray — Jû-
rek, ČSSR 1987] 22. ♖f1 [22. f3? ♖f5]
♖f1 23. ♖f1 ♖e3 24. ♖e3 ♖e3 25. fe3
♖d2 26. ♖a4 a5±! Krogius, Macukevič

606 23. ♖a4? ♖b2 24. ♖f4 ♖f2 25.
♖f2 ♖h2 26. ♖e3 ♖e8 27. ♖e5 ♖g3 28.
♖d2 ♖f2 29. ♖e2 ♖e2 30. ♖e2 ♖e2 31.
♖e2 f6—+ Tal;

23. ♖a2 △ f3∞ Krogius, Macu-
kevič

607 20. f4

20... ♖fe8! [20... ♖h6 21. ♘f1 ♖f3 22.
♖d2 g5 23. fg5 f4 24. gh6 fg3 25. ♖e2
♖h8 26. ♖g5+— Čenzov — Turutin,
corr. 1961; 20... g5 21. ♖f1 ♖h5 22.
ab5±]

a) 21. ab5 ♖f4! [21... g5? 22. ♖f1
♖h5 23. ba6 gf4 24. ♖f4 ♖e2 25. a7!+—
Nejšadt — Dintheer, corr. 1962/63] 22.
gf4 ♖h6! △ 23. ♘f1 ♖f3 24. ♖d2 ♖g6
25. ♘g3 ♖g3—+ Harding;

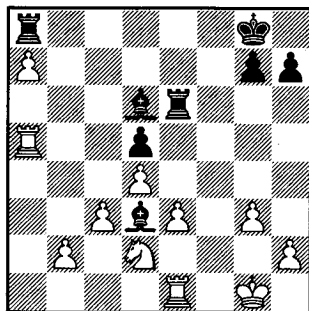
b) 21. ♖f2 ♖e2 22. ♖e2 ♖e2 23.
♘f1 ♖b2 24. ab5 ab5 25. ♖f3 ♖e4—+
Čkalov — Posdeev, Sysran 1983

608 21. f4 ♖f4! 22. ♖f2 ♖d2 23. ♖e6
♖e6 24. ♖d2 ♖f3—+ Karafiat — Schard-
tner, corr. 1964

609 21... ♖h5 22. ♖a6 f4 23. ♖d6 fg3
24. fg3 ♖d6 25. ♖f4 ♖e1 26. ♖e1 ♖e6
27. ♖e5± Zatulovskaja — Listengarten,
Baku 1963

610 24. ♖e3 ♖a8 25. b4∞ Lanka —
Ma. Tseitlin, Tbilisi 1985

611

27. ♖eal ♖e3 [27... ♖c7 28. ♖d5
♖e7 29. e4 ♖b6 30. ♖f2 ♖a7 31. ♖a7
♖a7 32. ♖e3± Macukevič — Tjunkov,
corr. 1983] 28. ♖d5 ♖e6 29. b4 g6 30.
b5 ♖f8∞ Macukevič — Arhipov, corr.
1983

612 20... f4? 21. ♖f4 ♖f4 22. ♖e6
♖d2 23. ♖h3 ♖h3 24. ♖a6± Boleslav-
skij

613 21. ab5 f4 22. ♖f4 ♖h3 23. ♖d3 ♖f5 24. ♖f3 ♖g4 = Tal

614 21... g5 22. fg5 ♖fe8 23. ♖f2 h6 24. gh6 f4 25. gf4 ♖h6 26. ♖f1 ♖f3 27. ab5 ♖g6 28. ♖g3 ab5 29. ♖d2 ♖e4 30. ♖a6± Grootjans — de Boer, corr.;

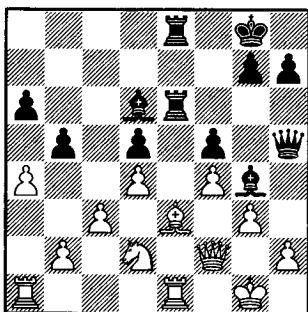
21... ba4 — 18. a4

615 22. ab5 ♖e3 23. ♖e3 ♖e3 24. ba6 ♖b8

a) 25. a7 ♖a7 26. ♖a7 ♖e8 27. ♖a1 [27. ♖g2 ♖e1 28. ♖f1 ♖e3 29. ♖f2 ♖h3—+] ♖e2±;

b) 25. ♖b5 ♖e8 26. ♖d5 [26. ♖e8 ♖e8± △ 27. a7 ♖a7 28. ♖a7 ♖e1 △ ♖e2—+] ♖h8 27. ♖f1 ♖e7 28. b4 ♖a7± → Nunn

616

22... g5 23. fg5 f4 24. gf4 [24. ♖f4? ♖e2 25. ♖e2 ♖e2 26. ♖e2 ♖e2 27. ♖d6 ba4± Pilnik — Geller, Santiago de Chile 1965] h6 25. gh6± — 21... g5;

22... ba4 23. c4 ♖b4 24. cd5 ♖d2 25. de6 [25. ♖d2 ♖d6 26. ♖a4 ♖f3 27. ♖f2? ♖h2 0 : 1 Jakobs — Kruglov, corr. 1978] ♖e1 26. ♖e1 ♖e6 27. d5 ♖d6 28. ♖d4± Krogius, Macukevič;

22... ♖h8 23. ab5 ab5 24. ♖a5 ♖b8 25. ♖f1 ♖f3 26. ♖e1 h6 27. ♖a8 ♖a8 28. ♖a8 ♖h7± Ye Jiangchuan — Tan, Luzern 1982;

22... ♖8e7!? △ ♖e8 Pöttsch

617 24. ♖a5 g5 25. fg5 hg5 26. ♖f1 f4! 27. ♖b5 ♖f8 28. ♖f4 gf4 29. ♖e6 ♖e6 30. ♖g2 fg3—+ Albrecht — Dintheer, corr. 1963;

24. h4∞ Harding

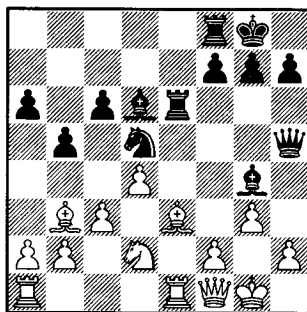
618 22... ♖h3 23. ♖d3 ♖e1 24. ♖e1 ♖e1 25. ♖e1 ♖d1 26. ♖e3 ♖f7 27. ab5 ab5 28. ♖f3± Gurvič — Sadomskij, corr. 1965;

22... ba4 23. ♖g2 [23. ♖e6 ♖e6 24. ♖a6 ♖e8 25. ♖a4 ♖a4 26. ♖a4 ♖e2 27. ♖f1 ♖b2± Driksma — Juhandi, corr. 1965] ♖f7 24. ♖f3 ♖e1 25. ♖e1 ♖f3 26. ♖f3 ♖e1 27. ♖e1 ♖e6 1/2 : 1/2 Oliveau — van der Weijer, corr. 1986.

619 23... ♖f7 24. ab5 ab5 25. ♖f3 ♖b2 26. ♖g5 ♖e1 27. ♖e1 ♖b7 28. ♖e8 ♖f8 29. h3± Tal

620 27. h3 ♖h5 28. a7 ♖a7 29. ♖a7 ♖e2 30. g4 fg4 31. hg4 ♖d1 32. ♖h2 ♖g4 33. ♖h4 ♖g2 34. ♖g2 ♖d2 35. ♖g3 ♖f5 1/2 : 1/2 Kogan — Mitchell, corr. 1967/68

621

19. ♖d1?! ♖d1 20. ♖ad1 f5 — 18. ♖d1;

19. c4?! ♖e3 20. ♖e3 ♖h6 21. ♖g2 c5! 22. d5 ♖e5± Suétin — Borisenko, SSSR 1950;

19. ♖g2?! ♖fe8 20. ♖f1 f5 21. ♖d2 ♖f3 22. ♖d1 ♖e2 23. ♖e2 ♖g2 24. ♖e8 ♖e8 25. ♖g2 ♖e4± G. Kuz'min — Beljavskij, L'vov 1978 — 25/335 <91>

622 19... g5 20. ab5 ♖h6 21. ♗g2 ♜f4? 22. ♙f4 gf4 23. ba6 f3 24. ♗h1 ♙f4 25. ♜f1 ♙h3 26. ♙d1+- Bannik — Terpugov, SSSR 1952;

19... ba4 20. ♖a4 f5 — 18. a4;

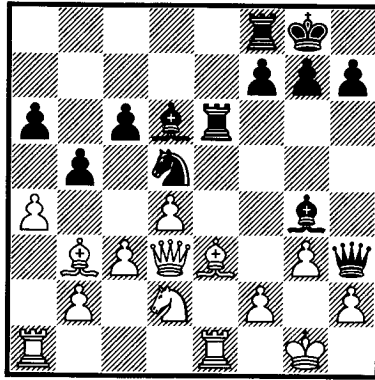
19... f5 — 18. a4

623 20. ♗e2 ♙g4 21. ♗f1 ♙h3= Oll — Halifman, Sverdlovsk 1987

624 21... ♜f4 22. ♗f3 h5 23. ♙b3 ♙g2 24. ♗d1 ♗h3 25. ♙f4 ♙f4 26. ♖e6 ♙d2 27. f4± Christoffel — N. Steiner, Hastings 1945/46;

21... ♖fe8 22. ab5 ab5 23. ♜f3 ♜e3 24. fe3 ♖e3 25. ♗e3 ♖e3 26. ♖e3∞ Suétin

625 Harding

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0-0
8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♚e1 ♙h4
14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♚ae8 17. ♘d2 ♚e6 18. a4

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
115	...	♚a4 ⁶²⁷	♙f1 ⁶²⁸	♚a6 ⁶²⁹	♚c6 ⁶³¹	♚d6	♙f4	♙e1	♙e5 ⁶³²	
	ba4 ⁶²⁶	♚fe8	♙h5	f5 ⁶³⁰	f4	♚d6	♚e1	♚e6		+—
116	...	...	♙f1 ⁶³³	♙h3	♚a6 ⁶³⁴	♚e3 ⁶³⁵	fe3	e4 ⁶³⁷	ed5	
	...	f5	f4	♙h3	fe3	♚e3 ⁶³⁶	♙e7	♙g5	♙d2 ⁶³⁸	+—
117	...	...	...	c4 ⁶³⁹	cd5	fe3	dc6	hg3	♚f1 ⁶⁴²	
	...	...	♙h5	f4 ⁶⁴⁰	♚e3 ⁶⁴¹	fg3	♙h8	♚f1	♙g5 ⁶⁴³	±
118	...	ab5 ⁶⁴⁵	♙f1 ⁶⁴⁷	♙d1 ⁶⁴⁹	♙e2	♘f1 ⁶⁵¹	cd4 ⁶⁵²	♚a3	♚d3	
	♙h5 ⁶⁴⁴	ab5 ⁶⁴⁶	♙h3 ⁶⁴⁸	♙f5	c5 ⁶⁵⁰	cd4	♘b4 ⁶⁵³	♘c6	♙b4 ⁶⁵⁴	=
119	...	...	♘f1	♙d1	♙d1 ⁶⁵⁶	♙d2 ⁶⁵⁷	♙e1	h4 ⁶⁵⁸	♙g2 ⁶⁶⁰	
	...	...	♚fe8 ⁶⁵⁵	♙d1	♙f5	♚e1	h5	c5 ⁶⁵⁹	cd4 ⁶⁶¹	±
120	...	...	...	♙d1 ⁶⁶²	♙d2	♙d1	♚ad1 ⁶⁶⁴	f4	♙g2 ⁶⁶⁶	
	...	...	♙f5	♙g4	♙h3	♙d1 ⁶⁶³	f5	g5 ⁶⁶⁵	♙g2 ⁶⁶⁷	=
121	...	♙f1 ⁶⁶⁸	f4 ⁶⁷⁰	ab5 ⁶⁷²	♚e3	ba6	a7	♚a7	♘c4	
	f5	♙h5 ⁶⁶⁹	♚fe8 ⁶⁷¹	♚e3	♚e3	♙b8 ⁶⁷³	♙a7	h6 ⁶⁷⁴	♙h3 ⁶⁷⁵	=
122	...	...	...	...	...	bc6	♙d5	h3	♙f3	
	...	...	...	...	...	♚e2	♙f8 ⁶⁷⁶	♙h3 ⁶⁷⁷	♙f1 ⁶⁷⁸	+—
123	...	...	...	...	♙d5 ⁶⁷⁹	♙b5	♙d5 ⁶⁸¹			
	...	...	...	ab5	cd5	♙f4 ⁶⁸⁰				±
124	...	...	...	ab5	♙d5 ⁶⁸²	♙g2	♙d5	♚a8	♚e8	
	...	...	g5	ab5	cd5	♚fe8 ⁶⁸³	♙f7 ⁶⁸⁴	♙g7	♙e8 ⁶⁸⁵	=

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♚e1 ♙h4 14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♚ae8 17. ♘d2 ♚e6 18. a4 f5 19. ♙f1 ♙h5 20. f4

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
125	...	...	...	♙d5	♙g2 ⁶⁸⁶	♚a4 ⁶⁸⁸	♚a6	♘e4 ⁶⁹¹	♚d6 ⁶⁹³	
	...	...	ba4	cd5	♚e4 ⁶⁸⁷	g5 ⁶⁸⁹	gf4 ⁶⁹⁰	fe4 ⁶⁹²	fe3 ⁶⁹⁴	=
126	...	...	...	...	...	h4	♚a4	♘e4	♚a6	
	...	...	...	...	...	h6 ⁶⁹⁵	g5	fe4	gf4 ⁶⁹⁶	±
127	...	...	...	...	...	♙d5	♙f2	♙g2 ⁶⁹⁹	♘f3 ⁷⁰¹	
	...	...	...	...	♚fe8	♙h8 ⁶⁹⁷	♙e2 ⁶⁹⁸	h6 ⁷⁰⁰	♙f4 ⁷⁰²	=
128	...	...	...	♚a4	♚a6 ⁷⁰⁴	♚c6 ⁷⁰⁶	♙d5	♙g2 ⁷⁰⁸	♘c4 ⁷⁰⁹	
	...	...	...	g5 ⁷⁰³	gf4 ⁷⁰⁵	♚h6 ⁷⁰⁷	♙h8	fe3	f4 ⁷¹⁰	+–
129	...	...	...	...	...	...	♙d5	♙e6	♚a1 ⁷¹²	
	...	...	...	...	...	fe3	♙h8 ⁷¹¹	ed2	♙e2 ⁷¹³	=
130	...	...	...	...	...	...	hg3 ⁷¹⁴	♚d6 ⁷¹⁶	♙g2	
	...	...	...	...	...	fg3	f4 ⁷¹⁵	fg3 ⁷¹⁷	♚d6 ⁷¹⁸	=
131	...	...	...	...	...	♙f4	♚e6 ⁷²⁰	♙d5	♙g2	
	...	...	...	...	...	♙f4 ⁷¹⁹	♙d2	cd5	f4 ⁷²¹	+–
132	...	...	...	...	♙f2 ⁷²²	♙d5 ⁷²⁴	♙g2	♘f3 ⁷²⁵	♚aa1	
	...	...	...	♚b8	♙e2 ⁷²³	cd5	♙f7	♙e8	♙b5 ⁷²⁶	=
133	...	...	...	...	♙d5	♙g2 ⁷²⁷	♙d5	♙f2 ⁷²⁸	♚a6 ⁷³⁰	
	...	...	...	...	cd5	♙e8	♙h8	g5 ⁷²⁹	♚b2 ⁷³¹	=
134	...	...	...	...	...	♚a6	♙f2 ⁷³³	♚d6 ⁷³⁴	fg5	
	...	...	...	...	...	♚be8 ⁷³²	g5	♚d6	♚de6 ⁷³⁵	=
135	...	...	...	...	...	...	♙b5	h3 ⁷³⁷	♘f3	
	...	...	...	...	...	...	♙f7 ⁷³⁶	♙h3 ⁷³⁸	h6 ⁷³⁹	±
136	...	...	...	...	...	...	♙f2	♚e6	c4	
	...	...	...	...	...	♙e8	♙d7 ⁷⁴⁰	♙e6	dc4 ⁷⁴¹	±
137	...	...	...	...	♚a6	♚e3	♚c6	♙d5	♘e4	
	...	...	...	♚fe8	♚e3 ⁷⁴²	♚e3	♙e8 ⁷⁴³	♙f8	fe4 ⁷⁴⁴	–+
138	...	...	...	...	♙f2	fg5 ⁷⁴⁶	gf4	♙h1 ⁷⁴⁷	♚g1 ⁷⁴⁸	
	...	...	...	...	g5 ⁷⁴⁵	f4	♙h3	♙g4		∞

626 18... ♙f4? 19. ♙d5! [19. ♙f4 ♘f4 20. ♙f1 ♚f6 △ 21. ♘e4 ♙h2! 22. ♙h2 ♚h6 23. ♙g1 ♙f3 24. ♙g2 ♘g2–+ Kro-

gius, Macukevič] ♙e3 20. ♙g2 ♙f2 21. ♙f2 ♙h5 22. ab5 cb5 23. ♚e6 1 : 0 Macukevič – Jušmanov, corr. 1983;

18... ♖fe8

a) 19. ab5?! ♜e3 20. ♖e3 [20. fe3 ♜g3] ♖e3 21. fe3 ♜g3;

b) 19. ♔d5 cd5 20. ♞f1 ♞h5 21. ab5 ab5 22. f3!± Pötzsch;

18... ♜e3 19. ♖e3 ♖h6 20. ♜f1 ♜h8 [20... ♞h5 21. ab5 ab5 22. ♔d1 f5 23. ♜g4 fg4 (Macukevič – Jakimov, corr. 1983) 24. ♖ae1±] 21. ab5 ab5 22. ♖a6 ♜d7 23. ♖a7 ♖g6 [23... ♖f6 24. ♖e5 g5 25. ♞e3 ♖h6 26. ♖e7! ♖d8 27. ♖ed7 1 : 0 Macukevič – Evdokimov, corr. 1983] 24. ♞e2 h5 25. ♖e7! ♜g4 26. f3 ♜f3 27. ♞f3 ♜e7 28. ♖e7± Macukevič – Borisov, corr. 1983;

18... ♜g3 19. fg3 [19. hg3? ♜e3 20. ♖e3 ♖h6 21. ♞e4 ♞h2 22. ♜f1 ♞h1+!] ♜f5 20. ♞f1 ♖e3 21. ♖e3 ♜e3 22. ♞h3 ♜h3 23. ab5 ab5 24. ♖a6± Macukevič – Šušakov, corr. 1983;

18... b4 19. ♞f1 [19. c4? ♜f4! 20. ♔d1 ♜e3 21. ♖e3 ♜f5 22. ♞e2 ♖fe8 23. gf4 ♖g6 24. ♖g3 ♖e2 25. ♜e2 ♞h4+ Macukevič – Mihajlov, corr. 1983] ♞h5 [19... ♞f1 20. ♜f1 bc3 21. bc3 ♖b8 22. c4 ♜e3 23. ♖e3 ♖e3 24. fe3 ♜b4 25. ♜e4 f5 26. ♜f2 ♔d2 27. ♜g4 fg4 28. ♜e2± Eier – Milukas, corr. 1978] 20. c4?! ♜e3 21. fe3 c5 22. ♜c2 ♖fe8 23. ♞f2 cd4 24. ♜b3 de3 25. ♞g2 ♜f3 26. ♞f1 ♜g3 0 : 1 Sapunov – Sp. Ivanov, B"lgarija 1981; 20. ♞a6± Krogjus, Macukevič

627 19. ♔d5 cd5 20. ♞f1 ♞h5 – 18. ♔d5;

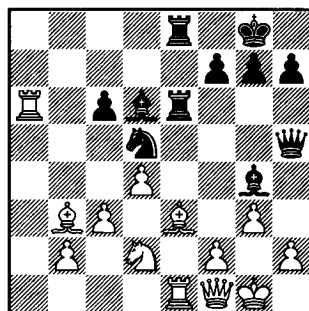
19. ♔a4 ♜f4! 20. ♜f4 ♜f4 21. ♞f1 ♜e2 22. ♖e2 [22. ♜h1? ♞h6 23. ♖ad1 (Toluš – Muhin, Leningrad 1967) ♞d2! 24. ♖d2 ♜f3 25. ♞g2 ♜g3 26. hg3 ♖e1 27. ♜h2 ♜g2+ Nunn] ♖e2 23. ♜c4 [Tošić – Hazai, Vrnjačka Banja 1984; 23. ♞h3 ♜h3 24. ♜c4 ♖fe8 25. ♜e3 ♖b2 26. ♜c6 ♖eb8 27. ♜e4 g6+ ♖e6! 24. ♜e5 ♞f1 25. ♖f1 ♜h3 26. ♖a1 c5 27. ♔d7 ♖e5 28. ♜h3 cd4 29. cd4 ♖b5+ Lukács

628 20. ♔d5 ♖h6? 21. ♜g2 ♞h2 22. ♜f1 ♜h3 23. ♜h3 ♞h3 24. ♜e2 ♞g4 25. f3 [25. ♜f3 ♖f6] ♞g3 26. d5!+; 20... cd5 Krogjus, Macukevič

629 21. ♜c4? ♜f4! 22. ♔d1 ♔d1 23. ♖d1 ♖h6 24. h4 ♜e2 25. ♜g2 ♞d5+ Bivon – Arulajd, SSSR 1961;

21. ♔d5?! cd5 22. ♖a6 f5 – 18. ♔d5

630

21... g5? 22. ♖c6 ♖h6 23. h4 ♜f4 24. ♜f4 ♖e1 25. ♞e1 gf4 26. ♞e8 ♜g7 27. f3+ Tal;

21... ♜f4? 22. ♜e6 ♜e2 23. ♖e2 ♜e2 24. ♜f7 ♜f7 25. ♖a7 ♖ ♞g2+ Harding;

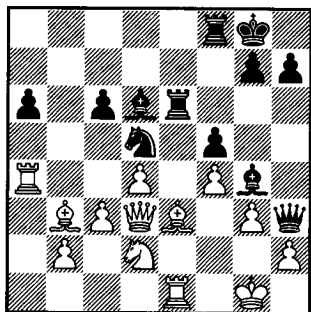
21... ♜h3? 22. ♞c4 ♜e3 [22... ♜f4 23. ♖c6 ♖e3 24. fe3 ♜e3 25. ♜h1 ♖d8 26. ♖c5 ♜g4 27. ♞d5! ♖d5 28. ♔d5 ♜d7 29. ♜f3 ♞h6 30. ♖e5! 1 : 0 Velimirović – Tošić, Vrnjačka Banja 1991] 23. ♖e3 ♖e3 24. fe3 ♖e3 25. ♖a8 ♜f8 26. ♜f2 ♖e6 27. ♜f3 (Vitomskij – Gubanov, corr. 1970) ♖f6 28. ♔d1 [28. ♖f8? ♜f8 29. ♞b4 ♜e8 30. ♞b8 ♜e7 31. ♞b7 ♜d7+!] ♜g4 29. ♞d3? ♞h2+ Koroľev; 29. ♞c5!+ Tal

631 22. f4? ♖e3 23. ♖e3 ♖e3 24. ♖c6 ♞e8 25. ♔d5 ♜f8! 26. ♜e4 fe4+;

22. c4?! ♜h3= Tal

632 Shamkovich

633 20. f4?

20... ♙f4!

a) 21. ♙d5 cd5 22. g4 ♜fe8 23. ♜aa1 [23. ♜f1 ♜e3 24. ♜h3 ♜e1 25. ♜f1 ♜8e2 26. ♜a1 ♜f1 27. ♞f1 ♙h3—+!] ♜e3 24. ♜e3 ♜e3 25. ♜a6 h6 26. ♜f1 ♜h4 27. ♜g2 ♜e2—+→ Lilienthal;

b) 21. ♙f2 ♜e1 22. ♙e1 ♜e8 (0 : 1 Novopašin — Spassky, SSSR (ch) 1963) 23. ♜f1 ♙e3 24. ♙f2 ♙f2 25. ♜f2 ♜e2 0 : 1 Perkins — Botterill, England 1964;

c) 21. g4 ♜g6 22. ♙d5 ♙h8! [22... cd5 23. ♜a6 ♙e2 24. ♜g6 ♙d3 25. ♜g3 ♜h5 26. ♞f3 Ravinskij] 23. ♙h1 ♙h6 24. ♜e2 [24. ♞f1 cd5—+] cd5 25. ♜g2 ♜g6! 26. ♙g1 ♜g2 27. ♙g2 ♙e2—+ Estrin

634 22. g4? ♜g6 23. ♙h1 ♙g2 24. ♙g1 ♙e4 25. ♙f1 ♙d3—+ Harding

635 23. fe3

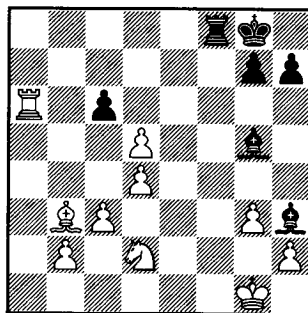
a) 23... ♙b8 24. ♜c6 [24. e4? ♙h8 25. ♜ea1 ♜ef6! 26. ed5 ♜f2—+] ♜c6 25. ♙d5 ♙e6 26. ♙e6 ♙e6 27. ♙g2± Harding;

b) 23... ♙e7 24. ♜c6 ♜c6 25. ♙d5 ♜e6 26. e4 ♙h8 27. ♙e6 ♙e6 28. ♙g2± Plunge — Böhringer, corr. 1965/66

636 23... ♞e3 24. fe3 ♙f7 25. ♜c6 ♙e7 26. ♙e6 ♙e6 27. ♜a6 ♙b8 28. ♙g2— Szabó — Bárczay, Magyarország (ch) 1964

637 25. ♜c6? ♙g5 26. ♙d5 ♙h8 27. ♙g2! ♙e3 28. ♙h1 ♙g2 29. ♙g2 ♙d2 30. b4 g5 31. g4 ♙e1 32. b5 [32. d5 1/2 : 1/2 Štejn — Spassky, Moskva 1964] ♜f2 33. ♙g1 ♜b2 34. ♙f1 ♙d2 35. c4 ♙f4 36. h3 ♙g7 37. d5 ♙f8 1/2 : 1/2 Macukevič — Rodionov, corr. 1983

638

26... ♙e3? 27. ♙h1 ♜f2 28. d6— Spassky;

26... ♙d2 27. dc6 ♙h8 28. ♜a1 g6 [28... g5 29. ♙d5 ♙e3 30. ♙h1 ♜f2 31. c4 ♙g7 32. ♜e1 ♙d2 33. ♙e6 ♙g2 34. ♙g1— Schwartz — Dahlhaus, corr. 1973/75] 29. ♙d5 ♙e3 30. ♙h1 ♜f2 31. c7 ♜b2 32. ♜e1 ♙d4 (Parma — Spassky, Jugoslavija — SSSR 1965 <92>) 33. g4! ♙g4 34. cd4 ♜c2 35. ♜e7— Nunn

639 21. ♜a6? f4! 22. ♜c6 fe3 23. ♜e3 ♞e3 24. ♙e6 ♙e6 25. ♜e1 ♙d5 0 : 1 Lilienthal — Hallier, corr. 1965;

21. f4 — 18... f5

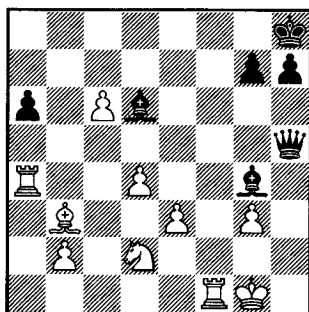
640 21... ♞e3 22. fe3 c5 23. ♜aa1 ♙a4-c6± Gutman

641 22... fe3 23. de6 ♜f2 24. e7 ♙h8 25. e8 ♜e8 26. ♜e3± Suétin

642 26. ♞f1 ♙f3 27. e4 ♜h1 28. ♙f2 ♜g2 29. ♙e3 ♙e4 ∞ Krogius, Macukevič

643 (diagram)

26... ♜h3 27. ♞e4 g5 28. ♜a6 ♙f5 29. ♜a8 ♙g7 30. ♜a7 ♙h8 31. ♜f5 ♜f5 32. ♞d6 1 : 0 Bueño — Estéban, corr. 1984;

26... ♖g5 27. ♜f4 ♙f4 28. ef4 ♜e7 29. ♜f1

a) 29... ♜e2 30. ♜b4 h5 [30... g6 31. ♜b8 △ ♜b7, c7+— Suétin — Geller, SSSR (ch) 1964] 31. ♜b8 △ ♙g8± Tal;

b) 29... h5 30. ♜a6 ♜e2 31. ♜a8 ♜h7 32. ♙g8 ♜g6 33. ♙d5 ♙h3 34. ♜a1 ♜b2 35. ♙d1± Kajumov — Sternberg, Belzy 1979

644 Spassky

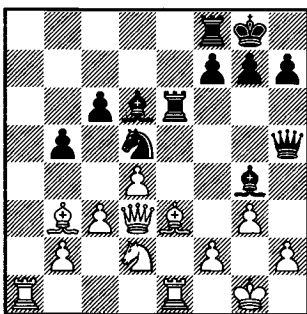
645 19. ♙d1? ♜e3 20. fe3 ♙g3 21. hg3 ♜h6—+;

19. ♜f1 ♜fe8 20. ♙d1 ♙d1 21. ♜d1 ♜f5 22. ♙d2 ♜e1 23. ♙e1 h5 24. h4 c5! 25. dc5 ♙c5 26. ♜g2 ♜e5! 27. ♜f3 ♜e6 Shamkovich;

19. ♜f1 — 18. ♜f1

646 19... ♙f5 20. ♙d1 ♜g6 21. ♜f1 ab5 22. ♜f3 ♜e3 23. ♜e3 ♜e3 24. fe3 ♜h6 25. ♜f2 ♜e8 26. ♜h4± Macukevič — Nekrasov, corr. 1983

647

20. ♙d1? ♜e3! [20... ♙d1 21. ♜ad1 f5 22. ♜f1 f4 23. ♙c1 ♜ef6+ Helers — I. Sokolov, Haninge 1989 — 47/ (425)] 21. fe3 ♙g3 22. hg3 ♜h6—+ Nunn;

20. c4

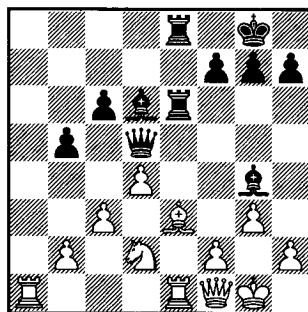
a) 20... ♙f5? 21. ♜e2 ♙g4 22. cd5! ♙e2 23. de6 fe6 24. ♙e6 ♜h8 25. ♙d7!± Tal;

b) 20... ♜e3 21. ♜e3 ♙e2 22. ♜c2 ♜h6 23. h4 ♙f4 (Konstantinopol'skij) 24. ♜e4!? ♙d2 25. ♜d2 ♙f3 [25... ♙c4 26. ♙c4 bc4 27. ♜c1±] 26. ♜e5?? ♜h4!—+; 26. ♜f4!± Anand;

c) 20... bc4 21. ♜c4 ♙b4 22. ♜ec1 ♙e2 23. ♙d1 ♙d3! [23... ♜h2 24. ♜h2 ♙d3 25. ♜e5± Tal — Spassky, Tbilisi (m/1) 1965 <93>] 24. ♙h5 ♙c4 25. ♜c4 ♜e3 26. fe3 ♙d2 1/2 : 1/2 Parma — Geller, Jugoslavija — SSSR 1966;

20. ♙d5 ♜d5 [20... cd5? 21. ♜a5! g5 22. ♜b5 ♜h6 23. h4 gh4 24. ♜d5 hg3 25. ♜h5 ♜h5 26. ♜h5 gf2 27. ♜f2 ♙h5 28. ♜e4 ♙e7 29. ♙f4± Schüler — Hentzen, corr. 1981] 21. b3 [21. c4?! bc4 22. ♜c4 ♜h5 23. ♜a6 ♜fe8 24. ♜c6 ♜h6 25. h4 ♜g6 26. d5 ♙d7 27. ♜g2 ♜f5!+ Veksler — Solov'ev, Sverdlovsk 1969; 21. ♜f1 — 20. ♜f1] ♜h5 22. c4 bc4 23. bc4 ♙f5 24. ♜e2 ♜e2 25. ♜e2 ♙d3 26. ♜ec1 ♙b4! = Harding

648 20... ♜fe8 21. ♙d5 ♜d5

a) 22. ♜g2 ♜h5 23. ♜a6 f5 24. d5 ♜h6! 25. f3 ♙h3 26. ♜f2 f4 27. ♙d4

♖e1 28. ♖e1 ♖c8-+ → *Prisyw – Èstrin*, corr. 1982;

b) 22. h3 ♖h5 [22... ♖f5 23. ♖g2 h5 24. ♖d5 cd5 25. ♖g2 ♖d3 W. Watson – Pein, London 1989] 23. ♖g2 f5 24. ♖d5 cd5 25. ♖f1 f4 26. ♖d2 ♖e1 27. ♖e1 ♖e1 28. ♖e1 ♖e2 I. Gurevich – Benjamin, New York 1992 <94>;

c) 22. f3 ♖h5 23. ♖f2 (Chandler – Sarfati, Wellington 1988) ♖g6 24. b3 ♖d3 Nunn;

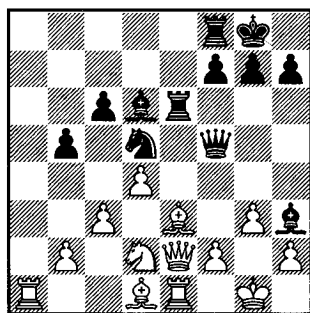
d) 22. c4 ♖f5

d1) 23. cb5 ♖b4! 24. ♖c4! [24. f3 ♖h3 25. g4 ♖d5 Large – Nunn, London 1988] ♖d2 25. ♖d2 ♖e1 26. ♖e1 ♖e1 27. ♖e1 cb5= Nunn;

d2) 23. c5 ♖h3! [23... ♖e7 24. f3 ♖h3 25. g4 ♖g4 26. fg4 ♖g4 27. ♖g2 ♖g2 28. ♖g2 ♖h4 29. ♖f2 ♖e1 30. ♖e1 ♖e1 31. ♖e1 ♖e1 32. ♖f3± Fernández – Wessman, Haifa 1989] 24. ♖e2 ♖f4! 25. ♖f3 g5 26. ♖a3! ♖g4 27. ♖g2 ♖h3 28. ♖f3 1/2 : 1/2 Dzenis – Petraitis, corr. 1989/90; 22... bc4!? Nunn

649 21. ♖e2 ♖g4 22. ♖f1 ♖h3 23. ♖e2 ♖g4 1/2 : 1/2 Sax – Nunn, Reykjavík 1989

650

22... ♖f4 23. ♖f3 ♖fe8 24. gf4! [24. ♖f1 ♖f1 25. ♖f1 ♖e3 26. fe3 ♖e3 27. ♖g2±] ♖g6 [24... ♖f4 25. ♖f1] 25. ♖h1 ♖g4 [25... ♖f4 26. ♖g1; 25... h5 26. ♖c2!; 25... ♖g2 26. ♖g2 ♖g2 27. ♖g2±] 26. ♖e4!± Nunn;

22... ♖f4 23. ♖f3 ♖g6 (Nocci – Kuhnel, corr. 1984) 24. ♖b3 ♖g4 [24... ♖g2 25. ♖d1] 25. ♖c6± Nunn;

22... ♖fe8 23. ♖f3? ♖f4 24. ♖d2 ♖g2-+ → Polevoj – Sirjanov, corr. 1983; 23. ♖f1=

651 23. ♖h5 cd4 24. cd4 ♖b4 I. Sokolov

652 24. ♖c2? ♖c3! 25. bc3 ♖d5 I. Sokolov

653 24... ♖b4?! 25. ♖c2 I. Sokolov

654 27. d5

a) 27... ♖e1!? 28. de6 fe6;

b) 27... ♖g4!? 28. ♖g4! [28. ♖c2 ♖e5! 29. ♖g4 ♖g4 △ ♖f3-+] ♖d3 29. de6 ♖e1 30. ef7♞;

c) 27... ♖d6 28. ♖d2 ♖d5 29. ♖b4 [29. ♖d5 ♖d5 30. ♖f3 I. Sokolov] ♖b4 30. ♖f3 ♖d7 31. ♖b3 ♖g4! 32. ♖d5 ♖d5 33. ♖e3! ♖f3 1/2 : 1/2 Sax – I. Sokolov, Haninge 1989

655 20... f5? 21. ♖f4! [21. f4 ♖e8 22. ♖d2 ♖e2 23. ♖b1! ♖ff6 24. ♖a2 ♖f3 25. ♖e3 ♖f7 26. ♖d5 cd5 27. ♖a8 ♖f8 (Macukevič – Ivanov, corr. 1983) 28. ♖e5± Krogus, Macukevič] ♖e1 22. ♖e1 ♖f4 23. gf4 ♖f3 24. ♖g3 ♖g4 25. ♖e3 ♖e4 26. f3! ♖d3 27. ♖d5 cd5 28. fg4+- Nunn;

20... ♖f3 21. ♖d1 ♖fe8 22. ♖d2!? ♖c1 [22... ♖d1 23. ♖ad1] 23. ♖f3 24. ♖f3 ♖a1 25. b3± Karpov

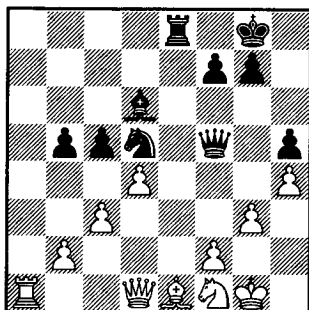
656 22. ♖ad1 ♖f3 23. ♖e2 ♖e4△ △ 24. ♖d2 ♖c2, △ 24. ♖d2 ♖f5 Nunn

657 23. ♖a6 h5 [23... ♖b8 24. ♖d2± Nunn] 24. ♖c6 h4 25. ♖d2 ♖e1 26. ♖e1 h3 27. f3 ♖f8 28. ♖a6 b4∞ A. Sokolov – Hellers, Reykjavík 1990

658 25. ♖d2 h4 26. ♖e3? ♖e3 27. ♖e3 hg3 28. hg3 ♖g3 Nunn

659 25... g6 26. ♖d2 c5!? △ 27. ♗e3
 ♗e3 28. ♖e3 ♖g3! Anand

660

26. ♖a6 ♖f8= Nunn;

26. dc5 ♖c5 27. ♖g2 ♗f6 28. ♖f3
 ♖f3 29. ♖f3 ♗g4 30. ♖d2 ♗e5 [30...
 ♖f2 31. ♖a5 ♖b8 32. ♖f4 ♖b7 33.
 ♗h2!± Krogus, Macukevič] 31. ♖g2
 ♗d3= Macukevič — Koškarov, corr.
 1983;

26. b3 g6! [26... cd4? 27. ♖d4
 ♖e4 28. ♖d3 ♖c5 (*Chandler — Nunn,*
Hastings 1987/88 — 45/398 <95>) 29.
 c4! bc4 30. bc4 ♗f6 31. ♖g2± △ 32.
 ♗d2, 32. f3] 27. c4 bc4 28. bc4 ♗f6
 29. d5 [29. ♗e3 ♖e4 △ ♖g3] ♗g4 △
 ♗e5= Nunn

661 27. ♖d4 ♖c5 [27... ♖e2? 28. ♖a8
 ♖h7 29. ♖d8 ♖e1 30. ♖d6 ♗f6 31. ♗e3
 ♖b1 32. ♖f4± Macukevič — Bogdanov,
 corr. 1983] 28. ♖d1∞ △ ♖f3 Pérez, Vi-
 lela;

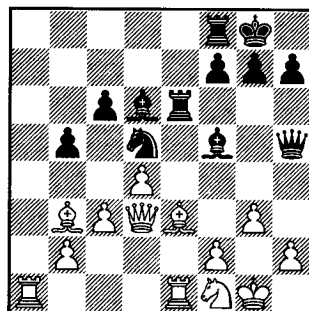
27. cd4

a) 27... ♖e4 28. f3 ♖e3 [28...
 ♖h4? 29. gh4 ♗f4 30. ♖f2+—] 29. ♖f2
 ♖d3 30. ♖e2±;

b) 27... ♗f6 28. ♗e3 ♖e4 29. ♖f3
 ♖d4 (*Vilela — Pérez, La Habana 1989*)
 30. ♖c3! ♖e4 31. ♖f6 gf6 32. ♖d1± Pé-
 rez, Vilela

662 (diagram)

21. ♖e2 ♖g4= Vitoliņš, Vitom-
 skij;

21. ♖d2

a) 21... ♖fe8 22. ♖d5 [22. ♖d1
 ♖g6 23. ♖f3 h5 24. ♖d1 h4 25. ♖d2 ♖e1
 26. ♖e1 ♖c2 27. ♖c1 ♗f4 28. ♗e3 ♖e4
 29. ♖e4 ♗h3 30. ♖g2 ♖e4 31. ♖h3 hg3
 32. ♖c2 ♖h1 33. fg3 ♖e3 34. ♖g2 ♖g2
 35. ♖g2 ♖e2= Kruppa — Ginsburg,
 SSSR 1990] cd5 23. ♖f4 ♖e1 24. ♖e1
 ♖e1 25. ♖e1 ♖e4 26. ♗d2 ♖f4 27. ♗e4
 de4 28. gf4 ♖g4 29. ♖f1 1/2 : 1/2 Ivančuk
 — I. Sokolov, Biel 1989;

b) 21... ♖e4 22. ♖c2 [22. ♖d1!?
 ♖f5 23. ♖e2 ♗f6 24. ♗d2 ♖d5∞] f5 23.
 ♖d1 ♖h3 24. f3 f4 25. fe4 fg3! 26. ♖g2!
 gh2 27. ♖h1 ♖g2 28. ♖g2 ♖e4! 29. ♖b3
 [29. ♖h1 ♗e3 30. ♖b3 ♖h8 31. ♗e3
 g6!∞ △ 32. ♗g2 ♖e1 33. ♖e1 ♖f2 Vito-
 liņš, Vitomskij] h1♖ 30. ♖h1 ♖h4 31.
 ♖g2 ♖g4= Rubinčik — Vitomskij, corr.
 1989/91 — 53/340

663 23... ♖fe8 24. f3 ♖f5 25. ♖f2±
 Karpov

664 24. ♖d1 f5 [24... ♖fe8 25. ♖d2±]
 25. f4 g5∞ Karpov

665 25... ♖fe8 26. ♖f2 ♖g4 27. ♖e6
 ♖e6 28. ♖e1 ♖f4= Karpov

666 26. fg5 f4! [26... ♖e4 27. ♖f2
 ♖g4; 26... ♖fe8 27. ♖f2 f4 Karpov] 27.
 ♖f4 ♖f4 28. gf4 ♗f4 29. ♗g3 ♖g4 30.
 ♖e6 ♗h3 31. ♖g2 ♗f4 32. ♖g1 ♗h3 33.
 ♖g2 1/2 : 1/2 Ljubojevič — P. Nikolić,
 Beograd 1991

667 27. ♖g2

a) 27... g4 28. ♙f4 ♖e1 [28... ♗f4 29. g4 ♖g6 30. ♗f3 ♖g4 31. ♖e6±] 29. ♖e1 ♙f4 30. g4 ♗f4 31. ♗f3± Karpov;

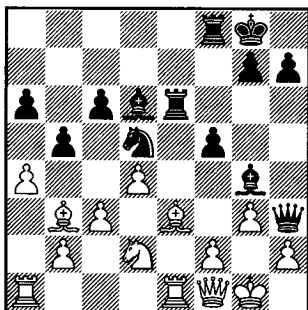
b) 27... ♖fe8 28. ♙d2 ♖e1 29. ♖e1 ♖e1 30. ♙e1 g4 31. ♗f3 fg3 32. hg3 ♗f7= Karpov — Short, Tilburg 1991 — 53/341 <96>

668 19. f4

a) 19... ♖fe8 20. ab5 ♙f4 21. ♙f2 [21. g4 ♖g6+; 21. bc6 ♖e3 22. ♙d5 ♗f8 23. ♖e3 ♙e3 24. ♗h1 ♙d2 25. ♙g2 ♖h6∞ Krogus, Macukevič] ♙e2 [21... ♙d2? 22. ♖e6 ♖e6 23. bc6!+-] 22. ♖e2 ♖e2 23. bc6 ♖f2 24. ♙d5 ♗h8 25. ♗f2 ♖h2 26. ♙g2 ♙e3 27. ♖e3 ♖e3 28. ♗e3 ♖g2= Borčjan;

b) 19... ♖h6 20. ♗f1 ♙f3 21. ♖d2 ba4! 22. ♖a4 ♖b8 23. ♙d5 ♙d5 24. ♖a6 ♖e6 25. ♖a7 ♙f4干→ Semaev — Ozoliņš, Riga 1985

669

19... f4 20. ♖h3 ♙h3 [20... fe3 21. ♖g4 ef2 22. ♗g2 fe1 ♖ 23. ♖e1 ♖e1 24. ab5 ab5 25. ♗e4 △ ♖e6+-] 21. ♙f4 ♖e1 [21... ♙f4 22. ♖e6 ♙d2 23. ♖c6+- Krogus, Macukevič] 22. ♖e1 ♙f4 23. g4 ♖f4 24. f3 ♖f5 25. ♖e5 ♗f8 26. ♖f5 ♙f5 27. ♙d5 cd5 28. a5+- Macukevič — Trušin, corr. 1983;

19... ba4 20. ♖h3 [20. ♖a4 ♖h5 21. f4 — 19... ♖h5] ♙h3 21. ♙a4 f4 22. ♙c6 fe3 23. fe3 ♗e3 24. ♙d7 ♖h6 25.

♙h3 ♗c2 26. ♙e6 ♗h8 27. ♗c4± △ 27... ♗e1 28. ♖e1 ♙b8 29. ♗e5! Macukevič — Pletněv, corr. 1983

670 20. ab5

a) 20... ab5 21. ♙d5 [21. f4 g5 22. ♙d5 cd5 23. ♖g2 — 20. f4] cd5 22. ♖b5 f4 23. ♙f4 ♙f4 24. ♖e6 ♙e6 25. g4 ♖g4 26. ♗h1 ♖f4 27. ♖e2±; 25... h6∞ Krogus, Macukevič;

b) 20... f4 21. ♙f4 ♙f4 [21... ♖f4 22. ♖e6 ♙e6 23. ba6± Shamkovich, Schiller; 21... ♖e1 22. ♖e1 ♙f4 23. g4 ♖f4 24. ♖e3 ab5 25. ♖g2 ♙e6 26. ♖g3 ♖e2 27. f3 ♖e1 28. ♗f1 ♗f8 29. ♖d2 ♖d2 30. ♗d2± Kopralski — Johansson, Wrocław 1975] 22. ♖e6 ♙e6 23. g4 ab5∞ Nunn

671 20... ♗h8? 21. ♙d5 cd5 22. ab5 a5 [22... ab5 23. ♖b5! ♖h6 24. ♗f1 ♙f3 25. b3! ♖h3 26. ♖a2+- Nunn] 23. b6 g5 24. ♖f2 ♖e4 25. ♗e4 fe4 26. b7!+- Gallego — Fernández García, España (ch) 1985

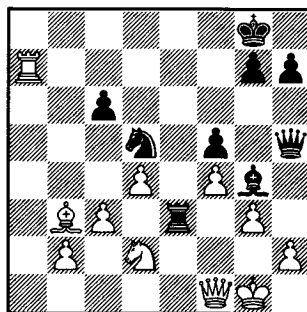
672 21. ♙d5 cd5 — 18. ♙d5

673 23... ♖e2 24. ♖e2!+-;

23... ♖e8 24. a7 ♖a8 25. ♙d5 cd5 26. ♖b5 ♖f7 27. ♖c6 ♖f8 28. b4+-;

23... ♖e8 24. a7 ♖a8 25. ♖a6! ♙f8 26. ♗c4+- Harding

674

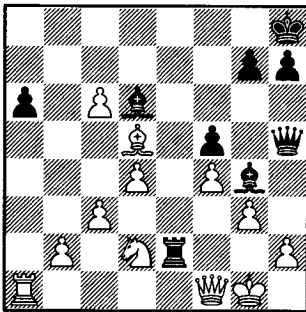
25... ♖e2 26. ♖a8 ♗f7 27. h4 ♖d2 28. ♖a6 ♖e2 29. ♙c4! ♖e6 30. ♖c8 ♗f6 31. ♖a7+-;

25... ♖e8 26. ♜a1 ♜e2 27. ♜c4 ♜f8 28. ♜e5 ♜e3 29. ♜f7 [29. ♖c1 ♖h5 30. ♜a8 ♜e7 31. ♜a7=] ♖e5 [29... ♖d8 30. ♖b1 ♜c2 31. ♖a2+-] 30. ♖e2! [30. de5 ♜f1 31. ♜c4 ♜h2! 32. ♜a8 ♜e7 33. ♜a7 ♜f8 34. ♜f1 ♜b2 35. ♜f7 ♜e8 36. ♜g7 ♜c2=; 30. fe5 ♜f1 31. ♜c4 ♜h2 32. ♜a8 ♜e7 33. ♜a7 ♜f8 34. ♜f7 ♜e8 35. ♜b7± Prochazka – Benner, corr. 1965] ♖e4 31. ♖f2 ♜f7 32. ♜e1 ♜d1 33. ♜e4 ♜f2 34. ♜e1 ♜d3 35. ♜b1 ♜f3 36. b4 ♜e4 37. b5 1 : 0 Rehberg – Gudat, corr. 1965

675 27. ♜a8? ♜h7 28. ♜d1?? ♜f1 29. ♜h5 ♜c4± Suétin – Oim, SSSR 1972 – 14/288;

27. ♜e3 ♜f1 28. ♜f1 ♖e2 29. ♜d5 cd5 30. ♜b7= Suétin

676 24... ♜h8

25. h3! ♜d2 [25... ♜h3 26. ♜f3! ♜f1 27. ♜h5 ♜d2 28. ♜f1 ♜b2 29. ♜a6 g6 30. ♜e2 ♜b3 31. ♜a8 ♜g7 32. ♜a7 ♜f6 33. ♜d7+-] 26. ♖a6 ♖e8 [26... ♜e2 27. ♖c8 ♜e8 28. ♜a8+-] 27. hg4 ♜b2 28. gf5 h5 29. f6! gf6 30. c7 ♜c7 31. ♖f6 ♜h7 32. ♖f5 ♜g7 33. ♜e4+- △ 34. ♖h7 ♜f8 35. ♜a7 Gurvič

677 25... ♜f4 26. ♖f4 ♖h3 27. ♖d6+-;

25... ♖h3 26. ♖h3 ♜h3 27. ♜c4 △ ♜a6+-;

25... ♜d2 26. ♖a6 ♖e8 [26... ♜e2 27. ♖c8 ♜e8 28. ♖d7 ♖g6 29. hg4+-] 27. hg4 ♜b2 28. gf5 h5 29. f6 h4 30. fg7 ♜g7 31. ♖a7 ♜h6 32. ♖d7 ♖e3 33. ♜h1 ♜h2 34. ♜h2 hg3 35. ♜h1+- Gurvič

678 26... ♖g6 27. ♖e2 ♖g3 28. ♜h1 ♜f4 29. ♜f1! ♖h4 30. ♜h2+-;

26... ♜f1 27. ♜h5 ♜d2 28. ♜f1+- Gurvič – Grzeskowiak, corr. 1968/69 – 10/334

679 22. ♜f2 ♜e2 23. ♜e2 ♜e2 24. ♜a8 ♜f8 [24... ♜f7!? 25. ♖g2 ♜d2 26. ♜d5 ♜f6!±] 25. c4 [25. ♖g2 ♖f7+-] bc4 26. ♜c4 ♜h3 [△ ♖f3] 27. ♜b6 ♜f1 28. ♜d5 ♜f7!+- Nunn

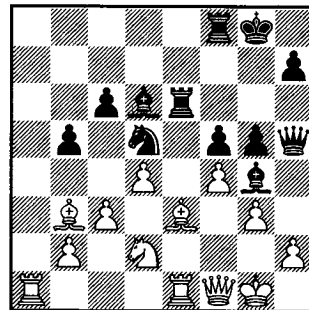
680 23... ♜e3 24. ♜e3 ♜e3 25. ♖d5;

23... ♖f7 24. ♖d5 [24. ♖d3 g5 25. fg5 f4 26. gf4 ♜f4 27. ♜f1 ♜g5↗→ Griso – van Vyve, corr. 1966] ♜e3 25. ♖f7 ♜f7 26. ♜e3 ♜e3 27. ♜c4 ♜e6∞; 24. ♜f2± Nunn

681 24. gf4 ♜f3 25. ♜f3 ♖f3 26. ♜f2 ♜g6 1/2 : 1/2 Pichler – Wachter, corr. 1985;

24. ♖d5!± Nunn

682

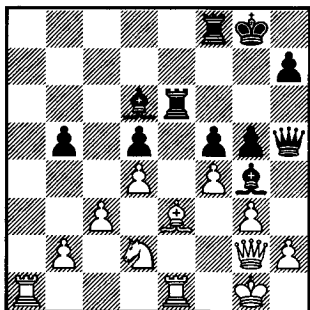

22. ♜a6 gf4 23. ♜c6 [23. ♜f4 ♜f4 24. ♜e6 ♜d2 25. ♜ac6 f4 26. gf4 ♜e6 27. ♜e6 ♜f4±] fg3 24. ♖g2 [24. hg3 ♜g3 25. ♖g2 ♜c6 26. ♜d5 ♜h8 27. ♖g3 f4

28. ♖f4 ♣d5! 干 Ostapenko] f4! 干 → Reuc-kij — Ostapenko, SSSR 1970 — 10/335;

22. **fg5** ♖e3 23. ♖e3 f4 24. ♖f3 ♖f3 25. ♣f3 ♣f3 [25... ♣g5 26. ♗e4] 26. ♗f3 fg3 27. ♗e5 gh2 28. ♗h2 ♖e5 [28... ♖f2 29. ♗g1! ♖b2 30. ♖d5 cd5 31. ♖a8 ♗g7 32. ♖a7 ♗g8 33. ♗g4±] 29. de5 ♖f2 30. ♗g3 ♖b2 31. ♖d5 cd5=⊥ Nunn; 22... f4! 干 → Krogius, Macukevič

683

23... ♖e4 24. fg5

a) 24... f4 25. ♗e4 f3 [25... ♖f3 26. g4! ♖g4 27. ♗f6 ♖f6 28. gf6+; 25... de4 26. gf4 ♖f4 27. ♖f4 ♖f4 28. ♖a8 ♗f7 29. ♖e4+—] 26. ♗f6 ♖f6 27. ♖a8 ♗f7 28. ♣f1 ♖e6 29. ♣b5 ♖g3 30. ♣d7 ♖e7 31. ♣d5 ♖e6 32. g6 1 : 0 Macukevič — Fedorov, corr. 1983;

b) 24... ♣e8 25. ♗e4 fe4 26. ♖f1± Waldmann — Januska, corr. 1980;

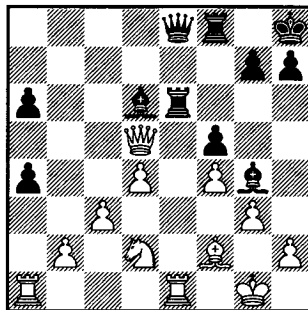
23... ♗h8 24. fg5! [24. ♣d5 ♖h6 25. ♣g2 gf4 26. ♖f4 ♖f4 27. gf4 ♖g6 28. ♗f1 ♖f3] f4 [24... ♖e3 25. ♖e3 f4 26. gf4 ♖f4 27. ♖g3± Krogius, Macukevič] 25. ♖f4 ♖f4 26. gf4!± Macukevič — Komarov, corr. 1983

684 24... ♗h8 25. fg5 f4 [25... ♖e3 26. ♖e3 ♖e3 27. ♣d6] 26. ♖f2± Krogius, Macukevič

685 27. ♗f2 gf4 28. gf4 ♖e7! 29. ♗f1 ♖h4 30. ♗g3 ♖e4 31. ♣b7 ♗g8 32. ♣d5 ♗g7 1/2 : 1/2 Macukevič — Staruk, corr. 1983

686 22. ♖a4?? ♣e8—+ Renet — Nunn, Haifa 1989

687 22... ♣e8? 23. ♣d5 ♗h8 24. ♖f2

a) 24... ♖e1 25. ♖e1 ♣b8 26. ♗c4 ♖c7 27. ♣c6 h6 28. ♖e7+— Macukevič — Simin, corr. 1983;

b) 24... ♖ff6 25. ♗c4 ♖c7 [25... ♖f4 26. gf4 ♖g6 27. ♗h1 ♖e4 28. ♗e5!+—] 26. ♖e6 ♖e6 27. ♗e5 ♖e5 28. de5 [28. fe5 f4 29. gf4 ♖f5 干 → Krogius, Macukevič] h5 29. ♖e1 h4 30. gh4 ♖h5 31. c4 ♖f7 32. ♣d4 ♣c6 33. c5 ♖g6 34. ♖g3+— Grizanenko — Koskinen, corr. 1983;

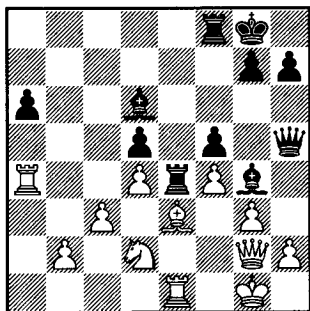
c) 24... ♖e2 25. ♗f3 ♖ff6 26. ♗e5 ♣h5 27. ♖e2! ♣e2 28. ♗f7 ♖f7 29. ♖e1 ♣e1 30. ♖e1 ♖e1 31. ♗f2 ♖fe7 32. ♣d6+—⊥ Macukevič — Gofman, corr. 1983

688 23. ♗e4 fe4 24. ♖a4 g5 25. ♖a6 gf4 26. ♖f4 ♖f4 [26... ♖f3 27. ♖d6 ♖g2 28. ♖f8 ♖f3 29. ♖a8 ♣h3 30. ♗f2∞ Krogius, Macukevič] 27. gf4 ♗h8 28. ♖ea1 ♖g8 29. ♖a8 ♖c8 30. ♖c8 ♖c8 31. ♗h1 ♖g8 1/2 : 1/2 Liu Shilan — Levitina, Tbilisi 1982

689 (diagram)

23... ♖f4?! 24. gf4 ♖f6 25. ♗f1 ♖h3 (Macukevič — Vasil'ev, corr. 1983) 26. ♗g3 ♣e8 27. ♣h3 ♖e3 28. ♖ea1+— Krogius, Macukevič;

23... ♖h3 24. ♣e2 [24. ♣f2 g5 25. ♗e4 fe4 26. ♖a6 gf4 27. ♖d6 fe3 28.

♖e3 ♘g7 29. ♞a1 ♞f7 30. c4 1 : 0 Kovačević — Rapoport, corr. 1976] ♙g4 25. ♞a6 ♙f4

a) 26. gf4 ♙h3 27. ♘e4 fe4 28. ♞e2 ♞g6 29. ♙h1 ♙g4 30. ♞a6! [30. ♞g1 ♙e2 31. ♞g6± Tal] ♞f6 [30... ♙e2 31. ♞g6 ♙f3 32. ♞g2+-; 30... ♞h5 31. ♞f2 g5 32. ♞g3+-] 31. ♞f6 gf6 32. ♞g4 ♞g4 33. ♞g1+- Nunn;

b) 26. ♘e4 ♙e3 27. ♞e3 fe4 28. ♞a1! ♞g5 29. ♞ae1 h5 30. h4! ♞f5 31. ♞f1 ♙f3 32. ♞d6 g5 33. ♞ff3!+- Peebo — Gabron, corr. 1975

690 24... ♙b8 25. ♘e4 ♙f3 26. ♞h6! ♞h6 27. ♘f6!+- Macukevič — Golovin, corr. 1983

691 25. ♞d6? ♞e3! 26. ♞d5 ♞f7 27. ♞e3 fe3 28. ♘c4 e2 29. ♙f2 f4!!+- Krogius, Macukevič;

25. gf4 ♞f6 26. ♘e4 fe4 27. ♙f2 ♞g6 28. ♞d6! ♞d6 29. ♙g3 ♙f3 30. ♞f1 ♞g6∞ Nunn

692 25... de4 26. ♞d6 fe3 27. ♞e3 ♙f3 28. g4! fg4 29. ♞g3 ♞g5 30. ♞e1+- Macukevič — Samčuk, corr. 1983

693 26. ♙f4 — 23. ♘e4

694 27. ♞e3 ♙h3 [27... ♞f5 28. h4 ♙h3 29. ♞d5! ♞c8 30. ♞e2+- Romančuk — Belokopit, Leningrad 1978] 28. g4! ♞h4 29. ♞h3 ♞f2 30. ♙h1 ♞a8 31. ♞d8 ♞d8 32. g5 [32. ♞g3 ♞b2 33. ♞e1 1/2 : 1/2 Macukevič — Nasybulin, corr.

1983] ♞a8 33. ♞e6 ♘g7 34. ♞f6 ♞f6 35. gf6 ♙f6 36. ♘g2 [36. ♞e2? ♘g5 37. ♞f2 e3干 Lang — van der Zwan, corr. 1983/84] ♘f5=⊥ Nunn

695 23... a3 24. b4!+-;

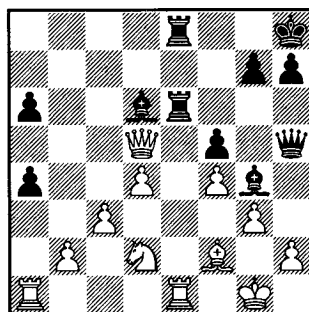
23... ♞e8 24. ♘e4 fe4 25. ♞c2± Novik

696 26... ♙h8? 27. ♞f1 gh4 28. gh4! ♙h7 29. f5+- Novik — Mi. Horváth, Bratislava 1990;

26... gf4 27. ♞d6 fe3 28. ♞e3± Novik

697 23... ♞f7 24. ♘c4 [24. ♙f2 g5!] ♙f4!? 25. gf4 ♙d1 26. ♙f2 [26. ♞h1 ♙b3 27. ♘e5 ♞e5! 28. de5 ♙d5+-] ♙b3 27. ♞g1 ♞e7 28. ♞g3 ♞c8 29. ♞f5± (Macukevič — Sisoev, corr. 1983) △ 29... ♙c4 30. d5, △ 29... ♞c4 30. ♞ag1 g6 31. h4 ♙h8 32. ♞h3 ♞c8 33. h5→ Krogius, Macukevič

698

24... ♞e2? 25. ♞e2 ♞e2 26. ♞d6 [26. h3 ♙h3 27. ♞d6 h6 28. ♞d8 ♙h7 29. ♞h4 ♞h4 30. gh4 ♞d2 31. ♞a4 ♞d1! 32. ♙h2 ♙f1 33. ♞a5± Macukevič — Šanin, corr. 1983] h6 27. ♘f1 ♙h3 28. ♞b8! [28. ♞c6 ♞b2 29. ♞e1 ♞e2 △ 30. ♞a1 a3 31. ♞a3 ♞e1! 32. ♙e1 ♞e2+- Krogius, Macukevič] ♙h7 29. ♞b7 ♞e4 [29... ♞c2 30. ♘e3 △ g4+-] 30. ♘e3 ♞f3 [30... ♞e2 31. ♞e1 ♞d3 32. g4+- △ 32... fg4 33. ♞d1] 31. c4+- D. Paunović, Veličković;

24... ♖e1 25. ♖e1 ♖e1 26. ♔e1 ♗e8 27. ♔f2 h6!

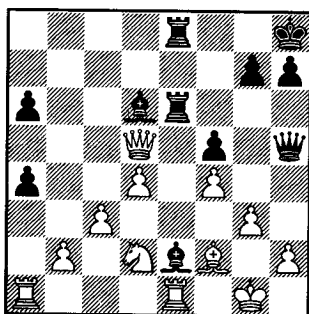
a) 28. ♖g2 ♗e2 29. ♔c4 ♔f4! △ 30. gf4 ♔h3;

b) 28. ♔c4 ♗e2 29. ♔e3 ♗b2 ♠a4 Krogius, Macukevič;

c) 28. ♗d6 ♗e2 29. ♔f1 ♔h3 [29... ♗d1 30. ♗a6 ♔e2 31. ♗c8 ♔h7 32. ♗f5 ♔h8 33. ♗h3 1/2 : 1/2 Macukevič – Filipčenko, corr. 1983] 30. ♗b8 ♔h7 31. ♔e3 ♗d3 32. ♔g2 ♗e4 33. ♔e1 ♗e2 34. ♔g2 1/2 : 1/2 Macukevič – Ševčenko, corr. 1983;

d) 28. h3 ♔h3 29. ♔c4 ♔c7 30. ♔e3 ♗b8! 31. ♗a2 ♗b5 32. ♗a1 g5 33. ♗a3 ♗e8 34. ♔d5 ♗e2 35. ♗f8 1/2 : 1/2 Lanka – Ozoliņš, Riga 1983

699

25. ♔c4

a) 25... ♔f4 26. ♖e2 [26. gf4 ♔c4 27. ♗c4 ♗g4=] ♖e2 27. gf4 ♖f2 28. ♔f2 ♗h2 29. ♔f1 a3!∞;

b) 25... ♔c7! 26. ♔e5 ♔e5 27. ♖e2 [27. de5 ♔f3 28. ♗c4 ♗h2+ – Agapov] ♗e2 28. de5 ♗b2 29. ♖a4 ♗c3 30. ♖c4 ♗a1 31. ♔g2 h6 (*Ceškovskij – Agapov, SSSR 1984 – 37/372 <97>*) 32. ♖c7 [32. ♖c6 ♖c6 33. ♗c6 ♖g8 34. e6?! ♗f6+] ♗b1 [32... ♗a3 33. ♗b7+] 33. h4 △ ♔c5, ♗d7+ Nunn;

25. ♗g2

a) 25... g5 26. fg5 ♗g5 27. ♔f3;

b) 25... h6 26. ♖a4 g5 27. fg5 [27. c4 gf4 28. ♖a6?! ♔c4] hg5 28. d5 ♖6e7 29. h4 g4 30. c4;

c) 25... a3 26. ba3 [26. b4 a5] ♔c7;

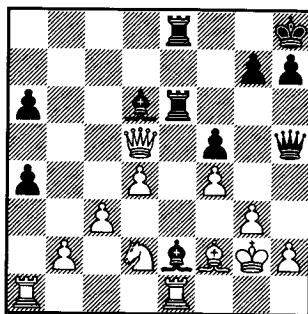
d) 25... ♖g6!? 26. ♖a4 ♔f4∞ Nunn;

25. ♖a4

a) 25... ♔c4 26. ♗c4 [26. ♖c4 ♖e1 27. ♔e1 ♖e1 28. ♔f1 1/2 : 1/2 Popović – Pintér, Hastings 1980/81] ♖e1 27. ♔e1 ♖e1 28. ♔f1 ♗e8 29. ♔f2 ♖b1 30. ♖a2 ♗e1 31. ♔g2 ♗e4 32. ♔h3± Nunn;

b) 25... ♔f4! 26. gf4 ♔c4 27. ♖c4 [27. ♗c4 ♗g4 28. ♔h1 ♖e1 29. ♔e1 ♖e1 30. ♔f1 ♗f3 31. ♔g1 ♗e3= Nunn] ♖e1 28. ♔e1 ♖e1 29. ♔f1 ♖f1 1/2 : 1/2 Popović – P. Nikolić, Jugoslavija 1984

700

25... ♖h6?! 26. ♔f3! [26. h4 ♔f4 27. ♖e2 ♖e2 28. gf4 ♖he6! 29. ♔f3 h6 30. ♔e5 ♗h4 31. ♖f1 ♖6e5 32. fe5 ♗g4 33. ♔h2 ♖b2∞ Macukevič – Sabelnikov, corr. 1983] ♖e4 [26... ♔f3 27. ♗f3 ♗h2 28. ♔f1] 27. ♔h4 ♖f6 28. ♖a4 ♔d3 29. ♖aa1 h6 30. ♖ed1 ♗e2 31. ♖d3! ♗d3 32. ♔f5+ – Öim – Kalivoda, corr. 1981/82;

25... ♗g6?! 26. ♔f3 ♔f4 27. ♔e5 ♖e5 [27... ♔e5 28. ♖e2 ♔d6 29. ♖e6 ♖e6 30. ♖a4+ – Macukevič – Lazarev, corr. 1983] 28. de5 ♖e5 29. ♗d7 h5 30. ♖a4 ♔h6 [30... ♔g5 31. ♔d4 ♖e7 32. ♗c8 ♔h7 33. ♖a5 ♔d2 34. ♖e2 ♖e2 35. ♔f1 ♖e1 36. ♔f2 f4 37. ♗h3 fg3 38. hg3 ♔h6 39. g4 1 : 0 Macukevič – Bezubov, corr. 1983] 31. ♖b4 f4 32. ♖b8 ♔h7 33. ♗c8 ♗e4 34. ♔g1 ♖e6 35. ♗g8 ♔g6 36.

♖f8 ♗e7 37. gf4± △ 37... ♙f4 38. ♗e2
Macukevič – Beloseroov, corr. 1983;

25... g5!? 26. ♗f5 [26. fg5 f4 27.
♗f3 fg3 28. hg3 ♗f8 29. ♗h4 ♗g4—+→
Krogius, Macukevič] ♙g4 27. ♗g5 ♙h3
28. ♗g1 ♗e1 29. ♗e1 ♗e1 30. ♙e1 ♗e2!
1/2 : 1/2 Lettland – Karelien, corr. 1987

701 26. ♗a4? ♙f4 27. gf4 ♗g4 28.
♙g3 [28. ♗h1 ♙c4 29. ♗c4 ♗e1 30. ♙e1
♗e1 31. ♗f1 ♗f3 32. ♗g1 ♗e3 33. ♗h1
♗e4 34. ♗g1 ♗e2—+ Nunn] ♗e3 29.
♗f2 ♙d3! 30. ♗e3 ♗e3 31. ♗f3 ♗f3 32.
♗f3 ♙e4 33. ♗e1 ♗d1 0 : 1 Lang –
Ramon, corr. 1985

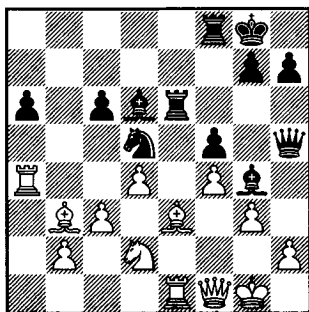
702 27. gf4 ♗g4 28. ♙g3 ♙f3 29. ♗f3
♗e2 30. ♗e2 ♗e2 31. ♗f2 h5 32. d5 h4
33. d6 ♗f2 34. ♗f2 hg3 35. hg3 ♗g6 36.
♗d1 ♗h5= Nunn;

27. ♗g1 ♙d2 28. ♗e2 ♗e2 29.
♗e2 ♗e2 30. ♗f5 ♙e3

a) 31. ♗e1 ♗b2 32. ♗f3 [32. ♗f7
♗g8 33. ♗e3 a3] a3 Krogius, Macukevič;

b) 31. ♗f7 ♙f2 32. ♗f2 ♗b5 33.
♗f7 ♗b2 1/2 : 1/2 Macukevič – Filipov,
corr. 1983

703

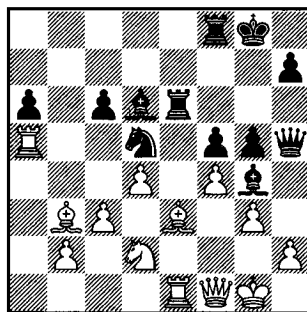

21... ♗h8 22. ♗c4 [22. ♙d5!? cd5
23. ♗a6 ♗e8 24. ♗f2?! ♗b5 25. ♗a2
♗fe8; 24. ♙f2!± △ 24... ♙e2? 25.
♗d6; 23... ♗fe8 – 21... ♗fe8] ♙f4 [22...
♗e3 23. ♗e3± Suétin] 23. ♙f4 [23. gf4
♗g6干] ♗f4 24. ♗e6 ♗e6 25. ♗e5! f4 26.
♙e6 ♙e6 27. ♗a6 ♗g8 28. ♗c6 [28.

♗f3? ♗f5 29. ♗a1 ♙d5干] ♙h3 29. ♗a5!
♗h6 [29... ♗g4 30. ♗e5] 30. ♗f3±
Nunn;

21... ♗e8 22. ♙f2! [22. ♗f2 ♗h8
23. ♗f1 g5 24. ♙d5 cd5 25. ♗a6 gf4 26.
♙f4 ♗e1 27. ♙d6 ♗f6 28. ♙e5 ♗e5 29.
♗f6 ♗e4; Lilienthal – Skold, corr.
1964; 22. ♗c4!? Harding] ♗e1 23. ♗e1
♗c8 24. c4 ♗e8 25. ♗c1± Harding

704 22. ♗a5?

a) 22... ♗h8 23. ♙d5 cd5 24. ♗d5
♗h6! 25. ♗f2 gf4 26. ♙f4 ♙f4 27. gf4
♗g8 28. ♗h1 ♙h3 29. ♗f1 [29. ♗f3
♗hg6! 30. ♗g5 h6 31. ♗f7 ♗h7 32. ♗d7
♗g1—+] ♙g2 30. ♗g2 ♗g2 31. ♗g2 ♗h3
32. ♗f2 ♗h4=;

b) 22... gf4 23. ♗d5 [23. ♙f4 ♙f4
24. ♗e6 ♙d2 25. ♗c6 ♙e3—+] fg3 24.
♗g2 [24. hg3 cd5! 25. ♙d5 f4! 26. ♙e6
♙e6 27. ♙f4 ♙d5 Nunn] cd5 25. ♙d5
f4—+→ Curtis – Hazai, Canberra 1986

705 22... ♗h8 23. ♗c6 ♗e3 24. ♗f2!
♗d1 25. ♙d1 ♗e1 26. ♗e1 ♗e8 27. ♗f1
♙f4! [27... ♙d1 28. ♗d6—+ Nunn] 28.
♙g4 ♙e3 29. ♗g2 ♗g4 30. h3 ♗h5 31.
♗c4 g4 32. hg4 fg4 33. ♗f6 ♗g8 34. ♗e3
♗h3 35. ♗f2 ♗h2 36. ♗g2 ♗f8 37. ♗c8!
♗c8 38. ♗g5 ♗h8 39. ♗e5—+ Krogius,
Macukevič;

22... ♗e8 23. ♗c6 ♗e3 24. ♙d5
♗h8 25. ♗e3 ♗e3 26. ♗f2—+ Schüler –
Hallier, corr. 1966

706 23. ♔d5? cd5 24. ♔f4 ♖e2!-+
Jagupov – Purgin, SSSR 1991

707 23... ♖e3? 24. ♔d5 ♖h8 25. ♖d6
fg3 26. h3! ♔h3 27. ♖e3 ♔f1 28. ♖f1 f4

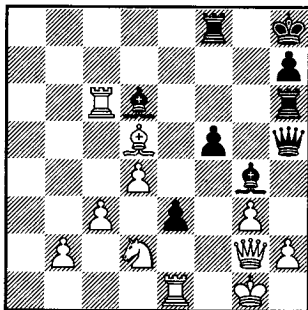
a) 29. ♖e7 g2 30. ♖h2 [30. ♔g2?
f3 31. ♖dd7 f2#] ♖d1 31. ♖g2 ♖c2 32.
♖g1 ♖c1 33. ♖f2 ♖b2 34. ♖e2 ♖c3 35.
♖f3± Macukevič – Kučerov, corr. 1983;

b) 29. ♖e5 ♖h4 30. ♖d7 g2 31.
♖h2 f3 32. ♔f3! [32. ♖ee7? ♖e1!] ♖g8
33. ♖h7!+- Krogus, Macukevič

708 25. ♖f3? fe3 26. ♖e3 f4+;

25. ♖f2 fg3 26. ♖g2 gh2 27. ♖h1
f4∞ Tal; 26... f4!?; 26... ♔h3!? Harding

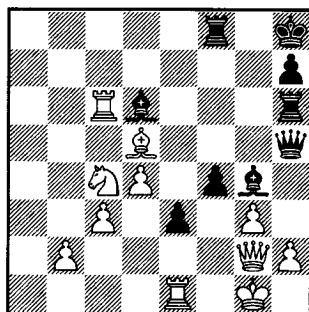
709

26. ♖f1 ♔h3 [26... f4? 27. gf4
♖f4 28. ♖c8! ♔f8 29. ♖e3+-] 27. ♖f3
♔g4= Harding;

26. ♖e3 f4 27. gf4 ♔f4 [27... ♖f4?
28. ♖c8 ♔f8 29. ♖f3!] 28. ♖g3 [28. ♖f1?
♖c6 29. ♔c6 ♔e3 30. ♖e3 ♔h3 31. ♖d2
♖h6! (Δ 32... ♖c6, 32... ♖e3) 32. ♔g2
♔g2 33. ♖g2 ♖g5 34. ♖h1 ♖f3] ♖c6
[28... ♔g3? 29. ♖h6 ♖h6 30. ♖g3 Δ
♖e5] 29. ♔c6 ♔g3 30. hg3 [30. ♖g3
♖g8! (Fjelström – Zil'berštejn, corr.
1979) 31. ♖f2 ♖h6! 32. ♖e5 ♖g7=] ♖f5
31. ♔e4 ♖b5 32. ♖f1 ♔e2 33. ♖d2 ♔d3
34. ♔d3 [34. c4 ♔c4 35. ♖h1 ♖d7 36.
♖h7 ♖h7 37. ♔h7 ♖h7 38. ♖c4 Sham-
kovich, Schiller; 35... ♖f7!] ♖d3 35.
♖e4? ♖f3! 36. ♖h2 ♖e4 0 : 1 Jackson –
van der Weijer, corr. 1986/87; 35. ♖f1=
Nunn

710

27. gf4? ♔h3 28. ♖f3 ♖g8-+;

27. ♖d6 f3-+;

27. ♖d6 ♖d6 28. ♖d6 f3 29. ♔f3
♖f3 [29... ♔f3?! 30. ♖c2]

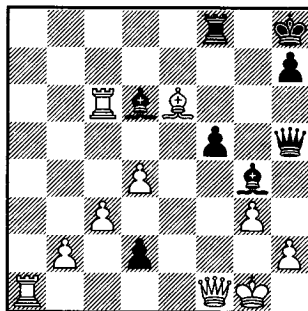
a) 30. ♖f1 e2! [30... ♖g7? 31. ♖f3
♔f3 32. g4! ♔g4 33. ♖g3 e2 34. ♖f2 ♖f8
35. ♖f4 ♖e7 36. ♖e5 1 : 0 Bašić – Ra-
dulović, corr. 1983] 31. ♖e1 ♖d5 [31...
♔h3? 32. ♖e2 ♖f1 33. ♖f1!+-] 32.
♖e2 [32. ♖e8? ♖f1! 33. ♖f1 ♖g2 34.
♖g2 ♔h3-+] ♖d6 33. ♖f2 ♖f2 34.
♖f2± Nunn;

b) 30. b4! e2 31. ♖e2 ♔h3 32. g4!
♖d5 33. ♖e8 ♖g7 34. ♖f5 ♖f7 35. ♖e7
♖f8 36. ♖d7!+- Bryck – van der Wei-
jer, corr. 1986/87

711 24... ed2 25. ♖e6 ♖h8 26. ♔b3
♔g3 [26... ♔b8 27. ♖c4 ♔g3 28. hg3
♔f3 29. ♖c8+-; 26... ♖b8 27. ♖ed6 ♖b3
28. ♖d8+-] 27. hg3 ♔f3 28. ♖h6 ♖g4
29. ♖cg6 ♖e4 30. ♖e6 ♖g4 31. ♖h3+-
van der Tak

712 26. ♖d6? ♔h3-+ Nunn

713

26... ♖h3? 27. ♜d3+-;

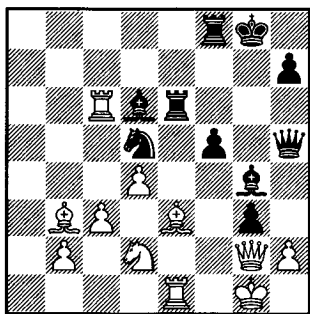
26... ♖b8?! 27. ♖b3 ♜e8 28. ♜b6! f4 29. ♖d1 ♜e1 30. ♜b8 ♜g7 31. ♜a7 ♜f6 32. ♜b6 ♜g5 33. ♜a5+- Nunn;

26... ♖e7 27. ♜f4! ♖g5 28. ♜e5 ♖f6 29. ♜c5 ♜e8 30. ♜c8 d1 ♜ 31. ♜d1 ♖d1 32. ♜c6 ♜c8 33. ♜c8 ♜g7 34. ♜d7 ♜f8 35. ♜c8 ♜g7 36. ♜g8 ♜h6 37. ♜f8 ♖g7 38. ♜f5 ♜g5 39. ♜g5 ♜g5 40. ♜f2±± Helslott – van der Zwan, corr. 1982/83;

26... ♖g3 27. hg3 ♖f3 △ ♖e4, ♜h1=;

26... ♖e2 27. ♜f2 ♖b5 28. ♜d6 d1 ♜ 29. ♜d1 ♜d1 30. ♜g2 ♖d3 31. ♜f4 [31. ♖d5 ♜e8 32. ♖f3 ♖e2 33. ♖c6 ♖f1 34. ♜f1 ♜e2 Nunn] ♖e4= van der Tak

714 24. ♜g2

a) 24... ♜h8 25. ♖d5 ♜g6 [25... ♜e3 26. ♜e3 f4 27. ♜g3! fg3 28. ♜d6+-] 26. ♜d6 ♜d6 27. hg3+- Harding;

b) 24... f4! 25. ♖d5 f3 26. ♖f3! [26. ♖e6? ♜h8! 27. ♜g3 ♖g3 0 : 1 Meissner – Leisebein, corr. 1985] ♖f3 27. ♜f3 ♜f3 28. ♜d6 ♜d6 29. hg3 ♜g3 30. ♜g3 ♜g6= Nunn

715 24... ♖g3 25. ♜g2!+- Suétin

716 25. ♖d5? fe3 26. ♖e6 ♖e6 27. ♜e2 ed2 28. ♜e6 ♜h8 29. ♜d6 d1 ♜!+- Lilienthal;

25. ♖f4? ♖f4 26. gf4 ♜f4+- Carleton – Harding, corr. 1976

717 25... fe3 26. ♜d5! ♜f1 [26... ♜h6 27. ♜d8! ♜d8 28. ♖e6 ♖e6 29. ♜e4 ♜g7 30. ♜f4+- Jakob – Bubulak, corr. 1986] 27. ♜f1 ♜h3 28. ♜g5! ♜f7 29. ♖e6 ♖e6 30. ♜e3 ♖c4 31. ♜d2+- Pantea – Cucureanu, corr. 1986

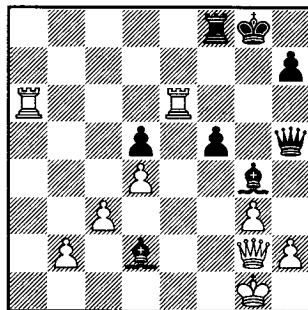
718 27. ♜e4 ♖f3 28. ♜g3 ♜g6 Nunn;

27. ♜h1! ♜g7 28. ♜h5 ♖h5 29. ♜e4 ♜dd8 30. ♖d5 ♜d5 31. ♜g3 ♖f3 32. c4 ♜d6 33. d5 ♜g6 34. ♜h2 ♜g4 35. ♜h5 ♜g6 36. ♜f4 ♜f5 37. ♜e6 ♜g2 38. ♜h3 ♜fg8 39. ♜d4 ♜e4 40. d6 ♜2g3= Šakin – Rapoport, corr. 1976/77

719 23... ♜e2 24. ♜e2 ♖e2 25. ♜c6! ♖f1 26. ♖d5 ♜g7 27. ♜d6 ♜e8 28. ♜f1 ♜e2 29. ♖h6 ♜h8 30. ♜d7 ♜e7 31. ♜d8 ♜e8 32. ♜e8 ♜e8 33. ♖f4+- Zaharov – Purgin, SSSR 1991

720 24. ♜c6 ♖e3 25. ♜e3 ♜e3 26. ♖d5 ♜h8∞ Tal – Geller, SSSR (ch) 1975 – 20/322 <98>

721

26... ♖g5 27. ♜d5+-;

26... ♖f3 27. ♜d2 ♖e4 28. ♜h6 ♜f3 29. ♜g5+-;

26... f4 27. ♜d2 fg3 [27... ♖e6 28. ♜e6 fg3 29. hg3 ♜g4 30. ♜e3 ♜a8 31. ♜e2+-]

a) 28. hg3? ♜f1! 29. ♜f1 ♜h1 30. ♜f2 ♜h2=;

b) 28. ♖e1 ♕f3! [28... ♖f2 29. ♖h6 gh2 30. ♖f2+-; 28... gh2 29. ♖h2 ♖g5 30. ♖g2+-] 29. h3 ♕e4 △ ♖f3 Nunn;

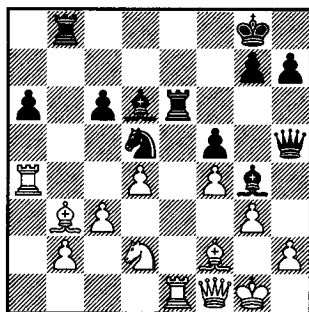
c) 28. ♖f6! ♖e8 29. hg3 ♖e2 30. ♖h6 ♖e1 31. ♖f1 ♖f1 32. ♖f1 ♖f5 33. ♖f4 ♖d3 34. ♖g1 ♖a6 35. ♖g4 ♖f7 36. ♖h5 ♖f8 37. ♖f2 1 : 0 Hauptmann – Sieberg, corr. 1986

722 22. ♖a6? ♖b3 23. ♖b3 ♖e3+-;

22. ♖f2?! ♖b3 23. ♖b3 ♕d1 24. ♖a6 ♕b3 25. ♖a8 ♖f7 26. ♖a7 ♖g6! ♖ Gorkievič – Vitomskij, corr. 1979;

22. ♖a6 ♖b3 23. ♖b3 ♖e3 24. ♖a8 ♖f7 25. ♖f2 ♕h3 26. ♖e2 ♖e2 27. ♖e2 ♖c4 ♖ Tal

723

22... ♕h3 23. ♖d3 ♖e1 24. ♕e1 ♖e8 25. ♖f3 ♖e4 26. ♖a6 ♕g4 27. ♖c6 ♕f3 28. ♕d5+- Gabran – Zitzmann, corr. 1978;

22... ♖e1 23. ♖e1 [23. ♕d5 cd5 24. ♖e1 ♕e2 25. ♖a6!? ♕a6 26. ♖e6 ♖f7 27. ♖d6 ♖a8 1/2 : 1/2 Babiak – Rapoport, corr. 1976] ♖e8 24. ♖f1 ♖e2 25. ♖a6 ♕h3 26. ♖c6!± Rohde – Beljavskij, Alicante 1978

724 23. ♖g2 ♖b3 24. ♖b3 ♕f3 25. ♖f1 [25. ♖e6 ♕g2 26. ♖g2 ♖g4! 27. ♖e1 ♖f4 28. ♖g1 ♖h3 29. ♖g2 f4 ♖] ♕e2 26. ♖e2 ♖e2 △ ♖e3 ♖; 26. ♖g2=; 25... ♖h6!?; 24... ♖f4!? Harding

725 25. ♖d5 ♕f4 26. ♖c4 ♖b5 Krogius, Macukevič

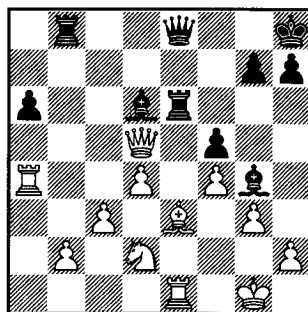
726 27. ♖e5 ♕e5 28. de5 ♕d3 29. b4 ♕e4 30. ♖f1 ♕d3 1/2 : 1/2 Usati – Gabran, corr. 1975/77

727 23. b3 ♖be8 24. ♖f2 g5 [24... ♖8e7 25. ♖aa1 ♖e8 26. ♖f1 ♕h3 27. ♕d2 (Constantinescu – Nichitelea, corr. 1983) ♕f1 ♖ Krogius, Macukevič] 25. fg5 f4! 26. gf4 ♕h3 27. ♖a6 [27. ♖f1? ♕f1 28. ♖f1 ♕f4 ♖ Ioseliani – P. Blatný, Baden-Baden 1988] ♖g4 [27... ♕f4 28. ♖e6 ♖g4 29. ♖g3 ♕g3 30. ♖e8 ♖f7 31. ♖e7! ♖e7 32. ♕f2 ♖f7 33. ♕g3 ♖f5±] 28. ♖g3 ♖e3 29. ♖e3 ♖d1 30. ♖e1

a) 30... ♖e1?! 31. ♖e1 ♖e1 32. ♖f2 ♖d1 [32... ♖e6 33. ♖f3!] 33. ♖e2 ♕g4 34. ♖f3 ♖c1 35. ♖d6 ♖c3 36. ♖d5 ♕f3 37. ♖d2 ♖b3±;

b) 30... ♖g4 31. ♖g3 ♖d1= P. Blatný

728

25. ♖f1? ♕f3 26. ♖f5 ♖f6 27. ♖a5 ♖b5 28. ♖a6 ♕b7 29. ♖a7 ♖c6+- Tal;

25. ♖c4 ♕f4! 26. gf4 ♖g6 27. ♖d6! [27. ♖h1? ♖d7 28. ♖g2 ♕h3 0 : 1 Johansson – Mortensen, Glücksborg 1977; 27. ♖f2?! ♖a4 28. ♕d2 ♕h3 29. ♖e5 ♖g2 30. ♖f3 h6 ♖ Nunn] ♕h3 [27... ♕f3 28. ♖f1 ♕d5 29. ♖e8 ♖b2 30. ♖e2 ♖b1 31. ♖e1 ♖b2 1/2 : 1/2 Čuvašov – Eglitis, corr. 1975] 28. ♖f2 ♖b2 29. ♖e2 ♖g2 30. ♖g2 ♖e2 31. ♖e2 ♖h5 32. ♖f3 ♕g4 33. ♖g4 fg4 34. ♖d3 ♖h2 35. ♖a6

♖h1 36. ♜b6 h6 (*Canfell — P. Blatný, Altensteig 1988 — 46/448 <99>*)

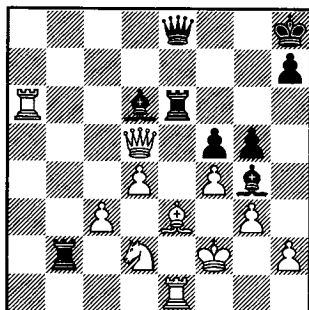
a) 37. ♘f7 ♘h7 38. ♘e5 ♖d1 [38... g3 39. ♜g6 g2∞] 39. ♘e4 [39. ♙d2 g3 40. ♜g6 ♖f1 41. ♘e4 g2 42. ♙e3 ♖h1! 43. ♘d3 h5 △ h4—+] ♖h1 40. ♘d3 ♖d1=;

b) 37. d5 ♖d5 38. ♙d4∞ P. Blatný

729 25... ♜b2 26. ♜a2 ♜a2 27. ♖a2 g5 28. d5 [28. ♘c4 gf4 29. ♘d6 fe3 30. ♜e3 ♖h5 31. ♖e6 ♖h2 32. ♘e1 ♖h1 1/2 : 1/2 Čiburdanidze — Češkovskij, Taškent 1980] ♜e3 29. ♜e3 ♙c5 30. ♘f1 ♙h3 [30... ♖e4 31. ♖d2 gf4 32. gf4 ♖f4 33. ♘g2 ♙e3 34. ♖e3 ♖e3 35. ♘e3±] 31. ♖c4 ♖e7 32. d6 ♖d6 33. ♘e1! ♙e3 34. ♘e3 gf4 35. gf4± △ ♖d4 Krogus, Macukevič

730 26. h3? gf4 27. gf4 ♙e7—+ Tal

731

27. ♙d6? ♜e3—+ Tal;

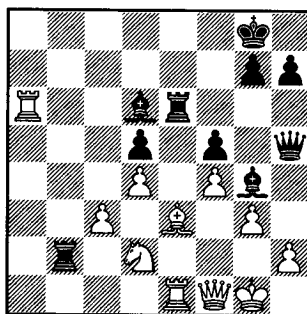
27. ♖a8 ♜b8 28. ♖c6 ♖h5 29. h3 gf4! [29... ♖h3 30. ♖g2 gf4?! 31. ♖h3 ♙h3 32. gf4± Popolitov — Trušakov, corr. 1980/81; 30... ♖h5∞ Nunn] 30. ♙f4 ♜e1 31. ♘e1 ♜e8 32. ♘e4 ♙f4! [32... ♜e4? 33. ♘d2 ♙f4 34. gf4 ♜e8 35. ♖f6 ♘g8 36. ♜a7—+] 33. gf4 ♙d1!—+ Krogus, Macukevič;

27. ♜a8 ♙b8 28. ♜a2 ♜a2 29. ♖a2 gf4 30. gf4 ♙f4 — 27. ♜a2;

27. ♜a2 gf4 28. gf4 ♜a2 29. ♖a2 ♙f4! 30. ♘f1 [30. ♖e6 ♖e6 31. ♙f4 ♖a2

32. ♜e5 ♖c2 33. d5 ♘g8 34. d6 ♖c3 35. ♙d5 ♖c6 36. ♙d4 ♖c5 37. ♘b3 ♖c2 38. ♘d2 ♖d1 1/2 : 1/2 Burkhardt — Scherfke, corr. 1976] ♜e4 31. ♖d2 ♙d6 [31... ♙c7 32. d5 f4 33. ♙c5 ♜e1 34. ♖e1 ♖d8 35. ♖e7 ♖e7 36. ♙e7 ♙b6 37. ♘e1 ♘g7 38. ♙d6 ♙a5 39. ♙e5 ♘g6 40. ♘d2 ♘f5 41. ♙d4 ♙d8 42. c4 ♙a5 43. c5 ♙f3 44. d6 ♙c6 45. ♘d1 ♙d2 46. ♘d2 ♘e6 1/2 : 1/2 Polsterer — van der Weijer, corr. 1986/88] 32. ♙g5 f4 33. ♙f6 ♘g8 34. h4 ♖c6 35. ♘h2 ♜e3 36. ♜e3 fe3 37. ♖e3 ♙h2 38. ♖g5 ♘f7 39. ♖g7 1/2 : 1/2 Kosenkov — Gabran, corr. 1975

732 23... ♜b2

a) 24. ♜a8? ♙f8! [24... ♜e8 25. ♜e8 ♖e8 26. ♖a6 ♙f8 27. c4 ♙b4 28. cd5 ♖f8 29. ♖e6 ♘h8 30. ♘e4+—; 24... ♘f7 25. ♜a7 ♘g8 26. ♖a6 ♜e3 27. ♜e3 ♙d2 28. ♜a8 ♘f7 29. ♙f8!+—] 25. c4 ♜e3 26. ♜e3 ♙d2 27. h4 ♙d1 28. ♜e1 [28. ♖d1 ♙d1 29. ♜ee8 ♖e8! 30. ♜e8 dc4—+] ♙e2 29. ♖f2 ♙c4—+;

b) 24. ♖g2! ♜b5 [24... ♖e8 25. ♖d5 ♘h8 26. ♘c4+—; 24... ♖f7 25. ♖d5 ♙d2 26. ♙d6 ♙d6 27. ♖f7 ♘f7 28. ♙d2 ♙f3 29. ♜e5 ♙d5 30. ♘f2 ♜e5 31. de5+— Nunn] 25. c4 dc4 26. ♖c6 [26. ♘c4? ♙f3 27. ♖f2 ♙b4 28. ♜e6 ♙e1 29. ♖c2 ♙g3 0 : 1 Broeken — van der Weijer, Nederland 1989] ♖e8 27. ♘c4 ♖c6 28. ♙c6 ♙d5 29. ♜a1± Wikstrom — Smith, corr. 1969

733 24. ♖g2 ♜e3 25. ♜e3 ♜e3 26. ♖d5 [26. ♙d6 ♜e1 27. ♘f1 ♙f3 △

♖e2—+] ♖f7 [26... ♜h8 27. ♖d6 ♖e1 28. ♜f1 h6 29. ♖f8 ♜h7 30. ♖a8+—]

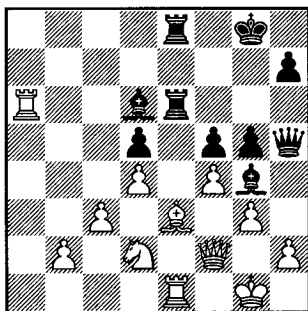
a) 27. ♖f7 ♜f7 28. ♖d6 [28. ♜c4 ♖e1 29. ♜f2 ♖e2 30. ♜f1 ♖b8±] ♖e1 29. ♜f1 ♖h3 30. ♜f2 ♖f1 31. ♜e3±;

b) 27. ♖d6 ♖e1

b1) 28. ♜f2 ♖e2 29. ♜f1 ♖b7 [Ftáčnik; 29... ♖e8 30. ♖d5 ♜h8 31. ♖a8 ♖h3 32. ♜g1 ♖e1=] 30. d5 ♖d2 31. ♖b6 ♖d1 32. ♜f2 ♖a7 33. ♖e6 ♖f7 34. ♖c8=;

b2) 28. ♜f1 ♖b7 29. ♖c6 ♖a8 30. ♖d5 ♜h8 31. ♖c4 [31. ♖c5 ♖f1 32. ♜f1 ♖a1 Ftáčnik] ♖f1 32. ♜f1 ♖a1 33. ♜f2 ♖b2 34. ♜g1 ♖c1 35. ♖f1 ♖e3 36. ♖f2 ♖c1 37. ♜g2+— Nunn; 28... h6!∞ P. Blatný

734

25. fg5 ♖g3 26. ♖g3 [26. ♖e6 ♖f2 27. ♖f2 ♖e6 28. ♖e6 f4±] ♖a6±;

25. c4 gf4 26. gf4 ♖g6 27. ♜h1 dc4∞→;

25. b3 gf4 26. gf4 ♖h3! [Δ 27... ♖e3 28. ♖e3 ♖e3 29. ♖d6 ♖e2 1/2 : 1/2 Ernst — P. Blatný, Poznań 1987; 26... ♖g6 27. ♜h1 ♜h8 28. ♖g1 Δ 28... ♖f4 29. ♖g6 ♖e3 30. ♖e1] 27. ♜f1 ♖g6 28. ♜g3 h5∞→ Nunn

735 27. h4? f4!! 28. gf4 [28. ♖f4 ♖f8 29. ♖c7 ♖e8—+] ♖h3!—+ Prandstetter — P. Blatný, ČSSR (ch) 1986 — 41/399 (100);

27. ♖f4 ♖h3 28. ♜f2 ♖e4 29. ♜e4 [29. ♖d6 f4 30. ♖d5 ♖e6!! 31. ♖e4

♖h2 32. ♖g2 fg3—+; 29. ♖f3 ♖g4 30. ♜e4! fe4 31. ♖h1 ♖b8! 32. ♖c1 ♖h3± Δ ♖g4-f5] fe4 30. ♜g1 ♖f8 31. g4 ♖g4 32. ♖e5 ♖f7 33. ♖g3=; 31... ♖f4= P. Blatný

736 24... ♖e3 25. ♖e3 ♖e3 26. ♖d6+— Δ 26... ♖e1 27. ♜f1 h6 28. ♖d5 ♜h7 29. ♖d8 ♖h3 [29... ♖h3 30. ♖g8 ♜g6 31. ♖d6] 30. ♖g8 ♜g6 31. ♖d6 ♜h5 32. ♖f7 Short

737 25. ♖d5? ♖e3 26. ♖f7 ♜f7 27. ♖e3 ♖e3 28. ♖d6 ♖e1 29. ♜f1 ♖h3± Short

738 25... ♖h5?! 26. ♖d5 ♖f4 [26... ♖e3 27. ♖f7 ♜f7 28. ♖e3 ♖e3 29. ♖d6 Δ 29... ♖e1 30. ♜f1 ♖e2 31. ♜f2+—] 27. ♖e6 ♖e6 28. ♜f1 ♖g3 [28... h6 29. ♖f2+— Short] 29. ♜g3 f4 30. ♖h5 ♖g6 31. ♜h2 1 : 0 Short — Pintér, Rotterdam 1988

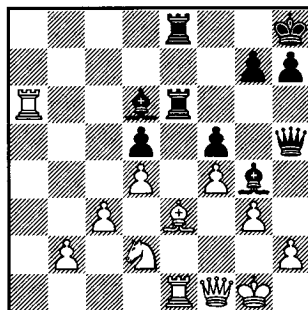
739 26... ♖e3? 27. ♖e3 ♖e3 28. ♖d6 h6 29. ♜f2 Δ ♖d5+—;

26... h6 27. ♜e5 ♖e5 28. ♖e6 ♖e6 29. de5± Short

740 24... ♖e2? 25. ♖d6 ♖f1 26. ♖de6+— Nunn

741 27. ♖c4 ♖c4 28. ♜c4 ♖e2 29. ♖c6± Chandler — P. Littlewood, London 1987

742 22... ♜h8 23. ♖d5 cd5

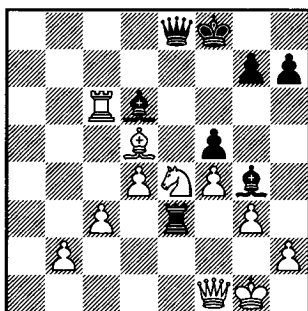

a) 24. ♖b5 ♜h6! [24... g5 25. ♖d5 gf4 26. ♜d6 ♜e3 27. ♜e3 fe3 28. ♜d8 ed2 29. ♖e5 ♜g8 30. ♜e8 ♖e8 31. ♖e8 ♜g7 32. ♖a4 d1♖ 33. ♖d1 ♟d1±] 25. ♟f1 [25. h4 ♟f4 26. gf4 ♜a6 27. ♖a6 ♖h4] ♟f3 26. ♟f2 ♜g8!♞→ Nunn;

b) 24. ♖f2 g5 25. fg5 f4 26. gf4 h6 27. c4 hg5 28. ♜d6 ♜d6 29. fg5 ♟h3 30. cd5 ♖g4 31. ♖g3± Suétin; 25... ♟g3∞ Nunn

743 24... ♜e2 25. h4 ♖e8 [25... ♜d2!? 26. ♜d6 ♖e8] 26. ♟d5 ♜f8 27. ♟e4 fe4 28. ♜d6 (Miškovskij – Goth, corr. 1985) ♖b8 29. ♜a6 ♖b2 30. ♜a8 ♜e7 31. ♜a7 ♜d6 32. ♟e4! ♟h3 33. ♜a6=; 25. h3! △ 25... ♟h3 26. ♟d5 △ ♟f3 Nunn

744

26... ♜e4? 27. ♟e4 fe4 28. ♜d6 e3 29. ♖b1 ♖a8 30. d5 e2 31. ♜g2 ♜e7 32. ♜c6 ♜d7 33. h3+- Dragunov – Konstantinopol'skij, corr. 1965;

26... fe4! 27. ♜d6 ♜d3 28. ♟b3 [28. ♜a6 ♖b5-+] e3!-+ van der Tak

745 22... ♜8e7 23. ♜a6 ♖e8 24. ♟c4± Nunn;

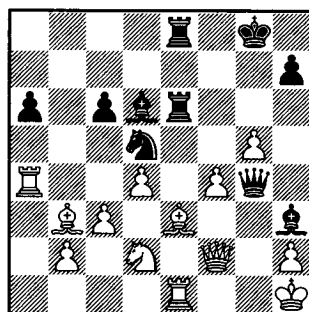
22... ♜f8 23. ♟d5 cd5 (Petrov – Karapčanski, B"lgarija 1971) 24. c4 dc4 25. ♜a6± Krogus, Macukevič

746 23. ♜a6 gf4 24. gf4 ♜h8 [24... ♜g6 25. ♜h1 ♜h8 26. ♟d5 cd5 27. ♜g1 ♟f4 (Cvachoucek – Kruglov, corr. 1973) 28. ♜g6! ♟e3 29. ♜e1± Krogus, Macukevič] 25. ♟d5 [25. ♜c6 ♟f4!] cd5 26. ♟f1 ♜g8 27. ♟g3 ♟f3 28. ♜a8 ♜eg6 29. ♜g8 ♜g8 30. ♜f1 ♟e4 △ ♖h3, h5-h4♞↑ Nunn

747 25. ♟f1 ♟f1 26. ♜f1 ♖h3;

25. ♟d1 ♜e3 26. ♟h5 ♜e1 27. ♟f1 ♜8e7 △ ♟f4 Nunn

748

26. ♟f3? ♜e3 27. ♜e3 ♜e3 0 : 1 Junge – Wegner, BRD 1989;

26. ♜g1∞ Nunn

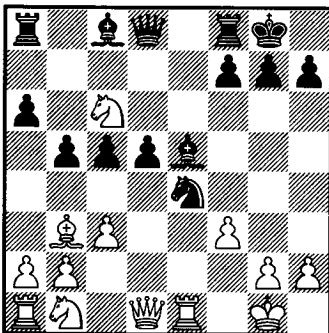
**100 IZABRANIH PARTIJA • 100 ИЗБРАННЫХ ПАРТИЙ •
100 SELECTED GAMES • 100 AUSGEWÄHLTE PARTIEN •
100 PARTIES SELECTIONNEES • 100 PARTIDAS SELECTAS**

⟨1⟩ 13

KRUPPA – VLADIMIROV

Frunze 1988 — 45/394

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7. ♙b3 0–0 8. c3 d5 9. d4 ed4 10. e5 ♘e4 11. ♘d4 ♘e5 12. f3 c5 13. ♙f4 ♙f6 14. ♙e5 ♙e5 15. ♘c6

15... ♙h2 16. ♙h2 ♞h4 17. ♙g1 ♞f2 18. ♙h2 ♞g3 19. ♙g1 ♘g5 ►
20. ♙h1 ♞h4 21. ♙g1 ♘h3 22. gh3 ♙h3 23. ♘e7 ♙h8 24. ♞e2 ♞ae8 25. ♞e1 ♞g5 26. ♙h2 ♞e7 27. ♙h3 ♞e6 28. ♞e6 fe6 29. ♞g3 ♞c1 30. ♞h2 ♞f1 31. ♙h4 ♞f3 32. ♘a3 g5 0 : 1

⟨2⟩ 14

NEUKIRCH – ZINN

DDR 1966 — 1/205

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7.

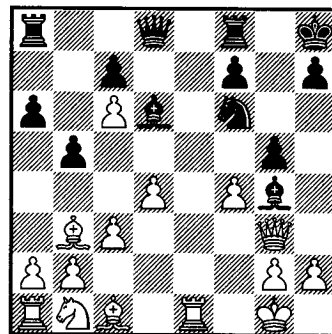
♙b3 0–0 8. c3 d5 9. d4 ed4 10. e5 ♘e4 11. ♘d4 ♘e5 12. f3 c5 13. fe4 cd4 14. ♙d5 dc3 15. ♙a8 ♙c5 16. ♙h1 ►
16... ♞h4 17. ♞e2 ♙g4 18. ♘c3 ♙e2 19. ♞e2 ♞a8 20. h3 ♘g4 21. ♙d2 ♘f2 22. ♙h2 b4 23. ♘d5 ♘e4 24. ♙e1 ♙d6 25. ♙g1 ♘g3 26. ♞d3 ♞e8 27. ♙f2 ♞g5 28. ♞d1 h5 29. ♞a6 ♘e4 30. ♞d3 ♘f2 31. ♙f2 ♙c5 32. ♙f1 ♞e5 33. g3 h4 34. g4 ♙d5 35. ♞d5 ♞f4 0 : 1

⟨3⟩ 53

FISCHER – SEIDMAN

USA (ch) 1960/61

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7. ♙b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 e4 10. dc6 ef3 11. ♞f3 ♙g4 12. ♞g3 ♙d6 13. f4 g5 14. d4 ♙h8

15. ♞e5 gf4 16. ♙f4 ♘h5 17. ♞h5 ♙h5 18. ♘d2 ♞e8 19. ♞f1 ♞e2 20. ♙d1 ►

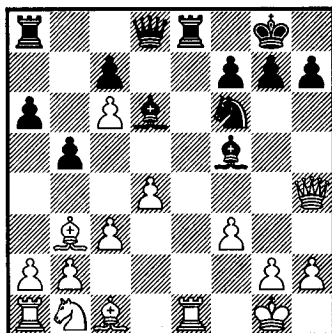
20... ♖d2 21. ♙h5 f6 22. ♖e1 ♙f4
23. ♗f4 ♖b2 24. ♖e8 ♗e8 25. ♙e8
♖e8 26. h3 b4 27. cb4 ♖b4 28. ♗f6
♙g8 29. ♗g5 ♙h8 30. ♗f4 ♖a4 31.
♗f7 ♖g8 32. ♗c7 ♖a2 33. ♗e5 ♖g7
34. g4 h6 35. ♗b8 ♖g8 36. c7 **1 : 0**

<4> 58

FISCHER — S. BERNSTEIN

USA (ch) 1959/60

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♖f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 e4 10. dc6
ef3 11. ♗f3 ♙g4 12. ♗g3 ♙d6 13.
♗h4 ♖e8 14. f3 ♙f5 15. d4

15... ♙h2 16. ♙h2 ♖g4 17. ♙g3 ♗h4
18. ♙h4 ♖e1 19. fg4 ♖c1 20. gf5 ♖d8
21. a4 b4 22. d5 ♖b8 23. d6 cd6 24.
♙c4 ♖c8 25. ♙a6 ♖c6 26. ♙b5 ►
26... ♖b6 27. c4 d5 28. a5 g5 29. ♙g5
h6 30. ♙g4 ♖b8 31. a6 dc4 32. a7
♖a8 33. ♙c6 h5 34. ♙g5 ♖b1 35.
♖b1 ♖a7 36. ♖c1 ♖a2 37. ♖c4 ♖b2
38. f6 **1 : 0**

<5> 59

A. RODRÍGUEZ — ARENCIBIA

La Habana 1991 — 52/344

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♖f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 e4 10. dc6
ef3 11. d4 ♖e8 12. ♙g5 ♙g4 13. ♙f6

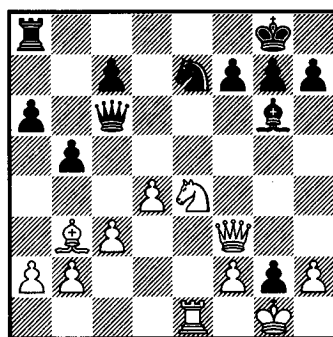
♙f6 14. ♖e8 ♗e8 15. ♖d2 ♗c6 ►
16. ♖f3 ♖e8 17. a4 g6 18. ab5 ab5
19. ♗d3 ♙f3 20. gf3 ♗d7 21. ♗d2
♗f5 22. ♙g2 ♙g5 23. ♗c2 ♗d7 24.
♖h1 ♗e7 25. ♗e4 ♗e4 26. fe4 ♖e4
27. ♙f3 ♖f4 28. ♙g3 ♖f5 29. h3 b4
30. ♖d1 ♙g7 31. ♙c2 ♙f4 32. ♙g2
♖a5 33. ♙b3 bc3 34. bc3 ♖a3 35. ♖b1
♙d2 36. c4 ♙c3 37. d5 ♙d4 38. f3
♙c5 39. ♙g3 ♙f6 40. ♙f4 h5 41. ♙g3
♙d6 42. ♙g2 ♙e5 43. ♖b2 ♙f4 44.
♙d1 ♙c5 45. ♙e2 ♖e3 46. ♖a2 ♖e5
47. ♙h2 ♙d6 48. ♙g2 ♖g5 49. ♙f2
♙c5 50. ♙e1 ♙e3 51. ♙f1 ♖g3 52.
♖a5 ♙d4 53. ♙f2 ♖h3 **0 : 1**

<6> 80

BROWNE — BISGUIER

USA (ch) 1975 — 19/280

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♖f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 e4 10. dc6
ef3 11. d4 fg2 12. ♙g5 ♙g4 13. ♗d3
♖e8 14. ♖d2 ♖d5 15. ♙e7 ♖e7 16.
♖e7 ♖e7 17. ♗e4 ♙f5 18. ♗f3 ►
18... ♗d6 19. ♖e1 ♙g6 20. ♖e4 ♗c6

21. ♖f6 gf6 22. ♗c6 ♖c6 23. ♙d5
♖b8 24. ♙c6 b4 25. c4 b3 26. a3 ♙d3
27. c5 ♖d8 28. d5 ♙b5 29. ♙b5 ab5
30. ♖d1 ♙f8 31. ♖d3 ♙e7 32. ♙g2
♖g8 33. ♙f3 ♙g5 34. ♙b3 ♖d5 35.
♖b5 ♖h5 36. ♙g3 ♙g5 37. ♙f3 ♖f5
38. ♙g2 ♖g5 39. ♙f1 ♖h5 40. ♙g2
♖g5 41. ♙f1 ♖h5 42. ♖a5 ♖h2 43.

♖a6 ♜h6 44. b4 ♜g6 45. ♖a8 h5 46. ♜h8 ♜g5 47. ♜e2 f5 48. f4 ♜g3 49. ♜h5 ♖a3 50. ♜f5 ♜b3 51. ♖e5 ♜d7 52. ♖e4 ♜c6 53. f5 ♜d5 54. ♖e7 ♜b4 55. ♜c7 f6 56. ♜f3 ♜e5 57. ♖e7 ♜f5 58. c6 ♜c4 59. c7 ♜c3 60. ♜e2 ♜f4 61. ♜d2 ♜c6 62. ♜d3 f5 63. ♜d4 ♜c1 64. ♜d5 ♜d1 65. ♜e6 ♖e1 66. ♜d7 ♜d1 67. ♜e8 ♜c1 68. ♜d8 ♜g3 69. ♜g7 ♜f3 70. ♜f7 f4 1/2 : 1/2

〈7〉 84

LUTIKOV — SPASSKY

SSSR 1966 — 2/279

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♖e7 6. ♖e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. d3 ♖g4 11. ♜e2 ♖f6 12. ♜e4 ♖e6 13. ♘bd2 ♜d6 14. ♘f1 ♘de7 15. ♘g3 ♖b3 16. ab3 ♜fd8 17. ♜d1 ♜e6 18. b4 ♘g6 19. h4 ►

19... a5 20. ba5 ♖a5 21. ♖a5 ♘a5 22. h5 ♘e7 23. ♖g5 ♘ac6 24. ♖a1 ♖g5 25. ♘g5 ♜h6 26. ♘f3 ♜f4 27. ♜f4 ef4 28. ♘e2 ♜d3 29. ♘ed4 f6 30. ♘b5 ♜d7 31. ♜f1 ♜f7 32. ♜e2 g5 33. hg6 hg6 34. ♖a6 g5 35. ♘d2 ♘e5 36. ♘e4 c6 37. ♘d4 ♜g6 38. b4 ♖b7 39. ♘d6 ♖b8 40. ♘e4 ♖e8 41. ♘d6 ♖h8 42. ♘e4 ♖f8 43. b5 cb5 44. ♘g5 ♖c8 45. ♘e4 ♘d5 46. ♘b5 ♖b8 47. ♘ed6 ♖h8 48. ♖a4 ♖h2 49. ♜d4 ♘e7 50. ♜f4 ♖g2 51. ♖a4 ♖g1 52. c4 ♖b1 53. f4 ♘5c6 54. ♖a3 f5 55. ♖e3 ♖b2 56. ♜f3 ♜f6 57. ♜g3 ♖b1 58. ♘c7 ♜g6 1/2 : 1/2

〈8〉 86

SITTENFELD — SOLDATENKOV

Paris 1901

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♖e7 6. ♖e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. d4

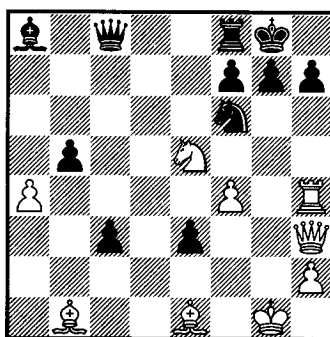
ed4 11. cd4 ♖b4 12. ♖d2 ♖g4 13. ♘c3 ♘f6 14. ♖e3 ♖f3 15. gf3 ♜d7 16. d5 ♘e7 17. ♖g5 ♜h3 18. ♖f6 ♖d6 ► 19. f4 ♖f4 20. f3 ♜h2 21. ♜f1 ♘f5 22. ♘e4 gf6 23. ♜d3 ♜h8 24. ♜c3 ♖g8 25. ♜f6 ♖g7 0 : 1

〈9〉 91

BALAŠOV — CEJTLIN

SSSR (ch) 1971 — 11/245

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♖e7 6. ♖e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. a4 ♖b7 11. ab5 ab5 12. ♖a8 ♖a8 13. ♘a3 ♘a5 14. ♖a2 e4 15. ♘e5 ► 15... ♖d6 16. d4 ♖a3 17. ba3 ♜h4 18. ♖d2 ♘f6 19. ♖e3 ♜h5 20. ♜f1 ♘c6 21. f4 ♘e7 22. ♖h3 ♜f5 23. ♖b1 ♘ed5 24. a4 c6 25. ♖h4 ♜c8 26. g4 e3 27. ♖e1 c5 28. g5 cd4 29. gf6 ♘f6 30. ♜h3 dc3

31. ♘d7 c2 32. ♖c2 ♜c2 33. ♘f6 gf6 34. ♖g4 ♜g6 35. f5 ♜g5 36. ♖g5 fg5 37. ♜e3 h6 38. ab5 ♖d5 39. ♜e5 1 : 0

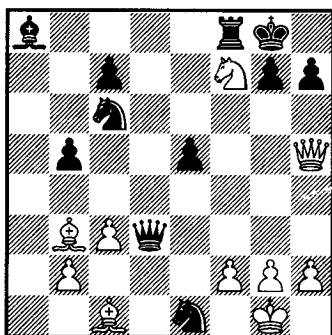
〈10〉 93

PIKET — P. BLATNÝ

Debrecen 1992

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♖e7 6. ♖e1 b5 7.

♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. a4
♙b7 11. ab5 ab5 12. ♖a8 ♙a8 13. d3
♙f6 14. ♘bd2 ♘f4 15. ♘e4 ♘d3 ►
16. ♘fg5 ♘e1 17. ♖h5 ♙g5 18. ♘g5
♖d3 19. ♘f7

19... ♘d4 20. ♘e5 ♘b3 21. ♘d3 ♘d3
22. ♙e3 c5 23. h4 ♙e4 24. ♖g4 ♙f5
25. ♖f3 ♙e6 26. ♖e4 ♙c4 27. h5
♘bc1 28. h6 ♘e2 29. ♘h2 ♘ef4 30.
g3 ♙d5 31. ♖e7 ♘e6 32. hg7 ♘g7
33. ♖d7 ♙c4 34. ♙h6 ♖f2 35. ♘g1
♖f1 36. ♘h2 ♖f2 37. ♘g1 ♖f1 38.
♘h2 ♘f2 39. b3 ♖f2 40. ♘g1 ♖f1
41. ♘h2 ♖f2 42. ♘g1 ♖f1 43. ♘h2
1/2 : 1/2

<11> 111

NEDELJKOVIĆ — GELLER

Jugoslavija — SSSR 1957

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♖e5 ♘b6 12. d4 ♙d6
13. ♙g5 ♖d7 14. ♖e1 ♙b7 15. ♘d2
♖ae8 16. f3 ♖f5 17. ♙h4 c5 18. ♘f1
cd4 19. cd4 ♘d5 20. ♙g3 ♘f4 ►
21. ♖d2 ♖d8 22. ♖ad1 h5 23. ♙f4
♙f4 24. ♖d3 ♖g5 25. ♘g3 ♙g3 26.
hg3 ♖g3 27. ♖e7 ♙d5 28. ♖f5 ♙b3
29. ab3 g6 30. ♖e4 h4 31. d5 h3 32.
♖g4 ♖d6 33. ♖e4 hg2 34. ♘g2 ♖f6
35. ♖e5 ♖e5 36. ♖e5 ♖d6
1/2 : 1/2

<12> 119

LONDON — ZSU. POLGÁR

New York 1987 — 43/431

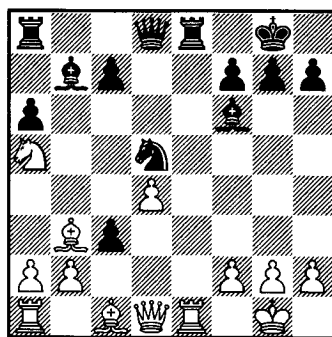
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. d3 ♙b7 9. c3 d5 10. ed5
♘d5 11. ♘e5 ♘e5 12. ♖e5 ♖d7 13.
♖f3 ♖ad8 14. ♘d2 c5 15. ♖f5 ♖f5
16. ♖f5 ♘f6 17. ♙c2 ♘d7 18. ♘f1 g6
19. ♖f4 f5 20. d4 c4 ►
21. a4 ♖a8 22. ♙d2 ♖fe8 23. b3 ♙g5
24. h4 ♙f4 25. ♙f4 ♙e4 26. ♙d1 ♘b6
27. ♘d2 ♙d5 28. bc4 ♘c4 29. ♘c4
bc4 30. ♙e5 ♖a7 31. a5 ♖b7 32. ♘h2
♖b2 33. ♘g3 ♖e7 34. ♙a4 ♖d2 35.
f3 ♖b7 36. ♙f4 ♖e2 37. h5 gh5 38.
♖h1 ♖g7 39. ♘h4 ♖eg2 40. ♖e1 ♙f3
41. ♘h3 ♖a2 42. ♙d1 ♙g4 43. ♙g4
♖g4 44. ♖f1 ♖a5 45. ♙e5 f4 46. ♖f2
♖b5 47. ♖d2 ♖b1 48. ♘h2 f3 49. d5
♖g2 0 : 1

<13> 121

SERVAT — ADLA

Buenos Aires (open) 1990

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♖e5 ♙b7 12. d4 ♙f6
13. ♖e1 ♖e8 14. ♘a3 b4 15. ♘c4 bc3
16. ♘a5

16... ♖d4 17. ♜b7 ♜f6 18. ♜f1 cb2 19. ♜b2 ♜b2 20. ♜d5 ♜a1 21. ♜a1 ►
21... ♜a1 22. ♜a1 ♜e5 23. ♜f3 ♜b8
24. a4 g5 25. h3 ♜f5 26. ♜e4 ♜e5 27.
♜f3 ♜f5 28. ♜b1 a5 29. ♜b3 ♜f4 30.
♜b5 h6 31. ♜a5 ♜e8 32. ♜b1 ♜e5
33. ♜c6 ♜e6 34. ♜d5 ♜d6 35. ♜a1
♜g7 36. a5 ♜d5 37. a6 ♜d2 38. a7
♜ff2 39. a8♜ 1/2 : 1/2

〈14〉 129

ROGERS — ĐURIC

San Bernardino 1988 — 46/442

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♜b5 a6 4.
♜a4 ♜f6 5. 0—0 ♜e7 6. ♜e1 b5 7.
♜b3 0—0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 ♜b7 12. d4 ♜d7
13. ♜d2 ♜f4 14. ♜e4 ♜g6 15. ♜c5
♜c5 16. ♜c5 ♜ae8 17. ♜e3 ♜h8 18.
♜h5 ♜e4 19. h3 ♜e7 20. ♜e5 f5 21.
d5 ♜g6 22. ♜e6 ►
22... ♜d8 23. ♜g5 ♜d5 24. ♜d8 ♜e6
25. ♜d7 ♜d7 26. ♜c7 ♜c8 27. ♜d6
h6 28. ♜d1 ♜h7 29. f3 a5 30. ♜g3
♜c6 31. ♜c2 ♜f8 32. ♜c7 a4 33. ♜d6
♜e8 34. ♜d8 h5 35. ♜b6 f4 36. ♜c5
♜h8 37. ♜d3 ♜h6 38. ♜b8 h4 39. a3
♜h7 40. ♜f2 ♜h6 41. ♜b6 1 : 0

〈15〉 132

DVOJRIS — YERMOLINSKY

SSSR 1984 — 37/370

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♜b5 a6 4.
♜a4 ♜f6 5. 0—0 ♜e7 6. ♜e1 b5 7.
♜b3 0—0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 ♜b7 12. d4 ♜d7
13. ♜d5 ♜d5 14. ♜f4 ♜b7 15. ♜e1
c5 16. dc5 ♜c6 17. ♜g4 ♜c5 18. ♜d2
♜ae8 19. ♜b3 ♜e1 20. ♜e1 ♜e8 21.
♜e8 ♜e8 22. ♜d2 h5 ►
23. ♜d1 ♜e4 24. ♜f1 ♜d6 25. ♜d4
♜e5 26. f4 ♜e4 27. h3 b4 28. ♜h2

♜d5 29. ♜e2 ♜f4 30. ♜f4 ♜f4 31.
♜g1 bc3 32. bc3 ♜c1 33. ♜h2 ♜c3
34. ♜e8 ♜h7 35. ♜e5 ♜a2 36. ♜h5
♜g8 37. ♜e5 ♜e6 38. ♜b8 ♜c8 39.
♜e5 ♜d7 40. ♜b8 ♜h7 41. ♜b1 g6
42. ♜b6 ♜d5 43. ♜a6 ♜g2 44. ♜g2
♜d4 45. ♜b7 ♜g7 46. ♜e7 ♜f4 47.
♜d7 ♜h6 48. ♜e8 ♜g7 49. ♜d8 ♜h6
50. ♜h8 ♜g5 51. ♜d8 f6 52. ♜d7
♜e4 53. ♜g3 ♜e5 54. ♜g2 f5 55.
♜d8 ♜h5 56. ♜d7 ♜e4 57. ♜f2
♜h6 58. ♜d6 ♜h4 59. ♜g2 ♜g5
60. ♜f3 ♜c1 61. ♜f8 ♜h5 62. ♜h8
♜h6 63. ♜d4 g5 64. ♜d7 ♜g6 65.
♜g2 ♜h6 66. ♜c8 ♜f6 67. ♜f3
♜f7 68. ♜g2 ♜h5 69. ♜h8 ♜g6 70.
♜c8 ♜d5 71. ♜f2 f4 72. ♜e8 ♜f5
73. ♜f8 ♜e4 74. ♜e7 ♜e5 75. ♜b7
♜f5 76. ♜h7 ♜e6 77. ♜g8 ♜e7
78. ♜h7 ♜d6 79. ♜g6 ♜d5 80. ♜g8
♜d4 81. ♜d8 ♜d5 82. ♜f6 ♜d3
1/2 : 1/2

〈16〉 145

TUKMAKOV — MA. TSEITLIN

SSSR 1973 — 16/250

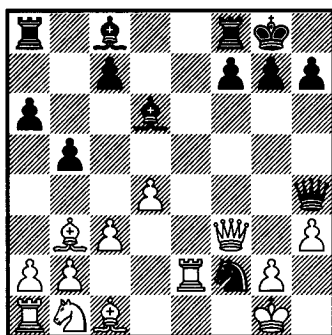
1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♜b5 a6 4.
♜a4 ♜f6 5. 0—0 ♜e7 6. ♜e1 b5 7.
♜b3 0—0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 ♜b7 12. ♜f3 ♜d6
13. ♜d5 c6 14. ♜e1 cd5 15. d4 ♜c7
16. g3 ♜ae8 17. ♜e8 ♜e8 18. ♜e3 b4
19. a3 a5 20. ab4 ab4 21. cb4 ♜c2 22.
♜d2 ♜b4 23. ♜a7 ♜c6 24. ♜d1 ►
24... ♜b6 25. ♜a1 ♜a8 26. ♜a8 ♜a8
27. ♜f3 ♜d6 28. ♜c2 ♜c6 29. ♜f5
h6 30. ♜e1 ♜a6 31. ♜g2 ♜b5 32. h3
♜b4 33. ♜f3 ♜b7 34. ♜c2 ♜a6 35.
♜e5 ♜d6 36. ♜f4 f6 37. ♜g4 ♜d3
38. ♜d2 ♜b4 39. ♜e3 ♜f1 40. ♜h2
♜c8 41. ♜f3 ♜e6 42. ♜e3 ♜h3 43.
♜g1 ♜d3 44. ♜d5 ♜h8 45. ♜b3 ♜e2
46. ♜g2 ♜f8 47. d5 ♜c5 48. d6 ♜f5
49. ♜c3 ♜b5 1/2 : 1/2

<17> 171

CAPABLANCA — MARSHALL

New York 1918

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♞e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 ♘f6 12. ♞e1 ♖d6 13. h3 ♘g4 14. ♞f3 ♞h4 15. d4 ♘f2 16. ♞e2

16... ♗g4 17. hg4 ♗h2 18. ♘f1 ♗g3 19. ♞f2 ♞h1 20. ♘e2 ♗f2 21. ♖d2 ♗h4 22. ♞h3 ♞ae8 23. ♘d3 ♞f1 24. ♘c2 ♗f2 25. ♞f3 ▶

25... ♞g1 26. ♖d5 c5 27. dc5 ♖c5 28. b4 ♖d6 29. a4 a5 30. ab5 ab4 31. ♞a6 bc3 32. ♘c3 ♖b4 33. b6 ♖c3 34. ♖c3 h6 35. b7 ♞e3 36. ♖f7 1 : 0

<18> 195

HAZAI — NIKOLAC

Maribor 1985 — 39/416

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♞e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 ♘f6 12. d4 ♖d6 13. ♞e2 ♖b7 14. ♘d2 ♞d7 15. f3 ♞ae8 16. ♘f1 c5 17. dc5 ♖c5 18. ♖e3 ♞e3 19. ♘e3 ♞c7 20. ♘h1 ♘h5 21. ♘d5 ▶

21... ♖d5 22. ♖d5 ♞d8 23. ♞d2 ♘g3 24. hg3 ♞g3 25. ♞e1 ♞g5 26. g3 ♞d5

27. ♞d5 ♞d5 28. ♘g2 g6 29. ♞d1 ♞f5 30. ♞d8 ♘g7 31. ♞e4 ♞f6 32. ♞d5 1 : 0

<19> 211

TAL — HERMLIN

Tallinn 1964

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♞e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. ♖d5 cd5 13. d4 ♖d6 14. ♞e3 f5 15. ♘d2 f4 16. ♞e1 f3 17. ♘f3 ♗g4 18. ♞e3 ♞a7 19. h3 ♖h5 20. g4 ♗g6 21. ♘e5 ♖e5 22. de5 d4 23. cd4 ▶

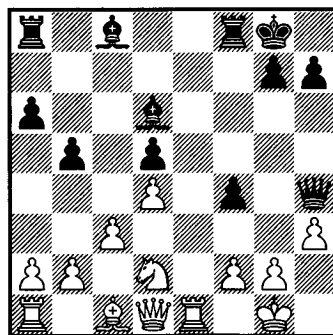
23... ♖d7 24. ♞b3 ♘h8 25. e6 ♞d4 26. e7 ♞d1 27. ♘g2 ♞a8 28. f3 1 : 0

<20> 223

DE FIRMIAN — I. SOKOLOV

Biel 1989

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♞e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. ♖d5 cd5 13. d4 ♖d6 14. ♞e3 ♞h4 15. h3 f5 16. ♘d2 f4 17. ♞e1

17... ♖h3 18. ♞f3 ♗g2 19. ♞g2 ♞h5 20. ♘f3 ♞f6 ▶

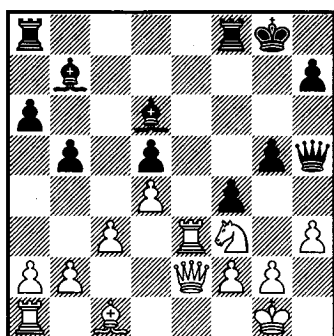
21. ♖g5 ♜f5 22. ♜e6 ♜h6 23. ♔d2
♜e8 24. ♜g7 ♜g7 25. ♜g7 ♜e1 26.
♜e1 ♜g7 27. ♜e6 ♜f6 28. ♜f6
1/2 : 1/2

〈21〉 231

HÜBNER – NUNN

Skellefteå 1989 — 48/462

1. e4 e5 2. ♖f3 ♜c6 3. ♔b5 a6 4.
♔a4 ♜f6 5. 0-0 ♔e7 6. ♜e1 b5 7.
♔b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. ♔d5 cd5 13.
d4 ♔d6 14. ♜e3 ♜h4 15. h3 f5 16.
♜f3 ♔b7 17. ♜d2 g5 18. ♜e2 f4 19.
♜f3 ♜h5

20. ♜g5 ♜g6 21. ♜e6 ♜g5 22. ♔d6
♜ae8 23. ♜e6 ♜f7 24. ♜e5 ►
24... ♜e5 25. de5 ♜e6 26. ♔d2 ♜e5
27. ♜d3 ♜g7 28. ♜e1 ♜d7 29. f3 ♜f6
30. ♜d4 ♜f7 31. a4 ba4 32. ♜a4 ♜c8
33. ♜b4 ♜d8 34. ♔f4 1 : 0

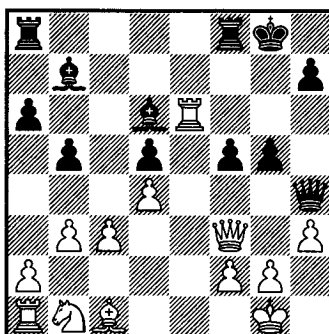
〈22〉 234

ANAND – NUNN

Wijk aan Zee 1990 — 49/403

1. e4 e5 2. ♖f3 ♜c6 3. ♔b5 a6 4.
♔a4 ♜f6 5. 0-0 ♔e7 6. ♜e1 b5 7.
♔b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. ♔d5 cd5 13.

d4 ♔d6 14. ♜e3 ♜h4 15. h3 g5 16.
b3 f5 17. ♜f3 ♔b7 ►
18. ♜e6

18... ♜ae8 19. ♜e8 ♜e8 20. ♜f1 g4
21. ♜f5 gh3 22. ♜h3 ♜h3 23. gh3
♔c8 24. ♔e3 ♔h3 25. ♜e2 ♔g4 26.
♜d3 ♔f5 27. ♜e2 ♔g4 28. ♜d3 ♔f5
29. ♜e2 ♜c8 30. f3 ♜f7 31. ♔d2 h5
32. c4 ♜e8 33. ♜f2 ♔d3 34. ♔e3 h4
35. f4 dc4 36. bc4 bc4 37. ♜d2 ♜b8
38. ♜f3 c3 39. ♜e4 ♔b4 40. ♔d1 ♔e4
41. ♜e4 c2 0 : 1

〈23〉 240

HÜBNER – PINTÉR

Solingen – Honvéd 1989 — 48/460

1. e4 e5 2. ♖f3 ♜c6 3. ♔b5 a6 4.
♔a4 ♜f6 5. 0-0 ♔e7 6. ♜e1 b5 7.
♔b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. ♔d5 cd5 13.
d4 ♔d6 14. ♜e3 ♜h4 15. h3 g5 16.
♜f3 ♔e6 17. ♜f6 ♜ae8 18. ♜a3 ♜h5
19. ♔d2 h6 20. ♜c2 ♔f4 21. ♔d3
♜e2 22. ♔f4 gf4 23. ♜e1 ♜b2 24.
♜ad1 ►

24... ♜h7 25. ♜f4 ♜a2 26. ♜e3 ♜c8
27. ♜d3 ♜c2 28. ♜a1 ♜c3 29. ♜a6
♜c7 30. ♜c7 ♜c7 31. ♜c5 ♔c8 32.
♜a5 ♔d8 33. ♜b5 ♔d6 34. ♜b8 ♔e6
35. ♜g3 f6 36. ♜e6 ♜e6 37. ♔d8 ♜e1
38. ♜h2 ♜cc1 39. ♔d7 ♜h8 40. ♜g6
1 : 0

<24> 244

MÁDL – HAZAI

Magyarország 1988

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7. ♖b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. ♖d5 cd5 13. d4 ♖d6 14. ♞e3 ♞h4 15. h3 g5 16. ♞f3 ♖e6 17. ♞f6 ♞fe8 18. ♖d2 ♞h5 19. ♞e1 h6 20. ♘a3 ♘h7 21. ♘c2 ► 21... ♞g8 22. ♞e6 fe6 23. ♞e6 ♞g6 24. ♞g6 ♘g6 25. g3 ♞gf8 26. ♘e3 ♞f3 27. ♘d5 ♞af8 28. ♖e3 ♘f5 29. ♘g2 ♘e4 30. c4 bc4 31. ♘c3 ♘d3 32. ♞d1 ♘c2 33. ♞d2 ♘c1 34. ♞e2 ♞e3 35. ♞e3 ♘b2 36. ♘e4 ♖b4 37. ♞e2 ♘b1 38. a3 ♖a5 39. ♞e3 ♞d8 40. ♘c5 c3 41. ♞e7 ♞d4 42. ♞b7 ♘a2 43. ♘b3 c2 44. ♘c1 ♘a3 45. ♞b3 ♘a4 46. ♞b2 ♞c4 47. ♞a2 ♘b5 48. ♞b2 ♘c6 0 : 1

<25> 247

HÜBNER – NUNN

Haifa 1989 – 48/461

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7. ♖b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. ♖d5 cd5 13. d4 ♖d6 14. ♞e3 ♞h4 15. h3 g5 16. ♞f3 ♖e6 17. ♞f6 ♞fe8 18. ♘a3 ♞h5 19. ♖d2 ♖e7 20. ♞f3 ♞g6 21. ♞ae1 g4 22. ♞g3 gh3 23. gh3 ♖d6 24. ♞g6 hg6 ► 25. ♘c2 ♘g7 26. ♘b4 ♖b4 27. cb4 ♞h8 28. ♞c1 ♖h3 29. ♞c7 ♞ac8 30. ♞c8 1/2 : 1/2

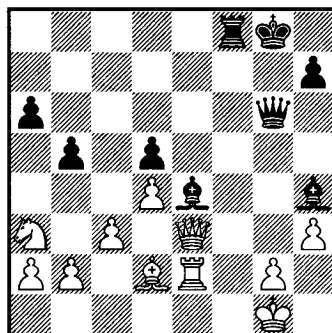
<26> 248

WOLFF – HELLERS

New York 1990

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7.

♖b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. ♖d5 cd5 13. d4 ♖d6 14. ♞e3 ♞h4 15. h3 g5 16. ♞f3 ♖e6 17. ♞f6 ♞fe8 18. ♘a3 ♞h5 19. ♖d2 ♖e7 20. ♞e5 ♞ad8 21. f4 ♞g6 22. fg5 ♖f5 23. ♞g3 ♖e4 24. ♞f1 ♖d6 25. ♞h4 ♞e6 26. ♞e2 ♞de8 27. ♞fe1 f6 28. ♞f2 ♖e7 29. gf6 ♞f6 30. ♞ee2 ♞f2 31. ♞f2 ♞f8 ► 32. ♞e3 ♖h4

33. c4 ♖d3 34. ♖b4 ♖e2 35. ♖f8 ♖d3 36. ♖b4 ♖e4 37. g4 bc4 38. ♞f4 h5 1/2 : 1/2

<27> 251

A. SOKOLOV – GELLER

New York 1990

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7. ♖b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. ♖d5 cd5 13. d4 ♖d6 14. ♞e3 ♞h4 15. h3 ♞f4 16. ♞e5 ♞f6 17. ♞e1 ♖d7 18. ♖e3 ♞g6 19. ♞f3 ♞ae8 20. ♘d2 h5 21. ♘h1 ♖b8 22. ♖f4 ♞c2 23. ♖b8 ♞d2 ► 24. ♖e5 f6 25. ♞ad1 ♞g5 26. ♖d6 ♞e1 27. ♞e1 ♞e8 28. ♞e8 ♖e8 29. ♞e2 ♖g6 30. ♘h2 ♞f5 31. f3 ♘h7 32. ♞e7 ♞g5 33. ♞e1 ♖d3 34. h4 ♞g6 35. ♖g3 ♞f5 36. ♞e8 ♖b1 37. a4 ♖d3 38. ab5 ab5 39. ♞f7 ♖f1 40. ♘g1 ♖c4 41. ♘h2 ♞g6 42. ♞e6 ♞c2

43. ♖e8 ♗g6 44. ♖e1 ♗c2 45. ♔d6
♙e2 46. ♗g3 1/2 : 1/2

〈28〉 253

TAL – SPASSKY

Tbilisi (m/5) 1965

1. e4 e5 2. ♟f3 ♟c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♟f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♟d5 10.
♟e5 ♟e5 11. ♖e5 c6 12. ♔d5 cd5 13.
d4 ♔d6 14. ♖e3 ♗h4 15. h3 ♗f4 16.
♖e5 ♗f6 17. ♖e1 ♗g6 18. ♗f3 ♙f5
19. ♙e3 ♙e4 20. ♗g4 ▶

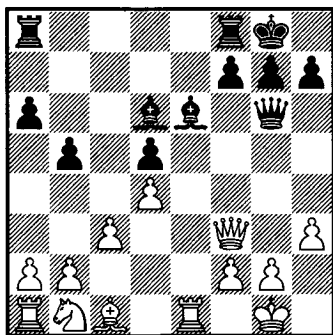
20... h5 21. ♗g6 ♙g6 22. ♟d2 f6 23.
♟b3 ♙f5 24. ♟c5 ♙c5 25. dc5 ♔d7
26. ♖ad1 ♙c6 27. h4 ♖fe8 28. f3 ♟f7
29. ♟f2 ♖h8 30. ♖d2 ♖ae8 31. ♖de2
♖e6 32. ♙f4 ♖e2 33. ♖e2 ♖e8 34.
♖e8 ♙e8 35. g4 g6 36. b4 ♙c6 37.
♟e3 ♟e6 38. ♟d4 ♟f7 39. ♙c7 ♟e7
40. ♔d6 ♟e6 41. ♙f4 1/2 : 1/2

〈29〉 255

TAL – SPASSKY

Tbilisi (m/7) 1965

1. e4 e5 2. ♟f3 ♟c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♟f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♟d5 10.
♟e5 ♟e5 11. ♖e5 c6 12. ♔d5 cd5 13.
d4 ♔d6 14. ♖e3 ♗h4 15. h3 ♗f4 16.
♖e5 ♗f6 17. ♖e1 ♗g6 18. ♗f3 ♙e6

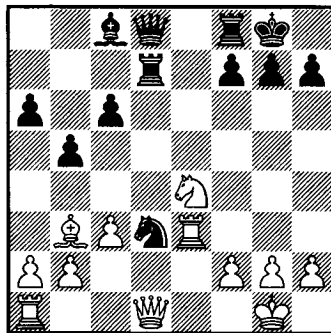
19. ♙f4 ♙f4 20. ♗f4 ♙h3 21. ♗g3
♗g3 22. fg3 ♙f5 23. ♟d2 ♖fe8 24.
♟b3 ♟f8 25. ♟c5 a5 26. ♖e8 ♖e8
27. a4 ba4 28. ♖a4 ♖e2 29. b4 ▶
29... ab4 30. cb4 ♖b2 31. ♖a8 ♟e7
32. ♖b8 ♖d2 33. ♖b7 ♟d6 34. ♖f7
♙g6 35. ♖a7 ♟c6 36. ♟e6 ♙e4 37.
♖g7 ♖g2 38. ♟f1 ♖b2 39. ♟d8 ♟b5
40. ♖c7 ♖d2 41. ♟e1 ♖g2 42. ♟f7
♟b4 43. ♟g5 ♔d3 44. ♟h7 ♙c4 45.
♟f6 ♖e2 46. ♟d1 ♖e6 47. ♟d7 ♟c3
48. ♟e5 ♖h6 49. ♟c4 dc4 50. ♟e2
♖e6 51. ♟f3 ♟d3 52. ♟f4 ♖d6 53.
g4 1/2 : 1/2

〈30〉 257

POPOVIĆ – VELIMIROVIĆ

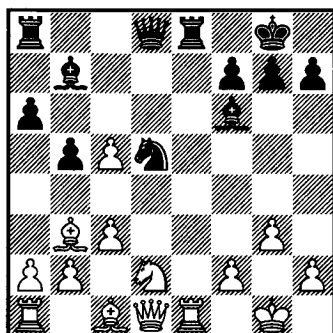
Bor 1985 — 40/420

1. e4 e5 2. ♟f3 ♟c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♟f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
♙b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♟d5 10.
♟e5 ♟e5 11. ♖e5 c6 12. d3 ♔d6 13.
♖e1 ♖a7 14. ♟d2 ♟f4 15. ♟e4 ♟d3
16. ♙g5 ♙e7 17. ♙e7 ♖e7 18. ♖e3
♖d7

19. ♗h5 ▶
19... ♟b2 20. ♖f3 ♖d5 21. ♔d5 cd5
22. ♟g5 h6 23. ♟f7 ♗e8 24. ♟h6 gh6
25. ♖f8 ♟f8 26. ♗h6 ♟g8 27. ♗d2
♟c4 28. ♗d5 ♗e6 29. ♗d8 ♟f7 30.
h3 ♔d7 31. ♖d1 ♙c6 32. ♗c7 ♟f6
33. ♗f4 ♟e7 34. h4 ♟e5 35. ♗g5 ♟f7
36. ♖d4 ♟g6 37. h5 ♗e1 38. ♟h2

♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. g3 ♙f6 13. ♞e1 c5 14. d4 ♙b7 15. dc5 ♞e8 16. ♘d2

16... ♘c3 17. bc3 ♙c3 ►
18. c6 ♙c6 19. ♞e8 ♞e8 20. ♞b1 ♞d8
21. ♞c2 ♙d2 22. ♙d2 ♙e4 23. ♙f7
♙f7 24. ♞b3 ♙d5 25. ♞b4 ♞e4 26.
♞e4 ♙e4 27. ♞b2 ♞d4 28. h3 ♙d5
29. ♞c2 ♞a4 30. ♞c7 ♙e6 31. g4 ♞a2
32. ♙e3 b4 33. ♙d4 g5 34. ♞h7 ♞d2
35. ♙h8 ♞d1 36. ♙h2 ♞h1 37. ♙g3
♞g1 38. ♙h2 ♞g2 39. ♙h1 ♞g4 40.
♙h2 ♞h4 41. ♞h4 gh4 42. f4 a5
0 : 1

〈35〉 272

FISCHER — SPASSKY

Santa Monica 1966 — 2/282

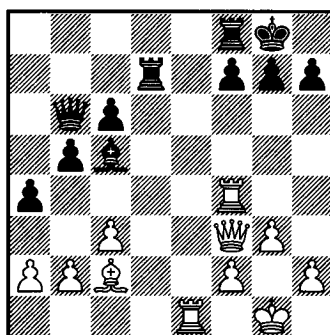
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. g3 ♘f6 13.
d4 ♙d6 14. ♞e1 ♙g4 15. ♞d3 c5 16.
dc5 ♙c5 17. ♞d8 ♞ad8 18. ♙f4 h6
19. ♘a3 g5 20. ♙e3 ♙e3 21. ♞e3 ♞d2
22. ♘c2 ♞e8 ►
23. ♞e8 ♘e8 24. ♘e3 ♙f3 25. ♙c2
♘d6 26. b3 ♙f8 27. a4 ♘e4 28. ♙e4
♙e4 29. ab5 ab5 30. b4 ♞b2 31. g4
♙g7 32. ♙f1 ♙f6 33. ♞a5 ♞b1 34.
♙e2 ♞b2 35. ♙f1 1/2 : 1/2

〈36〉 278

LOBRON — ĐURIĆ

Sarajevo 1984

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. ♞e1 ♙d6
13. g3 ♞a7 14. d3 ♙f5 15. ♘d2 ♙d3
16. ♘e4 ♙e4 17. ♞e4 ♞d7 18. ♞f3
♙c5 19. ♙f4 a5 20. ♞ae1 ♘f4 21. ♙f4
a4 22. ♙c2 ♞b6

23. ♙h7 ►
23... ♙h7 24. ♞h4 ♙g8 25. ♞f5 f6
26. ♞e6 ♞d7 27. ♞h3 ♞e7 28. ♞h8
♙f7 29. ♞h5 g6 30. ♞h7 ♙e8 31.
♞g6 ♙d7 32. ♞d1 ♙c7 33. ♞f8 ♙f2
34. ♙g2 ♞c5 35. ♞f7 1 : 0

〈37〉 284

ANAND — KAMSKY

Dortmund 1992 — 54/336

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♞e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♞e5 c6 12. ♞e1 ♙d6
13. d3 ♞h4 14. g3 ♞h3 15. ♞e4
♙d7 16. ♘d2 g5 17. ♞e2 f5 18. ♘e4
fe4 19. de4 ♙g4 20. ed5 c5 21. ♞f1
♞h5 22. ♞e3 c4 23. ♙c2 ♙c5 24.
♙d2 ►

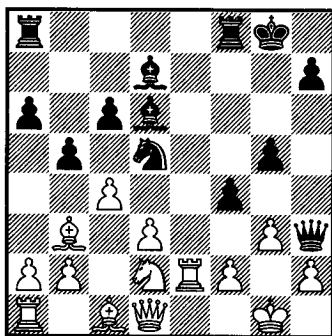
24... ♖e3 25. ♖e3 ♜ae8 26. ♜e1 ♖f3
27. d6 ♖c6 28. ♞e2 ♞h3 29. ♞f1
♞e6 30. ♖d1 ♞d5 31. f3 ♞d6 32.
♖d4 ♜e1 33. ♞e1 g4 34. f4 ♞d5
35. ♜f2 ♞g2 36. ♜e3 ♜e8 37. ♖e5
♞b2 38. ♖g4 ♞c2 39. ♜d4 ♞d3 40.
♜c5 ♞d5 41. ♜b4 a5 42. ♜a3 ♞d3
43. ♜b2 b4 44. ♜a1 a4 45. ♖e2
♞e4 46. ♞d1 bc3 47. ♖c4 ♜f8 48.
♖d6 ♜e7 49. ♖d3 ♞e3 50. ♖c2 ♜e8
51. ♖e7 ♜e7 52. ♞b1 h6 53. a3 ♜f6
54. ♞d1 ♞c5 55. ♞d8 ♜g7 56. ♞c7
♜f6 57. ♞d8 ♜g7 58. ♞c7 ♜f6
1/2 : 1/2

<38> 284

IVANČUK – KAMSKY

Tilburg 1992

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖b5 a6 4.
♖a4 ♖f6 5. 0-0 ♖e7 6. ♜e1 b5 7.
♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♖d5 10.
♖e5 ♖e5 11. ♜e5 c6 12. ♜e1 ♖d6
13. d3 ♞h4 14. g3 ♞h3 15. ♜e4 ♖d7
16. ♖d2 g5 17. ♜e2 f5 18. c4 f4

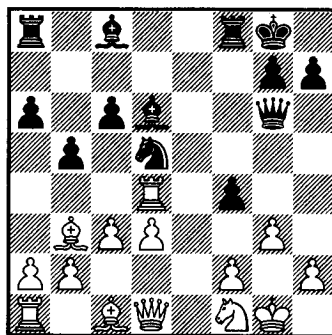
19. ♞f1 ►
19... fg3 20. hg3 ♞h5 21. cd5 ♖g4
22. dc6 ♜g7 23. ♜e4 ♖g3 24. fg3 ♜f1
25. ♖f1 ♞h3 26. ♜e7 ♜h6 27. ♖d5
♜f8 28. ♖d2 ♖f3 29. ♖f3 ♜f3 30.
♜e2 ♜g6 31. c7 ♜f8 32. ♜ae1 ♞d7
33. ♜e6 ♜h5 34. g4 ♜g4 35. ♜1e4
♜f3 36. ♖e1⊕ 1 : 0

<39> 294

TIMMAN – HÜBNER

Tilburg 1985 – 40/421

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖b5 a6 4.
♖a4 ♖f6 5. 0-0 ♖e7 6. ♜e1 b5 7.
♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♖d5 10.
♖e5 ♖e5 11. ♜e5 c6 12. g3 ♖d6 13.
♜e1 ♞d7 14. d3 ♞h3 15. ♜e4 ♞f5
16. ♖d2 ♞g6 17. ♖f1 f5 18. ♜d4 f4

19. ♜d5 cd5 20. ♖d5 ♖e6 21. ♖a8
♜a8 22. ♞f3 ♜f8 23. ♞e4 ♖f5 24.
♞d5 ♜h8 25. a4 ►

25... b4 26. cb4 fg3 27. hg3 ♖b4 28.
♖d2 ♖d2 29. ♖d2 ♖d3 30. ♜a3 ♖c2
31. ♜f3 ♜e8 32. b3 h6 33. ♜g2 ♜h7
34. ♜f4 ♞b6 35. ♞c4 ♞b7 36. ♜h2
♜c8 37. ♞b4 ♞d5 38. ♖c4 ♞h5 39.
♜g2 ♞d5 40. ♜h2 ♞h5 41. ♜g2
♞d5 1/2 : 1/2

<40> 299

SMAGIN – MALANJUK

SSSR (ch) 1986 – 41/398

1. e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♖b5 a6 4.
♖a4 ♖f6 5. 0-0 ♖e7 6. ♜e1 b5 7.
♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♖d5 10.
♖e5 ♖e5 11. ♜e5 c6 12. d3 ♖d6 13.
♜e1 ♞h4 14. g3 ♞h3 15. ♜e4 ♞f5
16. ♖d2 ♞g6 17. ♜e1 ♖c7 18. ♖f3
♖g4 19. ♖h4 ♞h5 20. f3 ♖h3 21.
♞e2 ►

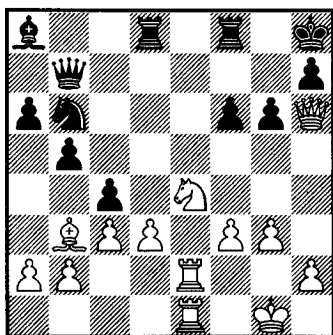
21... ♖ad8 22. d4 f5 23. f4 ♜e2 24. ♜e2 ♜fe8 25. ♜e8 ♜e8 26. ♜f2 ♟g4 27. ♟e3 ♜f8 28. ♜e1 ♟d8 29. ♜g2 ♜f6 30. d5 cd5 31. ♟d4 ♜e1 32. ♜e1 ♜e7 33. ♜e3 ♜d6 34. ♟e5 ♜c6 35. ♟f6 ♟f6 36. ♟d5 ♜d6 37. ♟g2 g5 38. h3 gf4 39. gf4 ♟h5 40. ♜f5 ♜c5 41. ♜d2 b4 42. ♜g3 1 : 0

〈41〉 301

SMAGIN — NUNN

Dortmund 1991 — 51/345

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♟b5 a6 4. ♟a4 ♜f6 5. 0-0 ♟e7 6. ♜e1 b5 7. ♟b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. ♜e1 ♟d6 13. d3 ♜h4 14. g3 ♜h3 15. ♜e4 ♜d7 16. ♜e1 ♜h3 17. ♜c4 ♜d7 18. ♜d2 ♟b7 19. ♜e1 c5 20. ♜e4 ♟e7 21. ♟g5 ♜ad8 22. ♟e7 ♜e7 23. ♜h5 ►
23... g6 24. ♜g5 f6 25. ♜h4 ♟a8 26. ♜e2 ♜h8 27. ♜ae1 ♜b6 28. ♜h6 ♜b7 29. f3 c4

30. ♜g5 1 : 0

〈42〉 283

ERNST — I. SOKOLOV

Debrecen 1992

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♟b5 a6 4. ♟a4 ♜f6 5. 0-0 ♟e7 6. ♜e1 b5 7.

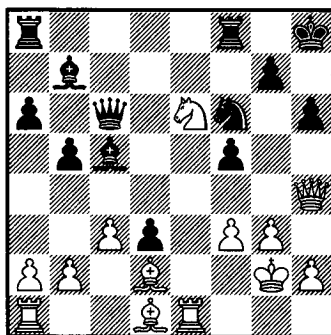
5 ♟b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. ♜e1 ♟d6 13. g3 ♟b7 14. d3 ♜d7 15. ♜d2 c5 16. ♜e4 ♟e7 17. ♟g5 f6 18. ♟d2 ♜h8 19. ♜h5 f5 20. ♜g5 ♟g5 21. ♟g5 ♜c6 22. f3 c4 23. ♟c2 b4 ►
24. dc4 ♜c4 25. ♜e5 ♜c3 26. ♟f5 ♜f5 27. ♜f5 ♜e2 28. ♜h1 g6 29. ♜h6 ♜g8 30. ♜f6 ♜d3 31. ♜g2 ♜d4 32. ♜f1 ♜f3 33. ♜6f3 ♜e2 34. ♜g1 ♟f3 35. ♜f2 ♜d1 36. ♜f1 1/2 : 1/2

〈43〉 302

BENJAMIN — KAMSKY

USA (ch) 1991 — 52/345

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♟b5 a6 4. ♟a4 ♜f6 5. 0-0 ♟e7 6. ♜e1 b5 7. ♟b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. ♜e1 ♟d6 13. g3 ♜d7 14. d3 ♜h3 15. ♜e4 ♜d7 16. ♜d2 f5 17. ♜e1 ♜h8 18. ♜h5 ♜f6 19. ♜h4 c5 20. ♜f3 ♟b7 21. ♜g5 h6 22. ♟d2 ♜c6 23. f3 c4 24. ♟d1 cd3 25. ♜e6 ♜f7 26. ♜g2 ♟c5 27. ♜g5 ♜ff8 28. ♜e6

28... ♜g4 29. ♜f8 ♜f8 30. b4 ♟d6 ►
31. ♜h5 ♜b6 32. ♜f1 ♜e3 33. ♟e3 ♜e3 34. ♟b3 ♜d2 35. ♜f2 ♜c3 36. ♜d1 ♟b4 37. ♜g6 d2 38. ♜dd2 ♟f3 39. ♜f3 ♜d2 40. ♜f2 ♜e3 41. ♟f7 ♜e4 42. ♜h3 ♜g4 43. ♜g2 ♜g6 44. ♟g6 ♜f6 45. ♟f5 ♟c5 46. ♜f1 g5 47.

♙d3 ♜d6 48. ♜d1 ♘g7 49. ♙e2 ♙d4
50. ♙f3 b4 51. ♜c1 ♙c3 52. ♜d1 ♜b6
53. ♜d7 ♘f6 54. ♙d5 ♘e5 55. ♙b3
♜f6 56. h4 g4 57. ♜g7 h5 58. ♜e7
♘d4 59. ♜d7 ♘e4 60. ♜f7 ♜d6 61.
♜f2 a5 62. ♙f7 ♜h6 63. ♙b3 ♘e3
64. ♘f1 ♜a6 65. ♙a4 ♜d6 66. ♙e8
♜d1 67. ♘g2 ♙e1 68. ♜c2 ♜d5 69.
♜b2 ♜e5 70. ♙d7 ♘d3 71. ♘f1 ♙d2
72. ♜b3 ♙c3 73. ♜b1 ♘c2 74. ♜b3
♜e1 75. ♘f2 ♘d2 76. ♙b5 ♜a1 77.
♙c4 a4 0 : 1

<44> 305

LIANG JINRONG
— PENG XIAOMIN

China (ch) 1992 — 54/335

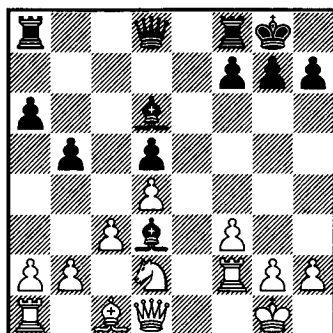
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. ♜e1 ♙d6
13. g3 ♜d7 14. d3 ♜h3 15. ♜e4 ♜d7
16. ♘d2 f5 17. ♜e1 ♘h8 18. f4 ♜a7
19. d4 ♘f6 20. ♘f3 c5 21. ♙e3 c4 22.
♙c2 g6 23. ♘e5 ♙b7 24. ♜d2 ▶
24... ♘e4 25. ♙e4 ♙e4 26. d5 ♜b7
27. ♘g4 ♘g8 28. ♜d4 fg4 29. ♜e4
♜fe8 30. ♜d4 ♜ad8 31. ♙f2 ♘f7 32.
b3 ♜c7 33. ♜e8 ♜e8 34. bc4 ♜c4 35.
♜c4 bc4 36. ♜b1 ♜d8 37. ♜b7 ♘f6
38. ♜h7 ♘f5 39. ♘g2 ♘e4 40. ♜h4
♘d3 41. ♙d4 ♙b4 42. ♜g4 ♙c3 43.
♙c3 ♘c3 44. ♜g6 a5 45. ♜c6 ♜d5
46. g4 ♜d2 47. ♘g3 ♜a2 48. f5 a4 49.
f6 ♜a1 50. g5 a3 51. f7 ♜f1 52. g6 a2
53. ♜a6 ♜g1 54. ♘h3 ♜g6 55. ♜g6
1 : 0

<45> 308

KOTRONIAS — I. SOKOLOV
Burgas 1992 — 55/344

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.

♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
♜e2 ♙g4 14. f3 ♙f5 15. ♙d5 cd5 16.
♘d2 ♙d3 17. ♜f2

17... b4 18. cb4 ♜c7 ▶
19. ♘f1 ♙f1 20. ♘f1 ♙h2 21. ♜c2
♜b6 22. ♜d3 ♜f6 23. ♙e3 ♙g3 24.
♘e2 ♜fe8 25. ♜h1 h6 26. ♘d1 ♜e6
27. ♙d2 ♜ae8 28. ♜c5 ♜e2 29. ♜e2
♜e2 30. ♘e2 ♜d4 31. ♜f1 ♜e5 32.
♘d1 ♜b2 33. ♜d5 ♜a2 34. ♜d3 ♜a1
35. ♘e2 ♜e5 36. ♜e3 ♜h5 37. ♙e1
♙f4 38. ♜e4 ♜b5 39. ♘f2 ♙g3 40.
♘g1 ♙h2 41. ♘h2 ♜f1 42. ♜e8 ♘h7
43. ♙g3 ♜b5 44. ♜b8 ♜c4 45. ♜b6
h5 46. ♘h3 ♜c8 47. ♘h2 h4 48. ♙d6
♜c4 49. ♙b8 f6 50. ♙d6 g5 51. ♙b8
f5 52. ♙e5 g4 53. ♜b7 ♘g6 54. ♜g7
♘h6 55. ♜c7 ♜b4 56. f4 ♜e1
0 : 1

<46> 309

KINDERMANN — NUNN
Dortmund 1991 — 51/347

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
♜e2 ♙g4 14. f3 ♙h5 15. ♜f1 ♙g6
16. ♜f2 ♜f6 17. g3 ♙d3 18. ♜e1 ♜g6
19. ♘d2 ▶
19... f5 20. f4 ♘h8 21. ♘f3 ♙e4 22.
♘e5 ♙e5 23. de5 h6 24. ♙c2 ♙c2 25.

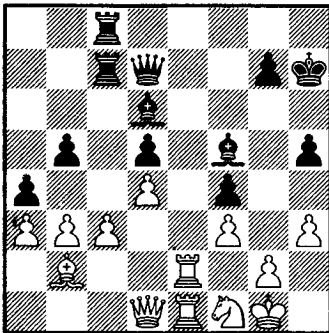
♖c2 ♗e6 26. ♔d2 g5 27. ♜f1 g4 28. b3 ♜ac8 29. c4 ♘e7 30. ♜ad1 c5 31. ♙e3 ♜c6 32. ♜f2 ♘c8 33. ♜fd2 ♜f7 34. ♗d3 bc4 35. bc4 ♙g7 36. ♗d5 ♘b6 37. ♗e6 ♜e6 38. ♙c5 ♘c4 39. ♜c2 ♘a5 40. ♙d6 ♘b7 41. ♜c6 ♘d6 42. ed6 ♙f6 43. ♜a6 ♜d7 44. ♙f2 ♜e4 45. a4 ♜b4 46. ♜d2 ♙e6 47. ♜e2 ♙f6 48. ♜a2 ♙g6 49. a5 ♙h5 50. ♜c6 ♜e4 51. ♜c5 ♜d6 52. ♜f5 ♙g6 53. ♜e5 1 : 0

〈47〉 312

KAMSKY — IVANČUK

Linares 1991 — 51/346

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♜e2 ♙g4 14. f3 ♙h5 15. ♙d5 cd5 16. ♘d2 f5 17. ♗b3 ♙f7 18. ♘f1 f4 19. ♙d2 ♗d7 20. ♜ae1 a5 ►
21. a3 a4 22. ♗d1 ♙g6 23. ♙c1 ♜f7 24. h3 ♙f5 25. ♘h2 h5 26. ♜f2 ♜af8 27. ♘f1 ♜f6 28. ♘h2 ♙h8 29. b3 ♜c8 30. ♙b2 ♙h7 31. ♘f1 ♜ff8 32. ♜fe2 ♜c7 33. ♘h2 ♜fc8 34. ♘f1

34... b4 35. ab4 a3 36. ♙a3 ♜c3 37. ♙h2 ♜a8 38. ♙b2 ♜d3 39. ♗c1 ♜c8 40. ♜c2 ♜c2 41. ♗c2 ♙g6 42. ♗f2 ♙b4 43. ♜e5 ♜d1 44. ♗e2 ♜b1 45. ♜g5 ♗c6 46. ♜e5 ♗c2 47. ♜h5 ♙g8 48. ♗e6 ♙f7 49. ♜h8 ♙h8 50. ♗f7

♗c6 51. ♙c3 ♙c3 52. ♗f8 ♙h7 53. ♗f5 ♗g6 0 : 1

〈48〉 315

KOTRONIAS — NUNN

Kavala 1991 — 53/339

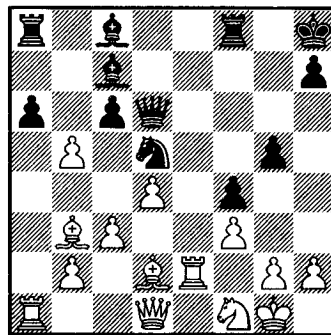
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♜e2 ♙g4 14. f3 ♙h5 15. ♙d5 cd5 16. ♘d2 f5 17. ♗b3 ♜e8 18. ♜e8 ♗e8 19. ♘f1 ♙f7 20. ♙d2 f4 21. a4 ♜b8 22. ab5 ♜b5 23. ♗c2 ♙g6 24. ♗c1 ♙d3 25. ♙f4 ♙f4 26. ♗f4 ♜b2 ►
27. ♗g5 ♙c4 28. ♘g3 h6 29. ♗c1 ♗b8 30. ♗e1 a5 31. ♘f5 ♙d3 32. ♘e7 ♙h7 33. ♗e3 ♜b1 34. ♜b1 ♗b1 35. ♙f2 a4 36. ♗e6 ♗b2 37. ♙g1 1/2 : 1/2

〈49〉 318

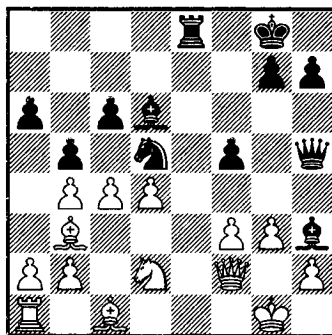
KINDERMANN — P. BLATNÝ

Biel (open) 1991

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♜e2 ♙c7 14. ♘d2 ♗d6 15. ♘f1 f5 16. a4 ♙h8 17. ♙d2 f4 18. f3 g5 19. ab5

♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. ♖f1 ♙d6 13. ♖e1 ♖h4 14. g3 ♖h5 15. d4 ♘g4 16. ♘d2 ♙ae8 17. f3 ♙h3 18. ♖f2 f5 19. ♖e8 ♖e8 20. c4

20... ♘f4 21. c5 ♙f8 22. cd6 ♖e2 23. d7 ♙e7 24. ♙c2 ♖f2 25. ♙f2 ♘e6 26. ♘b3 ♙g4 ►
27. h4 ♙f3 28. ♘c5 ♘c5 29. ♙g5 ♙d7 30. dc5 ♖g4 31. ♙f4 ♙d5 32. ♖d1 h6 33. ♖d4 g5 34. hg5 hg5 35. ♙d1 ♖h3 36. ♙e5 ♙e6 0 : 1

<57> 343

GELLER — LUKÁCS

Coimbatore 1987 — 44/417

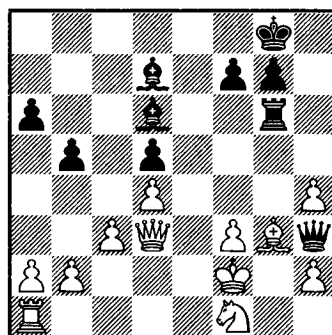
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e2 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♘d2 ♙f5 16. ♘e4 ♙g4 17. ♘g5 ♙e2 18. ♖e2 ♖d7 19. ♖d3 f5 20. ♙d5 cd5 21. ♙f4 ♙f4 22. gf4 ►
22... ♖e7 23. ♖h3 h6 24. ♘f3 ♖e2 25. ♖e1 ♖b2 26. ♘e5 ♖ac8 27. ♖f3 ♖c3 28. ♖d5 ♙h7 29. ♖e3 ♖c2 30. ♙g2 ♖f6 31. h4 ♖c7 32. ♖f3 ♖d8 33. d5 ♖d6 34. ♘f7 ♖g6 35. ♙h3 ♖f6 36. ♘e5 ♖g1 0 : 1

<58> 352

Y. GRÜNFELD — PINTÉR

Zagreb (izt) 1987 — 44/416

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e2 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♘d2 ♙f5 16. ♙d5 cd5 17. f3 ♖ae8 18. ♘f1 h5 19. ♙e3 h4 20. ♙f2 ♙d7 ►
21. gh4 ♖e2 22. ♖e2 ♖e8 23. ♖d3 ♖e6 24. ♙g3 ♙g6 25. ♙f2

5... b4 26. a4 ba3 27. b3 ♙e7 28. c4 dc4 29. bc4 ♖b6 30. ♖a2 ♖f5 31. ♖f5 ♙f5 32. c5 ♖b2 33. ♖b2 ab2 34. ♘d2 a5 35. c6 ♙b4 0 : 1

<59> 364

MOKRÝ — PAŃCZYK

Polanica Zdrój 1984

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e2 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♘d2 ♙f5 16. ♙c2 ♙c2 17. ♖c2 f5 18. c4 ♖g4 19. ♖e1 f4 20. f3 ♖h3 21. cd5 fg3 22. ♘f1 gh2 23. ♙h1 ♖f6 ►
24. f4 ♖h6 25. ♖f2 ♖f8 26. ♖e6 ♖e6 27. de6 ♖e6 28. ♙d2 ♙f4 29. ♙f4

♖e4 30. ♗g2 ♗f4 31. ♜h2 ♗d4 32. ♜f1 ♜f1 33. ♜f1 ♗f6 34. ♜e3 h6 35. ♜g1 ♗d4 36. ♗f2 c5 37. ♜g2 c4 38. ♜f5 ♗g4 39. ♜f1 ♗d1 40. ♜g2 ♗g4 41. ♜f1 ♗d1 42. ♜g2 ♗d5 43. ♜g3 ♜h7 44. ♗f4 ♗d3 45. ♜e3 ♗b1 46. ♗e5 ♗g6 47. ♜f4 h5 48. ♗f5 ♗f5 49. ♜f5 ♜h6 50. a4 g6 51. ♜f4 g5 52. ♜f5 g4 53. a5 g3 54. ♜f4 h4 55. ♜f3 ♜g5 56. ♜c2 ♜f5 57. ♜b4 ♜e5 58. ♜a6 ♜d6 59. ♜b4 ♜c7

1/2 : 1/2

〈60〉 365

SAX — NUNN

Bruxelles 1988 — 45/396

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♜b5 a6 4. ♜a4 ♜f6 5. 0-0 ♜e7 6. ♜e1 b5 7. ♜b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♜d6 13. ♜e2 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♜d2 ♜f5 16. a4 ♜ae8 17. ♜e8 ♜e8 18. ♜f1 h5 19. ♜d5 cd5 20. ab5 ab5 21. ♜e3 ♜g6 ►
22. ♗f1 ♗d7 23. ♜a5 ♜b8 24. ♜g2 b4 25. ♜d2 bc3 26. ♜c3 ♜c7 27. ♜c5 ♜e4 28. f3 ♜c2 29. ♜e3 ♜b3 30. ♜d2 ♜b6 31. ♜c1 ♜d4 32. ♗d3 ♜b2 33. ♜e1 ♜a2 34. ♗a6 ♜c4 35. ♗a5 ♜d4 36. ♜c3 ♜e3 37. ♜e3 d4 38. ♗e5 ♜d8 39. ♜b2 f6 40. ♗c5 de3 0 : 1

〈61〉 400

NUNN — HEBDEN

London 1990

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♜b5 a6 4. ♜a4 ♜f6 5. 0-0 ♜e7 6. ♜e1 b5 7. ♜b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♜d6 13. ♜e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♜e4 ♜b7 16. ♜h4 ♗e6 17. ♜d2 ♜fe8 18. ♜e4 ♜e7 19. ♜c5 ♜c5 20. dc5 ►

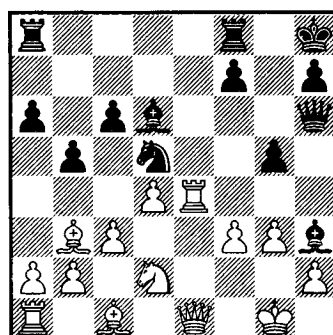
20... ♗e7 21. ♗d3 g6 22. ♗d2 h5 23. ♜d5 cd5 24. ♗d4 ♗f8 25. ♜e3 ♜e6 26. ♗f4 d4 27. ♜d4 ♗e7 28. ♜f1 ♜h7 29. ♜e3 ♗f8 30. ♜d1 ♜g8 31. ♜d7 ♜c6 32. ♜d6 ♜d8 33. ♜d8 ♗d8 34. ♗d4 ♗e8 35. ♜f4 ♜e5 36. ♗d2 ♜b7 37. ♜f6 ♜e6 38. ♜f4 ♜e4 39. ♗d6 ♜e6 40. ♗d2 ♜e4 41. ♗d6 ♜e6 42. ♗c7 ♜d5 43. ♜f1 ♜c6 44. ♗a5 ♜c4 45. ♜e1 ♜c5 46. ♗a6 ♜e5 47. ♜d2 ♜e6 48. ♗a3 ♜e4 49. b3 ♗d7 50. ♜c1 ♜f4 51. ♗a8 ♜g7 52. ♜f4 ♜e6 53. ♜e5 f6 54. ♜d4 ♜f7 55. ♗a6 ♗f5 56. h4 g5 57. hg5 ♗g5 58. ♜b2 b4 59. ♗e2 h4 60. gh4 ♗h4 61. ♗e3 bc3 62. ♜c3 ♜d5 63. a4 ♜f7 64. ♜a3 ♗h8 65. ♗c5 1 : 0

〈62〉 402

KR. GEORGIEV — CEŠKOVSKIJ

Moskva II 1985 — 39/418

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♜b5 a6 4. ♜a4 ♜f6 5. 0-0 ♜e7 6. ♜e1 b5 7. ♜b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♜d6 13. ♜e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♜e4 g5 16. ♗f1 ♗h6 17. f3 ♜h8 18. ♜d2 ♜h3 19. ♗e1

19... ♜f4 20. ♜f1 ♗g7 21. ♗f2 ♜d3 22. ♗d2 ♜c1 23. ♜c1 f5 24. ♜e6 ►
24... ♜ad8 25. ♜ce1 c5 26. ♗f2 cd4 27. ♗d4 ♗d4 28. cd4 ♜g7 29. ♜c1

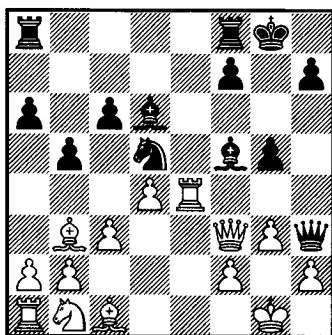
♖fe8 30. ♖f2 f4 31. ♖e8 ♖e8 32.
 ♘d2 ♙f5 33. ♙d5 ♖c8 34. ♖c8 fg3
 35. hg3 ♙c8 36. ♘e4 ♙e7 37. g4 a5
 38. ♙c6 b4 39. ♖e3 ♙d8 40. ♘c5
 ♖f6 41. ♙d7 ♙d7 42. ♘d7 ♖e6 43.
 ♘c5 ♖d5 44. ♘e4 h6 45. ♘g3 ♖c4
 46. ♘f5 b3 47. a3 a4 48. ♖e4 ♙c7
 49. ♘e3 ♖b5 50. ♘d5 ♙d6 51. ♘c3
 ♖a5 52. ♖d5 ♙f8 53. ♖c6 ♙g7 54.
 ♘b5 ♖a6 55. ♖c5 ♙f8 56. ♘d6
 1 : 0

<63> 421

KR. GEORGIEV — LUKÁCS

Băile Herculane 1982 — 33/468

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
 ♙a4 ♘f6 5. 0—0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
 ♙b3 0—0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
 ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
 ♖e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♖e4 g5 16.
 ♖f3 ♙f5

17. ♙c2 ♙e4 18. ♙e4 ♖e6 19. ♙g5
 f5 20. ♙d3 f4 21. ♖e4 ♖h3 22.
 ♙h4 ♖a7 23. ♘d2 ♖g7 24. ♙f1 ♖d7
 25. ♖e1 ♙e7 26. ♙e7 ♖e7 27. ♖b1
 fg3 28. hg3 ♖fe8 29. ♖e7 ♖e7 30.
 ♘f3 ►

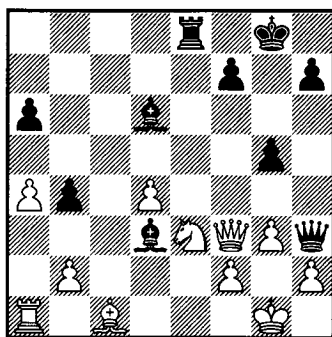
30... ♖e6 31. a4 ♘f6 32. ab5 ab5 33.
 ♘e5 ♘d7 34. ♘d3 ♘b6 35. ♖c1 ♖f6
 36. ♖d1 ♘d7 37. ♙g2 ♖d6 38. ♖g4
 ♖h8 39. ♖h4 ♘f6 40. ♘e5 ♘d5 41.
 ♙d5 1 : 0

<64> 433

TIMMAN — SHORT

Tilburg 1991

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
 ♙a4 ♘f6 5. 0—0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.
 ♙b3 0—0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
 ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
 ♖e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♖e4 g5 16.
 ♖f3 ♙f5 17. ♙d5 cd5 18. ♖e3 ♖ad8
 19. ♘d2 ♖fe8 20. a4 b4 21. c4 dc4
 22. ♘c4 ♙d3 23. ♖e8 ♖e8 24. ♘e3

24... ♙f4 25. ♖g2 ♖h5 26. gf4 ♖d1 27.
 ♖f1 ♖f1 28. ♘f1 ♖e1 29. fg5 b3 ►
 30. h4 ♙f1 31. f3 ♙c4 32. ♖f2 ♖f1
 33. ♖g2 ♖d1 34. h5 a5 35. ♖f2 f6
 36. gf6 ♙d5 37. ♖e2 ♖h1 38. ♖f2
 ♖f7 39. ♖g2 ♖d1 40. ♖f2 ♖e6 41.
 ♖e2 ♖h1 42. ♖f2 ♖d7 43. h6 ♖c6
 44. ♖e2 ♙c4 45. ♖f2 ♖d1 46. ♖g2
 ♖d7 47. ♖f2 ♙d5 48. ♖e2 ♖h1 49.
 ♖f2 ♖e6 50. ♖g2 ♖d1 51. ♖f2 ♖f5
 52. ♖e2 ♖h1 53. ♖f2 ♙c4 54. ♖g2
 ♖d1 55. ♖f2 ♖g6 56. ♖g2 ♖e1 57.
 ♖f2 ♖e2 58. ♖g3 ♖f6 59. d5 ♙d5
 60. ♖b1 ♙e6 61. ♙f4 1/2 : 1/2

<65> 438

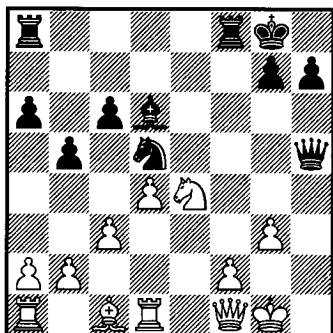
ADAMS — I. SOKOLOV

Wijk aan Zee 1991 — 51/348

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
 ♙a4 ♘f6 5. 0—0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7.

♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♚e1 ♚h4 14. g3 ♚h3 15. ♚e4 ♚d7 16. ♘d2 f5 17. ♚e1 f4 18. ♘e4 ♚h3 ►

19. ♚e2 ♙g4 20. ♚f1 ♚h5 21. ♙d1 ♙d1 22. ♙d1 fg3 23. hg3

23... ♚f2 24. ♘f2 ♚f8 25. ♘g2 ♚f1 26. ♚f1 ♚e2 27. ♘f2 ♙g3 28. a4 b4 29. cb4 ♙f2 30. ♚f2 ♚g4 31. ♘h2 ♚d4 32. ♘g2 ♘b4 33. ♙d2 ♘d3 34. ♚ff1 ♚g4 35. ♘h1 h5 36. ♙c3 h4 37. ♚ad1 ♘f2 38. ♚f2 ♚d1 39. ♘h2 ♚a4 40. ♚g2 ♚f4 0 : 1

〈66〉 446

NUNN — I. SOKOLOV

Wijk aan Zee 1991 — 51/349

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♚e1 ♚h4 14. g3 ♚h3 15. ♚e4 ♚d7 16. ♘d2 ♙b7 17. ♚e1 c5 18. ♘e4 c4 19. ♙c2 ♙e7 20. ♘g5 ♙g5 21. ♙g5 ♚ae8 22. f3 h6 23. ♙d2 f5 24. ♚e5 f4 25. ♚e2 ♘b4 26. ♚e8 ♚e8 27. ♙e4 ►

27... ♘d3 28. ♙f4 ♚f7 29. ♚g2 g5 30. ♙e5 ♙e4 31. fe4 ♘e5 32. de5 ♚e5 33. ♙d1 g4 34. ♙d6 ♚a7 35. ♚f2 ♚e7 36. ♚g6 ♘h7 37. ♚g4 h5

38. ♚f4 ♘g7 39. ♚d4 ♘h7 40. ♚f7 ♚f7 41. ♚e5 1 : 0

〈67〉 447

FISCHER — WADE

La Habana 1965

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♚e1 ♚h4 14. g3 ♚h3 15. ♙e3 h5 16. ♚f3 h4 17. ♙d5 cd5 18. ♘d2 ♙e6 19. ♙f4 ♙g4 20. ♚g2 ♚g2 21. ♘g2 h3 22. ♘g1 ♙f4 23. gf4 ♚fd8 24. f3 ►

24... ♙e6 25. ♘b3 ♚ab8 26. a3 ♚b6 27. ♘f2 g6 28. ♚e5 ♘g7 29. ♚ae1 ♘f6 30. ♘a5 ♚h8 31. b4 ♚c8 32. ♚5e3 ♚g8 33. ♘b3 ♚a8 34. ♚a1 g5 35. fg5 ♘g5 36. ♚g1 ♘f6 37. ♚ee1 ♚c6 38. ♚c1 ♙f5 39. ♚ge1 ♚g8 40. ♚g1 ♚a8 41. ♘c5 a5 42. ♚a1 ♚cc8 43. ♚a2 ♚g8 44. ♚g3 ab4 45. cb4 ♚h8 46. ♚g1 ♚hg8 47. ♚g8 ♚g8 48. ♘e3 ♚e8 49. ♘f4 ♚g8 50. ♚e2 ♚g2 51. ♘e3 ♚g1 52. a4 ba4 53. ♘a4 ♙d1 54. ♚b2 ♙d3 55. ♘f2 ♙d4 56. ♘c3 ♙d3 57. ♘e2 d4 58. b5 ♙c8 59. ♘c1 ♙d1 60. ♘b3 ♚h1 61. ♘g3 ♚g1 62. ♘f4 ♚g2 63. ♙d2 ♙b7 64. b6 ♙a8 65. ♙d4 ♚h2 66. ♙d6 ♘e7 67. ♚h6 ♚b2 68. ♘d4 h2 69. ♘g3 1/2 : 1/2

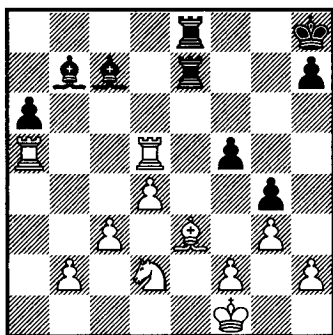
〈68〉 460

GELLER — JANSZ

Amsterdam 1974 — 18/306

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♚e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♚e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♚e1 ♚h4 14. g3 ♚h3 15. ♙e3 ♚e8 16. ♙d5 cd5 17. ♚f3 ♚a7 18. ♘d2 ♚ae7 19. a4 ba4 20. ♚a4 ♘h8 21. ♚ea1 ►

21... f5 22. ♖a5 g5 23. ♜d5 g4 24. ♙g2 ♙g2 25. ♜g2 ♙b7 26. ♖a5 ♙c7 27. ♜f1

27... f4 28. gf4 ♙d5 29. ♜d5 ♜f7 30. ♜e5 ♙e5 31. fe5 ♜g8 32. ♜e2 a5 33. b3 ♜d7 34. ♜c4 ♜c8 35. ♜d3 ♜dc7 1/2 : 1/2

<69> 474

FISCHER — DONNER

La Habana 1965

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♜f6 5. 0—0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7. ♙b3 0—0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♜e1 ♙h4 14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♜e3 17. ♜e3 c5 18. ♙d5 ♜ad8 19. ♜d2 ♙b8 20. ♙g2 ♙h6 21. d5 c4 22. ♙d4 ♙f5 23. b3 ►
23... ♜c8 24. bc4 ♙d6 25. ♙b6 ♙f4 26. ♙h6 ♙h6 27. f4 g5 28. ♜e5 ♙d3 29. c5 ♜c5 30. d6 ♜c3 31. d7 gf4 32. ♜ae1 ♙g7 33. ♜e8 ♙d4 34. ♜h1 ♙f6 35. gf4 1 : 0

<70> 474

SPASSKY — GELLER

Riga (m/2) 1965

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♜f6 5. 0—0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.

♙b3 0—0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♜e1 ♙h4 14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♜e3 17. ♜e3 c5 18. ♙d5 ♜ad8 19. ♜d2 ♙b8 20. ♙g2 ♙h5 21. ♜ae1 ♙e6 22. b3 ♙f5 23. ♙e4 cd4 24. cd4 ♙c8 25. ♙f3 ♙h6 26. ♙g2 ♙a7 27. ♜f3 ►

27... ♙f6 28. ♜e5 g6 29. d5 ♙b7 30. ♜e7 ♙b8 31. ♜7e2 ♙bd8 32. ♜e5 h5 33. a4 ♙b6 34. ab5 ab5 35. ♙d2 ♙d6 36. ♙g5 ♜g7 37. ♙e7 ♙d5 38. ♙d5 ♙d5 39. ♜d7 ♙d7 40. ♙d7 ♙d8 41. ♙e7 ♙d5 42. ♙a1 ♙b8 43. ♜e3 ♙d6 44. ♙e8 ♙b7 45. ♙e4 ♙c6 46. ♜d3 ♜c5 47. ♙c6 ♜c6 48. ♜g2 b4 49. ♙a7 ♜f8 50. ♜d7 ♙e7 51. ♜e3 ♙c5 52. ♜e4 ♙a6 53. ♜c4 ♙d6 54. ♜f3 ♜g7 55. ♜d4 1 : 0

<71> 478

FISCHER — DONNER

Santa Monica 1966 — 2/283

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♜f6 5. 0—0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7. ♙b3 0—0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♜e1 ♙h4 14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♜e3 17. ♜e3 c5 18. ♙f1 ♙h6 19. ♜d2 ♜ad8 20. ♜f3 ♙f3 21. ♜f3 cd4 22. cd4 ♙d2 23. ♜d3 ►
23... ♙g5 24. ♜c1 ♜c8 25. ♜dc3 ♜c3 26. bc3 ♙a3 27. ♜c2 ♜c8 28. c4 bc4 29. ♙c4 ♙f5 30. ♙d3 ♜c2 31. ♙f5 ♜c1 32. ♙c1 ♙c1 33. ♜f1 h6 34. ♜e2 ♜f8 1/2 : 1/2

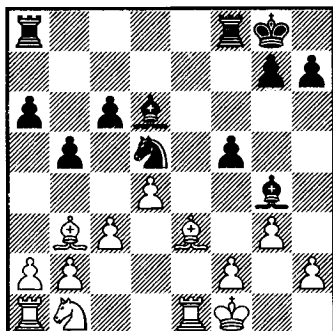
<72> 483

KINDERMANN — I. SOKOLOV

Biel 1988 — 46/445

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♜f6 5. 0—0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.

♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 f5 17. ♗f1 ♗f1 18. ♙f1

18... f4 19. gf4 ♙f4 20. ♙g1 ♙c7 21. ♘d2 ♖f6 22. ♘e4 ♖g6 23. ♘g3 ♖f8 24. ♙c2 ♙f5 ►
25. ♙f5 ♖f5 26. ♙d2 h5 27. ♖e4 ♙f4 28. ♙f4 ♘f4 29. ♙f1 ♖f8 30. ♖d1 ♘h3 31. ♖d2 ♘g5 32. ♖e3 h4 33. ♘e4 ♘f3 34. ♖d1 ♘h2 35. ♙e2 ♖f4 36. ♖h1 ♖g2 37. ♙d2 g5 38. ♖e2 ♖f5 39. b3 ♙g7 40. c4 bc4 41. bc4 ♙g6 42. ♖b1 h3 43. ♖h1 g4 44. ♙d3 ♙g7 45. c5 ♙g6 46. ♖b1 ♘f3 47. ♘g3 h2 48. ♖h1 ♖f4 49. ♙e4 ♙g5 50. ♖f4 ♙f4 51. ♘e2 ♙f5 52. ♙e3 ♙f6 53. ♘g3 ♙e6 54. ♘e2 ♙d7 55. ♘g3 a5 56. a4 ♘g5 57. ♘f1 ♖g1 58. ♘g3 ♖g2 59. ♘f1 ♖g1 60. ♘g3 ♖h1 61. ♘h1 ♘h3 62. f3 gf3 63. ♙f3 ♙e6 0 : 1

〈73〉 484

ASEEV – DVOJRIS
SSSR (ch) 1989

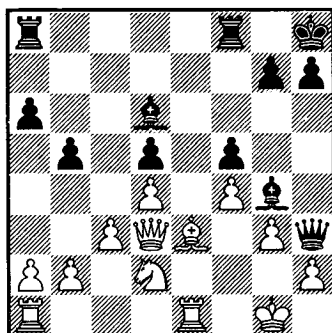
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 f5 17. f4 ♙h8 18. ♙d5 cd5 19. ♘d2 ♙c7 20. ♗f1 ♗h5 21. ♘b3

♖fe8 22. ♘c5 a5 23. ♗f2 h6 24. ♙d2 ♙h3 25. ♘d3 ♖e4 26. ♘e5 ►
26... ♙h7 27. ♖e3 ♖a6 28. ♖ae1 ♖e6 29. b3 ♙g8 30. ♗e2 ♗e2 31. ♖3e2 a4 32. ♖e4 fe4 33. ba4 ba4 34. ♖b1 ♖b6 35. ♖b6 ♙b6 36. ♙f2 ♙c7 37. ♘c6 ♙f7 38. ♘b4 ♙e6 39. ♘c2 h5 40. ♘e3 g6 41. c4 dc4 42. d5 ♙e7 43. ♘c4 ♙d6 44. ♙e3 ♙c5 45. ♙e4 ♙f5 46. ♙e5 ♙b1 47. d6 ♙e8 48. ♙d5 1 : 0

〈74〉 488

SHORT – EHLVEST
Skellefteå 1989

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 f5 17. f4 ♙h8 18. ♙d5 cd5 19. ♘d2

19... g5 20. ♗f1 ♗h5 21. a4 ba4 22. c4 ♖ab8 23. ♖ab1 ♙h3 24. ♗f2 ♗g4 25. cd5 gf4 26. ♙f4 ♙f4 27. ♗f4 ♗f4 28. gf4 ♖b4 ►
29. ♙f2 ♖d4 30. ♘f3 ♖d5 31. ♖e7 ♙g4 32. ♖c1 ♙f3 33. ♖cc7 ♖d2 34. ♙f3 ♖h2 35. ♙e3 ♖d8 36. ♖b7 ♖h3 37. ♙e2 ♖g8 38. ♙f2 ♖c8 39. ♙g2 ♖h6 40. ♙f3 ♖h3 41. ♙g2 ♖h4 42. ♙f3 a3 43. ba3 ♖c3 44. ♙g2 ♖g4 45.

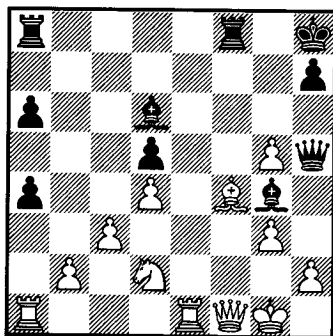
♖h2 ♜c6 46. ♜b8 ♜g8 47. ♜g8 ♜g8
48. ♜a7 ♜g6 49. ♜h3 1/2 : 1/2

<75> 489

SAX — EHLVEST

Skellefteå 1989 — 48/464

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
♜e1 ♞h4 14. g3 ♞h3 15. ♙e3 ♙g4
16. ♞d3 f5 17. f4 ♖h8 18. ♙d5 cd5
19. ♘d2 g5 20. ♞f1 ♞h5 21. a4 ba4
22. fg5 f4 23. ♙f4

23... ♜f4 24. gf4 ♜f8 25. ♜e5 ♙e5
26. de5 h6 27. ♞a6 hg5 28. ♞d6 ♜f4
29. ♜f1 ►

29... ♙f5 30. ♞d5 ♙h3 31. ♜f4 gf4 32.
♞f3 ♞g5 33. ♖h1 ♞h4 34. ♞a8 ♖g7
35. ♞b7 ♖h8 36. ♞b8 ♖h7 37. ♞c7
♖h6 38. ♞c6 ♖h7 39. ♘f3 ♞g4 40.
♞e4 ♖g7 41. ♘g1 ♞f5 42. ♞f5 ♙f5
43. ♘e2 ♙e4 44. ♖g1 ♖g6 45. e6
♖f6 46. ♘f4 ♖e5 47. e7 ♙c6 48. ♘e2
♖d6 49. ♘d4 ♙d7 50. ♘f5 1 : 0

<76> 494

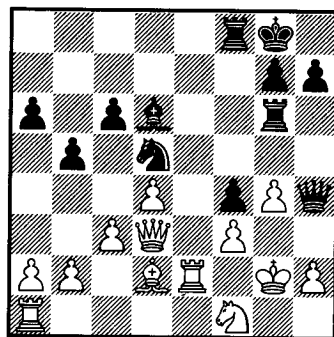
IVANČUK — ADAMS

Terrassa 1991 — 52/346

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.

♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
♜e1 ♞h4 14. g3 ♞h3 15. ♙e3 ♙g4
16. ♞d3 ♜ae8 17. ♘d2 ♞h5 18. ♘f1
♜e6 19. ♙d1 f5 20. ♙g4 ♞g4 21. ♙d2
♜g6 ►

22. ♖g2 f4 23. f3 ♞h5 24. g4 ♞h4
25. ♜e2

25... ♜g4 26. fg4 f3 27. ♖h1 fe2 28.
♞e2 ♖h8 29. ♖g1 h6 30. ♞g2 ♙f4
31. ♙e1 ♞g5 32. h3 ♞g6 33. ♜d1
♙b8 34. ♜d2 ♞b1 35. ♙f2 ♖g8 36.
b3 ♙f4 37. ♜e2 ♘c3 38. ♜e6 ♞a2
39. ♜c6 ♞b3 40. ♜a6 ♘e2 41. ♖h1
♙b8 42. ♙e1 ♞d1 0 : 1

<77> 495

GELLER — CALVO MINGUEZ

Siegen (ol) 1970 — 10/336

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
♜e1 ♞h4 14. g3 ♞h3 15. ♙e3 ♙g4
16. ♞d3 f5 17. f4 ♜ae8 18. ♘d2
♜e6 19. ♞f1 ♞f1 20. ♘f1 ♜fe8 21.
♙d2 ►

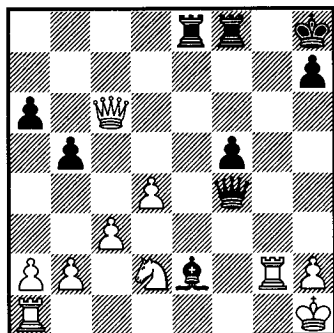
21... ♜e1 22. ♜e1 ♜e1 23. ♙e1 ♙f3
24. ♘d2 ♙e4 25. ♘e4 fe4 26. ♖f2
♖f7 27. ♙c2 ♘f6 28. ♖e3 ♘g4 29.
♖e4 ♘h2 30. ♙d1 g5 31. ♖f5 ♘f1
32. ♖g5 ♙e7 33. ♖h6 1 : 0

〈78〉 524

KWOLEK — OISZEWSKI

corr. 1991

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 f5 18. f4 g5 19. ♗f1 ♗h5 20. ♗g2 ♖h8 21. ♙d5 cd5 22. ♗d5 ♖d8 23. ♗c6 gf4 24. ♙f4 ♙f4 25. gf4 ♙e2 26. ♖h1 ♖de8 27. ♖g1 ♗h4 28. ♖g2 ♗f4

29. ♖e1 ♗d2 30. ♖eg1 ►
30... ♙f3 31. ♗f3 ♗h6 32. ♖e2 f4 33. ♖e8 ♖e8 34. ♖f1 ♖e3 35. ♗a8 ♖g7 36. ♖g1 ♖f7 37. ♗g8 ♖f6 38. ♗d8 ♖f7 39. ♗d7 ♖f6 40. ♗d6 ♖e6 41. ♗d8 ♖f5 42. ♗d7 ♗h3 43. ♗f7 ♖e4 44. ♗e6 ♗e6 45. ♖e1 ♖d5 46. ♖e6 ♖e6 47. ♖g2 1 : 0

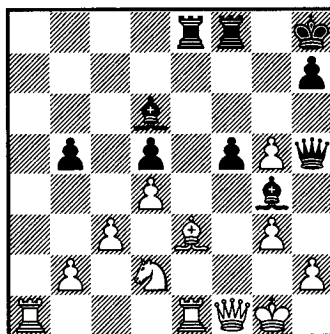
〈79〉 535

BOLESLAVSKIJ — TAL

SSSR 1962

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 f5 17. f4 ♖ae8 18. ♘d2 ♖h8

19. ♙d5 cd5 20. ♗f1 ♗h5 21. a4 g5 22. ab5 ab5 23. fg5

23... ♖e3 24. ♖e3 f4 25. gf4 ♙f4 26. ♖g3 ♗g5 27. ♖h1 ♖g8 28. ♘f3 ♗f5 29. ♖g4 ►
29... ♗g4 30. ♖e1 ♗g6 31. ♘e5 ♙e5 32. ♖e5 h6 33. ♖e2 ♖h7 34. ♖g2 ♖f8 35. ♖g6 ♖f1 36. ♖g1 ♖f2 37. ♖g2 ♖f1 38. ♖g1 ♖f2 39. b3 ♖c2 40. ♖g3 h5 41. b4 h4 1/2 : 1/2

〈80〉 535

TIMMAN — NUNN

Bruxelles 1988 — 45/397

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 f5 18. ♗f1 ♗h5 19. f4 ♖h8 20. ♙d5 cd5 21. a4 g5 22. ab5 ab5 23. fg5 ♖e3 24. ♖e3 f4 25. gf4 ♙f4 26. ♖g3 ♗g5 27. ♖h1 ♙d6 28. ♗g2 ♙g3 29. ♗g3 h5 30. ♖f1 ♖f1 31. ♘f1 ♗c1 32. ♖g1 ♗b2 33. h3 ♙d1 34. ♘e3 ♗b1 35. ♗e5 ♖h7 36. ♗f5 ♗f5 37. ♘f5 ♖g6 38. ♘e3 ►
38... ♙b3 39. h4 ♖f6 40. ♖f2 ♙c4 41. ♖f3 ♙b3 42. ♖e2 ♖e6 43. ♖f3 ♙c4 44. ♖f4 ♖f6 45. ♘f5 ♙e2 46. ♘d6 ♙c4 47. ♘e8 ♖f7 48. ♘c7 ♖f6

49. ♖e8 ♜f7 50. ♘d6 ♜f6 51. ♘f5 ♙e2 52. ♘e3 ♙c4 53. ♜g3 ♜e6 54. ♜f3 ♙a2 55. ♜e2 ♙b1 56. ♜d2 ♙e4 57. ♜e1 ♙b1 58. ♜e2 ♙e4 59. ♜f2 ♜f6 60. ♜g3 ♜e6 61. ♜f4 ♜f6 62. ♘f1 ♙c2 63. ♜f3 ♜e6 64. ♜g3 ♜e7 65. ♜f2 ♜e6 66. ♜e2 ♙f5 67. ♜d2 ♜e7 68. ♘g3 ♙g4 69. ♜c2 ♜d6 70. ♘f1 ♙f5 71. ♜b3 ♜c6 72. ♜b4 ♜b6 73. ♘d2 ♙g4 74. ♘b3 ♙h3 75. ♘c5 ♙f5 76. ♜b3 ♜c7 77. ♜b2 ♜c6 78. ♜c1 b4 79. cb4 ♜b5 80. ♜d2 ♜b4 81. ♜e3 ♜c4 82. ♘a4 ♙e6 83. ♘b2 ♜c3 84. ♘d3 ♙f7 85. ♘e5 ♙e6 86. ♘f3 ♙g4 87. ♘g5 ♙d7 88. ♘h7 ♙e6 89. ♘f6 ♙f7 1/2 : 1/2

<81> 535

HÁBA – DOBROVOLSKÝ
ČSSR (ch) 1988

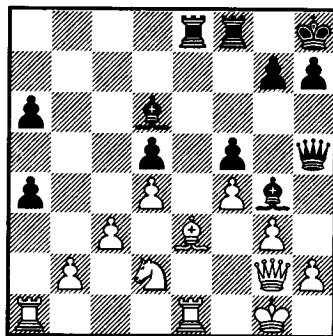
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♙e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♙e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♙e1 ♙h4 14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♙ae8 17. ♘d2 f5 18. f4 ♜h8 19. ♙d5 cd5 20. a4 g5 21. ♙f1 ♙h5 22. ab5 ab5 23. fg5 ♙e3 24. ♙e3 f4 25. gf4 ♙f4 26. ♙g3 ♙g5 27. ♜h1 ♙d6 28. ♙g2 ♙g3 29. ♙g3 h5 30. ♙f1 ♙f1 31. ♘f1 ♙c1 32. ♜g1 ♙b2 33. h3 ♙d1 34. ♘e3 ♙b1 35. ♜h2 ♙b2 36. ♜g1 ♙b1 37. ♜g2 ►
37... b4 38. ♙e5 ♜h7 39. ♘f5 ♙a2 40. ♜g1 ♜g6 41. cb4 ♙b3 42. ♘h4 ♜f7 43. ♙h5 ♜e6 44. ♙e8 ♜d6 45. ♘f5 ♜c7 46. ♙e7 1 : 0

<82> 543

HINDLE – P. LITTLEWOOD
England 1987 – 44/418

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♙e1 b5 7.

♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♙e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♙e1 ♙h4 14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♙ae8 17. ♘d2 f5 18. ♙f1 ♙h5 19. f4 ♜h8 20. ♙d5 cd5 21. a4 ba4 22. ♙g2

22... ♙e4 23. ♘e4 fe4 24. ♙f1 ♙f3 25. ♙a6 ♙h3 26. ♙e2 ♙e2 27. ♙e2 g5 28. ♙a4 gf4 29. ♙f4 ♙f4 30. gf4 e3 31. ♜h1 ♙f4 32. ♙a8 ♜g7 33. ♙g2 ♙g2 34. ♜g2 ♙f2 ►
35. ♜g3 ♙b2 36. ♙e8 e2 37. ♜f3 ♙c2 38. ♙e2 ♙c3 39. ♜f4 ♜f6 40. ♙a2 ♙h3 1/2 : 1/2

<83> 547

ULMANIS – VAN DER HEIJDEN
corr. 1986 – 42/428

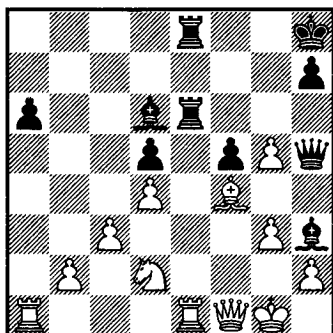
1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♙e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♙e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♙e1 ♙h4 14. g3 ♙h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♙d3 ♙ae8 17. ♘d2 f5 18. f4 ♜h8 19. ♙d5 cd5 20. ♙f1 ♙h5 21. a4 ba4 22. ♙a4 g5 23. fg5 ♙e3 24. ♙e3 f4 25. gf4 ♙f4 26. ♙g3 ♙e8 27. ♙g4 ♙e3 28. ♜g2 ♙f1 29. ♘f1 ♙c1 ►
30. ♙a5 ♙e2 31. ♜g3 ♙f1 32. ♙d5 ♙d2 33. h4 ♙g1 34. ♜f3 ♙h1 35. ♙g2 ♙h3 36. ♙g3 ♙f1 37. ♜g4 ♙f4 38. ♜h3 ♙e1 0 : 1

⟨84⟩ 552

VELIMIROVIĆ – HEBDEN

Vrnjačka Banja 1991

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♗b5 a6 4. ♗a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♖e1 b5 7. ♗b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♗d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♗e3 ♗g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 f5 18. f4 ♖h8 19. ♗d5 cd5 20. ♗f1 ♗h5 21. a4 ba4 22. ♖a4 g5 23. ♖aa1 ♖e6 24. fg5 ♖fe8 25. ♗f4 ♗h3

26. ♖e6 ♗f1 27. ♖e8 ♗e8 28. ♖f1 ♗f4 29. gf4 ♗b5 30. b4 ♗d3 ►
31. ♘f3 ♗c3 32. ♖g2 ♗b4 33. ♖e1 a5 34. ♖e8 ♖g7 35. ♖a8 a4 36. ♖a7 ♖f8 37. h4 a3 38. h5 ♗b8 39. ♖a6 ♗b2 40. ♖g3 a2 41. ♖a8 ♖e7 42. ♖a7 ♖d6 43. ♘h4 ♗c3 44. ♖h2 ♗c2 45. ♖g3 a1♗ 46. ♘f5 ♗f5 47. ♖a1 ♗d3 48. ♖h4 ♖e6 49. ♖a7 ♗f1 50. ♖g4 ♗g2 51. ♖h4 ♖f5 52. ♖f7 ♖e4 53. ♖a7 ♗f2 0 : 1

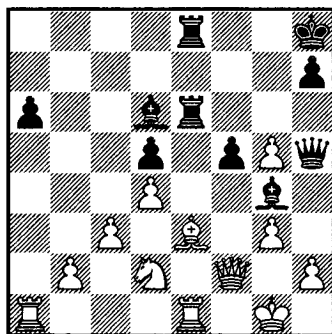
⟨85⟩ 555

DOLMATOV – VLADIMIROV

Lokomotiva – CSKA 1989 – 48/465

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♗b5 a6 4. ♗a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♖e1 b5 7. ♗b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.

♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♗d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♗e3 ♗g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 f5 18. ♗f1 ♗h5 19. f4 ♖h8 20. ♗d5 cd5 21. a4 ba4 22. ♖a4 g5 23. ♖aa1 ♖e6 24. fg5 ♖fe8 25. ♗f2

25... f4 26. gf4 h6 27. ♘f1 hg5 28. ♘g3 ♗h3 29. fg5 ♖f8 30. ♗g2 ♗h4 31. ♗f2 ♖e1 32. ♖e1 ♗f3 33. ♗f1 ♗e4 34. ♖e4 de4 35. ♗g2 ♖f3 ►
36. g6 ♖g8 37. ♘f1 ♗f6 38. ♘d2 ♖d3 39. ♘f1 ♖f3 40. ♘d2 ♖d3 41. ♘f1 ♗f5 42. ♘e3 ♗f3 43. ♗g5 ♖d1 44. ♘d1 ♗d1 45. ♖g2 ♗f3 46. ♖f1 ♗d3 1/2 : 1/2

⟨86⟩ 563

LJUBOJEVIĆ – NUNN

Amsterdam 1988 – 46/446

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♗b5 a6 4. ♗a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♖e1 b5 7. ♗b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♗d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♗e3 ♗g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6 18. ♗d1 ♗d1 19. ♖ad1 f5 20. ♘f3 ♖g6 21. ♗f1 ♗h5 22. ♘e5 ♗e5 23. de5 f4 24. ♗c1 ♖h6 25. ♗g2 f3 26. ♗h1 ♖e6 27. h4 ►

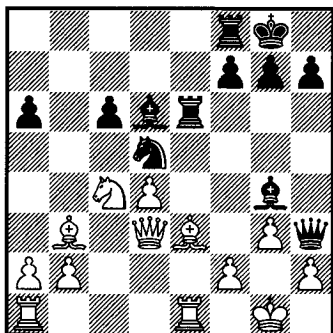
27... ♖e5 28. ♗h3 ♖e1 29. ♖e1 ♖e8 30. ♖e6 h6 31. ♗e3 ♘e3 32. ♖e3 ♖e3 33. fe3 1/2 : 1/2

<87> 567

R. BYRNE — GELLER

Las Palmas 1976 — 21/252

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6 18. c4 bc4 19. ♘c4

19... ♙f4 20. ♗f1 ♗h6 21. ♙c1 ♙h3 22. ♖e6 fe6 23. ♗d1 ♙c1 24. ♖c1 ♗f6 25. f3 ♗f3 26. ♗f3 ♖f3 27. ♘e5 ♖f8 28. ♘c6 ►

28... ♘f6 29. ♙c4 ♘e4 30. ♙f1 ♙f1 31. ♖f1 ♖e8 32. ♘g2 h5 33. ♖e1 ♘f6 34. ♖e3 ♘h7 35. ♖a3 ♖f8 36. h3 ♘d5 37. h4 ♘h6 38. ♘e5 g5 39. ♖f3 ♖b8 40. b3 g4 41. ♖f7 ♖c8 42. ♘c4 ♘g6 43. ♖a7 ♘b4 44. ♘f2 ♖f8 45. ♘e2 ♘a2 46. ♖a6 ♘c3 47. ♘e1 ♘f6 48. ♘d2 ♖d8 49. ♖a5 ♖d4 50. ♖h5 ♖d3 51. ♖c5 ♘f7 52. ♖c4 ♖e3 1/2 : 1/2

<88> 573

SIDEIF-ZADE — POLEŠČUK

corr. 1978 — 28/284

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.

♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6 18. c4 ♙f4 19. cd5 ♖h6 20. ♗e4 ♗h2 21. ♘f1 f5 22. dc6 ♘h8 23. ♗d5 ♙e3 24. ♖e3 f4 25. gf4 ♗f4 26. ♘f3 ♖h1 27. ♘e2 ♖a1 28. ♙c2 ♖c1 29. ♘d2 ♖f1 30. ♗e4 ►

30... ♗h6 31. ♘e2 ♖c1 32. c7 ♗h2 33. d5 ♗h5 34. ♘d2 ♖f1 35. ♘e2 ♖c1 36. ♘d2 ♖f1 37. ♘d4 ♖f2 38. ♘c3 ♖2f7 39. d6 ♖f6 40. ♗c6 ♙d7 41. ♗b6 ♗d5 42. ♘b4 ♖d6 0 : 1

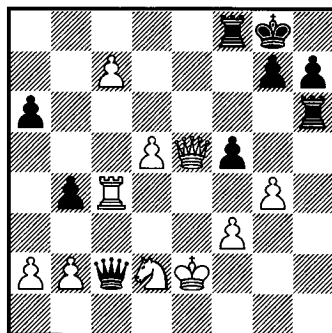
<89> 575

TIMMAN — JOHANSSON

Reykjavík 1976 — 23/301

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4. ♙a4 ♘f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♖e1 b5 7. ♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♙d6 13. ♖e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4 16. ♗d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6 18. c4 ♙f4 19. cd5 ♖h6 20. ♗e4 ♗h2 21. ♘f1 ♙e3 22. ♖e3 ♖f6 23. f3 ♙f5 24. ♗e5 ►

24... ♗h1 25. ♘e2 ♗a1 26. dc6 ♗c1 27. d5 ♖h6 28. g4 ♙c2 29. ♙c2 ♗c2 30. c7 b4 31. ♖e4 f5 32. ♖c4

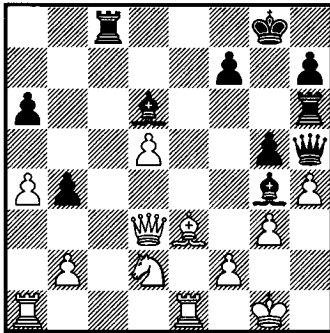
32... ♖h2 33. ♗h2 ♖e8 34. ♘f2 ♗d2 35. ♘g3 ♗d5 36. c8 ♗ ♗e5 37. ♘h3 1 : 0

⟨90⟩ 595

TAL — KROGIUS

SSSR (ch) 1962

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♜e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♖d6 13. ♜e1 ♜h4 14. g3 ♜h3 15. ♖e3 ♖g4 16. ♜d3 ♜ae8 17. ♘d2 ♜e6 18. ♖d5 cd5 19. a4 b4 20. ♜f1 ♜h5 21. c4 dc4 22. ♜c4 g5 23. d5 ♜h6 24. h4 ▶
24... ♜c8 25. ♜d3

25... gh4 26. ♖h6 hg3 27. fg3 ♜h6 28. ♜ac1 ♜c1 29. ♜c1 ♖b8 30. ♜d4 ♖d7 31. ♜c2 ♜h5 32. ♘e4 ♖e5 33. ♜d2 ♖a4 34. d6 ♜g6 35. ♜c5 ♖f6 36. ♘f6 ♜f6 37. d7 1 : 0

⟨91⟩ 621

G. KUZ'MIN — BELJAVSKIJ

L'vov 1978 — 25/335

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♜e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♖d6 13. ♜e1 ♜h4 14. g3 ♜h3 15. ♖e3 ♖g4 16. ♜d3 ♜ae8 17. ♘d2 ♜e6 18. ♜f1 ♜h5 19. ♜g2 ♜fe8 20. ♘f1 f5 21. ♖d2 ♖f3 22. ♖d1 ♜e2 23. ♜e2 ♖g2 24. ♜e8 ♜e8 25. ♖g2 ♜e4 ▶

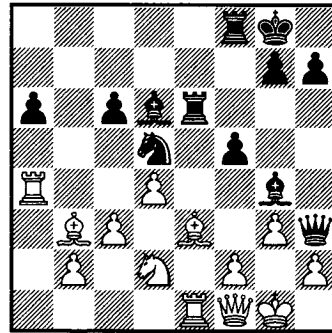
26. ♖g1 f4 27. a4 g5 28. ab5 ab5 29. ♖b3 h5 30. ♜c1 ♜e6 31. c4 bc4 32. ♜c4 ♖c7 33. ♖a4 f3 34. ♖d1 ♜f6 1/2 : 1/2

⟨92⟩ 638

PARMA — SPASSKY

Jugoslavija — SSSR 1965

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♜e1 b5 7. ♖b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♖d6 13. ♜e1 ♜h4 14. g3 ♜h3 15. ♖e3 ♖g4 16. ♜d3 ♜ae8 17. ♘d2 ♜e6 18. a4 ba4 19. ♜a4 f5 20. ♜f1

20... f4 21. ♜h3 ♖h3 22. ♜a6 fe3 23. ♜e3 ♜e3 24. fe3 ♖e7 25. e4 ♖g5 26. ed5 ♖d2 27. dc6 ♖h8 28. ♜a1 g6 29. ♖d5 ♖e3 30. ♖h1 ♜f2 31. c7 ♜b2 32. ♜e1 ♖d4 ▶
33. cd4 ♜c2 34. ♖f3 ♜c7 35. ♖g1 ♖g7 36. ♖f2 h5 37. ♜e2 ♜c4 38. ♜d2 ♖f6 39. d5 ♖d7 40. ♜b2 ♖f5 41. ♜e2 ♜d4 42. ♜b2 1/2 : 1/2

⟨93⟩ 647

TAL — SPASSKY

Tbilisi (m/1) 1965

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♖b5 a6 4. ♖a4 ♘f6 5. 0-0 ♗e7 6. ♜e1 b5 7.

♔b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♔d6 13. ♖e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♔e3 ♔g4 16. ♖d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6 18. a4 ♖h5 19. ab5 ab5 20. c4 bc4 21. ♘c4 ♔b4 22. ♖ec1 ♔f5 23. ♔d1 ♖h2 24. ♖h2 ♔d3 25. ♘e5 ▶
25... ♔b5 26. ♔b3 ♖d8 27. ♖a7 f6 28. ♘c6 ♔c6 29. ♖a6 ♖f8 30. ♖ac6 ♖c6 31. ♖c6 ♘e3 32. fe3 ♔d2 33. ♔c4 ♔e3 34. d5 ♔d2 35. ♖b6 ♖e7 36. ♖e6 ♖f8 37. g4 1/2 : 1/2

〈94〉 648

I. GUREVICH — BENJAMIN

New York 1992

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♔b5 a6 4. ♔a4 ♘f6 5. 0-0 ♔e7 6. ♖e1 b5 7. ♔b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♔d6 13. ♖e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♔e3 ♔g4 16. ♖d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖h5 18. a4 ♖e6 19. ab5 ab5 20. ♖f1 ♖fe8 21. ♔d5 ♖d5 22. h3 ♔h5 23. ♖g2 f5 24. ♖d5 cd5 25. ♘f1 f4 26. ♔d2 ♖e1 27. ♖e1 ♖e1 28. ♔e1 ♔e2 ▶
29. ♘h2 ♖f7 30. ♖g2 ♖f6 31. f3 h5 32. g4 g6 33. ♘f1 hg4 34. hg4 g5 35. ♘d2 ♔d1 36. ♖f2 ♖e6 37. ♖f1 ♖d7 38. ♔f2 ♔c7 39. ♖e1 ♔c2 40. ♖e2 ♔a5 41. ♔e1 1/2 : 1/2

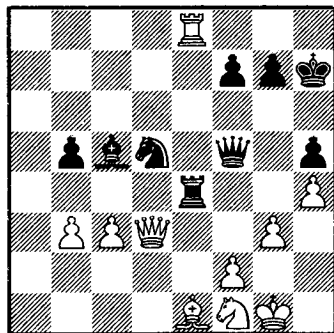
〈95〉 660

CHANDLER — NUNN

Hastings 1987/88 — 45/398

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♔b5 a6 4. ♔a4 ♘f6 5. 0-0 ♔e7 6. ♖e1 b5 7. ♔b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♔d6 13. ♖e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♔e3 ♔g4 16. ♖d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6 18. a4 ♖h5 19. ab5 ab5 20. ♘f1 ♖fe8 21.

♔d1 ♔d1 22. ♖d1 ♖f5 23. ♔d2 ♖e1 24. ♔e1 h5 25. h4 c5 26. b3 cd4 27. ♖d4 ♖e4 28. ♖d3 ♔c5 ▶
29. ♖a8 ♖h7 30. ♖e8

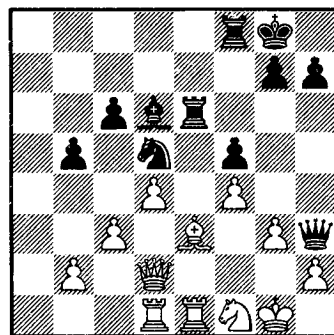
30... ♘c3 31. ♖g2 ♖g6 32. ♖e4 ♖e4 33. ♖e4 ♘e4 34. f3 ♘d6 35. ♔f2 ♘b7 36. ♘d2 ♖f5 1/2 : 1/2

〈96〉 667

KARPOV — SHORT

Tilburg 1991 — 53/341

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♔b5 a6 4. ♔a4 ♘f6 5. 0-0 ♔e7 6. ♖e1 b5 7. ♔b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10. ♘e5 ♘e5 11. ♖e5 c6 12. d4 ♔d6 13. ♖e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♔e3 ♔g4 16. ♖d3 ♖ae8 17. ♘d2 ♖e6 18. a4 ♖h5 19. ab5 ab5 20. ♘f1 ♔f5 21. ♖d1 ♔g4 22. ♖d2 ♖h3 23. ♔d1 ♔d1 24. ♖ad1 f5 25. f4

25... g5 26. ♖g2 ♖g2 27. ♜g2 ♜fe8
28. ♙d2 ♜e1 29. ♜e1 ♜e1 30. ♙e1
gf4 31. ♜f3 fg3 32. hg3 ♜f7 ►
33. b3 ♜e6 34. c4 bc4 35. bc4 ♜f6
36. ♙d2 h5 37. ♙e4 ♙b4 38. ♜d2
♙d2 39. ♙d2 ♜e4 40. ♙b4 ♜f6 41.
♜f4 ♜e6 1/2 : 1/2

〈97〉 699

CEŠKOVSKIJ — AGAPOV

SSSR 1984 — 37/372

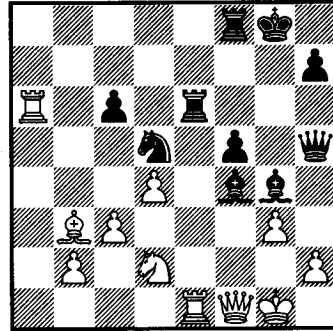
1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♜f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6
13. ♜e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♙e3
♙g4 16. ♖d3 ♜ae8 17. ♜d2 ♜e6
18. a4 f5 19. ♖f1 ♖h5 20. f4 ba4
21. ♙d5 cd5 22. ♖g2 ♜fe8 23. ♖d5
♜h8 24. ♙f2 ♙e2 25. ♜c4 ♙c7 26.
♜e5 ♙e5 27. ♜e2 ♖e2 28. de5 ♖b2
29. ♜a4 ♖c3 30. ♜c4 ♖a1 31. ♜g2
h6 ►
32. ♖d3 ♖a2 33. ♜c7 ♜b6 34. ♜c2
♜b2 35. ♜b2 ♖b2 36. ♖a6 ♖c2 37.
♖b7 ♜d8 38. h3 ♜d2 39. ♖f3 ♜d3
40. ♖a8 ♜h7 41. g4 ♖e2 42. gf5
♖h5 43. ♖e4 ♖h3 44. ♜g1 ♖f3
0 : 1

〈98〉 720

TAL — GELLER

SSSR (ch) 1975 — 20/322

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♜f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
♜e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♙e3 ♙g4
16. ♖d3 ♜ae8 17. ♜d2 ♜e6 18. a4 f5
19. ♖f1 ♖h5 20. f4 ba4 21. ♜a4 g5
22. ♜a6 gf4 23. ♙f4 ♙f4

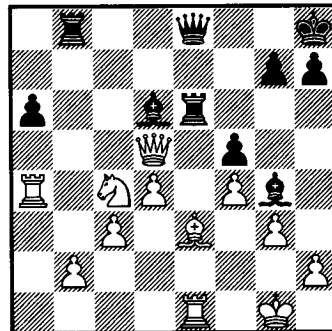
24. ♜c6 ♙e3 25. ♜e3 ♜e3 26. ♙d5
♜h8 ►
27. ♖f4 ♜e1 28. ♜f1 ♙h3 29. ♙c4
♖d1 30. d5 ♙f1 31. ♙f1 ♖d5
1/2 : 1/2

〈99〉 728

CANFELL — P. BLATNÝ

Altensteig 1988 — 46/448

1. e4 e5 2. ♜f3 ♜c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♜f6 5. 0-0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.
♙b3 0-0 8. c3 d5 9. ed5 ♜d5 10.
♜e5 ♜e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
♜e1 ♖h4 14. g3 ♖h3 15. ♙e3 ♙g4
16. ♖d3 ♜ae8 17. ♜d2 ♜e6 18. ♖f1
♖h5 19. a4 ba4 20. ♜a4 f5 21. f4 ♜b8
22. ♙d5 cd5 23. ♖g2 ♖e8 24. ♖d5
♜h8 25. ♜c4

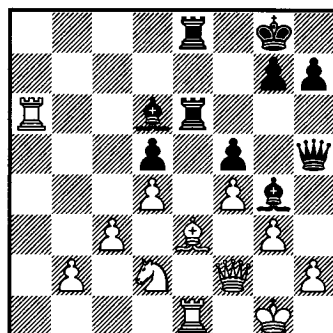
25... ♙f4 26. gf4 ♜g6 27. ♜d6 ♙h3
28. ♜f2 ♜b2 29. ♜e2 ♜g2 30. ♖g2
♜e2 31. ♜e2 ♖h5 32. ♖f3 ♙g4 33.

♖g4 fg4 34. ♘d3 ♗h2 35. ♜a6 ♗h1
36. ♜b6 h6 ►
37. f5 ♗d1 38. ♙d2 g3 39. f6 ♗f1 40.
♘e4 ♗f6 41. ♙e3 g2 42. d5 ♗e7
0 : 1

<100> 735

PRANDSTETTER – P. BLATNÝ
ČSSR (ch) 1986 — 41/399

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6 4.
♙a4 ♘f6 5. 0–0 ♙e7 6. ♜e1 b5 7.
♙b3 0–0 8. c3 d5 9. ed5 ♘d5 10.
♘e5 ♘e5 11. ♜e5 c6 12. d4 ♙d6 13.
♜e1 ♗h4 14. g3 ♗h3 15. ♙e3 ♙g4
16. ♗d3 ♜ae8 17. ♘d2 ♜e6 18. a4 f5
19. ♗f1 ♗h5 20. f4 ba4 21. ♜a4 ♜b8
22. ♙d5 cd5 23. ♜a6 ♜be8 24. ♗f2

24... g5 25. ♜d6 ♜d6 26. fg5 ♜de6
27. h4 f4 28. gf4 ♙h3 ►
29. ♘f1 ♙f1 30. ♘f1 ♗g4 31. ♙d2
♜e1 32. ♙e1 ♗h3 33. ♘g1 ♗e6 34.
♘f1 ♗e4 35. ♗d2 ♗f3 36. ♙f2 ♜e4
37. g6 h5 38. c4 ♜f4 39. ♗e1 ♗h3
0 : 1

REGISTAR • ИНДЕКС • INDEX • REGISTER • REGISTRE • REGISTRO

A

ABRAŠIN – Žuravl'ev **75**
 ADAMS – Ivančuk 494 <76>; Smirin 260; Sokolov, I. **438** <65>
 ADLA – Servat 121 <13>
 ADORJÁN – Bárczay 477; Székely 386; Zajcev 258
 ADY – Baker **71**; Littlewood, P. **309**
 AGAPOV – Češkovskij 699 <97>; Ivanov, A. 296; Kozlov 338
 AHLERS – Dahlhaus **270**
 AHMAN – Barda **160**
 AIRAPETIAN – Rosican **34**
 AISER – Zecha 184
 AKHMILOVSKAYA-DONALDSON – Epštejn 217
 AKOS – Bujosz **208**
 AKSAN – Furrer **222**
 ALBRECHT – Dintheer **617**
 ALEXANDER – Dulanto 394
 ALIEV – Gafarov **588**
 ALMEIDA – Brava **168**
 ALTMAN – Pinkus 319
 AL'TŠULER – Jurkov **39**
 ALVÁREZ – Fargud 377; Schneider 452
 ANAND – Cooper, L. **287**; Halifman **368**; Kamsky **284** <37>; Mannion **584**; Nunn **234** <22>; Short **144**
 ANDERSSON, B. – Karlsson, O. **409**
 ANDREEV – Dvojris 165
 ANDRIJEVIĆ – Pavlović, M. **296**
 ANGANTYSSON – Byrne, R. 259
 ANGELOV – Herling **70**
 ANIKAEV – Fajbisovič **270**
 ANSCIN – Aranyi **28**
 ANTOS – Nejštadt 485
 ANTUNES – Murshed **81**
 ARANYI – Anscin 28
 ARASOLA – Ojanen 469
 ARBAKOV – Sokolov, A. 149; Tal 223
 ARBUCH – Matthews 270
 ARENCIBIA – Rodríguez, A. 59 <5>

ARHIPOV – Macukevič 611
 ARMAŠ – Kopel 46
 ARONIN – Demuria **173**; Gruzman **79**; Krogus **584**
 ARULAJD – Bivon 629
 ASARITIS – Ekblom 448
 ASEEV – Dvojris **484** <73>; Taborov **322**; Tseitlin, Ma. **126**
 ASTAPOV – Kolker **396**
 ASTOFEEV – Petrov **447**
 ATTIG – Scheglmann 582
 AUDDY – Schmid 208
 AVERBAH – Petrosian 409; Simagin 409

B

BABIAK – Rapoport **723**
 BADE – Klass 28
 BAJUSZ – Szilágyi, S. **168**
 BAKARZINSKIJ – Šakarov 80
 BAKER – Ady 71; Meredith 162
 BALAEV – Koval'ev 63
 BALAŠOV – Cejtlin **91** <9>; Češkovskij **320**
 BALDWIN – Shamkovich 400
 BALIČEV – Strukov 30
 BALOGH – Bondarevskij 103; Kurtesch 107
 BANGIEV – Vitomskij **230**
 BANIEL – Kalivoda 379
 BANNIK – Šišov **380**; Terpugov **622**
 BARAN – Kuszko 46
 BARCONS – Ramos **514**
 BÁRCZAY – Adorján **477**; Browne 212; Eszlón 165; Ghițescu **384**; Sakhalkur 387; Szabó 636; Vasjukov 212
 BARDA – Ahman 160; Mitchell 53
 BARNSKY – Harding **427**
 BAŠČIN – Sbandutto **168**
 BAŠIĆ – Radulović **710**
 BATOR – Ebeling **574**
 BATTLE – Marshall **198**
 BAUER – Racoce 414
 BELIĆ – Müller, E. **156**

- BELJAVSKIJ – Kuz'min, G. 621 <91>; Malanjuk 327; Rohde 723
BELKADI – Nilsson 206
BELOKOPIT – Romančuk 694
BELOSEROV – Macukevič 700
BENINSH – Elburg 91
BENJAMIN – Gurevich, I. 648 <94>; Kamsky 302 <43>
BENNER – Prochazka 674
BERNER – Pfleger 372
BERNSTEIN, S. – Fischer 58 <4>
BERTOK – Štejn 111
BESMAN – Fejgel'son 384
BESREBROV – Devjatov 201
BEZUBOV – Macukevič 700
BIERWISCH – Čepurnov 530
BIGI – Cesetti 520
BIRIEŠCU – Cruz 158
BISGUIER – Browne 80 <6>
BIVON – Arulajd 629
BLACKSTOCK – Radojčić 437; Thompson 104
BLAND – Siggins 192
BLATNÝ, P. – Canfell 728 <99>; Ernst 734; Ioseliani 727; Jankowski 289; Janošević 549; Kindermann 318 <49>; Koch 298; Liang Jinrong 555; Perényi 311; Piket 93 <10>; Prandstetter 735 <100>; Salai 513; Staniszewski 421; Tischbierek 346
BÖCKENHAUPT – Rehberg 462
BOGATYREV – Larsson 42
BOGDANOV – Macukevič 661
BÖHRINGER – Plunge 635
BOLES LAVSKIJ – Bronštejn 382; Lilienthal 4; Pirc 36; Pogáts 499; Sajgin 381, 447; Shamkovich 178; Szabó 376; Tal 535 <79>; Weltmender 375
BONČ-OSMOLOVSKIJ – Lublinskij 375
BONDAREVSKIJ – Balogh 103; Lilienthal 113
BORISENKO – Prutovič 23; Suëtin 621
BORISOV – Macukevič 626
BORODENKO – Žilin 167
BORTOLUZZI – Pompei 371
BOTEČKO – Semašev 198
BOTTERILL – Gregory 109; Nelder 99; Perkins 633
BOUCHECHTER – Spassky 557
BOUDY – Rodríguez, A. 249
BOUTEVILLE – Goransson 99
BOUWMEESTER – Kuipers 478
BRAGA – Geller 267 <34>
BRAVA – Almeida 168
BRENT – Simon 506
BRINCKMANN – Ellrich 90
BRITO – Littlewood, P. 572
BROEKEN – Van Der Weijer 732
BRONŠTEJN – Boleslavskij 382
BROWNE – Bárczay 212; Bisguier 80 <6>; Gilden 236; Hamoda 84
BRUKS – Mádl 214
BRUNNER – Wahls 295
BRUSTMAN – Laakmann 270
BRYCK – Van Der Weijer 226, 710
BRYSON – García 290
BUBULAK – Jakob 717
BUENO – Estéban 643
BUJOSZ – Akos 208
BULLA – Wroźlan 65
BURKHART – Scherfke 731
BUTNORIS – Kapengut 270; Kudrjašov 142
BUTTLER – Kardy 199
BUYS – Ippel 586
BYRNE, R. – Angantýsson 259; Geller 567 <87>; Hebden 283
BYVŠEV – Žuravl'ev 64
BYWAY – Gillam 536
- C**
- CALVO MINGUEZ – Geller 495 <77>
CAMILLERI – Philippe 402
CÁMPORA – Đurić 93
CANFELL – Blatný, P. 728 <99>
CAPABLANCA – Marshall 171 <17>
CAPELLO – Unzicker 23
CARDOSO – Quinteros 404
CARLETON – Harding 716
CARVAJAL – Grogger 495
CASMERMANS – Richter 174
CEJTLIN – Balašov 91 <9>
ČENZOV – Turutin 607
ČEPURNOV – Bierwisch 530
CESETTI – Bigi 520
ČEŠKOVSKIJ – Agapov 699 <97>; Balašov 320; Čiburdanidze 729; Georgiev, Kr. 402 <62>; Ivanov, I. 461; Kuz'min, G. 458; Oll 317
CHANDLER – Littlewood, P. 741; Nikolić, P. 386; Nunn 660 <95>; Sarfati 648
CHAUMONT – Hebden 84
CHRISTOFFEL – Gill 568; Steiner, N. 624
ČIBURDANIDZE – Češkovskij 729
ČIKOVANI – Gufel'd 69; Mihajlova 165
CIOCÁLTEA – Tseitlin, Ma. 125; Velimirović 8
ČKALOV – Posdeev 607
CLEMENT – Krousz 468

CONSTANTINESCU – Nichitelea **727**
 COOLEN – Ševčuk **390**
 COOPER, L. – Anand **287**; Nunn **532**
 CORNELIS – Ojanen **433**
 CRAWLEY – De Firmian **121**; Findlay **159**;
 Lawton **141**
 CROMBLEHOLME – Radojčić **182**
 CRUZ – Birișcu **158**
 CUCUREANU – Pantea **717**
 CURTIS – Hazai **704**
 ČUVAŠOV – Eglitis **728**
 CVACHOUCEK – Kruglov **746**

D

DADAŠEV – Slucker **137**
 DAHL – Haller **64**
 DAHLHAUS – Ahlers **270**; Kern **499**;
 Schwartz **638**
 DALKO – Kondali **103**; Suta **104**; Zagorovskij
202
 DAM – Ernst **269**
 DAMLJANOVIĆ – Franzen **7**
 DANIEL – Popp **410**
 DANVIK – Olkowski **462**
 DARGA – Jiménez **285**
 DAVILLA – Smith **18**
 DE BOER – Grootjans **614**
 DE FIRMIAN – Crawley **121**; Hebden **126**;
 Sokolov, I. **223** <20>; Wahls **284**
 DEIKO – Kuporosov **351**
 DELY – Pogáts **498**
 DEMIDENKO – Šiška **8**
 DEMURIA – Aronin **173**
 DEN BROEDER – Van Oosterom **537**
 DEVJATOV – Besrebrov **201**
 DIEL – Oechslein **173**
 DIESEN – Wilder **20**
 DIMITROV, V. – Hebden **125**; Merdianian **27**
 DINTHEER – Albrecht **617**; Nejštadt **607**
 DITTMAR – Trautmann **436**
 DOBROTA – Teischler **21**
 DOBROVOLSKÝ – Hába **535** <81>
 DOBROWSKI – Van Der Weijer **386**
 DOBSA – Klatt **217**
 DOLMATOV – Halifman **258** <32>; Vladimi-
 rov **555** <85>
 DOLODONOV – Prilepskij **54**
 DONČEV – Topalov **393**
 DONNER – Euwe **484**; Fischer **474** <69>, **478**
 <71>; Penrose **475**
 DORFMAN – Sampouw **200**
 DORNIEDAN – Hecht **403**
 DRAGUNOV – Konstantinopol'skij **744**
 DRIKSMA – Juhandi **618**

DÜCKSTEIN – Hochholdinger **468**
 DULANTO – Alexander **394**
 ĐURIĆ – Cămpora **93**; Henao **128**; Lobron
278 <36>; Rogers **129** <14>; Sanz Alonso
458; Šifrer **125**; Sznepik **320**
 DUVEKO – Vymetal **85**
 DVOJRIS – Andreev **165**; Aseev **484** <73>;
 Lifljandčuk **569**; Yermolinsky **132** <15>
 DŽANOEV – Štejn **77**
 DZENIS – Petraitis **648**

E

EBELING – Bator **574**; Martínez **93**
 EGLITIS – Čuvašov **728**
 EGOROV – Lang **512**
 EHLVEST – Geller **327** <54>; Nikolić, P. **328**
 <55>; Sax **489** <75>; Short **488** <74>; Soko-
 lov, A. **486**
 EIER – Milukas **626**
 EKBLOM – Asaritis **448**
 EKOLA – Schu **44**
 ELBURG – Beninsh **91**
 ELEY – Stean **400**
 ELLRICH – Brinckmann **90**
 ELMES – Romanenko **319**
 END – Weibull **30**
 ENEGREN – Leander **531**
 EPŠTEJN – Akhmilovskaya-Donaldson **217**
 ERIKSSON, S. – Roosvald **164**
 ERMAKOV – Sagarin **276**; Sičov **241**
 ERNST – Blatný, P. **734**; Dam **269**; Hebden
403; Jacobs **133**; Sokolov, I. **301** <42>
 ERNY – Kuijpers **190**
 ESLON – Bárczay **165**
 ESTÉBAN – Bueño **643**
 ĚSTRIN – Hakanen **42**; Klovans **64**; Prisyw
648; Ščerbakov **60**; Terpian **77**
 EUBANKS – Hurt **503**
 EUWE – Donner **484**
 EVDOKIMOV – Macukevič **626**
 EVOLE – Thomson **473**

F

FABRICIUS – Pötsch **463**
 FABRY – Geszozs **570**
 FAJBISOVIĆ – Anikaev **270**; Muhin **454**
 FARGUD – Álvarez **377**
 FEDOROV – Macukevič **683**
 FEDOSEEV – Krausz **471**
 FEJGEL'SON – Besman **384**
 FELDMUS – Vitomskij **582**

FELLER – Hazai **290**
 FERNÁNDEZ – Wessman **648**
 FERNÁNDEZ GARCÍA – Gallego **671**
 FILDEN – Shaw **395**
 FILIPČENKO – Macukevič **698**
 FILIPČIĆ – Hribovšek **103**
 FILIPOV – Macukevič **702**
 FINDLAY – Crawley **159**
 FINK – Kantorovič **153**; Krjukov **557**
 FIRMENICH – Lange **338**
 FISCHER – Bernstein, S. **58** **<4>**; Donner **474**
<69>, **478** **<71>**; O'Kelly **263** **<33>**; Seidman
53 **<3>**; Spassky **272** **<35>**; Wade **447** **<67>**
 FJELSTRÖM – Zil'berštejn **709**
 FLÖSSER – Gaymann **31**
 FOGUELMAN – Schweber **5**
 FOLTYS – Pirc **42**; Thelen **385**
 FORDHAM – Hall **599**
 FRANZEN – Damljanovič **7**; Mokry **321**
 FREYER – Krupański **191**
 FRÍAS – López **34**; Wolff **244**
 FROLOV – Jurtaev **447**
 FURRER – Aksan **222**

G

GABRAN – Kosenkov **731**; Usati **726**; Zitzmann **723**
 GABRON – Peebo **689**
 GAFAROV – Aliev **588**
 GAJUKOV – Slucker **136**
 GALLEGO – Fernández García **671**
 GAPIRINDAŠVILI – Westerinen **184**; Zvorikina **23**
 GARCÍA – Bryson **290**
 GARCÍA MARTÍNEZ – Pintér **322**; Plachetka **369**
 GARDNER – Harding **125**
 GAYMANN – Flösser **31**
 GELLER – Braga **267** **<34>**; Byrne, R. **567**
<87>; Calvo Minguez **495** **<77>**; Ehlvest **327**
<54>; Ivanov, A. **270**; Jansa **460** **<68>**; Lukács **343** **<57>**; Matanović **265**; Mithrakanth
322; Murey **284**; Nedeljković **111** **<11>**; Parma **647**; Pilnik **616**; Psakhis **321** **<52>**; Smagin
258 **<31>**; Sokolov, A. **251** **<27>**; Spassky
474 **<70>**; Suétin **643**; Tal **720** **<98>**; Vasjukov **217**
 GEORGIEV, KIR. – Georgiev, Kr. **94**; Nikolić, P. **308**; Nunn **262**
 GEORGIEV, KR. – Češkovskij **402** **<62>**;
 Georgiev, Kir. **94**; Kajdanov **92**; Lukács **421**
<63>
 GERLOFF – Greve **385**
 GERSCHBERG – Peretjakovič **391**
 GESZOSZ – Fabry **570**
 GHINDÁ – Lukács **19**
 GHÎTESCU – Bárczay **384**
 GIACOMELLI – Weiss **392**
 GIBAIDULIN – Orlov **203**
 GILDEN – Browne **236**
 GILL – Christoffel **568**
 GILLAM – Byway **536**; McClelland **550**
 GINSBURG – Kruppa **662**
 GLIGORIĆ – Nyman **447**
 GOFMAN – Macukevič **687**
 GOLDBERG – Keres **509**
 GOLOVIN – Macukevič **690**
 GOLOVKO – Vasjukov **242**
 GORANSSON – Bouteville **99**
 GORBUNOV – Posdeev **564**
 GORKIEVIČ – Vitomskij **722**
 GORKIN – Habibudin **224**
 GOTH – Miškovskij **743**
 GOURET – Hebden **127**
 GRACS – Pogáts **333**
 GRÁFE – Holzvoight **82**
 GRANDA ZUÑIGA – Vázquez **506**
 GRAVE – Vooremaa **173**
 GRBA – Jovčić **383**
 GREČKIN – Konstantinov **209**
 GREENFELD, A. – Levy **120**
 GREGORY – Botterill **109**
 GRENBERG – Orlando **192**
 GREVE – Gerloff **385**
 GRIGIĆ – Ledić **389**
 GRISO – Van Vyve **680**
 GRIZANENKO – Koskinen **687**
 GROGGER – Carvajal **495**
 GROOTJANS – De Boer **614**
 GRÜNFELD, Y. – Pintér **352** **<58>**; Sharp **283**
 GRUZMAN – Aronin **79**
 GRZESKOWIAK – Gurvič **678**
 GUBANOV – Vitomskij **630**
 GUDAT – Rehberg **674**
 GUDZY – Žuravl'ev, N. **30**
 GUFEL'D – Čikovani **69**; Tseitlin, Ma. **102**
 GUREVICH, I. – Benjamin **648** **<94>**
 GURVIČ – Grzeskowiak **678**; Sadomskij **618**

H

HÁBA – Dobrovolský **535** **<81>**
 HABIBUDIN – Gorkin **224**
 HAKANEN – Èstrin **42**
 HALIFMAN – Anand **368**; Dolmatov **258**
<32>; Oll **623**; Sokolov, A. **357**; Wahls **365**
 HALL – Fordham **599**; Hindle **57**
 HALLEBEEK – Klovans **320**
 HALLER – Dahl **64**; Neber **61**

HALLIER – Lilienthal 639; Schüler 705
 HAMODA – Browne 84
 HANSEL – Lehmann 486
 HANSEN – Morch 55
 HANSSON – Hebden 291; Westerinen 176
 HARDICSAI – Široký 256
 HARDING – Barnsky 427; Carleton 716; Gardner 125; Morley 26; Whittaker 258
 HARITONOV – Sokolov, A. 144
 HAUPTMANN – Sieberg 721
 HAVSKIJ – Hohlovkin 183
 HAZAI – Curtis 704; Feller 290; Mádl 244 <24>; Maus 367; Nikolac 195 <18>; Tošić 627
 HEBDEN – Byrne, R. 283; Chaumont 84; De Firmian 126; Dimitrov, V. 125; Ernst 403; Gouret 127; Hansson 291; Hjartarson 295; Ilinčić 127; Ivanov, I. 200; Kosten 310, 539; Kudrin 128; Nunn 400 <61>; Smagin 296; Velimirović 552 <84>
 HECHT – Dorniedan 403
 HEFFNER – Smolenskij 403
 HEGDE – Lukács 14
 HEIDENFELD – Howell 253
 HELLERS – Howell 275; Jansson, B. 128; Rantanen 329; Sokolov, A. 657; Sokolov, I. 647; Wahls 296; Wolff 248 <26>
 HELSLOTT – Van Der Drift 389; Van Der Zwan 713
 HENAO – Đurić 128
 HENNIGAN – Motwani 288
 HENROTAY – Vymetal 527
 HENTZGEN – Schüler 647
 HERLING – Angelov 70
 HERMLIN – Tal 211 <19>
 HILDEBRAND – Manneby 158
 HIN – Poiner 178
 HINDLE – Hall 57; Littlewood, P. 543 <82>
 HINDRE – Rathmann 465
 HJARTARSON – Hebden 295
 HOCHHOLDINGER – Dückstein 468
 HOHFELD – Seppelt 506
 HOHLOVKIN – Havskij 183
 HOLLIER – Schmitzer 449
 HOLMOV – Tal 255
 HOLZVOIGHT – Gráfe 82; Kuhnert 107; Suta 104
 HONN – Nakes 377
 HORNUNG – Rogers 578
 HORVÁTH, MI. – Novik 696
 HOUDEK – Nejezchleba 230
 HOWELL – Heidenfeld 253; Hellers 275
 HRIBOVŠEK – Filipčić 103
 HÜBNER – Nunn 231 <21>, 247 <25>; Pintér 240 <23>; Timman 294 <39>, 360

HULAK – Ivkov 6
 HUND – Nikolin 369
 HURT – Eubanks 503

I

ILINČIĆ – Hebden 127
 IOSELIANI – Blatný, P. 727
 IPPEL – Buys 586
 ISAKSEN – Iversland 589
 ISKOV – Shamkovich 415
 ISRAEL – Walter 211
 ITEN – Sequeira 50
 IVANČUK – Adams 494 <76>; Kamsky 284 <38>, 312 <47>; Sokolov, I. 662; Timman 435
 IVANOV – Macukevič 655
 IVANOV, A. – Agapov 296; Geller 270
 IVANOV, I. – Češkovskij 461; Hebden 200
 IVANOV, SP. – Sapunov 626
 IVAŠIN – Polugaevskij 49
 IVERSLAND – Isaksen 589
 IVKOV – Hulak 6; Petrosian 6
 IZVESTIJA – Karpov 572

J

JACKSON – Van Der Weijer 709
 JACOBS – Ernst 133
 JAGUPOV – Purgin 706
 JAKIMOV – Macukevič 626
 JAKOB – Bubulak 717
 JAKOBS – Kruglov 616
 JAKOBSEN – Nyman 419
 JANCILIN – Semenov 463
 JANKOWSKI – Blatný, P. 289
 JANOŠEVIĆ – Blatný, P. 549
 JANSÁ – Geller 460 <68>; Tukmakov 284
 JANSSEN – Van Der Weijer 218
 JANSSON, B. – Hellers 128
 JANUSKA – Waldmann 683
 JASSA – Nassiff 2
 JIMÉNEZ – Darga 285; Matanović 530
 JOHANSSON – Jonsson 163; Kopralski 670; Mortensen 728; Pétursson 56; Timman 575 <89>
 JONSSON – Johansson 163
 JOVČIĆ – Grba 383; Krausz 211; Wilkman 91
 JUCKSON – Van Der Weijer 437
 JUDOVIĆ – Zapletal 271
 JUHANDI – Driksma 618
 JUNGE – Wegner 748
 JURADO – Neff 565
 JURCZYŃSKA – Teodorescu 168

JÜREK – Zsavy 605
 JURKOV – Al'tsuler 39
 JURTAEV – Frolov 447
 JUŠMANOV – Macukevič 626

K

KAJDANOV – Georgiev, Kr. 92
 KAJUMOV – Sternberg 643
 KALČEV – Petrov 529
 KALIVODA – Baniel 379; Ōim 700; Trajković 85; Weiner 212
 KAMIŃSKI – Pańczyk 232
 KAMSKY – Anand 284 <37>; Benjamin 302 <43>; Ivančuk 284 <38>, 312 <47>
 KAN – Martsum 225
 KANT – Klover 521
 KANTOROVIČ – Fink 153
 KAPENGUT – Butnoris 270; Malanjuk 337 <56>
 KARAFIAT – Schardtner 608
 KARAKLAJIĆ – Vasjukov 78
 KARAPČANSKI – Petrov 745
 KARDY – Buttler 199
 KARELIEN – Lettland 700
 KARLSSON, O. – Andersson, B. 409
 KARPOV – *Izvestija* 572; Short 667 <96>
 KATZ – Watson 510
 KATZKOVA – Koloty 374
 KEGLEVIĆ – Konstantinopol'skij 284
 KELSTRUP – Stilling 514
 KERES – Gol'dberg 509
 KERJE – Sjöqvist 108
 KERN – Dahlhaus 499
 KINDERMANN – Blatný, P. 318 <49>; Lukács 586; Nunn 309 <46>; Sokolov, I. 483 <72>; Steinbacher 320
 KIRJATSKIJ – Tal 66
 KLASS – Bade 28; Zagorovskij 380
 KLATT – Dobsa 217; Leisebein 486
 KLOMPUS – Richardson 208; Suta 208
 KLOVANS – Ėstrin 64; Hallebeek 320; Slucker 128; Šul'man 317; Tseitlin, Ma. 126
 KLOVER – Kant 521
 KOCH – Blatný, P. 298; Pintér 295
 KOFMAN – Kopaev 66
 KOGAN – Mitchell 620
 KOLKER – Astapov 396
 KOLOTY – Katzkova 374
 KOMAROV – Macukevič 683
 KONDALI – Dalko 103
 KONOVALOV – Skotorenko 244
 KONSTANTINOPOL'SKIJ – Dragunov 744; Keglevič 284; Russo 194
 KONSTANTINOV – Grečkin 209

KOPAEV – Kofman 66
 KOPEL – Armaş 46
 KOPRALSKI – Johansson 670
 KORENSKIJ – Krogus 91
 KORŠIN – Murey 249
 KORTCHNOI – Van Oosterom 321; Žuravl'ev 30
 KOŠENKOV – Gabran 731; Vukčević 270
 KOŠKAROV – Macukevič 660
 KOŠKIN – Zlotkin 100
 KOSKINEN – Grizanenکو 687; Ólafsson, F. 514; Stern 56
 KOSTEN – Hebden 310, 539
 KÓTI – Riszt 486
 KOTRONIAS – Nunn 315 <48>; Sokolov, I. 308 <45>
 KOURTMANN – Nedoma 497
 KOVAČEVIĆ – Rapoport 689
 KOVAČEVIĆ, V. – Pas 508
 KOVALĚV – Balaev 63
 KOZLOV – Agapov 338
 KRAUSZ – Fedoseev 471; Jovčić 211; Müller 469; Watzl 469
 KREMENECKIJ – Zajcev 89
 KRJUKOV – Fink 557; Zajcev, A. 193
 KROGIUS – Aronin 584; Korenskij 91; Nikitin 375; Smyslov 490; Tal 438, 595 <90>
 KROUSZ – Clement 468
 KRUG – Neukirch 485
 KRUGLOV – Cvachoucek 746; Jakobs 616
 KRUPAŃSZKI – Freyer 191
 KRUPPA – Ginsburg 662; Vladimirov 13 <1>
 KRYLOV – Rodríguez 404
 KUČEROV – Macukevič 707
 KUDRIN – Hebden 128
 KUDRJAŠOV – Butnoris 142; Naumov 584
 KUHNEL – Nocchi 650
 KUHNERT – Holzvoight 107
 KUIJPERS – Bouwmeester 478; Erny 190
 KULE – Nejštadt 519
 KUPOROSOV – Deiko 351; Malanjuk 324
 KURTESCH – Balogh 107
 KUSIN – Prozenko 411
 KUSZKO – Baran 46
 KUZ'MIN, A. – Šul'man 291
 KUZ'MIN, G. – Beljavskij 621 <91>; Češkovskij 458; Nunn 17
 KWANG – Thomsen 557
 KWOLEK – Oiszewski 524 <78>

L

LAAKMANN – Brustman 270
 LANG – Egorov 512; Ramon 701; Van Der Zwan 694

LANGE – Firmenich 338
 LANKA – Ozoliņš 698; Tseitlin, Ma. 610
 LARGE – Nunn 648
 LARSEN – Philippe 527
 LARSSON – Bogatyrev 42; Nyman 300
 LASKER, ED. – Marshall 49; Yanofsky 201
 LAUN – Romanenko 500
 LAWTON – Crawley 141
 LAZAREV – Macukevič 700
 LEANDER – Enegren 531
 LEDIĆ – Grigić 389
 LEES – Lombardy 491
 LEHMANN – Hansel 486
 LEIN – Šakov 195
 LEISEBEIN – Klatt 486; Meissner 714; Schumann 547
 LEMAINÉ – Prameshuber 176
 LEROY – Scoupa 585
 LETTLAND – Karelén 700
 LEVČENKOV – Sakovič 35
 LEVENFIŠ – Nežmetdinov 87
 LEVITINA – Liu Shilan 688
 LEVSINK – Vennix 89
 LEVY – Greenfeld, A. 120
 LEYVA – Pupo 494
 LIANG JINRONG – Blatný, P. 555; Peng Xiaomin 305 <44>
 LIFJANDČUK – Dvojris 569
 LIKEVIČ – Neukirch 8
 LILIENTHAL – Boleoslavskij 4; Bondarevskij 113; Hallier 639; Niemand 518; Simagin 88; Skold 703
 LILLONI – Niemand 275
 LINDROOS – Lundblad 486; Roselli 486; Salonen 486; Wikmann 486
 LISTENGARTEN – Zatulovskaja 609
 LITKIEWICZ – Szabó, I. 217
 LITTLEWOOD, P. – Ady 309; Brito 572; Chandler 741; Hindle 543 <82>
 LIU SHILAN – Levitina 688
 LIVŠIN – Shamkovich 178
 LJANHUAN – Morris 594
 LJUBOJEVIĆ – Nikolić, P. 556, 666; Nunn 360, 563 <86>
 LLADO – Toran Alberó 514
 LOBRON – Đurić 278 <36>
 LOMBARDY – Lees 491
 LONDON – Polgár, Zsu. 119 <12>
 LÓPEZ – Frías 34
 LUBLINSKIJ – Bonč-Osmolovskij 375
 LUKÁCS – Geller 343 <57>; Georgiev, Kr. 421 <63>; Ghindă 19; Hegde 14; Kindermann 586; Pavlović, M. 550
 LUNDBLAD – Lindroos 486
 LUNIN – Tarasova 3
 LUTIKOV – Spassky 84 <7>

M

MACLES – Skembris 173
 MACUKEVIČ – Arhipov 611; Beloserev 700; Bezubov 700; Bogdanov 661; Borisov 626; Evdokimov 626; Fedorov 683; Filipčenko 698; Filipov 702; Gofman 687; Golovin 690; Ivanov 655; Jakimov 626; Jušmanov 626; Komarov 683; Koškarov 660; Kučerov 707; Lazarev 700; Mihajlov 626; Nasybulin 694; Nekrasov 646; Pletněv 669; Prohorov 590; Rodionov 637; Sabelnikov 700; Samčuk 692; Šanin 698; Semenov 590; Ševčenko 698; Simin 687; Sisoev 697; Staruk 685; Šušakov 626; Tjunkov 611; Trušin 669; Vasil'ev 689
 MÁDL – Bruks 214; Hazai 244 <24>
 MADLER – Sarink 531
 MAINKA – Moróvič Fernández 323
 MAKLES – Zagorovskij 205
 MALANJUK – Beljaskij 327; Kapengut 337 <56>; Kuporosov 324; Rodríguez 322; Smagin 299 <40>
 MALLEE – Sarink 539
 MAMATOV – Vasiliev 528
 MANNEBY – Hildebrand 158
 MANNION – Anand 584; Nijboer 391
 MANUIL – Teichmann 49
 MARCZINKIEWICZ – Milkárek 150
 MARDLE – Thomas 389
 MARJANOVIĆ – Nikolić, P. 2
 MARMAN – Raltka 52
 MARSHALL – Battle 198; Capablanca 171 <17>; Lasker, Ed. 49; Morrison 86
 MARTÍNEZ – Ebeling 93
 MARTSUM – Kan 225
 MASUREL – Van Der Heijden 536
 MATANOVIĆ – Geller 265; Jiménez 530; Matulović 168; Milić 383; Ostojić 265; P"devski 515; Szabó 495
 MATTHEWS – Arbuch 270
 MATULOVIĆ – Matanović 168
 MAUS – Hazai 367
 McCLELLAND – Gillam 550
 MEINHOLD – Tschater 148
 MEISSNER – Leisebein 714
 MERDINIAN – Dimitrov, V. 27
 MEREDITH – Baker 162
 MIČIĆ – Zetoča 261
 MIHAJLOV – Macukevič 626
 MIHAJLOVA – Čikovani 165
 MILIĆ – Matanović 383
 MILKÁREK – Marczinkiewicz 150
 MIŁOS – Sisniga 124
 MILUKAS – Eier 626
 MILUTINOVIĆ – Vukčević 277
 MINIĆ – Vukčević 174

MIŠKOVSKIJ – Goth **743**
MITCHELL – Barda **53**; Kogan **620**
MITHRAKANTH – Geller **322**
MOGILNIKOV – Smirnov **285**
MOKRÝ – Franzen **321**; Pańczyk **308, 364**
 <59>
MOL – Van Oosterom **551**
MORAZA – Zatar **603**
MORCH – Hansen **55**
MORLEY – Harding **26**
MORÓVIĆ FERNÁNDEZ – Mainka **323**
MOROZOV – Ševcov **68**; Vukčević **271**
MORRIS – Ljanhuan **594**; Vukčević **274**
MORRISON – Marshall **86**
MORTENSEN – Johansson **728**
MOTWANI – Hennigan **288**; Watson, W. **316**
MUHIN – Fajbisović **454**; Romanišin **121**; To-
 luš **627**
MÜLLER – Krausz **469**; Sklarczyk **356**
MÜLLER, E. – Belić **156**
MUREY – Geller **284**; Koršin **249**; Smirnov
 197
MURSHED – Antunes **81**; Polgár, J. **70**

N

NAKES – Honn **377**
NASH – Ōim **76**
NASSIFF – Jassa **2**
NASYBULIN – Macukevič **694**
NAUMKIN – Smirin **339**
NAUMOV – Kudrjašov **584**
NEBER – Haller **61**
NED – Zuidema **584**
NEDELJKOVIĆ – Geller **111 <11>**; Trapl **499**
NEDOMA – Kourtman **497**
NEFF – Jurado **565**
NEGYESY – Varnusz **101**
NEJEZCHLEBA – Houdek **230**
NEJKIRCH – Pachman **60**
NEJŠTADT – Antos **485**; Dintheer **607**; Kule
 519; Ravinskij **186**
NEKRASOV – Macukevič **646**
NELDER – Botterill **99**
NEMET – Nunn **110**
NEUKIRCH – Krug **485**; Likevič **8**; Zinn **14**
 <2>
NEŽMETDINOV – Levenfiš **87**
NICHITILEA – Constantinescu **727**
NICKLICH – Trautmann **437**
NIEMAND – Lilienthal **518**; Lilloni **275**
NIJBOER – Mannion **391**; Peelen **351**; Van
 Der Sterren **293**
NIKITIN – Krogus **375**
NIKOLAC – Hazai **195 <18>**

NIKOLIĆ, P. – Chandler **386**; Ehlvest **328**
 <55>; Georgiev, Kir. **308**; Ljubojevič **556**,
 666; Marjanović **2**; Popović **699**; Sax **320**
 <51>; Tal **250**
NIKOLIN – Hund **369**
NILSSON – Belkadi **206**
NILSSON, Z. – Nyman **202**
NIZKEVIĆ – Pullianin **41**
NOCCI – Kuhnelt **650**
NOUTMAN – Van Der Kooij **581**
NOVIK – Horváth, Mi. **696**
NOVOPAŠIN – Spassky **633**
NUN – Skotorenko **211**
NUNN – Anand **234 <22>**; Chandler **660**
 <95>; Cooper, L. **532**; Georgiev, Kir. **262**;
 Hebden **400 <61>**; Hübner **231 <21>**, **247**
 <25>; Kindermann **309 <46>**; Kotronias **315**
 <48>; Kuz'min, G. **17**; Large **648**; Ljubojevič
 360, 563 <86>; Nemet **110**; Popović **524**; Re-
 net **686**; Sax **365 <60>**, **649**; Schlosser **548**;
 Short **325 <53>**; Smagin **301 <41>**; Sokolov,
 A. **524**; Sokolov, I. **446 <66>**; Timman **535**
 <80>; Van Der Wiel **252**
NÜSSLE – Yim **464**
NYMAN – Gligorić **447**; Jakobsen **419**; Lar-
 sson **300**; Nilsson, Z. **202**; Zagorovskij **244**

O

OECHSLEIN – Diel **173**
ŌIM – Kalivoda **700**; Nash **76**; Rautio **85**; Suetin
 675
OISZEWSKI – Kwolek **524 <78>**
OJANEN – Arasola **469**; Cornelis **433**
O'KELLY – Fischer **263 <33>**; Robatsch **566**;
 Roháček **62**
ÓLAFSSON, F. – Koskinen **514**
OLIFER – Poljak **227**; Usačij **375**
OLIVEAU – Van Der Weijer **618**
OLKOWSKI – Danvik **462**
OLL – Češkovskij **317**; Halifman **623**
OMELČENKO – Pare **548**
ORLANDO – Grenberg **192**
ORLOV – Gibaidulin **203**
ORLOV, G. – Vzdvižkov **233**
OSTAPENKO – Reuckij **682**
OSTOJIĆ – Matanović **265**
OZOLIŃŠ – Lanka **698**; Semaev **668**

P

PACHMAN – Nejkirch **60**
PAKULIS – Tislenko **34**
PAŃCZYK – Kamiński **232**; Mokry **308, 364**
 <59>

- PANTEA – Cucureanu 717
 PÁPAI – Tarnoy 528; Váradi, Gy. 528
 PARE – Omelčenko 548
 PARMA – Geller 647; Spassky 638 <92>; Zinn 11
 PAŠ – Kovačević, V. 508
 PAŠEV – Popov 25
 PATEK – Primavera 211
 PAUST – Pavlović, M. 197
 PAVLOVIĆ, M. – Andrijević 296; Lukács 550; Paust 197; Popović 297; Salai 513; Zapata 290; Zuckerman 340
 PAYNE – Winterton 455
 P"DEVSKI – Matanović 515
 PEEBO – Gabron 689
 PEELEN – Nijboer 351
 PEIN – Van Der Sterren 310; Watson, W. 648
 PEIRIS – Sarfati 125
 PENG XIAOMIN – Liang Jinrong 305 <44>
 PENROSE – Donner 475
 PENZA – Rostov 176
 PERÉNYI – Blatný, P. 311; Wegner 229
 PERETJAKOVIČ – Gerschberg 391
 PÉREZ – Vilela 661
 PERKINS – Botterill 633
 PERRY – Wason 447
 PETERSON – Saharov 400
 PETRAITIS – Dzenis 648
 PETRÁN – Rigó 594
 PETROSIAN – Averbah 409; Ivkov 6
 PETROV – Astofeev 447; Kalčev 529; Karapčanski 745
 PETTERSEN – Zagorovskij 517
 PÉTURSSON – Johansson 56
 PFEIFFER – Schmid 182
 PFLEGER – Berner 372; Unzicker 502; Weiss 372
 PHILIPPE – Camilleri 402; Larsen 527; Zil'berštejn 60
 PICHLER – Wachter 681
 PIKET – Blatný, P. 93 <10>
 PILNIK – Geller 616
 PINKUS – Altman 319
 PINTÉR – García Martínez 322; Grünfeld, Y. 352 <58>; Hübner 240 <23>; Koch 295; Popović 699; Sax 320 <50>; Short 738; Wedberg 291
 PIRC – Boleslavskij 36; Foltys 42
 PITKSAAR – Žuhovickij 447
 PLACHETKA – García Martínez 369; Sznepik 60
 PLETNĚV – Macukevič 669
 PLUNGE – Böhringer 635
 POGÁTS – Boleslavskij 499; Dely 498; Gracs 333; Szabó, I. 259
 POITNER – Hin 178
 POLEŠČUK – Rapoport 480; Schwenkenbeker 212; Sideif-Zade 573 <88>; Šuvalov 573
 POLETAEV – Russo 389; Sadomskij 285
 POLEVOJ – Sirjanov 650
 POLGÁR, J. – Murshed 70
 POLGÁR, ZSU. – London 119 <12>; Spassky 115
 POLJAK – Olifer 227
 POLSTERER – Van Der Weijer 731
 POLUGAEVSKIJ – Ivašin 49
 POMAR SALAMANCA – Sarvat 493
 POMPEI – Bortoluzzi 371
 POPOLITOV – Trušakov 731
 POPOV – Pašev 25
 POPOVIĆ – Nikolić, P. 699; Nunn 524; Pavlović, M. 297; Pintér 699; Velimirović 257 <30>
 POPP – Daniel 410
 POSDEEV – Čkalov 607; Gorbunov 564
 PÖTZSCH – Fabricius 463; Preibsch 37; Prusz 65; Stieg 46; Ulbricht 496
 POTZSCHMANN – Zaiser 285
 POZNYAK – Rapoport 264
 PRAMESHUBER – Lemaine 176; Schmidt 212; Teschner 376
 PRANDSTETTER – Blatný, P. 735 <100>
 PREIBSCH – Pötzsch 37
 PRILEPSKIJ – Dolodovov 54
 PRIMAVERA – Patek 211
 PRISYW – Ėstrin 648
 PROCHAZKA – Benner 674
 PROHOROV – Macukevič 590
 PROZENKO – Kusin 411
 PRUSZ – Pötzsch 65
 PRUTOVIČ – Borisenko 23
 PSAKHIS – Geller 321 <52>
 PULEVIČ – Žuravl'ev 24
 PULLIANIN – Nizkevič 41
 PUPO – Leyva 494
 PURGIN – Jagupov 706; Zaharov 719
 PUŠKIN – Romanenko 499
 PUSTILNIK – Winslow 169

Q

QUINTEROS – Cardoso 404

R

RACOCE – Bauer 414
 RADOJČIĆ – Blackstock 437; Crombleholme 182
 RADU – Schranz 228
 RADULOVIĆ – Bašić 710; Stean 434

- RALTKA – Marman **52**
RAMON – Lang **701**
RAMOS – Barcons **514**
RANTANEN – Hellers **329**
RÁOSINA – Röty **184**
RAPOPORT – Babiak **723**; Kovačević **689**; Po-
leščuk **480**; Poznyak **264**; Šakin **718**; Sprostins
264; Vitomskij **98**
RATHMANN – Hindre **465**
RAUTIO – Ōim **85**
RAVINSKIJ – Nejšadt **186**
REHBERG – Böckenhaupt **462**; Gudat **674**
RENET – Nunn **686**
REUCKIJ – Ostapenko **682**
RICHARDSON – Klompus **208**; Van Ooste-
rom **283**; Zapletal **217**
RICHTER – Casermans **174**
RIDEMEYA – Thorvaldson **496**
RIGÓ – Petrán **594**
RISZT – Kóti **486**
ROBATSCH – O'kelly **566**
ROCHE – Villalonga **604**
RODIONOV – Macukevič **637**
RODRÍGUEZ – Krylov **404**
RODRÍGUEZ, A. – Arencibia **59** <5>; Boudy
249; Malanjuk **322**; Rubio **258**
ROGERS – Đurić **129** <14>; Hornung **578**
ROHÁČEK – O'kelly **62**
ROHDE – Beljavskij **723**
ROMANČUK – Belokopit **694**
ROMANENKO – Elmes **319**; Laun **500**; Pu-
škin **499**; Savel **500**
ROMANIŠIN – Muhin **121**
ROOSVALD – Eriksson, S. **164**
ROSELLI – Lindroos **486**
ROSICAN – Airapetian **34**
ROSSOLIMO – Unzicker **459**
ROSTOV – Pensa **176**
RÖTY – Ráosina **184**
ROZENŠTEJN – Stapulis **112**
RUBINČIK – Vitomskij **662**
RUBIO – Rodríguez, A. **258**
RUSAKOV – Stieg **380**
RUSSO – Konstantinopol'skij **194**; Poletaev
389
RUSU – Strick **596**
RYTOV – Šestoperov **527**
- S**
- SABELNIKOV – Macukevič **700**
SABENA – Svensson **356**
SADOMSKIJ – Gurvič **618**; Poletaev **285**
SAGARIN – Ermakov **276**
SAHAROV – Peterson **400**
SAJGIN – Boleslavskij **381**, **447**
ŠAKAROV – Bakaržinskij **80**
SAKHALKUR – Bárczay **387**
ŠAKIN – Rapoport **718**
ŠAKOV – Lein **195**
SAKOVIČ – Levčenko **35**
SALAI – Blatný, P. **513**; Pavlović, M. **513**
ŠALIS – Škurovič-Hasin **296**
SALONEN – Lindroos **486**
SAMČUK – Macukevič **692**
SAMPOUW – Dorfman **200**
ŠANIN – Macukevič **698**
SANZ ALONSO – Đurić **458**
SAPUNOV – Ivanov, Sp. **626**
SAREN – Westerinen **183**
SARFATI – Chandler **648**; Peiris **125**
SARINK – Madler **531**; Mallee **539**
ŠARŠENBEKOV – Štatčenko **185**
SARVAT – Pomar Salamanca **493**
SAVEL – Romanenko **500**
SAX – Ehlvest **489** <75>; Nikolić, P. **320**
<51>; Nunn **365** <60>, **649**; Pintér **320** <50>;
Sokolov, I. **654**
SBANDUTTO – Baščin **168**
ŠČERBAKOV – Ėstrin **60**
SCHARDTNER – Karafiat **608**
SCHAUFELBERGER – Schneider **410**
SCHEGLMANN – Attig **582**
SCHERFKE – Burkhart **731**
SCHLOSSER – Nunn **548**
SCHMID – Auddy **208**; Pfeiffer **182**
SCHMIDT – Prameshuber **212**
SCHMITZER – Hollier **449**
SCHNEIDER – Álvarez **452**; Schaufelberger
410
SCHRANCZ – Radu **228**
SCHU – Ekola **44**
SCHÜLER – Hallier **705**; Hentzgen **647**
SCHUMANN – Leisebein **547**
SCHWARTZ – Dahlhaus **638**
SCHWEBER – Foguelman **5**
SCHWENKENBECKER – Poleščuk **212**
SCOUPA – Leroy **585**
SEIDMAN – Fischer **53** (3)
SEMAEV – Ozoliņš **668**
SEMAŠEV – Botečko **198**
SEMENTOV – Jancilin **463**; Macukevič **590**
SEPPELT – Hohfeld **506**
SEQUEIRA – Iten **50**
SERVAT – Adla **121** <13>
SERY – Vecsey **168**
ŠESTOPEROV – Rytov **527**
ŠEVČENKO – Macukevič **698**
ŠEVCOV – Morozov **68**
ŠEVČUK – Coolen **390**

- SHAMKOVICH — Baldwin **400**; Boleslavskij 178; Iskov **415**; Livšin 178
 SHARP — Grünfeld, Y. 283
 SHAW — Filden **395**
 SHORT — Anand 144; Ehlvest **488** <74>; Karpov 667 <96>; Nunn **325** <53>; Pintér **738**; Timman 433 <64>
 SIČOV — Ermakov 241
 SIDEIF-ZADE — Poleščuk **573** <88>
 SIEBERG — Hauptmann 721
 ŠIFRER — Đurić **125**
 SIGGENS — Bland 192
 SIMAGIN — Averbah **409**; Lilienthal **88**
 SIMIN — Macukevič 687
 SIMON — Brent 506
 SIRJANOV — Polevoj 650
 ŠIROKÝ — Hardicsay 256
 ŠIŠKA — Demidenko **8**
 SISNIEGA — Milos **124**
 SISOEV — Macukevič 697
 ŠIŠOV — Bannik 380
 SITTENFELD — Soldatenkov **86** <8>
 SJÖQVIST — Kerje 108
 SKEMBRIS — Macles 173
 SKLARCZYK — Müller **356**
 SKOLD — Lilienthal 703
 SKOTORENKO — Konovalov **244**; Nun **211**
 ŠKUROVIČ-HASIN — Šalis 296; Soans 31; Viotomskij **223**
 SLUCKER — Dadašev 137; Gajukov 136; Klovans 128
 SMAGIN — Geller **258** <31>; Hebden **296**; Malanjud **299** <40>; Nunn **301** <41>
 SMIRIN — Adams **260**; Naumkin **339**
 SMIRNOV — Mogilnikov **285**; Murey 197; Vasilčuk 375
 SMITH — Davilla **18**; Weiss **210**; Wikstrom 732
 SMITH, P. — Woodford 300
 SMOLENSKIJ — Heffner **403**
 SMYSLOV — Krogus **490**; Sokol'skij **258**
 SOANS — Škurovič-Hasin **31**
 SOKOLOV, A. — Arbakov **149**; Ehlvest **486**; Geller **251** <27>; Halifman **357**; Haritonov **144**; Hellers **657**; Nunn **524**; Yermolinsky **145**
 SOKOLOV, I. — Adams 438 <65>; De Firmian 223 <20>; Ernst 301 <42>; Hellers 647; Ivančuk 662; Kindermann 483 <72>; Kotronias 308 <45>; Nunn 446 <66>; Sax 654
 SOKOL'SKIJ — Smyslov 258
 SOLDATENKOV — Sittenfeld 86 <8>
 SOLOV'EV — Veksler 647
 SPASSKY — Boucchechter 557; Fischer 272 <35>; Geller **474** <70>; Lutikov 84 <7>; Novopašin 633; Parma 638 <92>; Polgár, Zsu. **115**; Štejn 637; Tal 253 <28>, 255 <29>, 647 <93>
 SPROSTINS — Rapoport **264**
 STANISZEWSKI — Blatný, P. **421**
 STAPULIS — Rozenštejn 112
 STARUK — Macukevič 685
 ŠTATČENKO — Šaršenbekov **185**
 STEAN — Eley **400**; Radulović **434**
 STEINBACHER — Kindermann 320
 STEINER, N. — Christoffel 624
 ŠTEJN — Bertok 111; Džanoev **77**; Spassky **637**; Tal 400
 STERN — Koskinen **56**
 STERNBERG — Kajumov 643
 STIEG — Pötzsch **46**; Rusakov **380**
 STILLING — Kelstrup **514**
 STOCKL — Szabó 148
 STRICK — Rusu 596
 STRUKOV — Baličev **30**
 SUĖTIN — Borisenko **621**; Geller **643**; Ōim **675**; Witkowski **179**
 ŠUL'MAN — Klovans 317; Kuz'min, A. 291
 ŠUŠAKOV — Macukevič 626
 SUTA — Dalko **104**; Holzvoight **104**; Klompus **208**
 ŠUVALOV — Poleščuk **573**
 SVENSSON — Sabena 356
 SZABÓ — Bárczay **636**; Boleslavskij 376; Matanović 495; Stockl **148**; Szily 16; Toluš 166; Van Den Berg 36
 SZABÓ, I. — Litkiewicz **217**; Pogáts **259**
 SZÉKELY — Adorján **386**
 SZILÁGYI, S. — Bajusz 168
 SZILY — Szabó **16**
 SZNAPIK — Đurić **320**; Plachetka **60**

T

- TABOROV — Aseev 322
 TAL — Arbakov **223**; Boleslavskij 535 <79>; Geller **720** <98>; Hermlin **211** <19>; Holmov 255; Kirjatskij **66**; Krogus **438**, **595** <90>; Nikolić, P. **250**; Spassky **253** <28>, **255** <29>, **647** <93>; Štejn **400**; Trapl **464**; Witkowski **184**
 TAN — Ye Jiangchuan 616
 TARASOVA — Lunin **3**
 TARNOY — Pápai **528**
 TEICHGRÄBER — Wirsam **201**
 TEICHMANN — Manuil 49
 TEISCHLER — Dobrota 21
 TEODORESCU — Jurczyńska **168**

TERPIAN – Ěstrin **77**
 TERPUGOV – Bannik **622**
 TESCHNER – Prameshuber **376**
 THELEN – Foltys **385**
 THOMAS – Mardle **389**
 THOMPSON – Blackstock **104**
 THOMSEN – Kwang **557**
 THOMSON – Evole **473**
 THORVALDSON – Ridemeyra **496**
 TIEMANN – Wason **211**
 TIMMAN – Hübner **294** <39>, **360**; Ivančuk **435**; Johansson **575** <89>; Nunn **535** <80>; Short **433** <64>
 TISCHBIEREK – Blatný, P. **346**
 TISLENKO – Pakulis **34**
 TISTRUP – Titjen **176**
 TITJEN – Tistrup **176**
 TJUNKOV – Macukevič **611**
 TOLUŠ – Muhin **627**; Szabó **166**; Vasjukov **70**
 TOPALOV – Dončev **393**
 TORAN ALBERO – Llado **514**
 TORNERUP – Yanofsky **23**
 TOŠIĆ – Hazai **627**; Velimirović **630**
 TOWNSEND – Vaughon **416**
 TRAJKOVIĆ – Kalivoda **85**
 TRAPL – Nedeljković **499**; Tal **464**
 TRAUTMANN – Dittmar **436**; Nicklich **437**
 TRUŠAKOV – Popolitov **731**
 TRUŠIN – Macukevič **669**
 TSCHATER – Meinhold **148**
 TSEITLIN, MA. – Aseev **126**; Ciocâltea **125**; Gufel'd **102**; Klovans **126**; Lanka **610**; Tukmakov **127**, **145** <16>
 TUKMAKOV – Jansa **284**; Tseitlin, Ma. **127**, **145** <16>
 TURUTIN – Čenzov **607**
 TYLOR – Yanofsky **509**

U

ULBRICHT – Pötzsch **496**
 ULMANIS – Van Der Heijden **547** <83>
 UNZICKER – Capello **23**; Pflieger **502**; Rosso-
 limo **459**
 USAČIJ – Olifer **375**
 USATI – Gabran **726**

V

VAN DEN BERG – Szabó **36**
 VAN DER DRIFT – Helslott **389**
 VAN DER HEIJDEN – Masurel **536**; Ulmanis **547** <83>

VAN DER KOOIJ – Noutman **581**
 VAN DER STERREN – Nijboer **293**; Pein **310**
 VAN DER WEIJER – Broeken **732**; Bryck **226**, **710**; Dobrowski **386**; Jackson **709**; Janssen **218**; Juckson **437**; Oliveau **618**; Polsterer **731**; Velders **589**
 VAN DER WIEL – Nunn **252**
 VAN DER ZWAN – Helslott **713**; Lang **694**
 VAN OOSTEROM – Den Broeder **537**; Kortchnoi **321**; Mol **551**; Richardson **283**
 VAN VYVE – Griso **680**
 VÁRADI, GY. – Pápai **528**
 VARNUSZ – Negyesy **101**
 VASILČUK – Smirnov **375**
 VASIL'EV – Macukevič **689**
 VASILIEV – Mamatov **528**
 VASJUKOV – Bárczay **212**; Geller **217**; Golovko **242**; Karaklajić **78**; Toluš **70**
 VAUGHON – Townsend **416**
 VÁZQUEZ – Granda Zuñiga **506**
 VECSEY – Sery **168**
 VEKSLER – Solov'ev **647**
 VELDERS – Van Der Weijer **589**
 VELIMIROVIĆ – Ciocâltea **8**; Hebden **552** <84>; Popović **257** <30>; Tošić **630**
 VENNIX – Levsink **89**
 VILELA – Pérez **661**
 VILLALONGA – Roche **604**
 VINKEL' – Vitoliņš **590**
 VITOLIŅŠ – Vinkel' **590**
 VITOMSKIJ – Bangiev **230**; Feldmus **582**; Gorkievič **722**; Gubanov **630**; Rapoport **98**; Rubinčik **662**; Škurovič-Hasin **223**
 VLADIMIROV – Dolmatov **555** <85>; Kruppa **13** <1>
 VOOREMAA – Grave **173**
 VUKČEVIĆ – Kosenkov **270**; Milutinović **277**; Minić **174**; Morozov **271**; Morris **274**
 VYMETAL – Duveko **85**; Henrotay **527**
 VZDVIŽKOV – Orlov, G. **233**

W

WACHTER – Pichler **681**
 WADE – Fischer **447** <67>; Wood, C. **475**
 WAHLS – Brunner **295**; De Firmian **284**; Halfman **365**; Hellers **296**
 WALDMANN – Januska **683**
 WALTER – Israel **211**
 WANG ZILI – Ye Jiangchuan **427**
 WASON – Perry **447**; Tiemann **211**
 WATSON – Katz **510**

WATSON, W. — Motwani **316**; Pein **648**
 WATZL — Krausz **469**
 WEDBERG — Pintér **291**
 WEGNER — Junge 748; Perényi 229
 WEIBULL — End **30**
 WEINER — Kalivoda **212**
 WEISS — Giacomelli 392; Pfleger **372**; Smith 210
 WELTMENDER — Boleslavskij 375
 WESSMAN — Fernández 648
 WESTERINEN — Gaprindašvili 184; Hansson 176; Saren 183
 WHITTAKER — Harding **258**
 WIKMANN — Lindroos **486**
 WIKSTROM — Smith **732**
 WILDER — Diesen 20
 WILKMAN — Jovčić **91**
 WINSLOW — Pustilnik **169**
 WINTERTON — Payne 455
 WIRSAM — Teichgräber 201
 WITKOWSKI — Suétin 179; Tal 184
 WOLFF — Frías 244; Hellers **248** <26>
 WOOD, C. — Wade **475**
 WOODFORD — Smith, P. **300**
 WROZLAN — Bulla 65

Y

YANOFSKY — Lasker, Ed. **201**; Tornerup **23**;
 Tylor **509**
 YE JIANGCHUAN — Tan **616**; Wang Zili 427

YERMOLINSKY — Dvojris 132 <15>; Sokolov, A. 145
 YIM — Nüssle **464**

Z

ZAGOROVSKIJ — Dalko **202**; Klass **380**; Makles **205**; Nyman **244**; Pettersen **517**
 ZAHAROV — Purgin **719**
 ZAISER — Potzschmann 285
 ZAJCEV — Adorján **258**; Kremeneckij 89
 ZAJCEV, A. — Krjukov 193
 ZAPATA — Pavlović, M. **290**
 ZAPLETAL — Judovič 271; Richardson 217
 ZATAR — Moraza 603
 ZATULOVSKAJA — Listengarten **609**
 ZECHA — Aiser **184**
 ZETOCHA — Mičić 261
 ŽIL'BERŠTEJN — Fjelström 709; Philippe **60**
 ŽILIN — Borodenko 167
 ZINN — Neukirch 14 <2>; Parma 11
 ZITZMANN — Gabran 723
 ZLOTKIN — Koškin **100**
 ZSRVY — Jurek **605**
 ZUCKERMAN — Pavlović, M. **340**
 ŽUHOVICKIJ — Pitksaar **447**
 ZUIDEMA — Ned **584**
 ŽURAVL'EV — Abrašin 75; Byvšev 64; Kortchnoi 30; Pulevič 24
 ŽURAVL'EV, N. — Gudzy 30
 ZVORIKINA — Gaprindašvili **23**

Dizajn • Художник • Design • Design • Design • Design

Miloš Majstorović

Tehnički urednik • Технический редактор • Technical editor •
Technischer Redakteur • Rédacteur technique • Redactor técnico

Đuro Crnomarković

C 89

1. e4 e5 2. ♘f3 ♘c6 3. ♙b5 a6
4. ♙a4 ♘f6 5. 0—0 ♙e7 6. ♖e1 b5
7. ♙b3 0—0 8. c3 d5

- R ♘ 9. ed5
- 9. ed5 R ♘ 9... ♘d5
- 9... ♘d5 R 10. ♘e5
- 10. ♘e5 R ♘ 10... ♘e5
- 10... ♘e5 11. ♚e5 R ♘ 11... c6
- 11... c6 R ♘ 12. d4
- 12. d4 R ♘ 12... ♙d6
- 12... ♙d6 R ♘ 13. ♚e1
- 13. ♚e1 R ♘ 13... ♙h4
- 13... ♙h4 R ♘ 14. g3
- 14. g3 R ♘ 14... ♙h3
- 14... ♙h3 R ♘ 15. ♙e3
- 15. ♙e3 R ♘ 15... ♙g4
- 15... ♙g4 16. ♙d3 R ♘ 16... ♚ae8
- 16... ♚ae8 R ♘ 17. ♘d2
- 17. ♘d2 R ♘ 17... ♚e6
- 17... ♚e6 R ♘ 18. a4
- 18. a4

